

Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

OU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Svara på remiss – hur och varför

Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).

En kort handledning för dem som ska svara på remiss.

Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard

Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2018

ISBN 978-91-38-24748-8

ISSN 0284-6012

Till statsrådet och chefen för Justitiedepartementet

Den 3 april 2017 beslutade dåvarande statsrådet Anders Ygeman att uppdra åt hovrättsrådet, tillika vice ordföranden, Kazimir Åberg att biträda departementet med att utreda vissa frågor på vapenlagstiftningens område (Ju2017:E). Hovrättsassessorn Johanna Nilsson har förordnats som sekreterare.

I en första del ska utredas vilka författningsändringar och andra åtgärder som bedöms nödvändiga för att uppfylla de krav som ställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 av den 17 maj 2017 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (ändringsdirektivet). Härigenom överlämnas promemorian Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Uppdragets första del är i och med detta slutfört.

I en andra del ska översyn ske av vissa andra frågor, bl.a. personliga tillstånd för skyddsvakter och ordningsvakter och förtydligande av kravet på synnerliga skäl för enhandsvapen. Dessa frågor kommer att behandlas i en kommande promemoria.

Täby i januari 2018

Kazimir Åberg

/Johanna Nilsson

Innehåll

Sammanfattning	9
1 Författningsförslag	13
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel.....	13
1.2 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	16
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor	45
1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel	47
1.5 Förslag till förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70)	48
2 Inledning	71
2.1 Bakgrund	71
2.2 Uppdraget.....	71
2.3 Arbetets bedrivande.....	71
2.4 Utgångspunkter för genomförandet av uppdraget	72
3 Ändringsdirektivet	73
3.1 Bakgrund	73
3.2 Allmänt om ändringsdirektivet	73
3.3 Ändringar i vapendirektivet	74
3.3.1 Räckvidd (kapitel 1 i vapendirektivet)	74

3.3.2	Harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen (kapitel 2 i vapendirektivet)	76
3.3.3	Formaliteter för förflyttning av vapen inom unionen (kapitel 3 i vapendirektivet)	83
3.3.4	Slutbestämmelser (kapitel 4 i vapendirektivet)	85
3.3.5	Definition och klassificering av skjutvapen (bilaga 1 till vapendirektivet)	85
3.3.6	Europeiska skjutvapenpasset (bilaga 2 till vapendirektivet)	87
3.4	Införlivande m.m.	87
4	Genomförande av ändringsdirektivet	89
4.1	Väsentliga delar	89
4.2	Märkning	92
4.2.1	Märkning av skjutvapen m.m.	92
4.2.2	Märkning av skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk	99
4.3	Myndigheternas register	101
4.3.1	Ändringsdirektivet	101
4.3.2	EU:s uppgiftsskyddsbestämmelser	103
4.3.3	Gällande rätt	105
4.3.4	Överväganden och förslag	108
4.4	Reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet	117
4.4.1	Ändringsdirektivet	118
4.4.2	Gällande rätt samt överväganden och förslag	119
4.5	Vapenhandlares och vapenmäklares register	136
4.5.1	Ändringsdirektivet	136
4.5.2	Gällande rätt samt överväganden och förslag	137
4.6	Underårigas förvärv och innehav av vapen	145
4.6.1	Ändringsdirektivet	145
4.6.2	Gällande rätt samt överväganden och bedömning	145
4.7	System för övervakning under tillståndstiden	148
4.7.1	Ändringsdirektivet	148

4.7.2	Gällande rätt	148
4.7.3	Överväganden och bedömning	150
4.8	Övervakning och förvaring	152
4.8.1	Ändringsdirektivet	152
4.8.2	Gällande rätt och bedömning	153
4.9	Kontroll av distanshandel	155
4.9.1	Ändringsdirektivet	156
4.9.2	Gällande rätt	156
4.9.3	Överväganden och bedömning	159
4.10	Förbud för förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A	162
4.10.1	Ändringsdirektivet	163
4.10.2	Tidigare överväganden och nuvarande förhållanden	167
4.10.3	Gällande rätt samt överväganden och förslag	168
4.11	Omprovning av tillstånd	188
4.11.1	Ändringsdirektivet	188
4.11.2	Gällande rätt	189
4.11.3	Överväganden och förslag	190
4.12	Reglering av vapenmagasin	194
4.12.1	Ändringsdirektivet	195
4.12.2	Gällande rätt och tidigare lagförslag	195
4.12.3	Överväganden och förslag	197
4.13	Reglering av andra vapendelar	207
4.13.1	Avfyrningsmekanismer	208
4.13.2	Ljuddämpare	210
4.14	Misstänkta transaktioner med ammunition	213
4.14.1	Ändringsdirektivet	213
4.14.2	Gällande rätt och bedömning	214
4.15	Larm- och signalvapen m.m.	215
4.15.1	Ändringsdirektivet	215
4.15.2	Gällande rätt och bedömning	216
4.16	Deaktivering	218
4.16.1	Ändringsdirektivet	218

4.16.2	Gällande rätt samt överväganden och förslag.....	220
4.17	Transitering.....	222
4.17.1	Ändringsdirektivet	222
4.17.2	Gällande rätt och bedömning.....	223
4.18	Informationsutbyte	226
4.18.1	Ändringsdirektivet	226
4.18.2	Gällande rätt och bedömning.....	227
4.19	Definition och klassificering av skjutvapen (bilaga 1 till vapendirektivet).....	228
4.19.1	Ändringsdirektivet	229
4.19.2	Gällande rätt och förslag.....	231
5	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	233
5.1	Ikraftträdande	234
5.2	5.2 Övergångsbestämmelser	234
5.2.1	Reglering av vapenmagasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare	234
5.2.2	Tidsbegränsade tillstånd för innehav	235
5.2.3	Krav på deaktivering av vissa vapen med affektonsvärde eller särskilt prydnadsvärde	235
5.2.4	Märkning	236
6	Förslagets konsekvenser.....	237
6.1	Konsekvenser för myndigheter och kommuner.....	237
6.1.1	Polisen och rättsväsendet	237
6.1.2	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	239
6.1.3	Inspektionen för strategiska produkter.....	240
6.1.4	Försvarsmakten	240
6.1.5	Konsekvenser för kommunerna.....	241
6.2	Konsekvenser för företag, organisationer och enskilda.....	241
6.2.1	Vapenhandlare	241
6.2.2	Vapenmäklare	242
6.2.3	Föreningar för jakt eller målskytte, museum och enskilda.....	242

7	Författningskommentar	245
7.1	Förslaget till lag om ändring i lagen om krigsmateriel	245
7.2	Förslaget till lag om ändring i vapenlagen	247
7.3	Förslaget till lag om ändring i lagen om brandfarliga och explosiva varor	269
Bilaga 1	Vapendirektivet.....	273
Bilaga 2	2008 års ändringsdirektiv	281
Bilaga 3	2017 års ändringsdirektiv	289

Sammanfattning

I promemorian behandlas genomförandet i svensk rätt av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 av den 17 maj 2017 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (ändringsdirektivet).

Den svenska regleringen av skjutvapen och ammunition håller en hög skyddsnivå internationellt sett och uppfyller i många avseenden de krav som ställs i ändringsdirektivet. För att uppfylla kraven fullt ut är det dock nödvändigt att genomföra vissa ändringar, främst i vapenlagstiftningen men också i krigsmaterielagstiftningen och i lagen om brandfarliga och explosiva varor. Förslagen innebär i korthet följande.

- Tillstånd att för andra ändamål än skjutning inneha sådana skjutvapen som ingår i direktivets kategori A och som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden ska få meddelas endast om vapnet har deaktiverats. Bestämmelsen införs för att uppfylla ändringsdirektivets skärpta krav på förbud för förvärv och innehav av skjutvapen som ingår i kategori A. Dessa krav påkallar också vissa ändringar i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om statens vilt samt att Polismyndigheten utfärdar föreskrifter om aktivitetskrav och skjutskicklighet avseende sådana halvautomatiska skjutvapen i kategori A som inte är enhandsvapen.
- Tillstånd att inneha skjutvapen eller sådana delar till skjutvapen som anges i 1 kap. 3 § f) vapenlagen ska som huvudregel tidsbegränsas till att gälla i högst fem år, om tillståndet avser vapen som ingår i kategori A eller delar till sådana vapen.
- Det införs en reglering av löstagbara magasin som innebär att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd får inneha löstagbara magasin till

vapnet. I övriga fall får särskilt tillstånd att inneha löstagbara magasin meddelas under samma förutsättningar som enligt nuvarande lagstiftning gäller för ammunitionstillstånd. De flesta av vapenlagens och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende ammunition utvidgas också till att omfatta löstagbara magasin.

- Det föreslås att ljuddämpare inte längre ska jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen. I stället införs för ljuddämpare samma reglering som föreslagits beträffande löstagbara magasin. Vidare föreslås att också avfyrningsmekanismer ska omfattas av samma reglering.
- Att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition ska kräva tillstånd enligt vapenlagen på motsvarande sätt som i dag gäller för handel med skjutvapen. Sådan vapenmäklarverksamhet ska undantas från kravet på tillhandahållandestillstånd enligt krigsmateriellagen. De allmänna förutsättningarna som gäller för tillstånd att driva vapenhandel ska på motsvarande sätt gälla den som vill bedriva vapenmäklarverksamhet, liksom de flesta av vapenlagens och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende vapenhandel. Polismyndigheten ska föra register över de fysiska eller juridiska personer som beviljats tillstånd att bedriva vapenmäklarverksamhet.
- Skjutvapen, ammunition och vapendelar som kräver tillstånd för innehav ska få förmedlas yrkesmässigt endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha egendomen. Yrkesmässig förmedling av sådan egendom till någon som inte har rätt att inneha den ska kriminaliseras.
- En vapenmäklare ska föra förteckningar över de transaktioner och överföringar avseende skjutvapen som denne förmedlat, förhandlat fram eller arrangerat.
- Vapenhandlare och vapenmäklare ska till Polismyndigheten anmäla genomförda transaktioner och överföringar avseende skjutvapen. Rapporteringen ska kunna ske elektroniskt, varvid Polismyndigheten ska föra in uppgifterna i sina register.

- Reparationsförteckningar som förs enligt 8 kap. 2 § vapenförordningen ska, tillsammans med bilagor, överlämnas till Polismyndigheten om verksamheten upphör.
- Den minsta tid som uppgifter om sådana skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. vapenlagen ska bevaras i vapenregister enligt 1 a kap. 10 § vapenlagen förlängs.
- Tillståndsmyndigheterna (kommunerna respektive Inspektionen för strategiska produkter och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) ska föra register över verksamheter som beviljats tillstånd till hantering av ammunition enligt 5 § lagen om brandfarliga och explosiva varor samt verksamheter som beviljas tillstånd till tillverkning av krigsmateriel enligt 3 § krigsmateriellagen.
- Kravet på märkning vid införsel av vapen eller vapendelar till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen utvidgas. Detsamma gäller kravet på märkning av vapen och vapendelar som förs över från staten till permanent civilt bruk.
- Bilagan till vapenförordningen ändras så att den överensstämmer med bilaga 1 till vapendirektivet i dess ändrade lydelse.

Ändringsdirektivet påkallar därutöver vissa ytterligare ändringar i Polismyndighetens rutiner och föreskrifter.

Förslagen innebär begränsade kostnadsökningar för Polismyndigheten, övriga berörda myndigheter och kommunerna. Kostnadsökningarna bedöms rymmas inom befintliga anslag. Förslagen torde innebära endast marginella kostnadsökningar för vapenhandlare.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1300) om krigsmateriel

dels att 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 18 § ska lyda ”Tillsyn, registrering samt uppgifts- och underrättelseskyldighet”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 18 a-c §§, med följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel, uppfinningar rörande krigsmateriel och metoder för framställning av sådan materiel samt verksamhet som avser tillhandahållande av tekniskt bistånd till någon i utlandet får inte bedrivas här i landet utan tillstånd.

Svenska myndigheter, svenska företag samt den som är bosatt eller stadigvarande vistas här får inte heller utom landet bedriva sådan verksamhet utan tillstånd.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte för sådana statliga myndigheter som inte är affärsverk.

Tillstånd enligt första eller andra stycket behövs inte för verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel till svenska statliga myndigheter eller sådana tillverkare som har tillstånd att tillverka krigsmateriel av det slag tillhandahållandet gäller. Inte

¹ Senaste lydelse 2011:849.

heller behöver innehavare av tillverkningsstillstånd ha tillstånd enligt första eller andra stycket, om verksamheten avser tillhandahållande av krigsmateriel som tillhör tillståndshavaren och som finns inom landet, eller tillhandahållande av uppfinning, metod för framställning av krigsmateriel eller tekniskt bistånd till svenska statliga myndigheter eller sådana tillverkare som har tillstånd att tillverka krigsmateriel av det slag tillhandahållandet eller det tekniska biståndet gäller.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första och andra styckena i fråga om sådan handel med skjutvapen som regleras genom föreskrifterna i vapenlagen (1996:67) eller sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras genom föreskrifterna i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första och andra styckena i fråga om sådan handel med skjutvapen *eller vapenmäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* som regleras genom föreskrifterna i vapenlagen (1996:67) eller sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras genom föreskrifterna i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

18 a §

Inspektionen för strategiska produkter ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt 3 § och fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har meddelats tillstånd enligt 3 §.

18 b §

Registret ska ha till ändamål att

- 1. underlätta handläggningen*

av frågor om tillstånd enligt denna lag, och

2. ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till krigsmateriel.

18 c §

För behandling av personuppgifter enligt 18 a § finns bestämmelser om behandling av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och i lagen (2018:00) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Denna lag träder i kraft den 14 september 2018.

1.2 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenlagen (1996:67)

dels att 1 kap. 1, 3 och 8 §§, 1 a kap. 7 och 10 §§, 2 kap. 1, 5 a, 6 a, 8-10 b §§ och 11-15 §§, 2 a kap. 5 och 7 §§, 3 kap. 10 §, 5 kap. 1-4 §§, 6 kap. 2-4 §§, 7 kap. 1-4 §§, 8 kap. 1-3 §§, 9 kap. 1, 1 a, 2, 4, 5 och 7 §§ samt 11 kap. 1-3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna till 5 – 8 och 11 kap. och rubrikerna närmast före 2 kap. 10 och 11 § samt 6 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 2 kap. 3 § ska lyda ”Tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition m.m.”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag gäller skjutvapen och ammunition samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen.

Denna lag gäller skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen.

3 §²

Vad som sägs om skjutvapen gäller också

a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförbara med skjutvapen,

b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,

c) start- och signalvapen som laddas med patroner,

d) armborst,

e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförbara anordningar,

f) slutstycken, *ljuddämpare*, f) slutstycken, eldrör, pipor, eldrör, pipor, stommar, lådor, stommar, lådor, trummor och trummor och mantlar till mantlar till skjutvapen, eller

² Senaste lydelse 2011:467.

skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar,

g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta, *och*

h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för.

armborststommar med avfyrningsanordningar,

g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta,

h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för, *och*

i) *explosiva militära missiler och startlavetter.*

8 §³

I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 1 a kap. 6–11 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen och ammunition som tillverkas för staten gäller endast 2 a kap. 1–4 och 6 §§.

I fråga om skjutvapen och ammunition som tillverkas för staten gäller endast 2 a kap. 1–4 och 6 §§. *I fråga om skjutvapen som för statens räkning förs in till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen gäller endast 2 a kap. 7 §.*

1 a kap.

7 §⁴

Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljud-*

³ Senaste lydelse 2014:591.

⁴ Senaste lydelse 2014:591.

samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

dämpare eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmäls stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel *med skjutvapen*, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (*vapenhandlarregistret*), och

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva *sådan* handel *eller mäklarverksamhet*, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (*vapenhandlar- och vapenmäklarregistret*), och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över personer som tillhör hemvärnets personal.

10 §⁵

Utan hinder av vad som sägs i 9 § ska uppgifter om skjutvapen och *sådana* vapendelar som avses i 2 a kap. bevaras i vapenregister i 20 år. Detsamma gäller uppgifter om namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller tillstånd att driva handel med skjutvapen.

Utan hinder av vad som sägs i 9 § ska uppgifter om *sådana* skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. bevaras i vapenregister i 30 år *efter det att skjutvapnet eller vapendelen skrotats*. Detsamma gäller uppgifter om namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha *sådana* skjutvapen eller vapendelar eller tillstånd att driva handel eller mäklarverksamhet med *sådana* skjutvapen eller vapendelar.

Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som har överförts till en mottagare i utlandet får avföras ur registret 30 år efter utförelsen, om vapnet eller vapendelen inte därefter har återinförts. Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som finns i utlandet och som har tillhandahållits någon i utlandet får avföras ur registret 30 år efter registreringen.

⁵ Senaste lydelse 2014:591.

2 kap.**1 §⁶**

Tillstånd krävs för att

a) inneha skjutvapen eller ammunition,	a) inneha skjutvapen eller <i>löstagbara magasin, avfyringsmekanismer eller ljuddämpare till skjutvapen</i> eller ammunition,
b) driva handel med skjutvapen,	b) driva handel med skjutvapen eller <i>mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition</i> ,
c) yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller	
d) föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige.	d) föra in skjutvapen eller <i>löstagbara magasin, avfyringsmekanismer eller ljuddämpare till skjutvapen</i> eller ammunition till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen) och vapnet är

1. ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel och är avsett för målskjutning, eller
2. ett harpunvapen.

Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

⁶ Senaste lydelse 2014:895.

5 a §⁷

Tillstånd att inneha skjutvapen, som huvudsakligen har prydnads- eller särskilt affektionsvärde, för andra ändamål än skjutning, får meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Trots detta får tillstånd meddelas om det finns särskilda skäl för att vapnet *skall* få behållas i brukbart skick.

Tillstånd att inneha skjutvapen, som huvudsakligen har prydnads- eller särskilt affektionsvärde, för andra ändamål än skjutning, får meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Trots detta får tillstånd meddelas om det finns särskilda skäl för att vapnet *ska* få behållas i brukbart skick.

För sådana skjutvapen som anges i 6 a § första stycket får tillstånd enligt första stycket meddelas endast om vapnet deaktiveras enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

6 a §⁸

Tillstånd för en enskild att inneha *helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott* ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om *inte* särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Tillstånd att inneha *skjutvapen och därtill hörande delar som kräver tillstånd* ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om *tillståndet avser*

1. *explosiva militära missiler och startlavetter,*
2. *helautomatiska skjutvapen,*
3. *skjutvapen som är maskerade som andra föremål,*

⁷ Senaste lydelse 2000:147.

⁸ Senaste lydelse 2014:895.

4. *helautomatiska skjutvapen som har omvandlats till halvautomatiska skjutvapen*

5. *halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vars pipa inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm, med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om vapnet har ett fast magasin med kapacitet för mer än 20 patroner eller får användas med ett löstagbart magasin med kapacitet för mer än 20 patroner,*

6. *halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vars pipa överstiger 30 cm och vars totala längd överstiger 60 cm, med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om vapnet har ett fast magasin med kapacitet för mer än 10 patroner eller får användas med ett löstagbart magasin med kapacitet för mer än 10 patroner eller*

7. *halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.*

Tillstånd för en enskild att inneha andra enhandsvapen för flerskott än sådana som anges i

första stycket och därtill hörande delar som kräver tillstånd ska tidsbegränsas på motsvarande sätt.

Tillstånd ska inte tidsbegränsas på sätt som sägs i första eller andra stycket, om särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. Tillstånd ska inte heller tidsbegränsas om tillståndet avser skjutvapen som har deaktiverats enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer, om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

Har en ansökan om förnyat tillstånd getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

8 §⁹

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om *ammunitionen* är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser.

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får meddelas enskilda personer samt

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare* till vapnet, om *egendomen* är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser.

Tillstånd att i andra fall

⁹ Senaste lydelse 2000:147.

sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att *ammunitionen* inte kommer att missbrukas.

inneha ammunition, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer och ljuddämpare* får meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att *egendomen* inte kommer att missbrukas.

9 §

Skjutvapen eller ammunition får överlåtas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha *vapnet eller ammunitionen*. Om ammunition överläts genom ombud *skall* ombudet ha eget vapentillstånd.

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition får överlåtas *eller yrkesmässigt förmedlas* endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha *egendomen*. Om ammunition, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer eller ljuddämpare* överläts genom ombud *ska* ombudet ha eget vapentillstånd.

Tillstånd till handel med skjutvapen

Tillstånd till handel med skjutvapen och mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition

10 §¹⁰

Tillstånd att driva handel med skjutvapen får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att driva sådan verksamhet. Tillstånd får meddelas endast

Tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att

¹⁰ Senaste lydelse 2014:591.

för handel som ska bedrivas yrkesmässigt. driva sådan verksamhet. Tillstånd får meddelas endast för handel *eller mäklarverksamhet* som ska bedrivas yrkesmässigt.

I fråga om en juridisk person ska prövningen enligt första stycket, utom när det gäller kravet på kunskap, dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.

Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person, ska tillståndshavaren snarast möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten.

10 a §¹¹

En juridisk person med tillstånd att driva handel med skjutvapen ska ha en föreståndare som ansvarar för verksamheten. En juridisk person med tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* ska ha en föreståndare som ansvarar för verksamheten.

Föreståndaren ska ha godkänts av Polismyndigheten.

10 b §¹²

Om den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen eller, i fråga om en juridisk person, föreståndaren för sådan verksamhet är förhindrad att ansvara för verksamheten ska han eller hon sätta en ersättare i sitt ställe. Om den som har tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*, eller i fråga om en juridisk person, föreståndaren för sådan verksamhet är förhindrad att ansvara för verksamheten ska han eller hon sätta en ersättare i sitt ställe.

Ersättaren ska ha godkänts av Polismyndigheten.

¹¹ Senaste lydelse 2014:591.

¹² Senaste lydelse 2014:591.

Tillstånd att föra in skjutvapen eller ammunition till Sverige **Tillstånd att föra in skjutvapen, ammunition, m.m. till Sverige**

11 §

För tillstånd att föra in skjutvapen till Sverige gäller samma förutsättningar som för tillstånd att inneha vapnen enligt 3–6 §§.

Tillstånd att föra in ammunition får meddelas den som har rätt att inneha *ammunitionen* i Sverige, om det skäligen kan antas att *ammunitionen* inte kommer att missbrukas.

Tillstånd att föra in *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition får meddelas den som har rätt att inneha *egendomen* i Sverige, om det skäligen kan antas att *den* inte kommer att missbrukas.

12 §¹³

Införseltillstånd ger rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att *vapnen och ammunitionen* förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

Införseltillstånd ger rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att *egendomen* förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer.

13 §¹⁴

Skjutvapen eller ammunition får föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition får

¹³ Senaste lydelse 2014:591.

¹⁴ Senaste lydelse 2006:386.

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får meddelas tillstånd att inneha *skjutvapen*.

b) Enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande ammunition

- vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

- vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen och ammunition för sådan jakt eller tävling i Sverige som avses i första stycket b får utan tillstånd inneha *vapnen och ammunitionen* i Sverige under högst tre månader från dagen för införandet.

föras in till Sverige utan särskilt tillstånd i följande fall:

a) Enskilda personer får föra in de skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* och den ammunition som de i Sverige har rätt att inneha för personligt bruk. Detta gäller också sådana sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som får meddelas tillstånd att inneha *sådan egendom*.

b) Enskilda personer, som har permanent tillstånd från behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen för eget bruk, får medföra dessa vapen med tillhörande *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare och ammunition*

- vid vistelse i Sverige för tillfällig användning vid jakt eller tävling här,

- vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av dessa länder.

Den som har fört in vapen, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition för sådan jakt eller tävling i Sverige som avses i första stycket b får utan tillstånd inneha *egendomen* i Sverige under högst tre månader

från dagen för införandet.

14 §¹⁵

Skjutvapen och ammunition får inte förvaras på tullager eller i frizon utan medgivande av Polismyndigheten.

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition får inte förvaras på tullager eller i frizon utan medgivande av Polismyndigheten.

15 §¹⁶

Skjutvapen eller ammunition, som en resande fört med till Sverige för personligt bruk men inte haft rätt att föra in, får åter föras ut, om egendomen anmälts i behörig ordning för Tullverket. *Vapnen och ammunitionen* tillfaller staten om *egendomen* inte förs ut inom antingen fyra månader efter en sådan anmälan eller den längre tid därefter som Tullverket i det enskilda fallet bestämmer. I ett sådant fall *skall* egendomen behandlas som om den hade förklarats förverkad.

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition, som en resande fört med till Sverige för personligt bruk men inte haft rätt att föra in, får åter föras ut, om egendomen anmälts i behörig ordning för Tullverket. *Egendomen* tillfaller staten om *den* inte förs ut inom antingen fyra månader efter en sådan anmälan eller den längre tid därefter som Tullverket i det enskilda fallet bestämmer. I ett sådant fall *ska* egendomen behandlas som om den hade förklarats förverkad.

2 a kap.

5 §¹⁷

När *ett sådant* vapen som anges i 2 *eller* 3 § överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska den myndighet

När vapen *eller vapendelar* som anges i 2 *och* 3 §§ överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska den

¹⁵ Senaste lydelse 2016:268.

¹⁶ Senaste lydelse 1999:433.

¹⁷ Senaste lydelse 2011:467.

som överlåter *vapnet* se till att det *har* en unik märkning varav framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet.

myndighet som överlåter *föremålet* se till att det *är märkt på det sätt som anges i 2 § respektive 4 §. Vapen som anges i 2 eller 3 § ska också ha* en unik märkning varav framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet.

Första stycket gäller inte vapen som staten har löst in enligt 7 kap.

7 §¹⁸

Den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen ska senast inom en månad efter införseln se till att föremålet *har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt att identifiera det*. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln.

Den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen ska senast inom en månad efter införseln se till att föremålet *är märkt på det sätt som anges i 2 § respektive 4 §*. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln.

Första stycket gäller inte den som tillfälligt, under högst tre månader från dagen för införseln, för in vapen eller vapendelar till Sverige för

1. användning vid jakt eller tävlingsskytte,
2. reparation, översyn, service eller värdering,
3. utställning eller mäsas,
4. resa genom landet, eller
5. användning av företrädare för en annan stats myndighet vid tillfällig tjänstgöring i landet.

¹⁸ Senaste lydelse 2015:335.

3 kap.10 §¹⁹

Den som har tillstånd att låna skjutvapen får under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån utan särskilt tillstånd även inneha ammunition till vapnet.

Den som har tillstånd att låna skjutvapen får under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån utan särskilt tillstånd även inneha *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition till vapnet.

5 kap. Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition**5 kap. Förvaring och transport av skjutvapen, ammunition, m.m.**

1 §

Den som innehar skjutvapen eller ammunition är skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

Den som innehar skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition är skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

2 §²⁰

När skjutvapen inte brukas, *skall* de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

Trots vad som sägs i första stycket får effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämföras med skjutvapen förvaras på

När skjutvapen inte brukas, *ska* de förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.

Trots vad som sägs i första stycket får effektbegränsade skjutvapen samt sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämföras med skjutvapen förvaras på

¹⁹ Senaste lydelse 2006:386.

²⁰ Senaste lydelse 2000:147.

annat betryggande sätt så att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt dem. Ammunition *skall* förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt.

annat betryggande sätt så att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt dem. *Löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition ska* förvaras under säkert lås eller på något annat lika betryggande sätt.

3 §²¹

En innehavare får lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

En innehavare får lämna över sitt skjutvapen, *sitt löstagbara magasin, sin avfyrningsmekanism, sin ljuddämpare* eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

Den som förvarar vapnet får använda det endast om han eller hon har tillstånd att inneha vapen av samma typ.

4 §²²

Den som skickar eller transporterar ett skjutvapen eller ammunition *skall* vidta betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig

Den som skickar eller transporterar ett skjutvapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare* eller ammunition *ska* vidta

²¹ Senaste lydelse 2014:591.

²² Senaste lydelse 2000:147.

kommer åt *vapnet eller ammunitionen*. Vapnet *skall* vara oladdat och, om det lämpligen kan ske, isärtaget och nerpackat.

betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig kommer åt *egendomen*. Vapnet *ska* vara oladdat och, om det lämpligen kan ske, isärtaget och nerpackat.

6 kap. Återkallelse av tillstånd, omhändertagande av vapen och ammunition, m.m.

6 kap. Återkallelse, omhändertagande av vapen, ammunition, m.m. och anmälningskyldighet

2 §²³

Ett tillstånd att inneha ammunition ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns,
- b) tillståndshavaren har missbrukat *sin ammunition*, eller
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Ett tillstånd att inneha lös-
tagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition ska återkallas av Polismyndigheten om

- b) tillståndshavaren har missbrukat *den egendom som tillståndet avser*, eller

3 §²⁴

Ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) tillståndshavaren inte längre driver *yркesmässig handel*,

Ett tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) tillståndshavaren inte längre driver *verksamheten yrkesmässigt*,
- b) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, eller

²³ Senaste lydelse 2014:591.

²⁴ Senaste lydelse 2014:591.

c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Tillståndet får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i denna lag eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Första och andra styckena gäller på motsvarande sätt i fråga om tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn.

Omhändertagande av vapen, ammunition och tillståndsbevis

Omhändertagande av vapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare, ammunition och tillståndsbevis

4 §²⁵

Polismyndigheten ska besluta att ett vapen med tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand om

Polismyndigheten ska besluta att ett vapen med tillhörande *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare*, ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand om

a) det finns risk att vapnet missbrukas, eller

b) det är sannolikt att tillståndet att inneha vapnet kommer att återkallas och särskilda omständigheter inte talar emot ett omhändertagande.

Om risken för missbruk är överhängande, får egendomen tas om hand även utan ett sådant beslut. En sådan åtgärd får vidtas av polismän, jakttillsynsmän som länsstyrelsen förordnat, personal vid Kustbevakningen och Tullverket eller särskilt förordnade tjänstemän vid länsstyrelsen. Åtgärden ska skyndsamt anmälas till Polismyndigheten, som omedelbart ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

7 kap. Inlösen av vapen och ammunition

7 kap. Inlösen av vapen, ammunition, m.m.

²⁵ Senaste lydelse 2014:591.

1 §

Skjutvapen eller ammunition *skall* lösas in av staten om

a) tillståndet att inneha *vapnet eller ammunitionen* har återkallats utan att *egendomen* samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

b) innehavaren har avlidit,

c) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen eller ammunition som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

d) domstol har beslutat att ett vapen eller ammunition, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte *skall* förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition *ska* lösas in av staten om

a) tillståndet att inneha *egendomen* har återkallats utan att *den* samtidigt har förklarats förverkad eller tagits i beslag,

c) ansökan har avslagits i fråga om tillstånd att inneha ett vapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare* eller ammunition som förvärvats genom arv, testamente eller bodelning, eller

d) domstol har beslutat att ett vapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare* eller ammunition, som någon innehar utan att ha rätt till det, inte *ska* förverkas eller åklagaren i ett sådant fall har beslutat att inte föra talan om förverkande.

2 §

Ett skjutvapen eller ammunition *skall* inte lösas in, om *egendomen* lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha *vapnet eller ammunitionen* och om detta görs inom

a) ett år från det att innehavaren avled, eller

b) tre månader från det att

Ett skjutvapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare* eller ammunition *ska* inte lösas in, om *egendomen* lämnas för skrotning eller överläts till någon som har rätt att inneha *egendomen* och om detta görs inom

b) tre månader från det att

tillståndet att inneha vapnet eller ammunitionen återkallades, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av domstol eller åklagare eller beslaget hävdades.

Vapnet eller ammunitionen *skall* inte heller lösas in, om ansökan om tillstånd att inneha *vapnet* görs inom samma tid. Avslås ansökan *skall vapnet eller ammunitionen* lösas in, om *egendomen* inte inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha den.

Polismyndigheten får medge förlängning av tidsfristerna, varje gång med högst sex månader.

3 §²⁶

Innehavare av ett skjutvapen eller ammunition som ska lösas in är skyldig att enligt Polismyndighetens beslut lämna över *vapnet eller ammunitionen* till myndigheten eller den som myndigheten bestämmer. Om det finns ett tillståndsbevis eller någon annan motsvarande handling, ska även den lämnas över till Polismyndigheten.

tillståndet att inneha vapnet, *det löstagbara magasinet, avfyrningsmekanismen, ljuddämparen* eller ammunitionen återkallades, ansökan om innehav avslogs, beslut i förverkandefrågan meddelades av domstol eller åklagare eller beslaget hävdades.

Vapnet, *det löstagbara magasinet, avfyrningsmekanismen, ljuddämparen* eller ammunitionen *ska* inte heller lösas in, om ansökan om tillstånd att inneha *egendomen* görs inom samma tid. Avslås ansökan *ska egendomen* lösas in, om *den* inte inom tre månader från dagen för beslutet i tillståndsärendet överläts till någon som har rätt att inneha den.

Innehavare av ett skjutvapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare* eller ammunition som ska lösas in är skyldig att enligt Polismyndighetens beslut lämna över *egendomen* till myndigheten eller den som myndigheten bestämmer. Om det finns ett tillståndsbevis eller någon annan motsvarande handling, ska även den lämnas över till Polismyndigheten.

²⁶ Senaste lydelse 2014:591.

4 §

För vapen eller ammunition som löses in *skall* betalas ersättning med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet.

För vapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition som löses in *ska* betalas ersättning med ett belopp som motsvarar marknadsvärdet.

8 kap. Vapen och ammunition i dödsbo och konkursbo

8 kap. Vapen, ammunition, m.m. i dödsbo och konkursbo

1 §

Skjutvapen och ammunition som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo får utan särskilt tillstånd innehas av den som har tagit hand om boet till dess

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition som ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo får utan särskilt tillstånd innehas av den som har tagit hand om boet till dess

a) egendomen har överlåtits till någon som är berättigad att inneha den,

b) egendomen *skall* överlämnas enligt 2 § eller, i fråga om dödsbo, 7 kap. 3 §, eller

till någon som är berättigad att

b) egendomen *ska* överlämnas enligt 2 § eller, i fråga om dödsbo, 7 kap. 3 §, eller

c) i fråga om konkursbo, konkursen har avslutats.

2 §²⁷

Om skjutvapen eller ammunition ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo, får Polismyndigheten besluta att egendomen tills vidare ska förvaras av myndigheten eller någon annan som myndigheten anvisar, när det finns särskild anledning till det. Den som har

Om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition ingår i ett dödsbo eller ett konkursbo, får Polismyndigheten besluta att egendomen tills vidare ska förvaras av myndigheten eller någon annan som myndigheten anvisar, när

²⁷ Senaste lydelse 2014:591.

hand om boet är i så fall skyldig att efter Polismyndighetens beslut lämna över *vapnen och ammunitionen* till den som ska förvara egendomen.

det finns särskild anledning till det. Den som har hand om boet är i så fall skyldig att efter Polismyndighetens beslut lämna över *egendomen* till den som ska förvara egendomen.

3 §

Bestämmelser om inlösen av vapen och ammunition i dödsbo finns i 7 kap.

Bestämmelser om inlösen av vapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition i dödsbo finns i 7 kap.

9 kap.

1 §²⁸

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst tre år.

Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter, *yrkesmässigt förmedlar*, eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst tre år.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

1 a §²⁹

Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,

2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,

²⁸ Senaste lydelse 2017:1139.

²⁹ Senaste lydelse 2017:1139.

3. innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller

4. gärningen annars har varit av

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

3. innehavet, överlåtelsen, *den yrkesmässiga förmedlingen* eller utlåningen har avsett flera vapen, eller

särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen, *den yrkesmässiga förmedlingen* eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

2 §³⁰

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar ammunition utan att ha rätt till det *eller inte följer ett beslut att lämna över ammu-*

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar *löstagbara magasin,*

³⁰ Senaste lydelse 2014:894.

inition för inlösen,

e) överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha *ammunitionen*,

f) driver handel med skjutvapen utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition utan att ha rätt till det,

e) överlåter *eller yrkesmässigt förmedlar löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition till någon som inte har rätt att inneha egendomen,*

f) driver handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition utan tillstånd,*

i) förvarar ett skjutvapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare eller ammunition* åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.*

4 §³¹

Bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen eller ammunition och för försök till sådant brott finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition och för försök till sådant brott finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

5 §³²

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d eller e. I stället för *vapnet eller ammunitionen* kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även ammunition som hör till vapnet förklaras *förverkad*.

Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d, e eller i. I stället för *egendomen* kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition som hör till vapnet förklaras *förverkade*.

Det som föreskrivs i första stycket om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

³¹ Senaste lydelse 2000:1257.

³² Senaste lydelse 2014:894.

7 §³³

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till Polismyndigheten, får åtal mot honom eller henne för olovligt innehav av *vapnet eller ammunitionen* väckas av åklagaren endast om det är motiverat från allmän synpunkt.

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition till Polismyndigheten, får åtal mot honom eller henne för olovligt innehav av *egendomen* väckas av åklagaren endast om det är motiverat från allmän synpunkt.

11 kap.

1 §³⁴

Regeringen får meddela föreskrifter om

a) att denna lag eller vissa föreskrifter i lagen ska tillämpas även i fråga om andra föremål än sådana som anges i 1 kap. 2 och 3 §§, om föremålen är särskilt ägnade att användas vid brott mot någons liv, hälsa eller personliga säkerhet,

b) att anslagsenergin eller utgångshastigheten hos en projektil från ett skjutvapen ska understiga ett visst värde eller att vapnet ska vara konstruerat på ett visst sätt för att vapnet ska anses vara effektbegränsat enligt 2 kap. 1 §,

c) att bestämmelserna om tillstånd i 2 kap. 1 § inte ska gälla innehav av skjutvapen som lämnats över från staten till

- statliga tjänstemän eller personer som tillhör det militära försvaret, räddningstjänsten, Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen

- den som för statens räkning tillverkar krigsmateriel, eller

- frivilliga försvarsorganisationer,

d) att tillstånd ska krävas för överföring av skjutvapen eller ammunition från Sverige till ett annat land,

e) att den som avser att föra ut ett skjutvapen från Sverige eller lånar ut ett skjutvapen till någon som är fast bosatt i ett annat land och inte ska använda vapnet endast i Sverige, ska anmäla detta till Polismyndigheten,

f) att denna lag inte ska gälla

f) att denna lag inte ska gälla i

³³ Senaste lydelse 2014:591.

³⁴ Senaste lydelse 2015:335.

- i fråga om skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige, och
- fråga om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller vid resa för tjänsteändamål genom Sverige, och
- g) storleken på de avgifter som får tas ut enligt 2 kap. 19 §.

2 §³⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- a) undantag från kravet på tillstånd för att inneha start- eller signalvapen,
- b) krav på skjutskicklighet, utbildning, ålder och de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd att inneha eller låna skjutvapen,
- c) krav på kunskap för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel,
- d) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 4 kap. vid ändring och reparation av skjutvapen,
- e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av ammunition,
- e) krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av andra vapen än effektbegränsade vapen och på sammanslutningars förvaring av *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition,
- f) de förutsättningar i övrigt som ska vara uppfyllda för tillstånd enligt denna lag,
- g) utfärdande av europeiska skjutvapenpass till dem som har tillstånd att inneha skjutvapen i Sverige,
- h) förutsättningar för och förfaringssätt vid medgivande av att personer bosatta i Sverige ska få tillstånd att förvärva skjutvapen i ett annat land,

³⁵ Senaste lydelse 2014:895.

i) krav på att den som förvärvat ett skjutvapen i Sverige och som är bosatt i ett främmande land ska underrätta den staten om förvärvet,

j) kraven för auktorisation enligt 2 kap. 17 §, och

k) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen, och ammunition.

k) vad som ska iakttas utöver bestämmelserna i 5 kap. i fråga om transport av skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition.

3 §³⁶

Regeringen får besluta att lagen inte *skall* gälla skjutvapen och ammunition som innehas av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

Regeringen får besluta att lagen inte *ska* gälla skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition som innehas av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering.

1. Denna lag träder i kraft den 14 september 2018.

2. Den som vid lagens ikraftträdande innehar löstagbara magasin eller avfyrningsmekanismer som efter ikraftträdandet kräver tillstånd får inneha egendomen till utgången av december 2018 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt.

3. Bestämmelserna i 2 kap. 5 a § andra stycket om tillstånd att inneha vissa skjutvapen för andra ändamål än skjutning tillämpas endast i fråga om tillstånd som meddelas efter den 14 september 2018. Bestämmelserna tillämpas inte vid förnyelse av sådana tidsbegränsade tillstånd som har meddelats före den 13 juni 2017 och som avser innehav av sådana skjutvapen som anges i 2 kap. 6 a § första stycket 4-7.

³⁶ Senaste lydelse 2004:1005.

4. Bestämmelserna i 2 kap. 6 a § om tidsbegränsning av tillstånd tillämpas endast i fråga om tillstånd som meddelas efter den 14 september 2018. För tillstånd som har meddelats före denna tidpunkt gäller 2 kap. 6 a § i dess äldre lydelse.

5. Bestämmelsen i 2 a kap. 5 § första stycket gäller endast när vapen eller vapendelar som har tillverkats eller förts in till Europeiska unionen den 14 september 2018 eller senare överläts från staten till annan för permanent civilt bruk. Vid sådan överlåtelse av vapen eller vapendelar som har tillverkats eller förts in till Europeiska unionen före den tidpunkten gäller 2 a kap. 5 § i dess äldre lydelse.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

dels att rubriken närmast före 21 § ska lyda ”Tillsyn och registrering”,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 21 a-c §§, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Tillsyn

Tillsyn och registrering

21 a §

Den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt 16 § att hantera ammunition som utgör en explosiv vara ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över personer och organisationer som har meddelats sådant tillstånd. Registret ska innehålla uppgift om fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har meddelats tillstånd samt personer som har godkänts som föreståndare för verksamheten.

21 b §

Registret ska ha till ändamål att

1. underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt denna lag, och

2. ge information om sådana uppgifter som behövs för att

förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till ammunition som utgör explosiv vara.

21 c §

För behandling av personuppgifter enligt 21 a § finns bestämmelser om behandling av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och i lagen (2018:00) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Denna lag träder i kraft den 14 september 2018.

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1303) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1992:1303) om krigsmateriel att 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Vad som sägs i 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel om krav på tillstånd gäller inte handel med handeldvapen eller delar till sådana vapen. Tillstånd för sådan handel regleras genom bestämmelser i vapenlagen (1996:67).

4 §³⁷

Vad som sägs i 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel om krav på tillstånd gäller inte handel med handeldvapen eller delar till sådana vapen *eller mäklarverksamhet med sådan egendom eller ammunition*. Tillstånd för sådan handel *eller mäklarverksamhet* regleras genom bestämmelser i vapenlagen (1996:67).

Denna förordning träder i kraft den 14 september 2018.

³⁷ Senaste lydelse 2006:510.

1.5 Förslag till förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70)

Härigenom föreskrivs i fråga om vapenförordningen (1996:70)

dels att 2 kap. 5, 8, 9 och 11 §§, 3 kap. 1 och 7 §§, 4 kap. 1-5 §§, 5 kap. 1, 2 och 7-10 §§, 8 kap. 2 §, 9 kap. 1-3 §§, 10 kap. 1 och 2 §§, 11 kap. 1 §, 16 kap. 1 § och 17 kap. 1 § samt bilagan ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna till 3-5 och 9-11 kap. ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 2 kap. ska lyda "Auktorisation, innehav av skjutvapen, ammunition, m.m. och deaktivering",

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 6 a § och 6 b §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §³⁸

Behov att inneha skjutvapen bör i fråga om nedan angivna vapentyper anses föreligga endast för följande ändamål.

<i>Vapentyp</i>	<i>Ändamål</i>
-----------------	----------------

1. Enhandsvapen för jakt eller avlivning av djur

a) enskottsvapen,	Omfattande grytjakt, jakt med ställande hund enligt de föreskrifter som meddelats av Naturvårdsverket eller avlivning av fällfångade djur.
-------------------	--

b) flerskottsvapen.	Yrkesmässigt bedriven jakt- eller viltvård eller annat kvalificerat behov.
---------------------	--

2. Vapen som av Polismyndigheten	Avlivning av fällfångade djur.
----------------------------------	--------------------------------

³⁸ Senaste lydelse 2014:1361.

efter samråd med Naturvårdsverket klassificeras som salongsgevär.

3. Tårgasanordningar eller andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar. Tjänst eller annan särskild omständighet som medför ett synnerligt behov av anordningen för personligt skydd.
4. Injektionsvapen. Jakt enligt tillstånd som meddelats av Naturvårdsverket eller veterinärbete som avser tamdjur, om sökanden visar att han eller hon genomgått utbildning enligt föreskrifter som meddelats av Statens jordbruksverk, i fråga om jakt i samråd med Naturvårdsverket.
5. Eldrör eller pipa eller annan anordning som möjliggör att till ett skjutvapen använda annan ammunition än vapnet är avsett för.
- a) Målskjutning.
b) Yrkesmässigt bedriven jakt- eller viltvård eller annat kvalificerat behov.
c) Övrig jakt med ammunition som Naturvårdsverket delat in i klass 2–4.

6. Ljuddämpare

- a) målskjutningsvapen, *Till skydd för människors hälsa eller miljön, om det är särskilt påkallat.*
- b) jaktvapen. *Till skydd för människors hälsa eller*

*miljön i den
utsträckning
Polismyndighe
ten föreskriver
det.*

8 §³⁹

Den som samlar skjutvapen får ges tillstånd att inneha ammunition till sådana vapen som han eller hon har tillstånd att inneha. Huvudmän för museer som avses i 2 kap. 3 § 3 vapenlagen (1996:67) och den som samlar ammunition får ges tillstånd att inneha *ammunition* även till andra vapen. Tillstånd att inneha *ammunition* i andra fall får ges om det finns särskilda skäl.

Den som samlar skjutvapen får ges tillstånd att inneha *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition till sådana vapen som han eller hon har tillstånd att inneha. Huvudmän för museer som avses i 2 kap. 3 § 3 vapenlagen (1996:67) och den som samlar *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller* ammunition får ges tillstånd att inneha *sådan egendom* även till andra vapen. Tillstånd att inneha *sådan egendom* i andra fall får ges, om det finns särskilda skäl.

9 §⁴⁰

Ansökan om tillstånd att inneha ammunition görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgift om sökandens namn, personnummer och hemvist samt om det slag och den mängd *ammunition* som sökanden vill ha tillstånd att inneha. Ansökan ska även innehålla uppgift om ändamålet med

Ansökan om tillstånd att inneha *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgift om sökandens namn, personnummer och hemvist samt om det slag och den mängd *av egendom* som sökanden vill ha tillstånd att

³⁹ Senaste lydelse 2014:1361.

⁴⁰ Senaste lydelse 2014:1149.

innehavet och de omständigheter sökanden åberopar till stöd för sin ansökan.

inneha. Ansökan ska även innehålla uppgift om ändamålet med innehavet och de omständigheter sökanden åberopar till stöd för sin ansökan.

11 §

Tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition får inte meddelas den som är underårig eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken utan att förmyndaren eller förvaltaren har samtyckt till innehavet.

Tillstånd att inneha skjutvapen, *löstagbara magasin*, *avfyrningsmekanismer*, *ljuddämpare* eller ammunition får inte meddelas den som är underårig eller har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken utan att förmyndaren eller förvaltaren har samtyckt till innehavet.

3 kap. Bevis om tillstånd till innehav av skjutvapen och ammunition, m.m.

3 kap. Bevis om tillstånd till innehav, m.m.

1 §⁴¹

Polismyndigheten ska utfärda bevis över tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition och, om tillståndet avser innehav av vapen, en duplett av beviset.

Polismyndigheten ska utfärda bevis över tillstånd att inneha skjutvapen, *löstagbara magasin*, *avfyrningsmekanismer*, *ljuddämpare* eller ammunition och, om tillståndet avser innehav av vapen, en duplett av beviset.

Om tillståndet avser en person som är bosatt i en annan stat inom Europeiska unionen ska Polismyndigheten vidarebefordra de uppgifter som krävs för att kunna identifiera vapnet och förvärvaren till den staten. Detta gäller dock endast skjutvapen som hör till kategori C i bilagan till denna förordning och ammunition som är avsedd för sådana vapen.

⁴¹ Senaste lydelse 2014:1149.

7 §

Bevis om tillstånd att inneha ammunition *skall* innehålla de uppgifter om tillståndshavaren som anges i 2 kap. 9 § och uppgift om för vilket ändamål *ammunitionen* får innehas. I beviset *skall* anges det slag och den mängd *ammunition* som tillståndet avser.

4 kap. Införsel av skjutvapen eller ammunition

Bevis om tillstånd att inneha *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition *ska* innehålla de uppgifter om tillståndshavaren som anges i 2 kap. 9 § och uppgift om för vilket ändamål *egendomen* får innehas. I beviset *ska* anges det slag och den mängd *av egendom* som tillståndet avser.

4 kap. Införsel av skjutvapen, ammunition, m.m.

1 §⁴²

I fråga om tillstånd till införsel av skjutvapen eller ammunition gäller 2 kap. 3–6 och 8–11 §§ samt 3 kap. 1 § första stycket, 2–4, 7 och 8 §§. Avser tillståndet *vapen eller ammunition* som tillfälligt ska användas vid jakt eller tävling här i landet, får de förutsättningar som motsvarar dem som anges i 2 kap. 3 och 5 §§ visas genom intyg från den som anordnar jakten eller tävlingen.

I fråga om tillstånd till införsel av skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition gäller 2 kap. 3–6 och 8–11 §§ samt 3 kap. 1 § första stycket, 2–4, 7 och 8 §§. Avser tillståndet *egendom* som tillfälligt ska användas vid jakt eller tävling här i landet, får de förutsättningar som motsvarar dem som anges i 2 kap. 3 och 5 §§ visas genom intyg från den som anordnar jakten eller tävlingen.

Om införseln innefattar transitering, ska Polismyndigheten före införseln vidarebefordra uppgifterna i tillståndet till en behörig myndighet i transiteringsstaterna.

⁴² Senaste lydelse 2014:1361.

2 §

Den rätt att här i landet inneha skjutvapen eller ammunition som följer av tillstånd till införsel *skall* i tillståndet begränsas till viss tid.

Den rätt att här i landet inneha skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition som följer av tillstånd till införsel *ska* i tillståndet begränsas till viss tid.

3 §

Tillstånd till införsel av skjutvapen som medförs vid resa av en person bosatt i ett land inom Europeiska unionen får beviljas för en eller flera resor under högst ett år och *skall* anses omfatta rätt att inneha vapnet i Sverige under denna tid. Ett beslut om sådant tillstånd *skall* skrivas in i tillståndshavarens europeiska skjutvapenpass.

Ett tillstånd enligt första stycket *skall* även anses omfatta rätt till införsel av ammunition som är avsedd för vapnet och som innehavaren kan antas behöva under vistelsen i Sverige.

Tillstånd till införsel av skjutvapen som medförs vid resa av en person bosatt i ett land inom Europeiska unionen får beviljas för en eller flera resor under högst ett år och *ska* anses omfatta rätt att inneha vapnet i Sverige under denna tid. Ett beslut om sådant tillstånd *ska* skrivas in i tillståndshavarens europeiska skjutvapenpass.

Ett tillstånd enligt första stycket *ska* även anses omfatta rätt till införsel av *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition som är avsedd för vapnet och som innehavaren kan antas behöva under vistelsen i Sverige.

4 §⁴³

Företrädare för en annan stats myndighet som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete eller lagen

Företrädare för en annan stats myndighet som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete eller lagen

⁴³ Senaste lydelse 2017:509.

(2017:496) om internationellt polisiärt samarbete undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen och ammunition.

(2017:496) om internationellt polisiärt samarbete undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition.

Första stycket gäller också den som tillfälligt tjänstgör i Sverige enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1624 av den 14 september 2016 om en europeisk gräns- och kustbevakning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 och upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 863/2007, rådets förordning (EG) nr 2007/2004 och rådets beslut 2005/267/EG.

5 §⁴⁴

Företrädare för polisen i Danmark, Finland, Island och Norge som i tjänsten reser genom Sverige från ett nordiskt land till en annan del av det landet eller till ett annat nordiskt land och medför skjutvapen och ammunition för tjänsteändamål undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen och ammunition.

Polismyndigheten får meddela föreskrifter om förvaring av *skjutvapen och ammunition* vid transitering enligt första stycket.

Företrädare för polisen i Danmark, Finland, Island och Norge som i tjänsten reser genom Sverige från ett nordiskt land till en annan del av det landet eller till ett annat nordiskt land och medför skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition för tjänsteändamål undantas enligt 11 kap. 1 § f vapenlagen (1996:67) från lagens bestämmelser om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition.

Polismyndigheten får meddela föreskrifter om förvaring av *egendom som sägs i första stycket* vid transitering enligt första

⁴⁴ Senaste lydelse 2014:1149.

stycket.

5 kap. Handel med skjutvapen

5 kap. Handel med skjutvapen och mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition

1 §⁴⁵

Ansökan om tillstånd att driva handel med skjutvapen görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgift om sökandens namn, personnummer eller organisationsnummer, hemvist eller säte och om uppskattad omfattning av rörelsen, *lagerhållningens storlek, lokalerna där verksamheten ska bedrivas* och de omständigheter sökanden åberopar för utredning av sina kunskaper att driva handel med skjutvapen. *Om sökanden är en juridisk person ska ansökan dessutom innehålla uppgift om namn, personnummer och hemvist för de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.*

Ansökan om tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgift om sökandens namn, personnummer eller organisationsnummer, hemvist eller säte och om uppskattad omfattning av rörelsen och de omständigheter sökanden åberopar för utredning av sina kunskaper att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*. *Ansökan om tillstånd att driva handel med skjutvapen ska dessutom innehålla uppgift om lagerhållningens storlek och lokalerna där verksamheten ska bedrivas.*

Om sökanden är en juridisk person ska ansökan innehålla uppgift om namn, personnummer och hemvist för de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.

Om tillstånd beviljas ska bevis om detta utfärdas. I beviset ska det anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av

⁴⁵ Senaste lydelse 2014:1149.

skjutvapen som får innehas på en gång och den plats där rörelsen får bedrivas.

2 §⁴⁶

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om krav på kunskap för tillstånd att driva handel med skjutvapen.

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om krav på kunskap för tillstånd att driva handel med skjutvapen eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition.

6 a §

Vapenmäklare ska föra en förteckning över de transaktioner och de överföringar avseende skjutvapen som denne förmedlar, förhandlar fram eller arrangerar.

6 b §

Vapenhandlare och vapenmäklare ska till Polismyndigheten anmäla förvärv och försäljning av skjutvapen samt sådana transaktioner och överföringar som avses i 6 a §.

7 §⁴⁷

Polismyndigheten får meddela föreskrifter om

1. innehållet i en rekvisition,
2. vilka uppgifter som ska införas i en inköpsförteckning och försäljningsförteckning,
3. hur förteckningarna ska föras och vilka handlingar som ska bifogas sådana förteckningar, *och*

2. vilka uppgifter som ska införas i en inköpsförteckning och försäljningsförteckning *samt i en vapenmäklares förteckning,*
3. hur förteckningarna ska föras och vilka handlingar som ska bifogas sådana förteckningar,

⁴⁶ Senaste lydelse 2014:1149.

⁴⁷ Senaste lydelse 2014:1149.

4. innehållet i en anmälan som avses i 5 § andra stycket.

4. innehållet i en anmälan som avses i 5 § andra stycket, och

5. hur en anmälan som avses i 6 b § ska göras och vilka uppgifter den ska innehålla.

8 §

Polismyndigheten *skall* se till att skjutvapen som innehas av *handlare* förvaras på föreskrivet sätt. Polismyndigheten *skall* minst en gång årligen låta granska *handlarens* inköpsförteckningar och försäljningsförteckningar med bilagor samt, när anledning finns till det, *hans* lager av skjutvapen.

Polismyndigheten *ska* se till att skjutvapen som innehas av *vapenhandlare* förvaras på föreskrivet sätt. Polismyndigheten *ska* minst en gång årligen låta granska *vapenhandlarens* inköpsförteckningar och försäljningsförteckningar med bilagor, *liksom vapenmäklares förteckningar med bilagor*, samt, när anledning finns till det, *vapenhandlarens* lager av skjutvapen.

9 §⁴⁸

Handlare är skyldiga att hålla *inköps- och försäljningsförteckningarna* med bilagor tillgängliga för en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten och att lämna honom eller henne begärda upplysningar om *inköpta och sålda vapen*, om befintligt vapenlager och om andra förhållanden, som är av betydelse för den tillsyn som Polismyndigheten ska utöva enligt 8 §.

Vapenhandlare och vapenmäklare är skyldiga att hålla *förteckningarna* med bilagor tillgängliga för en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten och att lämna honom eller henne begärda upplysningar om *genomförda transaktioner och överföringar avseende skjutvapen*, om befintligt vapenlager och om andra förhållanden, som är av betydelse för den tillsyn som Polismyndigheten ska utöva enligt 8 §.

⁴⁸ Senaste lydelse 2014:1149.

10 §⁴⁹

Inköpsförteckning och försäljningsförteckning och bilagor till dessa ska bevaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes. Om rörelsen läggs ner, ska förteckningarna och bilagorna överlämnas till Polismyndigheten.

Inköpsförteckning och försäljningsförteckning och bilagor till dessa ska bevaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes. *Detsamma gäller vapenmäklares förteckning och bilagor.* Om rörelsen läggs ner, ska förteckningarna och bilagorna överlämnas till Polismyndigheten.

8 kap.

2 §⁵⁰

Den som tar emot skjutvapen för reparation eller översyn är skyldig att föra anteckningar i en särskild reparationsförteckning över mottagna vapen.

Polismyndigheten får meddela föreskrifter om vilka uppgifter förteckningen ska innehålla och hur förteckningen ska föras.

Den som har tagit emot skjutvapen för reparation eller översyn är skyldig att hålla förteckningen tillgänglig för en polisman och på begäran lämna upplysningar till honom eller henne om mottagna vapen.

Förteckningen och bilagor till denna ska bevaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes.

Förteckningen och bilagor till denna ska bevaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes. *Om rörelsen läggs ner, ska förteckningen och bilagorna överlämnas till Polismyndigheten.*

9 kap. Förvaring och transport av skjutvapen och ammunition

9 kap. Förvaring och transport av skjutvapen, ammunition, m.m.

⁴⁹ Senaste lydelse 2014:1149.

⁵⁰ Senaste lydelse 2014:1149.

1 §⁵¹

Polismyndigheten får meddela särskilda föreskrifter om vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av tillståndspliktiga skjutvapen och sammanslutningars förvaring av ammunition. I fråga om förvaring av ammunition som räknas till explosiva varor finns bestämmelser även i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om hur skjutvapen och ammunition ska förvaras för att uppfylla föreskrifterna i 5 kap. 2 § vapenlagen (1996:67).

Polismyndigheten får meddela särskilda föreskrifter om vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av tillståndspliktiga skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition. I fråga om förvaring av ammunition som räknas till explosiva varor finns bestämmelser även i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om hur skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition ska förvaras för att uppfylla föreskrifterna i 5 kap. 2 § vapenlagen (1996:67).

2 §⁵²

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vad som ska gälla utöver bestämmelserna i 5 kap. vapenlagen (1996:67) i fråga om transport av skjutvapen och ammunition.

Polismyndigheten får meddela närmare föreskrifter om vad som ska gälla utöver bestämmelserna i 5 kap. vapenlagen (1996:67) i fråga om transport av skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och ammunition.

⁵¹ Senaste lydelse 2014:1149.

⁵² Senaste lydelse 2014:1149.

3 §⁵³

Ansökan om tillstånd att förvara skjutvapen eller ammunition hos någon annan görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgifter om sökandens namn, personnummer och hemvist samt om varje vapens typ, fabrikat, modell och kaliber. Ansökan ska också innehålla uppgift om mottagarens namn, personnummer och hemvist. Ansökan ska vidare innehålla en närmare redogörelse för skälen för förvaring hos mottagaren och möjligheten för honom eller henne att erbjuda en säker förvaring.

Ansökan om tillstånd att förvara skjutvapen, *löstagbara magasin*, *avfyringsmekanismer*, *ljuddämpare* eller ammunition hos någon annan görs skriftligen. Ansökan ska innehålla uppgifter om sökandens namn, personnummer och hemvist samt om varje vapens typ, fabrikat, modell och kaliber. Ansökan ska också innehålla uppgift om mottagarens namn, personnummer och hemvist. Ansökan ska vidare innehålla en närmare redogörelse för skälen för förvaring hos mottagaren och möjligheten för honom eller henne att erbjuda en säker förvaring.

Om tillstånd beviljas, ska bevis om det utfärdas. I beviset ska det anges hur länge tillståndet gäller och eventuella villkor som har meddelats med stöd av vapenlagen (1996:67). En kopia av beviset ska lämnas till mottagaren.

10 kap. Inlösen av skjutvapen och ammunition m.m.

10 kap. Inlösen av skjutvapen, ammunition, m.m.

1 §⁵⁴

Länsstyrelsen ska utse en eller flera värderingsmän som ska biträda Polismyndigheten vid värdering av skjutvapen och ammunition som ska lösas in. Till värderingsman bör den utses som har god kännedom

Länsstyrelsen ska utse en eller flera värderingsmän som ska biträda Polismyndigheten vid värdering av skjutvapen, *löstagbara magasin*, *avfyringsmekanismer*, *ljuddämpare* och ammunition som ska lösas in.

⁵³ Senaste lydelse 2014:1149.

⁵⁴ Senaste lydelse 2014:1149.

om *skjutvapens och ammunitioners* marknadsvärde och vapenhandlares pris vid inköp av begagnade skjutvapen.

En värderingsman har rätt till sitt uppdrag.

Polismyndigheten bör försöka komma överens med ägaren om till vilket värde *vapnet eller ammunitionen* ska lösas in.

Till värderingsman bör den utses som har god kännedom om *egendomens* marknadsvärde och vapenhandlares pris vid inköp av begagnade skjutvapen.

ersättning av allmänna medel för

Polismyndigheten bör försöka komma överens med ägaren om till vilket värde *egendomen* ska lösas in.

2 §⁵⁵

Skjutvapen och ammunition som har tillfallit staten ska skrotas eller säljas. Innan egendomen skrotas eller säljs ska Nationellt forensiskt centrum vid Polismyndigheten erbjudas att få egendomen. Om egendomen överlämnas till försäljning, ska Statens försvarshistoriska museer först erbjudas att köpa den.

Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition som har tillfallit staten ska skrotas eller säljas. Innan egendomen skrotas eller säljs ska Nationellt forensiskt centrum vid Polismyndigheten erbjudas att få egendomen. Om egendomen överlämnas till försäljning, ska Statens försvarshistoriska museer först erbjudas att köpa den.

11 kap. Skjutvapen och ammunition som ingår i dödsbo eller konkursbo

11 kap. Skjutvapen, ammunition, m.m. som ingår i dödsbo eller konkursbo

1 §⁵⁶

Om skjutvapen ingår bland tillgångarna i ett dödsbo, ska den som har vård om boet göra en skriftlig anmälan om det till Polismyndigheten senast tre månader efter dödsfallet.

⁵⁵ Senaste lydelse 2014:1149.

⁵⁶ Senaste lydelse 2014:1149.

Om skjutvapen ingår bland tillgångarna i ett konkursbo, ska konkursförvaltaren så snart som möjligt göra en skriftlig anmälan om det till Polismyndigheten.

En anmälan enligt första eller andra stycket ska innehålla uppgift om fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer för varje vapen och om art och mängd av tillhörande ammunition. Är det fråga om vapen som saknar uppgift om tillverkningsnummer ska någon annan uppgift som möjliggör identifiering lämnas. Anmälan ska också innehålla uppgift om vem som har hand om vapnet för boets räkning och om hur det förvaras.

En anmälan enligt första eller andra stycket ska innehålla uppgift om fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer för varje vapen och om art och mängd av tillhörande *löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition. Är det fråga om vapen som saknar uppgift om tillverkningsnummer ska någon annan uppgift som möjliggör identifiering lämnas. Anmälan ska också innehålla uppgift om vem som har hand om vapnet för boets räkning och om hur det förvaras.

Första–tredje styckena gäller inte effektbegränsade vapen.

16 kap.

1 §⁵⁷

Avgift tas ut för prövning av ansökan enligt denna förordning i de fall som framgår av andra stycket.

För ansökningsavgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 9-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid följande avgiftsklasser tillämpas:

Ärendeslag	Avgiftsklass	Ärendeslag	Avgiftsklass
Tillstånd att inneha skjutvapen (2 kap. 6 §), med den begränsning som anges i 4 §,		Tillstånd att inneha skjutvapen (2 kap. 6 §), med den begränsning som anges i 4 §,	

⁵⁷ Senaste lydelse 2015:533.

– första vapnet för vilket tillstånd söks	2	– första vapnet för vilket tillstånd söks	2
– varje ytterligare vapen	1	– varje ytterligare vapen	1
Tillstånd att inneha ammunition (2 kap. 9 §)	1	Tillstånd att inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition (2 kap. 9 §)	1
Tillstånd att låna skjutvapen (7 kap. 4 §)	1	Tillstånd att låna skjutvapen (7 kap. 4 §)	1
Tillstånd att förvara skjutvapen hos någon annan (9 kap. 3 §)	1	Tillstånd att förvara skjutvapen löstagbara magasin, ljuddämpare, avfyrningsmekanismer eller ammunition hos någon annan (9 kap. 3 §)	1
Tillstånd till införsel av skjutvapen eller ammunition (4 kap. 1 §)	2	Tillstånd till införsel av skjutvapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller ammunition (4 kap. 1 §)	2
Tillstånd till överföring av skjutvapen eller ammunition till ett annat land (6 kap. 1-5 §§)	1	Tillstånd till överföring av skjutvapen eller ammunition till ett annat land (6 kap. 1-5 §§)	1
Utfärdande av ett europeiskt skjutvapenpass	2	Utfärdande av ett europeiskt skjutvapenpass	2

Förnyande av eller införande av ytterligare skjutvapen i ett europeiskt skjutvapenpass	1	Förnyande av eller införande av ytterligare skjutvapen i ett europeiskt skjutvapenpass	1
Tillstånd att driva handel med skjutvapen (5 kap. 1 §)	5	Tillstånd att driva handel med skjutvapen (5 kap. 1 §)	5
Tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn (8 kap. 1 §)	4	Tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn (8 kap. 1 §)	4
Godkännande av föreståndare för handel med skjutvapen, ersättare för denne eller person som i vapenhandlars ställe ska närvara vid provskjutning (5 kap. 12 §)	2	Godkännande av föreståndare för handel med skjutvapen <i>eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition</i> , ersättare för denne eller person som i vapenhandlars ställe ska närvara vid provskjutning (5 kap. 12 §)	2
Auktorisation av sammanslutning för jakt- eller målskytte (2 kap. 1 §)	8	Auktorisation av sammanslutning för jakt- eller målskytte (2 kap. 1 §)	8

17 kap.

1 §

Styrelse för sammanslutning och föreståndare för museum eller bevakningsföretag *skall* utöva kontroll över samman-

Styrelse för sammanslutning och föreståndare för museum eller bevakningsföretag *ska* utöva kontroll över samman-

slutningens respektive museets eller bevakningsföretagets innehav av skjutvapen och ammunition och över att *dessa* förvaras riktigt.

slutningens respektive museets eller bevakningsföretagets innehav av skjutvapen, *lösttagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* och ammunition och över att *egendomen* förvaras riktigt.

Bilaga⁵⁸

För tillämpningen av vissa bestämmelser i denna förordning delas skjutvapen och ammunition in i kategorier enligt följande.

Kategori A

1. Explosiva militära missiler och startlavetter.
2. Automatiska skjutvapen.
3. Skjutvapen maskerade som andra föremål.
4. Ammunition med kroppsskyddspenetrerande projektiler, explosions- eller brandprojektiler och projektiler för sådan ammunition.
5. Pistol- och revolverammunition med utvidgande projektiler och projektiler för sådan ammunition, med undantag för de fall då de skall användas till sådana vapen avsedda för jakt eller målskjutning som innehas av personer med rätt att bruka dem.

6. *Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen*

7. *Följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:*

- a) *Korta skjutvapen med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om

 - i) *en laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller**

⁵⁸ Senaste lydelse 2016:722.

ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner sätts in i det.

b) Långa skjutvapen med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om

i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller

ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner sätts in i det.

8. Halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.

9. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.

Kategori B

1. *Halvautomatiska eller repeterande korta vapen.*
2. *Korta vapen med enkelskott med centralantändning.*
3. *Korta vapen med enkelskott med kantantändning, vars totala längd är mindre än 28 cm.*
4. *Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.*
5. *Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans inte kan innehålla mer än tre skott och där laddningsmekanismen kan tas bort eller det inte är uteslutet att vapnet med hjälp av vanliga verktyg kan omändras på sådant sätt att magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.*
6. *Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm längd.*
7. *Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism.*
1. *Repeterande korta skjutvapen.*
2. *Korta skjutvapen med enkelskott med centralantändning.*
3. *Korta vapen med kantantändning, vars totala längd är mindre än 28 cm.*
4. *Halvautomatiska långa skjutvapen vars laddningsanordning och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre patroner då det rör sig om skjutvapen med kantantändning och mer än tre men mindre än tolv patroner då det rör sig om skjutvapen med centralantändning.*
5. *Halvautomatiska korta skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori A punkt 7 a).*
6. *Halvautomatiska långa skjutvapen som står upptagna i kategori A punkt 7 b) vars laddningsanordning och patronläge tillsammans inte kan innehålla mer än tre patroner och där laddningsanordningen kan tas bort eller det inte är uteslutet att vapnet med hjälp av vanliga verktyg kan omändras på sådant sätt att laddningsanordning och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre patroner.*
7. *Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm längd.*
8. *Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till*

att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.

9. Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism *andra än de som står upptagna i kategori A punkterna 6, 7 eller 8.*

Kategori C

1. Repeterande långa skjutvapen *andra än de som står upptagna i kategori B punkt 6.*

2. Långa skjutvapen med räfflade lopp för enkelskott.

3. Halvautomatiska långa skjutvapen *som inte omfattas av kategori B punkt 4–7.*

4. Korta vapen för enkelskott med kantantändning vars totala längd inte är mindre än 28 cm.

1. Repeterande långa skjutvapen *andra än de som står upptagna i kategori B punkt 7.*

3. Halvautomatiska långa skjutvapen *andra än de som står upptagna i kategori A eller B.*

5. *Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.*

6. *Skjutvapen i kategorierna A eller B eller denna kategori som har deaktiverats i enlighet med genomförandeförordning (EU) 2015/2403.*

7. *Enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp som släpps ut på marknaden den 14 september 2018 eller senare.*

Kategori D

Enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp.

Vapendelar

Slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen tillhör som separata delar samma kategori som det skjutvapen de är eller är tänkta att vara monterade på.

Undantag

Ovan angivna kategorier ska inte omfatta föremål som stämmer med beskrivningen i dessa men som

a. har gjorts varaktigt obrukbara genom åtgärder som medför att skjutvapnets slutstycke, patronläge och pipa har gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst användning av skjutvapnet,

b. är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte, eller

c. betraktas som antika vapen eller reproduktioner av sådana, om dessa inte har inkluderats i de föregående kategorierna.

a. är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte, eller

b. betraktas som antika vapen, om dessa inte har inkluderats i de föregående kategorierna.

Definitioner

I denna bilaga avses med:

a. Korta vapen: ett skjutvapen med en pipa som inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm.

b. Långa vapen: alla skjutvapen som inte är korta vapen.

c. Automatvapen: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som kan avfyra mer än ett skott med ett tryck på avtryckaren.

d. Halvautomatiskt skjutvapen: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som bara kan avfyra ett skott med ett tryck på avtryckaren.

e. Repeterande skjutvapen: ett skjutvapen som efter att ett skott har avfyrats är avsett att laddas om från ett magasin eller cylinder med hjälp av ett manuellt tillvägagångssätt.

f. Skjutvapen för enkelskott: ett skjutvapen utan magasin som laddas för varje skott genom att man manuellt sätter in ett skott i patronläget eller i ett laddningsutrymme där pipan bryts.

g. Ammunition med kroppsskyddspenetrerande kulor: ammunition för militärt bruk där kulan är försedd med mantel och har en massiv hård kärna.

h. Ammunition med explosiva projektiler: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en laddning som exploderar när den stöter emot något.

i. Ammunition med brandprojektiler: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en kemisk blandning som börjar brinna vid kontakt med luften eller vid anslaget.

Denna förordning träder i kraft den 14 september 2018.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Inom EU finns bestämmelser om kontroll av vapen i rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (vapendirektivet) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (2008 års ändringsdirektiv). De båda direktiven är genomförda i svensk rätt. I maj 2017 antogs ett nytt direktiv, Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (ändringsdirektivet). Ändringsdirektivet syftar bl.a. till att stärka vissa aspekter av vapendirektivet för att, mot bakgrund av nyligen inträffade terroristattacker, motverka att skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet. Ändringsdirektivet ska i de flesta delar vara genomfört senast den 14 september 2018.

2.2 Uppdraget

Uppdraget innebär att utredaren ska bl.a. överväga och analysera behovet av och föreslå de författningsändringar och åtgärder som bedöms nödvändiga och lämpliga för att Sverige ska uppfylla åtagandena i ändringsdirektivet.

2.3 Arbetets bedrivande

Arbetet i denna del har innefattat möten och kontakter med Polismyndigheten, Nationellt forensiskt centrum (NFC) samt intresseorganisationerna Pistolskytteförbundet, Svenska Skytte-

sportförbundet, Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet, Svenska Jägareförbundet, Jägarnas Riksförbund, Svenska Skidskytteförbundet, Sveriges Vapenhandlareförening och Svenska Vapensamlareföreningen. Vidare har under arbetets gång information och synpunkter inhämtats från Försvarsmakten, Sveriges Kommuner och Landsting, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

2.4 Utgångspunkter för genomförandet av uppdraget

Vapenlagstiftningen syftar till att förhindra att vapen används i brottslig verksamhet. Vid det skjutvapenvåld som förekommer i samhället används till övervägande del illegala vapen (dvs. vapen som gärningsmannen inte har tillstånd att inneha). En väl fungerande kontroll över det legitima innehavet och användningen av skjutvapen är emellertid en förutsättning för att kunna förhindra brottsliga beteenden, missbruk eller vårdslöshet med vapen som innehas legalt samt att sådana vapen kommer i orätta händer. Vapenlagstiftningen har således dubbla syften.

Även om den svenska vapenlagstiftningen håller en internationellt sett hög skyddsnivå och i stort innebär en väl fungerande kontroll över de vapen som innehas och används legalt har Sverige som medlemsstat i EU en skyldighet att anpassa den nationella lagstiftningen till EU-rätten och därmed också att införa föreskrifter i överensstämmelse med ändringsdirektivet. En utgångspunkt vid genomförandet av uppdraget är emellertid att de författningsändringar som föreslås inte ska vara onödigt betungande för dem som legalt innehar eller använder vapen.

3 Ändringsdirektivet

3.1 Bakgrund

Den 18 juni 1991 antog EU:s ministerråd direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (vapendirektivet), se *bilaga 1*. Vapendirektivet, som trädde i kraft för medlemsstaterna den 1 januari 1993, innehåller bestämmelser om en delvis harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen och om hur förflyttning av vapen inom EU ska ske. I maj 2008 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EEG om ändring av direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (2008 års ändringsdirektiv), se *bilaga 2*.

Vapendirektivet anger det minsta krav som medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla men tillåter dessa att hålla en högre skyddsnivå. Den speciella procedur med europeiska skjutvapenpass som avser jägare och tävlingsskyttar ska dock alltid kunna tillämpas med i direktivet närmare angivna begränsningar. Den svenska vapenlagstiftningen är anpassad till vapendirektivet och 2008 års ändringsdirektiv.⁵⁹

I maj 2017 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2017/853(EU) om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (ändringsdirektivet), se *bilaga 3*.

3.2 Allmänt om ändringsdirektivet

Av ingressen till ändringsdirektivet framgår bl.a. att dess syfte är att förbättra vissa aspekter av vapendirektivet för att motverka att

⁵⁹ Prop. 1995/96:52, bet. 1995/96:JuU12, SOU 1994:4 respektive prop. 2010/11:72, bet. 2010/11:JuU17, Ds 2009:22.

skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet. I det sammanhanget hänvisas till nyligen inträffade terroristattacker. Det anges också att kommissionen efterfrågat en översyn av vapendirektivet och en gemensam strategi för deaktivering av skjutvapen i syfte att förhindra att deaktiverade skjutvapen reaktiveras och används i brottsliga sammanhang.

3.3 Ändringar i vapendirektivet

Artikel 1 innehåller en beskrivning av ändringar och tillägg som gjorts i vapendirektivet. Nedan följer en redogörelse för dessa ändringar.

3.3.1 Räckvidd (kapitel 1 i vapendirektivet)

Definitioner

Genom ändringsdirektivet dels ändras vissa definitioner i vapendirektivet, dels införs nya definitioner. Definitionerna återfinns i artikel 1.1.1-1.1.13.

Definitionen av *skjutvapen* i artikel 1.1.1 överensstämmer med den definition som infördes genom 2008 års ändringsdirektiv. Undantagen från definitionen, vilka anges i *bilaga 1 del III*, inskränks emellertid. Genom ändringsdirektivet utgör, till skillnad från vad som tidigare gällde, även vapen som gjorts obrukbara och reproduktioner av antika vapen, skjutvapen i vapendirektivets mening.

Begreppet *väsentlig del* i artikel 1.1.2 utvidgas till att omfatta fler komponenter än tidigare.

Definitionerna av *vapenhandlare* i artikel 1.1.9 och *vapenmäklare* i artikel 1.1.10 ändras delvis.

I definitionerna av *olaglig tillverkning* i artikel 1.1.11, *olaglig handel* i artikel 1.1.12 och *spårning* i artikel 1.1.13 ersätts uttrycket ”delar till skjutvapen” med ”väsentliga delar”. Begreppet olaglig handel utvidgas till att också omfatta situationer där väsentliga delar eller ammunition inte är märkta i enlighet med artikel 4.

Slutligen införs nya definitioner av uttrycken *larm- och signalvapen*, *salutvapen* och *akustiska vapen*, *deaktiverade vapen*, *museum* och *samlare* (artikel 1.1.4 – 8).

Bosättningsland enligt direktivet

I artikel 1.2 regleras i vilket land en person ska anses bosatt vid tillämpning av direktivet. I bestämmelsen tilläggs att om en persons adress inte framgår av hans eller hennes pass eller nationella identitetskort ska bosättningslandet avgöras på grundval av andra officiella bevis för bosättning som godtas av den berörda medlemsstaten.

Undantag från tillämpningen

Genom artikel 2 begränsas direktivets tillämpningsområde. Artikelns delvis ändrats. Liksom tidigare gäller att direktivet inte påverkar tillämpningen av nationella bestämmelser om rätten att bära vapen och om jakt eller tävlingsskytte. Genom ändringsdirektivet görs tillägget att detta gäller under förutsättning att de vapen som används lagligen förvärvats och innehas i enlighet med direktivet. Även fortsättningsvis gäller att direktivet inte ska tillämpas på sådana förvärv och innehav av vapen som är förenliga med nationell rätt och som avser de väpnade styrkorna, polisen eller offentliga myndigheter. Det ska inte heller tillämpas på överlåtelser av försvarsrelaterade produkter som regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG.⁶⁰ Enligt artikelns tidigare lydelse undantogs från tillämpningsområdet även vapensamlare och kulturella och historiska institutioner som har statens godkännande för sin verksamhet. Dessa omfattas numera av direktivet.

⁶⁰ Europaparlamentets och Rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen.

3.3.2 Harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen (kapitel 2 i vapendirektivet)

Märkning och registrering av skjutvapen

I *artikel 4.1, 4.2, 4.4 och 4.5* regleras märkning och registrering av skjutvapen. Artiklarna har delvis ändrats.

Ändringarna i *artikel 4.1* innebär att märknings- och registreringskravet utökas till att omfatta både vapen eller väsentliga delar som tillverkas här och vapen eller väsentliga delar som importeras till unionen den 14 september 2018 eller senare. Vidare undantas inte längre vapen som gjorts obrukbara från dessa krav.

Den närmare regleringen av märkning finns i *artikel 4.2*. Uppräkningen av vad den unika märkningen ska inbegripa motsvarar vad som gällde enligt direktivets tidigare lydelse, med tillägget att märkningen om möjligt även ska inbegripa modellen. Liksom tidigare ges medlemsstaterna möjlighet att välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (CIP-konventionen). Medlemsstaterna har däremot inte längre någon generell möjlighet att, såsom tidigare gällde, behålla en annan form av unik och lätthanterlig märkning som består av en numerisk eller alfanumerisk kod. Väsentliga delar som är för små för att kunna märkas i enlighet med artikeln får emellertid i stället märkas med ett serienummer eller en alfanumerisk eller digital kod.

I ett nytt andra stycke anges att märkningskraven för skjutvapen och väsentliga delar som är av särskilt stort historiskt värde ska fastställas i enlighet med nationell rätt.

I femte stycket skärps kravet på märkning av skjutvapen och väsentliga delar som överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk. Medlemsstaterna ska säkerställa att dessa skjutvapen och väsentliga delar förses med den unika märkning som föreskrivs i punkt 1 (dvs. samma krav som vid tillverkning och import till unionen) och som tillåter identifiering av den enhet från vilken överföringen har skett.

I *artikel 4.2a*, som är ny, anges att kommissionen ska anta genomförandeakter med tekniska specifikationer för märkningen i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b 2.

I *artikel 4.4 och 4.5* finns närmare bestämmelser om registrering.

Enligt *artikel 4.4* ska medlemsstaterna föra ett centraliserat eller decentraliserat datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register där varje skjutvapen som omfattas av direktivet registreras. Artikeln har ändrats på så sätt att det införs ett krav på att registret, utöver de uppgifter som angavs idirektivets tidigare lydelse, ska omfatta uppgift om den märkning som anbringats på vapnets stomme eller låda samt det serienummer eller den unika märkning som anbringats på de väsentliga delarna, om det eller den skiljer sig från märkningen på skjutvapnets stomme eller låda. Vidare införs krav på att registrering ska ske av ändringar/omvandlingar av skjutvapen som leder till att dess kategori eller underkategori ändras, inklusive certifierad deaktivering eller skrotning.

I ett nytt *andra stycke* skärps bestämmelserna om uppgifternas bevarande. Där anges att medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna behåller uppgifterna för skjutvapen och väsentliga delar i registret, inklusive tillhörande personuppgifter, under en period av 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats.

I ett *tredje stycke*, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse, regleras åtkomsten av de registrerade uppgifterna. Myndigheter med behörighet att bevilja eller återkalla de tillstånd som avses i artikel 6 eller 7 och myndigheter med behörighet för tullförfaranden ska kunna ta del av registeruppgifterna för skjutvapen och de väsentliga delar som avses i första stycket och tillhörande personuppgifter, under en period om 10 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats. Myndigheter med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder ska ha tillgång till dessa uppgifter under en period om 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats.

I ett *fjärde stycke*, som är nytt, anges att medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifterna raderas från registret vid utgången av de perioder som anges i andra och tredje styckena.

Femte stycket innebär att bestämmelserna om skyldigheten för vapenhandlare att föra register skärps och utökas till att även omfatta vapenmäklare. Vapenhandlare och vapenmäklare ska vara skyldiga att, så länge verksamheten bedrivs, föra ett register där varje skjutvapen och varje väsentlig del som omfattas av direktivet

och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra det berörda skjutvapnet eller de berörda väsentliga delarna, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber, serienummer samt leverantörers och förvärvares namn och adress.

Enligt *sjätte stycket* ska vapenhandlarna och vapenmäklarna, efter det att deras verksamhet upphört, överlämna registret till de nationella myndigheter som är ansvariga för det register som avses i första stycket.

I *sjunde stycket*, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse, anges att medlemsstaterna ska säkerställa att vapenhandlare och vapenmäklare som är etablerade på deras territorium rapporterar transaktioner som inbegriper skjutvapen eller väsentliga delar utan onödigt dröjsmål till de behöriga nationella myndigheterna, att vapenhandlare och vapenmäklare kan kommunicera elektroniskt med de myndigheterna för sådana rapporteringsändamål och att registren uppdateras omedelbart efter det att de mottagit uppgifter om sådana transaktioner.

Reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet

Artikel 4.3 innebär en skärpning av bestämmelserna om medlemsstaternas reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet. I artikeln anges att medlemsstaterna ska inrätta ett system för reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet. Tidigare gällde ett sådant krav i förhållande till vapenhandlarverksamhet medan medlemsstaterna beträffande vapenmäklarverksamhet endast ålades att överväga att inrätta ett sådant system (se artiklarna 4.3 och 4b i direktivets tidigare lydelse). Systemet ska, enligt ändringsdirektivet, inbegripa åtminstone registrering, licensiering eller tillstånd samt en prövning av den berörda vapenhandlarens eller vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och relevanta förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen både den juridiska personen och den fysiska person eller de personer som leder företaget.

Tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen

I *artikel 5.1* regleras under vilka förutsättningar medlemsstaterna får tillåta förvärv och innehav av skjutvapen. Genom ändringsdirektivet införs för personer under 18 år ett krav på att föräldern, eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, tar ansvar för lämplig förvaring av skjutvapnet enligt artikel 5a.

I *artikel 5.2*, som är ny, föreskrivs att medlemsstaterna ska ha ett övervakningssystem, där övervakningen kan ske fortlöpande eller på annat sätt, i syfte att säkerställa att de villkor för tillstånd som fastställs i nationell rätt är uppfyllda under den tid som tillståndet gäller och att det görs bedömningar av bl.a. relevant medicinsk och psykologisk information. Det anges att de specifika formerna för övervakningssystemet ska fastställas i enlighet med nationell rätt. Bestämmelsen saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse.

Vidare anges i *andra stycket* att medlemsstaterna ska återkalla respektive tillstånd om något av villkoren för tillstånd inte längre är uppfyllt.

I *artikel 5.3* finns en ny bestämmelse som ålägger medlemsstaterna att säkerställa att innehavstillstånd för skjutvapen i vissa fall återkallas om tillståndshavaren innehar ett sådant löst magasin som förbjuds enligt artikel 10.1 i ändringsdirektivet. Enligt artikel 5.3 ska medlemsstaterna säkerställa att tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen i kategori B ska återkallas om det framkommer att den person som beviljades tillståndet innehar en laddningsanordning som är möjlig att montera på halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen och a) som kan innehålla mer än 20 patroner, eller b) i fall av långa skjutvapen kan innehålla mer än 10 patroner, såvida inte personen har beviljats tillstånd enligt artikel 6 eller tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

Övervakning och förvaring

I *artikel 5a*, som är ny, anges att medlemsstaterna, för att minimera risken att en obehörig person tillgång till skjutvapen och ammunition, ska fastställa regler för lämplig övervakning av skjutvapen och ammunition samt regler för hur dessa ska förvaras på ett lämpligt och säkert sätt. Vidare anges att skjutvapen och ammunition till

skjutvapen inte får förvaras lättillgängligt tillsammans och att lämplig övervakning ska innebära att den person som lagligt innehar skjutvapnet eller ammunitionen i fråga har kontroll över det/den under dess transport och användning. Kontrollnivån för lämpliga förvaringsarrangemang ska återspegla antalet och kategorierna av de berörda skjutvapnen och ammunitionen i fråga.

Särskild kontroll av distanshandel

Genom *artikel 5b* införs skärpta regler om kontroll vid distansavtal. (Bestämmelser om distanshandel fanns tidigare i artikel 6 andra stycket.) I artikeln anges att medlemsstaterna, i fall då skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition förvärvas och säljs genom distansavtal, ska säkerställa att identitet och, när så krävs, tillstånd för förvärvaren av skjutvapnet, de väsentliga delarna eller ammunitionen kontrolleras före eller allra senast vid leveransen av dessa till personen i fråga genom a) en vapenhandlare eller vapenmäklare som är licensierad eller har tillstånd, eller b) en offentlig myndighet eller en företrädare för den myndigheten.

Med distansavtal avses varje köp- eller tjänsteavtal som ingås mellan näringsidkaren och konsumenten med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås (artikel 2 led 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter m.m.).

Förbud och tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A

I *artikel 6* skärps bestämmelserna om medlemsstaternas skyldighet att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition som enligt klassificeringen i bilaga 1 del II tillhör kategori A. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 2.2 (dvs. det generella undantaget för försvarsmaktens, polisens och de offentliga myndigheternas förvärv eller innehav av vapen och ammunition), ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för

att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. De ska även säkerställa att skjutvapen, väsentliga delar och ammunition som innehas olagligt i strid med detta förbud beslagtas.

I *artikel 6.2 – 6.6* anges för vilka ändamål och under vilka förutsättningar medlemsstaterna i undantagsfall får bevilja tillstånd till förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A.

Enligt *artikel 6.7* ska tillstånd som beviljas enligt artikel 6 regelbundet omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år.

Ändringarna i *bilaga 1 del II* innebär att fler vapen än tidigare hänförs till kategori A (se nedan).

Generellt tillstånd m.m.

I *artikel 7.4*, som avser generella tillstånd för innehav och förvärv av skjutvapen, införs en ny bestämmelse som innebär att sådana tillstånd regelbundet ska omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år. Ett tillstånd kan förnyas eller förlängas om de villkor som låg till grund för att det beviljades fortfarande är uppfyllda.

Bekräftelse, förnyelse eller förlängning av tillstånd

I *artikel 7.4a*, som är ny, anges att medlemsstaterna får besluta att bekräfta, förnya eller förlänga tillstånd för halvautomatiska skjutvapen i kategori A punkterna 6, 7 eller 8 avseende ett skjutvapen som klassificerats i kategori B, och som lagligen förvärvats och registrerats före den 13 juni 2017, i enlighet med de övriga villkor som fastställs i direktivet. Dessutom får medlemsstaterna tillåta att sådana skjutvapen förvärvas av andra personer som beviljats tillstånd av medlemsstaterna i enlighet med direktivet, i dess ändrade lydelse genom ändringsdirektivet.

Reglering av magasin och ammunition

I *artikel 10.1 andra stycket* införs en bestämmelse som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse. Den innebär att förvärv

av laddningsanordningar för halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vilka kan innehålla mer än 20 patroner eller mer än 10 patroner vad gäller långa skjutvapen ska tillåtas endast för personer som beviljas tillstånd enligt artikel 6 eller ett tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

I en ny *artikel 10.2* anges att vapenhandlare och vapenmäklare får vägra att genomföra varje transaktion för förvärv av komplett ammunition eller delar av ammunition som de med fog anser vara misstänkt på grund av sin karaktär eller omfattning, och ska rapportera varje försök till sådan transaktion till de behöriga myndigheterna.

Larm- och signalvapen

Genom *artikel 10a*, som är ny, införs regler om larm- och signalvapen.

Enligt *artikel 10a.1* åläggs medlemsstaterna att vidta åtgärder för att säkerställa att anordningar med patroner som är konstruerade endast för att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk signalammunition (dvs. larm- och signalvapen enligt definitionen i artikel 1.1.4) inte kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne.

I *artikel 10a.2* anges att medlemsstaterna ska som skjutvapen klassificera larm- och signalvapen som kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne.

Enligt *artikel 10a.3* ska kommissionen anta genomförandeakter om fastställande av tekniska specifikationer för larm- och signalvapen som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller efter detta datum, för att säkerställa att de inte går att omvandla på sätt som beskrivits ovan. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2. En första sådan akt ska antas senast den 14 september 2018.

Deaktivering

I en ny *artikel 10b* finns bestämmelser om deaktivering av vapen. Reglerna innebär en skärpning av de bestämmelser om kontroll av obrukbara vapen tidigare fanns i bilaga 1 del III.

Medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera åtgärderna för deaktivering av skjutvapen för att säkerställa att ändringarna av ett skjutvapen gör alla dess väsentliga delar definitivt funktionsodugliga och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle tillåta någon form av reaktivering av skjutvapnet. Vidare ska medlemsstaterna föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg och annan handling av vilka det framgår att skjutvapnet deaktiverats, och att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte.

Kommissionen ska anta genomförandeakter om fastställande av standarder och teknik för deaktivering som säkerställer att alla väsentliga delar av ett skjutvapen görs definitivt funktionsodugliga och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle tillåta någon form av reaktivering av skjutvapnet. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2.

I *artikel 10b.3-6* finns närmare bestämmelser om tillämpligheten av kommissionens genomförandeakter och om deaktivering som skett före den 8 april 2016 i enlighet med nationella deaktiveringsstandarder och tekniker.

3.3.3 Formaliteter för förflyttning av vapen inom unionen (kapitel 3 i vapendirektivet)

Transitering

I *artikel 11* regleras alla typer av förflyttning och överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna. För skjutvapen som medförs vid resa genom två eller flera medlemsstater (transitering) kan dock i stället den ordning som föreskrivs i artikel 12 tillämpas.

I *artikel 12* föreskrivs som huvudregel att innehav av skjutvapen under transitering är tillåtet endast om den berörda personen har fått tillstånd av var och en av dessa medlemsstater.

Artikel 12.2, som reglerar undantag från huvudregeln för vissa personer, har delvis ändrats. Utan det föregående tillstånd som avses i artikel 11.2 får jägare och återskapare av historiska händelser inneha ett eller flera skjutvapen i kategori C under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sin verksamhet, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass där skjutvapnet eller skjutvapnen är införda. En ytterligare förutsättning är att personen kan styrka skälet för resan, särskilt genom uppvisande av en inbjudan eller något annat bevis på sin verksamhet i den medlemsstat som är destinationsland. Det angivna undantaget för jägare och återskapare av historiska händelser gäller på motsvarande sätt för tävlingsskyttar som innehar skjutvapen i kategorierna B eller C och skjutvapen i kategori A för vilka tillstånd beviljats undantagsvis enligt artikel 6.6 eller för vilka tillståndet bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

I *artikel 12.2 tredje stycket* har tillagts att medlemsstaterna får vägra att tillämpa detta undantag i fall av skjutvapen i kategori A för vilka tillstånd beviljats enligt artikel 6.6 eller för vilka tillstånd bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

Utbyte av upplysningar

Artikel 13 reglerar medlemsstaternas utbyte av upplysningar.

I *artikel 13.4*, som är ny, anges att medlemsstaternas behöriga myndigheter på elektronisk väg ska utbyta information om tillstånd som beviljats för överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat samt information om avslag på ansökningar om tillstånd som föreskrivs i artiklarna 6 och 7 av säkerhetsskäl eller med avseende på den berörda personens pålitlighet.

Enligt *artikel 13.5* ska kommissionen ombesörja ett system för utbyte av sådan information som anges i artikeln. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 13a för att komplettera direktivet genom att fastställa de närmare bestämmelserna för det systematiska utbytet av information på elektronisk väg. De första delegerade akterna ska antas senast den 14 september 2018.

I *artikel 13a* finns nya bestämmelser om villkor och begränsningar av kommissionens befogenhet att anta delegerade akter.

3.3.4 Slutbestämmelser (kapitel 4 i vapendirektivet)

I *artikel 17* finns nya bestämmelser om kommissionens rapporteringskyldighet till Europaparlamentet och rådet i anledning av direktivet.

3.3.5 Definition och klassificering av skjutvapen (bilaga 1 till vapendirektivet)

Klassificering av skjutvapen

I *bilaga 1 del II* ersätts definitionen av skjutvapen (som i stället införs i artikel 1.1.1) av en ny inledning i viken det anges att vid tillämpning av direktivet klassificeras skjutvapen i de kategorier som följer.

Under *Kategori A – Förbjudna vapen* införs följande fyra nya punkter.

6. Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4a.

7. Följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:

a) Korta skjutvapen med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner sätts in i det.

b) Långa skjutvapen med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner sätts in i det.

8. Halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.

9. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.

Tilläggen innebär att medlemsstaterna åläggs att som huvudregel förbjuda fler typer av vapen än tidigare. Möjligheterna att undantagsvis bevilja tillstånd för vapen i kategori A behandlas i *artikel 6*.

Uppräkningen av skjutvapen under *Kategori B – Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd* och *Kategori C – Skjutvapen och vapen som ska anmälas* har delvis ändrats.

I såväl kategori B som kategori C har punkter införts (punkt 8 respektive punkt 5) som motsvarar punkten 9 under kategori A. Som skjutvapen i respektive kategori ska således räknas varje skjutvapen i den kategorin som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition (dvs. till ett start- eller signalvapen), eller till ett salutvapen eller akustiskt vapen.⁶¹

Under kategori C har vidare en ny punkt 6 införts i vilken det anges att som skjutvapen i kategori C räknas skjutvapen i kategorierna A, B eller C som har deaktiverats i enlighet med genomförandeförordning (EU) 2015/2403. För deaktiverade vapen, som tidigare inte omfattats av direktivet, införs således anmälningsplikt.

Slutligen har *Kategori D – Andra skjutvapen* tagits bort. De vapen som tidigare ingick i kategori D, dvs. enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp, har i stället överförs till kategori C (punkt 7). Det gäller emellertid endast sådana vapen som släpps ut på marknaden den 14 september 2018 eller senare.

I konsekvens med att kategori D utgått har de särskilda bestämmelser för vapen i kategori D och hänvisningar till kategori D som fanns i andra artiklar tagits bort (se artikel 4.5, 4a, 8.3 och 12.2.).

⁶¹ Formuleringen i sista ledet förefaller felaktig eftersom salutvapen och akustiska vapen redan per definition (artikel 1.1.5) är vapen som har omvandlats särskilt till att endast kunna avfyra lösa skott.

Undantag från definitionen av skjutvapen

I *bilaga 1 del III* undantas från definitionen av skjutvapen vissa föremål som stämmer överens med definitionen av sådana vapen.

Enligt direktivets tidigare lydelse undantogs vapen som gjorts definitivt obrukbara. Detta undantag har tagits bort.

Vidare har det undantag som tidigare gällde för antika vapen eller reproduktioner av sådana vapen inskränkts till att endast avse antika vapen.

Obrukbara vapen och reproduktioner av antika vapen har således, till skillnad från vad som tidigare gällde, kommit att omfattas av direktivet.

3.3.6 Europeiska skjutvapenpasset (bilaga 2 till vapendirektivet)

I *bilaga 2 punkten f* anges de anmärkningar som ska finnas i ett europeiskt skjutvapenpass. Formuleringarna har ändrats så att hänvisningarna till direktivets vapenkategorier har anpassats till de ändringar som gjorts i dessa kategorier. Vidare har i den anmärkning som avser undantaget från tillståndsplikt enligt artikel 12.2 tillagts att detta även omfattar resor i syfte att återskapa historiska händelser.

3.4 Införlivande m.m.

I artiklarna 2-4 finns bestämmelser om införlivande, ikraftträdande och vem direktivet riktar sig till. Där sägs bl.a. att medlemsstaterna ska senast den 14 september 2018 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa ändringsdirektivet, med undantag för vissa bestämmelser som ska sättas i kraft senast den 14 december 2019.

4 Genomförande av ändringsdirektivet

4.1 Väsentliga delar

Bedömning: Ändringsdirektivets definition av väsentliga delar påkallar ingen författningsändring.

Polismyndigheten har att revidera sina föreskrifter och allmänna råd så att det där klart framgår att såväl övre som nedre delen av delbara lådor är tillståndspliktiga.

Genom ändringarna i vapendirektivet år 2008 infördes begreppet *väsentlig del*. Med väsentlig del avsågs slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen. Genom 2017 års ändringsdirektiv har definitionen av väsentlig del utvidgats till att omfatta pipan, stommen, lådan, inklusive både övre och nedre i tillämpliga fall, manteln, cylindern (trumman) samt slutstycket, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade (se artikel 1.1.2).⁶²

Flera av ändringsdirektivets bestämmelser är tillämpliga på de uppräknade väsentliga delarna till skjutvapen. Det gäller bl.a. reglerna om märkning och registrering, kraven på kontroll avseende vapenhandlares och vapenmäklares transaktioner samt reglerna om kontroll vid distansavtal. Vidare omfattar kravet enligt ändringsdirektivets artikel 6 på förbud för förvärv och innehav av skjutvapen och ammunition i kategori A även väsentliga delar i den kategorin, liksom bestämmelsen i samma artikel om tidsbegränsade

⁶² I direktivets tidigare lydelse förekom även begreppet *delar till skjutvapen*, vilket inbegrep pipa, stomme eller låda, mantel eller cylinder, slutstycke och ljuddämpare (se artikel 1.1a i direktivets tidigare lydelse).

tillstånd. Bestämmelserna om deaktivering förutsätter också att skjutvapnets alla väsentliga delar görs definitivt funktionsodugliga.

Ett sätt att åstadkomma att regleringen på nämnda områden även enligt svensk rätt omfattar väsentliga delar enligt ändringsdirektivets definition, är att låta dessa delar utgöra sådana vapendelar som vid tillämpning av vapenlagen och vapenförordningen jämnställs med skjutvapen.

Enligt 1 kap. 3 § f) gäller vapenlagens regler om skjutvapen också slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor och mantlar till skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar⁶³. Med skjutvapen förstås i vapenförordningen detsamma som i vapenlagen (1 kap. 1 § första stycket vapenförordningen). Samtliga vapendelar som i 2017 års ändringsdirektiv definieras som väsentliga delar omfattas således redan av 1 kap. 3 § f) vapenlagen.

När det gäller lådan har emellertid i ändringsdirektivet uttryckligen angetts att den inkluderar *både övre och nedre i tillämpliga fall*. Uttrycken övre och nedre låda förekommer inte i svensk vapenterminologi. I den engelska versionen av ändringsdirektivet anges *the receiver, including both upper and lower receivers, where applicable*. Uttrycken ”upper receiver” och ”lower receiver” används i vapentekniska sammanhang vanligen vid beskrivningen av en låda som är delad. Delade lådor förekommer främst hos militära automatkarbiner och halvautomatiska civila versioner av sådana. Även andra vapentyper kan emellertid vara försedda med en delad låda. Konstruktionen och den funktionella uppdelningen mellan den övre och nedre delen av lådan varierar med olika vapentyper.

I Polismyndighetens allmänna råd om tillståndsplikt för skjutvapen m.m. exemplifieras föremål som är tillståndspliktiga (2 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Där anges att med låda till gevär avses den metallkonstruktion eller motsvarande på geväret som avses bära pipa och slutstycke och som kan innehålla avfyrningsmekanism. Det innebär att endast den övre delen av en delbar låda enligt de allmänna råden ska anses vara tillståndspliktig. Lagtexten i 1 kap. 3 § f) ger emellertid inte uttryck för en sådan begränsning. I bestämmelsens förarbeten finns inte heller några uttalanden som

⁶³ I avsnitt 4.13 föreslås att ljuddämpare inte ska omfattas av samma reglering som skjutvapen.

ger stöd för att med begreppet låda avses endast den övre lådan när vapnet har en delbar sådan (jfr SOU 1989:44 s. 91 och prop. 1990/91:130 s. 29). Bestämmelsen i 1 kap. 3 § f) innebär således inte annat än att den gäller lådor i allmänhet, dvs. såväl icke delbara lådor som de övre och nedre delarna av delbara lådor.

Med en sådan tillämpning kommer samtliga vapendelar som enligt 2017 års ändringsdirektivs definition utgör väsentliga delar att jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen och vapenförordningen. Ändringsdirektivets utvidgning av begreppet väsentlig del påkallar därför inte i sig någon författningsändring. Polismyndigheten har emellertid att anpassa sina föreskrifter och allmänna råd till det sagda.

4.2 Märkning

4.2.1 Märkning av skjutvapen m.m.

Förslag: Vid införsel av vapen eller vapendelar till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen ska dessa förses med dels en märkning som visar att föremålen förts in till Sverige och året för införseln, dels samma unika märkning som krävs vid tillverkning.

Märkningskravet vid införsel ska på motsvarande sätt som vid tillverkning omfatta vapen och vapendelar som förs in för statens räkning.

Bedömning: Tidsfristen i 2 a kap. 7 § vapenlagen för märkning vid införsel av vapen och vapendelar är förenlig med ändringsdirektivets krav.

De undantag från märkningsplikten som anges i 7 § andra stycket, och som avser tillfällig införsel eller transitering, bör gälla även fortsättningsvis.

Polismyndigheten har att meddela närmare föreskrifter om märkningens utförande.

I ändringsdirektivet föreskrivs att den unika märkningen ska, om möjligt, innefatta modellen. Föreskriften i ändringsdirektivet är inte obligatorisk och det är förenat med svårigheter att på ett rättssäkert sätt i författning beskriva i vilka situationer som märkning med också modellen är påkallad. Mot denna bakgrund bör inte införas ett krav på märkning också med modell.

Ändringsdirektivet

Enligt artikel 4.1 a) ska medlemsstaterna, när det gäller skjutvapen som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller senare, säkerställa att alla skjutvapen eller väsentliga delar som

släpps ut på marknaden har försetts med en tydlig, permanent och unik märkning. Märkning ska ske utan dröjsmål efter tillverkning och senast innan produkterna släpps ut på marknaden, eller utan dröjsmål efter import till unionen.

Bestämmelsen har delvis ändrats. I direktivets tidigare lydelse angavs att märkningen skulle anbringas på en väsentlig del av skjutvapnet som om den förstördes skulle göra vapnet obrukbart. Vidare omfattades inte vapen som gjorts obrukbara av märkningskravet.

Den närmare regleringen av märkningen av skjutvapen och väsentliga delar finns i artikel 4.2. Enligt ändringsdirektivet ska den unika märkning som avses i artikel 4.1 a) inbegripa tillverkarens namn eller varumärkesnamnet, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret, om detta inte redan framgår av serienumret, samt om möjligt modellen. Även märkningskravet enligt direktivets tidigare lydelse inbegrep dessa uppgifter, med undantag för modellen.

Om en väsentlig del är för liten för att kunna märkas med de uppgifter som anges i artikeln ska den, enligt ett tillägg i artikel 4.2 första stycket, märkas med åtminstone ett serienummer eller en alfanumerisk eller digital kod.

Liksom tidigare gäller att medlemsstaterna beträffande märkningens utformning får välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (CIP-konventionen). Tidigare kunde medlemsstaterna också, i stället för att märka vapnet med alla de uppgifter som anges i artikel 4.2., välja att förse vapnet med en annan form av unik och lätthanterlig märkning, bestående av en numerisk eller alfanumerisk kod. Genom ändringsdirektivet har det senare alternativet tagits bort.

I ett nytt andra stycke i artikel 4.2 anges att märkningskraven för skjutvapen och väsentliga delar som är av särskilt stort historiskt värde ska fastställas i enlighet med nationell rätt.

Kravet enligt tredje stycket avseende märkning av ammunition är i sak oförändrat i förhållande till direktivets tidigare lydelse.

Slutligen har en ny artikel 4.2a införts genom ändringsdirektivet i vilken det anges att kommissionen ska anta genomförandeakter med tekniska specifikationer för märkningen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande

som avses i artikel 13b.2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. I artikeln finns regler om omröstning och yttrande från den kommitté som ska företräda kommissionen samt om krav som ska uppfyllas för att kommissionen ska kunna anta de aktuella akterna.

Gällande rätt

Tillverkning

I 2 a kap. 2 § vapenlagen regleras utformning och placering av märkning vid tillverkning av vissa vapen. Paragrafen gäller också för vapen som tillverkas för staten (1 kap. 8 § andra stycket). Som tillverkning räknas, enligt 2 a kap. 1 §, även en ändring eller ombyggnad av ett skjutvapen som medför att det till funktions- eller verkningsgrad blir ett väsentligt annorlunda vapen.

I 2 § första stycket anges att den som tillverkar ett skjutvapen som är avsett att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, ska förse vapnet med en unik märkning. Märkningen ska omfatta tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienummer och tillverkningsår, om tillverkningsåret inte framgår av serienumret. Vid tillverkning av ett skjutvapen med lösa vapendelar som redan är märkta på föreskrivet sätt behöver dessa inte märkas på nytt.

I andra stycket föreskrivs att märkningen ska vara placerad på vissa angivna delar av skjutvapnet. Beroende på skjutvapnets utformning och vilka delar det enskilda vapnet består av ska märkningen placeras på antingen slutstycket eller trumman, på eldröret eller pipan samt på stommen, lådan och manteln.

Enligt 3 § gäller reglerna om märkning i 2 § också för tillverkning av ett obrukbart vapen, om vapnet i brukbart skick skulle utgöra ett sådant vapen som omfattas av kravet på märkning.

Även den som tillverkar någon av de vapendelar som anges i 2 § andra stycket ska, enligt 4 §, förse vapendelen med en sådan unik märkning som anges i 2 § första stycket. Det gäller emellertid inte om tillverkaren ska infoga delarna i ett vapen som ska märkas vid tillverkningen.

Skyldigheten att märka vapen och vapendelar gäller endast vid tillverkning som avslutades efter den 1 juli 2011. Vapen som fanns i en tillverkares lager före detta datum omfattas alltså inte av kravet på tillverkningsmärkning. Detta framgår av övergångsbestämmelserna till paragrafen (se SFS 2011:467).

Införsel

I 2 a kap. 7 § vapenlagen föreskrivs att den som för in sådana vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen ska se till att vapnet eller vapendelen senast en månad efter införseln har en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt att identifiera det. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln. Kravet på märkning gäller, enligt andra stycket, inte den som tillfälligt, under högst tre månader från dagen för införseln, för in vapen eller vapendelar till Sverige för användning vid jakt eller tävlingsskytte (punkt 1), reparation, översyn, service eller värdering (punkt 2), utställning eller mäss (punkt 3), resa genom landet (punkt 4) eller användning av företrädare för en annan stats myndighet vid tillfällig tjänstgöring i landet (punkt 5).

Överväganden och förslag

Bestämmelserna om märkning fördes in i vapenlagen den 1 juli 2011, i syfte att genomföra bestämmelserna i FN:s vapenprotokoll och 2008 års ändringsdirektiv. I flera avseenden beslutades en högre skyddsnivå innebärande strängare regler än protokollet och direktivet då krävde.

Märkningskravet enligt vapenlagen gäller också vid tillverkning och införsel av obrukbara vapen. Att märkningskravet enligt direktivet nu utvidgas till att gälla sådana vapen föranleder därför ingen författningsändring.

Att möjligheten för medlemsstaterna att behålla en annan form av unik och lätthanterlig märkning försvunnit påkallar inte heller någon författningsändring eftersom Sverige vid genomförandet av 2008 års ändringsdirektiv valde att utforma märkningen i enlighet

med de uppgifter som då angavs i direktivet. Ändringarna i artikel 4.2 innebär emellertid att dessa uppgifter har utökats till att, om möjligt, omfatta modellen. Märkning med modell är inte en obligatorisk åtgärd och det är förenat med stora svårigheter att på ett rättssäkert sätt i författning beskriva i vilka situationer som märkning med modell är påkallad. Det har inte heller framkommit något praktiskt behov av att låta märkningen omfatta även modellen. Det sagda talar starkt emot att införa ett sådant krav i vapenlagen, inte minst med hänsyn till att överträdelser av reglerna om märkning är straffsanktionerade (9 kap. 2 § vapenlagen).

Liksom tidigare gäller att medlemsstaterna beträffande märkningens utformning får välja att märka handeldvapen i enlighet med vad som föreskrivs i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen (CIP-konventionen). Vid genomförandet av 2008 års ändringsdirektiv konstaterades att den ordning för märkning som då föreskrevs i CIP-konventionen inte uppfyllde ändringsdirektivets krav på märkning och att märkningen i stället borde utformas så att den omfattade alla uppgifter som angavs i ändringsdirektivet (se Ds 2009:22 s. 60 f. och prop. 2010/11:72 s. 23.) Det finns inte anledning att nu övergå till en annan form av märkning än den som tillämpas. Märkningen bör således även fortsättningsvis utformas i enlighet med vad som föreskrivs i ändringsdirektivet och de genomförandeakter med tekniska specifikationer för märkningen som kommissionen enligt artikel 4.2a ska anta.

Införsel

För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste vapen som förs in i Sverige från en stat utanför Europeiska unionen förses med samma unika märkning som krävs vid tillverkning.

Direktivet ger medlemsstaterna valmöjligheten att tillämpa märkningsbestämmelserna på skjutvapen och/eller delar till skjutvapen. Vid genomförandet av 2008 års ändringsdirektiv anfördes att märkningen av skjutvapen vid tillverkning borde placeras på alla delar av vapnet som är nödvändiga för dess funktion för att underlätta spårning och identifiering, om delarna byts ut. Som ytterligare argument för märkning av sådana vitala vapendelar

anfördes att flera av delarna är tillståndspliktiga var för sig. (Se Ds 2009:22 s. 60 och prop. 2010/11:72 s. 22). Således infördes vid tillverkning krav på märkning för samtliga vapendelar som är tillståndspliktiga enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen, med undantag för ljuddämpare, dvs. slutstycken, trummor, eldrör, pipor, stommar, lådor och mantlar.

När det gäller frågorna om märkningens placering vid införsel och om krav på märkning vid införsel ska omfatta endast skjutvapen eller även delar till skjutvapen gör sig samma argument gällande som vid tillverkning. Således bör det även vid införsel av skjutvapen krävas att märkningen placeras på varje sådan vapendel som räknas upp i 2 a kap. 2 § andra stycket. Kravet på märkning bör också gälla vid införsel av varje sådan vapendel.

Kravet att den som för in ett vapen eller en vapendel ska se till att föremålet har en unik märkning av det slag som föreskrivs i 2 § första stycket bör ersätta bestämmelsen i 7 § om att vapen eller vapendelar vid införsel ska ha en unik märkning med identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt att identifiera dem. I 7 § föreskrivs även att märkningen vid införsel ska visa att det importerade föremålet har förts in i Sverige och året för införseln. Den bestämmelsen infördes för att uppfylla vapenprotokollets krav (jfr Ds 2009:22 s. 66 och prop. 2010/11:72 s. 28 f.) och bör därför gälla även fortsättningsvis.

Direktivets tillämpningsområde omfattar inte skjutvapen, vapendelar och ammunition som förvärvas eller innehas av staten. Vid genomförandet av 2008 års ändringsdirektiv valde man trots det att låta märkningskravet vid tillverkning gälla även sådan materiel som tillverkas för staten. Till stöd för detta anfördes bl.a. att det är angeläget att samtliga skjutvapen och vapendelar, även sådana som tillverkas för staten, kan spåras på ett förhållandevis enkelt sätt och att syftet med att märka skjutvapen skulle kunna gå delvis förlorat om bara civila vapen omfattas av bestämmelserna. Vidare angavs att det mot den bakgrunden framstod som både rimligt och ändamålsenligt att även skjutvapen och vapendelar som tillverkas för staten skulle omfattas av kravet på märkning. (Se Ds 2009:22 s. 61 och prop. 2010/11:72 s. 23 f.) Vapenlagens regler om märkning vid införsel gäller däremot inte för vapen, vapendelar och ammunition som förs in till Sverige för staten (se 1 kap. 8 § andra stycket). Samma argument som ovan kan dock anföras för att även

sådan införsel borde omfattas av märkningskrav. Det skulle också göra lagstiftningen mer konsekvent eftersom märkningsföreskrifterna i övrigt föreslås vara i princip desamma vid tillverkning och införsel. Bestämmelsen i 1 kap. 8 § bör således justeras så att reglerna om märkning vid införsel av skjutvapen, vapendelar och ammunition blir tillämpliga också på sådan materiel som förs in i Sverige för staten.

Enligt den nuvarande regleringen i 2 a kap. 7 § har den som för in vapen eller sådana vapendelar som omfattas av märkningskravet en månad på sig att se till att föremålet har den märkning som krävs. Tidsfristen framstår som rimlig och praktiskt påkallad och får anses uppfylla ändringsdirektivets krav på att vapnet eller vapendelen ska ha försetts med föreskriven märkning utan dröjsmål efter import till unionen.

Ändringsdirektivets märkningskrav vid såväl tillverkning som import till unionen gäller skjutvapen eller väsentliga delar som släpps ut på marknaden (jfr artikel 4.1). En produkt släpps ut på marknaden när den tillhandahålls på unionsmarknaden för första gången. Det anses ske när den första gången levereras för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis.⁶⁴ De undantag från märkningskravet som gäller enligt 7 § andra stycket avser transitering och tillfällig införsel under högst tre månader för i bestämmelsen närmare angivna ändamål. Sådan transitering och tillfällig införsel innebär inte att aktuella skjutvapen eller vapendelar släpps ut på marknaden. Undantagen kan därmed inte anses strida mot ändringsdirektivet.

Närmare reglering om märkningens utförande

Enligt artikel 4.2a ska kommissionen anta genomförandeakter med tekniska specifikationer för märkningen. Det kan finnas behov av att i svensk rätt införa mer detaljerade bestämmelser om märkningens utförande som överensstämmer med dessa specifikationer. Det bör kunna ske inom ramen för Polismyndighetens

⁶⁴ Se Europeiska kommissionens meddelande – 2016 års blåbok om genomförandet av EU:s produktbestämmelser s. 17 ff.

generella rätt enligt 17 kap. 4 § vapenförordningen att meddela föreskrifter för verkställigheten av vapenlagen och förordningen.

4.2.2 Märkning av skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk

Förslag: Skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk ska även fortsättningsvis förses med en märkning av vilken det framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet. Därutöver ska vapen och vapendelar förses med en unik märkning av det slag som föreskrivs i 2 a kap. 2 § första stycket vapenlagen.

Ändringsdirektivet

När skjutvapen eller väsentliga delar överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk ska medlemsstaterna, enligt artikel 4.2 femte stycket, se till att vapnet eller de väsentliga delarna förses med den unika märkning som föreskrivs i artikel 4.1 och som tillåter identifiering av den enhet från vilken överföring har skett. Enligt direktivets tidigare lydelse krävdes endast att vapnen försågs med en lämplig unik märkning som tillät en stat att identifiera det överlåtande landet.

Gällande rätt

Enligt 2 a kap. 5 § vapenlagen gäller att när ett vapen som omfattas av märkningskraven överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska den myndighet som överlåter vapnet se till att det har en unik märkning varav det framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet. Kravet gäller inte vapen som staten har löst in enligt 7 kap.

Överväganden och förslag

Den nuvarande bestämmelsen i 2 a kap. 5 § uppfyller ändringsdirektivets krav på att vapen som överförs från staten till permanent civilt bruk ska förses med en märkning som tillåter identifiering av den enhet från vilken överlåtelsen skett. För att uppfylla ändringsdirektivets krav i övrigt måste vapen vid sådana överlåtelser därutöver märkas med de uppgifter som anges i artikel 4.2, dvs. samma uppgifter som det föreslås att vapen och vissa vapendelar ska märkas med vid såväl tillverkning som införsel. Av samma skäl som anförts beträffande märkningen vid införsel bör märkningen placeras på varje sådan vapendel som anges i 2 § andra stycket. Märkningskravet bör också utvidgas till att gälla även när sådana vapendelar överläts separat.

Märkningskravet vid överföring från staten till civilt bruk är begränsat till vapen som tillverkats i eller importerats till unionen den 14 september 2018 eller senare (se artikel 4.1). I avsnitt 4.2.1 föreslås märkningskraven vid tillverkning och införsel även gälla vapen och vapendelar som tillverkas och importeras för staten. Det kommer att medföra att de vapen och vapendelar som staten innehar, och som omfattas av märkningskravet vid överföring till civilt bruk, till stor del redan kommer att vara försedda med den unika märkning som krävs. I praktiken torde det därför vid sådan överföring sällan krävas ny märkning med annat än uppgift om att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet.

4.3 Myndigheternas register

Förslag: Uppgifter om sådana skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. vapenlagen ska bevaras i vapenregister i 30 år efter det att skjutvapnet eller vapendelen skrotats. Detsamma ska gälla för uppgifter om namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha sådana skjutvapen eller vapendelar eller tillstånd att driva handel eller mäklarverksamhet med sådana skjutvapen eller vapendelar. För uppgifter om den som meddelats tillstånd att inneha eller driva handel eller mäklarverksamhet med andra typer av skjutvapen ska endast den allmänna bestämmelsen om bevarande i 1 a kap. 9 § vapenlagen gälla.

Uppgifter om sådana skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. vapenlagen som har överförts till en mottagare i utlandet får avföras ur registret 30 år efter utförelsen, om vapnet eller vapendelen inte innan dess har återinförts. På motsvarande sätt får uppgifter om sådana skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. vapenlagen som finns i utlandet och som har tillhandahållits någon i utlandet avföras ur registret 30 år efter registreringen.

Bedömning: De register som Polismyndigheten för uppfyller i huvudsak ändringsdirektivets krav på registrering. Vapenregistret bör dock även innehålla uppgifter om skjutvapens och tillståndspliktiga vapendelars märkning. Uppgifter om vapenhandlars och vapenmäklars transaktioner bör också registreras på visst sätt (se avsnitt 4.5).

Befintlig och föreslagen reglering avseende myndigheternas behandling av personuppgifter står i överensstämmelse med EU:s uppgiftsskyddsbestämmelser.

Polismyndigheten bör revidera de befintliga föreskrifterna på området för att uppfylla ställda krav.

4.3.1 Ändringsdirektivet

Sedan 2008 gäller enligt artikel 4.4 i direktivet en skyldighet för medlemsstaterna att föra ett centraliserat eller decentraliserat

datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register där varje skjutvapen som omfattas av direktivet registreras. Genom ändringsdirektivet utökas omfattningen av de uppgifter som ska registreras. I första stycket i artikeln anges att registret ska omfatta alla de uppgifter med anknytning till skjutvapen som krävs för att spåra och identifiera skjutvapnet i fråga, däribland

a) typ, märke, modell, kaliber och serienummer för varje skjutvapen samt den märkning som anbringats på dess stomme eller låda som en unik märkning i enlighet med punkt 1, varigenom varje skjutvapens unika identitet ska fastställas,

b) det serienummer eller den unika märkning som anbringats på de väsentliga delarna, om det eller den skiljer sig från märkningen på skjutvapnets stomme eller låda,

c) namn och adress avseende leverantörerna av och förvärvarna av eller ägarna till skjutvapnet, tillsammans med relevant eller relevanta datum och

d) angivelser om omvandlingar eller ändringar av skjutvapnet som leder till att dess kategori eller underkategori ändras, inklusive certifierad deaktivering eller skrotning, med relevant eller relevanta datum.

Enligt direktivets tidigare lydelse krävdes inte registrering av skjutvapnets märkning och inte heller av de väsentliga delarnas serienummer eller märkning. Vidare saknar kravet på registrering av datum enligt punkten c) liksom hela punkten d) motsvarighet i direktivets tidigare lydelse.

Enligt ett nytt andra stycke i artikel 4.4 ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna behåller uppgifterna för skjutvapen och väsentliga delar i registret, inklusive tillhörande personuppgifter, under en period av 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats. Tidigare föreskrevs att uppgifterna skulle bevaras i 20 år från registreringen.

I ett nytt tredje stycke regleras åtkomsten av de registrerade uppgifterna. Där anges att registeruppgifterna för skjutvapen och de väsentliga delar som avses i första stycket och tillhörande personuppgifter, ska kunna tas del av

a) för myndigheter med behörighet att bevilja eller återkalla de tillstånd som avses i artikel 6 eller 7 eller för myndigheter med

behörighet för tullförfaranden för en period om 10 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats, och

b) för myndigheter med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder för en period om 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats.

Vidare anges i ett nytt fjärde stycke följande. Medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifterna raderas från registret vid utgången av de perioder som anges i andra och tredje styckena. Detta påverkar inte fall där specifika personuppgifter har överförs till en myndighet med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder och används i det specifika sammanhanget, eller till andra myndigheter som är behöriga för jämförbara ändamål som föreskrivs i nationell rätt. I dessa fall ska de behöriga myndigheternas behandling av sådana uppgifter regleras av den berörda medlemsstatens nationella rätt, till fullo i överensstämmelse med unionsrätten, i synnerhet dess uppgiftsskyddsbestämmelser.

4.3.2 EU:s uppgiftsskyddsbestämmelser

Den allmänna regleringen av behandling av personuppgifter inom EU finns i dag i 1995 års dataskyddsdirektiv⁶⁵. Dataskyddsdirektivet gäller inte inom medlemsstaternas verksamhet på straffrättsens område. Inom det området finns dock flera andra EU-rättsakter som reglerar informationsutbyte mellan medlemsstaterna och som innehåller bestämmelser om dataskydd, bl.a. det s.k. dataskyddsrambeslutet.⁶⁶

Inom EU har länge pågått ett arbete med att ta fram ett nytt regelverk för personuppgiftsbehandling för att ersätta 1995 års dataskyddsdirektiv och dataskyddsrambeslutet. Det har resulterat i

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.

⁶⁶ Rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete.

två nya rättsakter – dataskyddsförordningen⁶⁷ och det nya dataskyddsdirektivet⁶⁸.

Dataskyddsförordningen ska börja tillämpas den 25 maj 2018. Den är en ny generell reglering för behandling av personuppgifter inom EU som upphäver 1995 års dataskyddsdirektiv. I egenskap av förordning har den allmän giltighet och är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Samtidigt både förutsätter och tillåter den kompletterande nationella bestämmelser av olika slag.

Dataskyddsförordningen utgår från att varje behandling av personuppgifter måste ha en rättslig grund. För att behandlingen ska vara laglig måste något av de villkor som anges i förordningens artikel 6.1 vara uppfyllt. När det gäller statliga och kommunala myndigheters personuppgiftsbehandling uppfylls i regel de villkor som anges under punkterna c) och e), dvs. att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse eller nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning. En nyhet i förhållande till 1995 års dataskyddsdirektiv är det tillkommande kravet enligt artikel 6.3 på att de rättsliga grunderna enligt artikel 6.1 c) och e) ska fastställas i unionsrätten eller i nationell rätt. I övrigt baseras förordningen till stor del på strukturen och innehållet i 1995 års dataskyddsdirektiv men anses innebära ett starkare skydd för den enskilde.⁶⁹

Från dataskyddsförordningens tillämpningsområde undantas personuppgiftsbehandling som utförs av behöriga myndigheter i syfte att förebygga, utreda, upptäcka eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder samt att skydda och förebygga hot mot den allmänna säkerheten. Sådan personuppgiftsbehandling omfattas i stället av det nya dataskyddsdirektivets tillämpningsområde. Hit hör emellertid inte kontrollverksamhet och allmän övervakning, även om den utförs av myndigheter som också har brottsbekämpande uppdrag.⁷⁰

⁶⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF.

⁶⁹ Ds 2017:58 s. 46.

⁷⁰ SOU 2017:29 s. 184.

Det nya dataskyddsdirektivet upphäver dataskyddsrambeslutet och ska vara genomfört i nationell rätt senast den 6 maj 2018. Det ansluter i stora delar till dataskyddsrambeslutet, men är tillämpligt både på enbart nationell personuppgiftsbehandling och på personuppgiftsbehandling som avser ett informationsutbyte mellan medlemsstater.⁷¹

4.3.3 Gällande rätt

Regler om vapenregister finns i 1 a kap. vapenlagen. Kapitlet infördes i vapenlagen den 1 januari 2015 i samband med inrättandet av en ny polisorganisation med en polismyndighet i stället för Rikspolisstyrelsen och 21 lokala polismyndigheter (prop. 2013/14:110, bet. 2013/14:JuU23). Vapenregistren ska, enligt 8 § ha till ändamål att underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt lagen och att ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till skjutvapen.

Enligt 7 § ska Polismyndigheten med hjälp av automatiserad behandling föra fyra separata register; vapeninnehavarregistret, vapenregistret, vapenhandlarregistret och registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte.

Vapeninnehavarregistret innehåller uppgifter om personer och organisationer som meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen. Registret innehåller också uppgifter om personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden. I övrigt ska innehav av statliga vapen inte registreras eftersom sådana vapen, enligt 1 kap. 8 §, inte omfattas av kravet på tillstånd i 2 kap. 2 §. I registret finns uppgifter om bl.a. tillståndsinnehavarens namn, person- eller organisationsnummer och adress.

I *vapenregistret* registreras uppgifter om sådana skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt vapenlagen. Av 1 kap. 3 § f) framgår att vad som sägs om skjutvapen även gäller vissa

⁷¹ SOU 2017:29 s. 121.

vapendelar. Tillståndspliktiga vapendelar registreras därför på samma sätt som tillståndspliktiga vapen. I registret finns uppgifter om vapenidentitet, dvs. uppgifter om vapentyp, fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer eller motsvarande.⁷² Registret innehåller även uppgifter om vapen som upphittats eller som anmälts stulna eller försvunna.

Vapenhandlarregistret innehåller uppgifter om personer och organisationer som meddelats tillstånd enligt vapenlagen att bedriva handel med skjutvapen eller att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn. I avsnitt 4.4 föreslås att även personer eller organisationer som meddelats tillstånd att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition ska registreras.

I registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte finns uppgifter om sammanslutningar som har auktoriserats enligt vapenlagen (se 2 kap. 17 §).

Enligt 1 a kap. 7 § andra stycket får det inte av vapeninnehavarregistret framgå vilka vapen som Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Andra stycket innehåller också ett förbud mot att använda vapeninnehavarregistret för att göra automatiserade sammanställningar över hemvärnets personal. Förbuden är motiverade av säkerhetsskäl.

Regler om samkörning av vapenregistren finns i 1 a kap. 1–3 §§ vapenförordningen.

Polismyndigheten har i sina föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (9 kap. 1 § RPSFS 2009:13, FAP 551-3) föreskrivit att handläggning av ärenden enligt vapenlagstiftningen regelmässigt ska ske i det nationella vapenärendesystemet, VÄS. Sedan januari 2014 används emellertid ett annat vapenärendesystem, Vapen-PÄr. Några nya föreskrifter har dock inte utfärdats på området.

För behandlingen av personuppgifter i vapenregister och vapenärenden gäller, utöver vapenlagens regler, personuppgiftslagen.⁷³ Polismyndigheten är, enligt 1 a kap. 1 § vapenlagen, personuppgiftsansvarig för behandlingen. Det ankommer därmed på Polismyndigheten att se till att de behandlade personuppgifterna

⁷² Se prop. 2013/14:110 s. 495.

⁷³ Med anledning av EU:s dataskyddsreform kommer personuppgiftslagen att upphävas. Konsekvenserna av reformen berörs närmare under överväganden och bedömning.

är adekvata och relevanta i förhållande till ändamålen för behandlingen och att inte fler personuppgifter behandlas än som är nödvändigt. Det ankommer också på Polismyndigheten att se till att information lämnas till den registrerade och att uppgifter gallras i rätt tid. (9 § första stycket personuppgiftslagen.) Om personuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, genom direktåtkomst eller på annat sätt, blir den mottagande myndigheten personuppgiftsansvarig för den fortsatta behandlingen av uppgiften hos den myndigheten.

I 1 a kap. 9 § vapenlagen anges att uppgifterna inte får bevaras i registren längre än vad som behövs för något av de i 8 § angivna ändamålen. När uppgifterna inte längre behövs ska de arkiveras enligt arkivlagens bestämmelser.⁷⁴ Uppgifter om sådana vapen och vapendelar som omfattas av kravet på märkning enligt 2 a kap. vapenlagen⁷⁵ ska emellertid, enligt 1 a kap. 10 §, alltid bevaras i registren i 20 år från det att uppgiften registrerades. Detsamma gäller uppgifter om namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller tillstånd att driva handel med skjutvapen. Bestämmelsen i 10 § har införts för att uppfylla kraven enligt FN:s vapenprotokoll och direktivets tidigare lydelse (prop. 2013/14:110 s. 502). I avsnitt 4.4. föreslås att bestämmelsen även ska omfatta personuppgifter avseende den som meddelats tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen.

Uppgifter i vapeninnehavarregistret om personer som tillhör hemvärnets personal ska, enligt 11 §, gallras när Försvarsmakten har meddelat att uppgiften inte längre är aktuell.

I 12-14 §§ finns föreskrifter om utlämnande av uppgifter i vapenregistren. Enligt 12 § ska personuppgifter i registren som är nödvändiga för att framställa rättsstatistik lämnas till den myndighet som ansvarar för att framställa sådan statistik. I 13 § anges att personuppgifter som behandlas i vapenregister får lämnas till Interpol eller Europol eller till en polis- eller åklagarmyndighet i en stat som är ansluten till Interpol, om det behövs för att

⁷⁴ Se prop. 2010/11:110 s. 502.

⁷⁵ Kravet på märkning gäller för alla skjutvapen och vapendelar som omfattas av direktivets bestämmelser men inte skjutvapen som skjuter ut projektiler med hjälp av kolsyreladdningar, komprimerad luft eller andra liknande utskjutningsmedel och inte heller sådana vapen och föremål som anges i 1 kap. 4 § vapenlagen.

myndigheten eller organisationen ska kunna förebygga, förhindra, utreda eller beivra brott. Vidare anges att sådana personuppgifter får lämnas till en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation, om utlämnandet följer av en internationell överenskommelse som Sverige efter riksdagens godkännande har tillträtt. Slutligen framgår av 14 § att Polismyndigheten får ge Säkerhetspolisen, Tullverket och Kustbevakningen direktåtkomst till vapenregister samt att en myndighet som har beviljats direktåtkomst ansvarar för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

4.3.4 Överväganden och förslag

Förhållandet till EU:s uppgiftsskyddsbestämmelser

Personuppgiftslagen, som gäller generellt för behandlingen av personuppgifter i vapenärenden och vapenregister, har införts för att genomföra 1995 års dataskyddsdirektiv. När det direktivet nu upphävs måste också personuppgiftslagen upphävas. En särskild utredare har haft i uppdrag att föreslå de anpassningar och kompletterande författningsbestämmelser på generell nivå som dataskyddsförordningen ger anledning till. Utredningen har den 12 maj 2017 överlämnat betänkandet *Ny dataskyddslag* (SOU 2017:39) som bl.a. innehåller ett förslag till en ny dataskyddslag som ska komplettera förordningen. Vissa bestämmelser i den föreslagna lagen överensstämmer i huvudsak med den reglering som i dag finns i personuppgiftslagen och personuppgiftsförordningen. Den föreslagna lagen är subsidiär till annan författning och i den mån dataskyddsförordningen medger det kan andra författningar innehålla avvikande bestämmelser.

I dag finns ett stort antal s.k. registerförfattningar, dvs. författningar som liksom vapenlagen innehåller någon form av särreglering av personuppgiftsbehandling i förhållande till personuppgiftslagen. Ett flertal utredningar har tillsatts för att närmare analysera inverkan av EU:s dataskyddsreform på i dag gällande registerförfattningar. En särskild utredare har haft i uppdrag att biträda departementet med att undersöka vilka anpassningar som

EU:s dataskyddsreform föranleder i fråga om den personuppgiftsreglering som Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap (L4) vid Justitiedepartementet ansvarar för. Utredaren har den 19 november 2017 överlämnat promemorian *EU:s dataskyddsreform – anpassningar av vissa författningar om allmän ordning och säkerhet* (Ds 2017:58).

Utredaren har gjort bedömningen att behandlingen av personuppgifter i vapenärenden och förändret av vapenregistren faller under dataskyddsförordningens tillämpningsområde och inte omfattas av det nya dataskyddsdirektivet.⁷⁶ Utredaren har vidare bedömt att behandlingen av personuppgifter i vapenärenden och vapenregister är laglig och uppfyller dataskyddsförordningens krav på rättslig grund för behandlingen enligt förordningens artikel 6.1 och 6.3 samt att de nuvarande bestämmelserna i 1 a kap. vapenlagen och 1 a kap. vapenförordningen i huvudsak innehåller sådana bestämmelser som utgör preciseringar av de grundläggande principerna för personuppgiftsbehandling och som därmed är förenliga med dataskyddsförordningen. (Se Ds 2017:58 s. 135 ff.)

I vissa avseenden har utredaren emellertid lämnat förslag på ändringar av reglerna i 1 a kap. vapenlagen. Utredaren har sålunda föreslagit att bestämmelsen i 2 § om utseende av personuppgiftsombud upphävs eftersom begreppet härrör från personuppgiftslagen och inte kommer att användas när den lagen upphävs. En skyldighet att utse dataskyddsombud kommer att följa direkt av dataskyddsförordningen och bör därför enligt utredaren inte författningsregleras. Utredaren har vidare föreslagit att bestämmelsen i 2 § ersätts av en ny bestämmelse som klargör att 1 a kap. vapenlagen kompletterar dataskyddsförordningen och att dataskyddslagen är tillämplig på behandlingen av personuppgifter enligt kapitlet. Bestämmelsen i 6 § som hänvisar till personuppgiftslagens bestämmelser om rättelse och skadestånd ska också upphävas enligt utredarens förslag. Det föreslås ingen ny reglering i det avseendet eftersom dataskyddslagens reglering på området blir tillämplig utan särskild hänvisning.

Utredaren har också konstaterat att innehållet i bestämmelserna om känsliga personuppgifter (1 a kap. 3 och 4 §§) i och för sig är

⁷⁶ Bedömningen grundar sig på det ställningstagande som Utredningen om 2016 års dataskyddsdirektiv gjort (se Ds 2017:58 s. 133 f.).

förenligt med dataskyddsförordningen men föreslagit att ordalydelsen i bestämmelserna ändras för att överensstämja med dataskyddsförordningens och dataskyddslagens formuleringar.

När det gäller det här aktuella ändringsdirektivets regler om personuppgiftsbehandling har utredaren konstaterat att de kan komma att innebära nya och förändrade bestämmelser i 1 a kap. vapenlagen. Utredaren har särskilt uttalat att i den mån ändringsdirektivet ställer krav på en utökad personuppgiftsbehandling, har denna behandling en unionsrättslig grund och är förenlig med artikel 6 i dataskyddsförordningen. (Se Ds 2017:58 s. 133.)

Registrering av uppgifter

Det finns varken i vapenlagen eller i vapenförordningen närmare angivet vilka uppgifter avseende vapen och vapendelar som ska tas in i de register som förs av Polismyndigheten.⁷⁷ I dag registreras emellertid alla de uppgifter som anges i punkterna a) och b) i ändringsdirektivets artikel 4.4, med undantag för uppgift om vapnets märkning, och de väsentliga delarnas märkning, om den skiljer sig från märkningen på vapnets stomme eller låda.

Registrering av ett vapens märkning är ett krav även enligt FN:s vapenprotokoll. Redan inför Sveriges tillträde till protokollet konstaterade därför regeringen att denna uppgift, i syfte att uppfylla protokollet, borde registreras framöver.⁷⁸ Det kan således på nytt konstateras att uppgift om ett vapens eller en tillståndspliktig vapendels märkning bör registreras i vapenregistret, numera även för att uppfylla ändringsdirektivets krav.

Kravet enligt punkten c) i ändringsdirektivet på registrering av personuppgifter för leverantörer, förvärvare och ägare samt relevanta datum uppfylls genom befintlig reglering beträffande vapenägare, vilka registreras i innehavarregistret. Frågan om registrering av leverantörer och förvärvare behandlas i avsnitt 4.5 i samband med frågan om vapenhandlares och vapenmäklares direktrapportering till de behöriga myndigheterna och myndig-

⁷⁷ Av 2 kap. 6 § vapenförordningen framgår emellertid vilka uppgifter en ansökan om tillstånd att inneha vapen ska innehålla. Dessa uppgifter läggs in i Polismyndighetens register (se prop. 2010/11:72 s. 47).

⁷⁸ Prop. 2010/11:72 s. 48.

heternas registrering av vapenhandlarnas och vapenmäklarnas transaktioner.

I punkten d) föreskrivs att omvandlingar eller ändringar av ett skjutvapen som leder till att dess kategori eller underkategori ändras, inklusive certifierad deaktivering eller skrotning, ska registreras med relevant eller relevanta datum. Eftersom det enligt vapenlagen krävs en ny ansökan om vapentillstånd vid ändringar som leder till att ett vapen byter kategori kommer uppgifter om ändringarna att registreras. Ett vapen som ska skrotas ska, enligt 4 kap. 4 § vapenlagen, lämnas till Polismyndigheten tillsammans med tillståndsbeviset. Av Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (16 kap. 5 § RPSFS 2009:13, FAP 551-3) framgår att vapnet därefter vidarebefordras till NFC (dåvarande Statens kriminaltekniska laboratorium) för destruktion. Av 2 kap. 15 § vapenförordningen framgår att Polismyndigheten ska ansvara för att kontrollera och utfärda certifikat över utförda deaktiveringar (se avsnitt 4.16), vilket torde säkerställa att även deaktiveringar kommer att registreras i enlighet med ändringsdirektivets krav.

Sammanfattningsvis registreras i dag de flesta uppgifter som ändringsdirektivet föreskriver. Som konstaterats ska dock även uppgift om vapens och vapendelars märkning registreras för att Sverige ska fullgöra sina åtaganden enligt ändringsdirektivet och FN:s vapenprotokoll. I avsnitt 4.5 föreslås också att vissa uppgifter om vapenhandlares och vapenmäklares transaktioner ska registreras.

Det kan också konstateras att Polismyndighetens befintliga föreskrifter på området bör revideras då de föreskriver att handläggning av vapenärenden ska ske ärendesystemet VÄS, vilket upphörde att gälla redan i januari 2014.

Bevarandetider

För att uppfylla ändringsdirektivets krav på bevarande av registeruppgifter om skjutvapen och väsentliga delar, inklusive tillhörande personuppgifter, måste bestämmelsen i 1 a kap. 10 § vapenlagen ändras. Där anges att uppgifter om skjutvapen och sådana vapendelar som omfattas av kravet på märkning enligt 2 a kap. ska bevaras i vapenregister i 20 år. Detsamma gäller uppgifter om

namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller tillstånd att driva handel med skjutvapen. Bestämmelsen infördes för att uppfylla kravet på bevarande enligt 2008 års ändringsdirektiv. Förarbetena till bestämmelsen innehåller ingen närmare motivering till att skyldigheten att bevara uppgifter om skjutvapen begränsats till att avse sådana skjutvapen och vapendelar som anges i 2 a kap. vapenlagen medan skyldigheten att bevara uppgifter om vapeninnehavare och vapenhandlare gäller generellt avseende den som innehar eller handlar med skjutvapen som omfattas av vapenlagen.⁷⁹

Kravet på registrering enligt ändringsdirektivet omfattar inte några andra skjutvapen eller vapendelar än de som anges i 2 a kap. vapenlagen och skyldigheten att bevara uppgifter under den angivna tiden avser enligt ordalydelsen i andra stycket i artikel 4.4 i ändringsdirektivet skjutvapen och väsentliga delar, inklusive tillhörande personuppgifter. Även skyldigheten att bevara uppgifter om vapeninnehavare och vapenhandlare bör därför kunna begränsas till att gälla den som meddelats tillstånd att inneha skjutvapen eller vapendelar som anges i 2 a kap. eller tillstånd att driva handel med sådana skjutvapen eller vapendelar. Detsamma gäller för uppgifter om vapenmäklare, som också föreslås omfattas av bestämmelsen (se avsnitt 4.4). En sådan reglering framstår som mer konsekvent och lättare att tillämpa än den befintliga bestämmelsen.

För att uppfylla ändringsdirektivets skärpta krav på bevarande av uppgifter måste tiden för bevarande anges till 30 år efter det att skjutvapnet eller vapendelarna skrotats.

Uppgifter om vapen eller vapendelar med tillhörande personuppgifter kommer i vissa fall att behöva registreras även då vapnet eller vapendelen förs ut ur landet eller överförs mellan aktörer som båda befinner sig i utlandet (detta behandlas närmare i avsnitt 4.5). Det kan i de fallen inte rimligen krävas att Polismyndigheten ska hålla sig informerad om när det aktuella vapnet eller vapendelen skrotas. Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som överförts till en mottagare i utlandet bör i stället kunna avföras ur Polismyndighetens register 30 år efter utförelsen, förutsatt att vapnet eller vapendelen inte därefter har förts in i landet igen.

⁷⁹ Se prop. 2013/14:110 s. 502 f.

Uppgifter om vapen eller vapendelar som finns i utlandet och tillhandahålls någon i utlandet bör på motsvarande sätt kunna avföras ur registren 30 år efter registreringen.

Tillgång till uppgifter och radering ur registren

Ändringsdirektivet anger två olika tidsfrister under vilka myndigheter ska kunna ta del av registeruppgifterna för skjutvapen, väsentliga delar och tillhörande personuppgifter. Myndigheter med behörighet att bevilja eller återkalla tillstånd att förvärva eller inneha skjutvapen och myndigheter med behörighet för tullförfaranden ska ha tillgång till uppgifterna 10 år efter det att de aktuella skjutvapnen eller vapendelarna skrotats medan myndigheter med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder ska ha sådan tillgång under en period om 30 år efter skrotning. Enligt ändringsdirektivet åläggs också medlemsstaterna att säkerställa att personuppgifterna raderas ur registret vid utgången av de angivna perioderna.

I 1 a kap. 8 § vapenlagen anges att vapenregistren ska ha till ändamål att dels underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt lagen, dels ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till skjutvapen. Inom Polismyndigheten används uppgifterna för båda dessa ändamål. I 5 § anges emellertid att tillgången till personuppgifter ska begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. En tjänsteman som använder registeruppgifter i tillståndsärenden torde normalt sett inte behöva tillgång till dessa under en längre tidsperiod än ändringsdirektivet föreskriver, dvs. tio år efter det att vapnen eller vapendelarna skrotats. Uppgifterna kan dock inte raderas vid utgången av den tidsperioden eftersom ändringsdirektivet föreskriver att de ska bevaras i registren ytterligare 20 år och under den tiden vara tillgängliga för Polismyndigheten i dess brottsbekämpande verksamhet. Genom möjligheten att begränsa tillgången till registeruppgifterna för tjänstemän som handlägger tillståndsärenden får den befintliga regleringen ändå anses uppfylla ändringsdirektivets krav.

När det gäller möjligheten enligt 1 a kap. 14 § vapenlagen att medge Säkerhetspolisen, Tullverket och Kustbevakningen direktåtkomst till vapenregistren anges i förarbetena att bestämmelsen avser att tillförsäkra Säkerhetspolisen samma tillgång till uppgifter i vapenregister efter det att Säkerhetspolisen i januari 2015 ombildats till en fristående myndighet som den tidigare haft, samt att på ett enkelt sätt ge Tullverket och Kustbevakningen tillgång till uppgifter som myndigheterna behöver i sina respektive brottsbekämpande verksamheter (prop. 2014/15:94 s. 87). Enligt 14 § andra stycket ansvarar den myndighet som har beviljats direktåtkomst för att tillgången till personuppgifter begränsas till vad varje tjänsteman behöver för att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Eftersom ändringsdirektivet föreskriver att myndigheter med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott ska kunna ta del av uppgifter i registren under 30 år efter skrotning, dvs. hela den tid uppgifterna ska bevaras i registren, behöver åtkomsten inte begränsas på något ytterligare sätt.

Det finns i dag inte några bestämmelser i vapenlagen som reglerar när uppgifter ska gallras ur registren med undantag för bestämmelsen i 1 a kap. 11 § om uppgifter om personer som tillhör hemvärnets personal.⁸⁰ I 15 § finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela ytterligare föreskrifter om bl.a. digital arkivering. Regeringen har utnyttjat sin rätt till vidaredelegation i 17 kap. 4 § vapenförordningen där det anges att Polismyndigheten har rätt att meddela ytterligare föreskrifter för verkställighet av vapenlagen och vapenförordningen. Polismyndigheten har dock inte utfärdat några föreskrifter om digital arkivering. I dag gäller därför att uppgifterna, när de inte längre får behandlas i registren, ska bevaras eller gallras enligt de grundläggande reglerna om allmänna handlingar i 2 kap. tryckfrihetsförordningen och arkivlagen (se prop. 2013/14:110 s. 501). Ändringsdirektivet ställer endast krav på att uppgifterna raderas ur registren efter angivna tidsperioder. Att de därefter kan komma att bevaras i arkiv för historiska, vetenskapliga eller statistiska ändamål kan inte anses strida mot ändringsdirektivet.

⁸⁰ Enligt förarbetena saknas skäl att bevara dessa uppgifter för historiska, vetenskapliga och statistiska ändamål (prop. 2013/14:110 s. 502 f.).

Överföring av uppgifter till andra myndigheter

I fjärde stycket i artikel 4.4 i ändringsdirektivet anges att medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att personuppgifterna raderas från registret vid utgången av de perioder som anges i andra och tredje styckena, inte påverkar fall där specifika uppgifter har överförts till en myndighet med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder och används i det specifika sammanhanget, eller till andra myndigheter som är behöriga för jämförbara ändamål som föreskrivs i nationell rätt. Det anges att de behöriga myndigheternas behandling av sådana uppgifter i dessa fall ska regleras av den berörda medlemsstatens nationella rätt, ”till fullo i överensstämmelse med unionsrätten, i synnerhet dess uppgiftsskyddsbestämmelser”.

Utlämnande av uppgifter till andra myndigheter för framställande av rättsstatistik enligt 1 a kap. 12 § vapenlagen får betraktas som ett sådant med brottsbekämpning jämförbart ändamål som föreskrivs i nationell rätt. Utlämnande enligt 13 § avser utan tvekan myndigheter med brottsbekämpande behörighet. Bestämmelsen i 8 §, som anger vapenregistrens innehåll, ger stöd för utlämnande till annan brottsbekämpande verksamhet.

Den utredare som haft i uppdrag att undersöka vilka anpassningar som EU:s dataskyddsreform föranleder i fråga om den personuppgiftsreglering som Enheten för lagstiftning om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap (L4) vid Justitiedepartementet ansvarar för har gjort bedömningen att den nuvarande regleringen avseende utlämnande till andra myndigheter i 1 a kap. är förenlig med EU:s nya, allmänna uppgiftsskyddsbestämmelser (se Ds 2017:58 s. 137). Genom den omfattande översyn av gällande registerförfattningar som pågår torde också säkerställas att den fortsatta behandlingen hos de mottagande myndigheterna kommer att ske till fullo i överensstämmelse med unionsrätten.

Utöver de fall som särskilt regleras i vapenlagen kan utlämning av uppgifter ur registren ske till andra myndigheter för andra syften än brottsbekämpning enligt den s.k. finalitetsprincipen och tillämpliga sekretessbestämmelser. Finalitetsprincipen kommer till uttryck i 9 § första stycket d) personuppgiftslagen och innebär att uppgifter får lämnas till en annan myndighet för dennas behov om

det inte är oförenligt med det ändamål för vilket uppgifterna samlades in (se prop. 2013/14:110 s. 497). Den nämnda utredaren har konstaterat att det inte finns något hinder mot att finalitetsprincipen tillämpas även efter det att personuppgiftslagen ersatts av dataskyddsförordningen. Enligt utredaren kan det dock krävas att den personuppgiftsansvarige gör en prövning enligt de grunder som anges i artikel 6.4 i dataskyddsförordningen i de fall vidarebehandling av uppgifter sker för andra ändamål än de som anges i 1 a kap. 8 § vapenlagen. När vidarebehandlingen följer direkt av nationell rätt behöver däremot ingen egentlig prövning göras enligt artikel 6.4. Utredaren har dock konstaterat att frågan om tillämpningen av finalitetsprincipen i förhållande till artikel 6.4 skulle förtjäna att i annat sammanhang bli mer övergripande belyst. (Se Ds 2017:58 s. 141 f.)

4.4 Reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet

Förslag: Att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition ska kräva tillstånd enligt vapenlagen på motsvarande sätt som i dag gäller för handel med skjutvapen. Sådan vapenmäklarverksamhet ska samtidigt undantas från kravet på tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen.

De allmänna förutsättningar som gäller för tillstånd att driva vapenhandel ska på motsvarande sätt gälla den som vill bedriva vapenmäklarverksamhet, liksom de flesta av vapenlagens och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende vapenhandel.

Skjutvapen, vapendelar som kräver tillstånd för innehav och ammunition ska få yrkesmässigt förmedlas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha egendomen. Yrkesmässig förmedling av sådan egendom till någon som inte har rätt att inneha den ska kriminaliseras.

Polismyndigheten ska föra register över de fysiska eller juridiska personer som beviljats tillstånd att bedriva vapenmäklarverksamhet. Bestämmelsen i 1 a kap. 10 § vapenlagen ska även omfatta uppgifter om den som meddelats tillstånd att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen.

Tillståndsmyndigheterna ska föra register över verksamheter som beviljats tillstånd till hantering av ammunition enligt 5 § lagen om brandfarliga och explosiva varor samt verksamheter som beviljats tillstånd till tillverkning av krigsmateriel enligt 3 § krigsmateriellagen.

I lagen om brandfarliga och explosiva varor samt i krigsmateriellagen bör utöver bestämmelserna om skyldigheten att föra register införas dels en bestämmelse om registrens ändamål, dels en upplysande bestämmelse som klargör att dataskyddsförordningens och dataskyddslagens bestämmelser är tillämpliga på personuppgiftsbehandlingen.

Bedömning: Befintlig reglering uppfyller i övrigt ändringsdirektivets krav enligt artikel 4.3 avseende verksamheter som utgör vapenhandel enligt ändringsdirektivets definition.

4.4.1 Ändringsdirektivet

Enligt artikel 4.3 ska medlemsstaterna inrätta ett system för reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet. Tidigare var ett sådant krav obligatoriskt endast avseende vapenhandlarverksamhet (se artiklarna 4.3 och 4b i 2008 års ändringsdirektiv). I artikeln anges att systemet ska inbegripa åtminstone

- a) registrering av vapenhandlare och vapenmäklare som är verksamma på den medlemsstatens territorium,
- b) licens eller tillstånd för vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet på den medlemsstatens territorium samt
- c) en prövning av den berörda vapenhandlaren eller vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och relevanta förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen både den juridiska personen och den fysiska person eller de personer som leder företaget.

Kraven enligt punkterna b) och c) motsvarar de krav som enligt direktivets tidigare lydelse gällde för vapenhandlarverksamhet. Kravet på registrering enligt punkten a) är däremot nytt.

Vapenhandlare definieras i ändringsdirektivet (artikel 1.9) som varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består i något av följande:

- a) tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera, ändra eller omvandla skjutvapen eller väsentliga delar,
- b) tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, ändra eller omvandla ammunition.

Definitionen har, i förhållande till direktivets tidigare lydelse, utvidgas så att näringsverksamheten uttryckligen även kan bestå i att *ändra* skjutvapen, väsentliga delar och ammunition.

Vapenmäklare definieras i ändringsdirektivet (artikel 1.10) som varje fysisk eller juridisk person, med undantag av vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består i något av följande:

- a) förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition,
- b) arrangera överföringen av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition inom en medlemsstat, från en medlemsstat till en annan medlemsstat, från en medlemsstat till ett tredjeland eller från ett tredjeland till en medlemsstat.

4.4.2 Gällande rätt samt överväganden och förslag

Vapenhandlare

Handel med skjutvapen och reparationer av skjutvapen m.m.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket b vapenlagen krävs tillstånd för att driva handel med alla typer av skjutvapen som omfattas av direktivets bestämmelser. Av 10 § framgår de allmänna förutsättningarna för att få sådant tillstånd. Bestämmelsen ändrades den 1 juli 2012. I första stycket anges att tillstånd får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att driva sådan verksamhet. Det innebär att tillståndsmyndigheten ska göra en allsidig prövning av samtliga omständigheter som kan påverka sökandens lämplighet att driva handel med skjutvapen. Missbruksproblem eller andra omständigheter som talar för att sökanden inte kommer att kunna driva verksamheten på ett godtagbart sätt ska beaktas. För tillstånd krävs vidare att handeln ska bedrivas yrkesmässigt, vilket innebär att den ska ha viss varaktighet eller åtminstone vara inriktad på en serie affärshändelser. I fråga om juridiska personer anges i andra stycket att prövningen enligt första stycket, med undantag för kravet på kunskap, även ska omfatta de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. Enligt tredje stycket ska tillståndshavaren snarast möjligt till Polismyndigheten anmäla förändringar av vem som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. För handel som bedrivs av juridiska personer ska det vidare, enligt 10 a och b §§ finnas en av Polismyndigheten godkänd föreståndare och en godkänd ersättare som ansvarar för verksamheten.

Någon närmare definition av vad som avses med att driva handel med skjutvapen finns inte i vapenlagen eller dess förarbeten. Utöver traditionell handel som innebär att en handlare köper in vapen och bjuder ut dessa i en affärslokal omfattas enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd på området (13 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) auktionshandel och kommissionsförsäljning för annans räkning förutsatt att vapenhandlaren innehar vapnet i sin rörelse. Förmedling av skjutvapen där för-

medlaren inte fysiskt hanterar vapnen utgör däremot inte tillståndspliktig vapenhandel i lagens mening.

Tillstånd krävs också, enligt 2 kap. 1 § första stycket c) vapenlagen för att yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, s.k. reparationstillstånd. Av 4 kap. 3 § framgår att den som har vapenhandlartillstånd också för reparation eller översyn får ta emot och tillfälligt inneha sådana vapen som handelstillståndet omfattar. Polismyndigheten kan också utfärda särskilt tillstånd att yrkesmässigt utföra reparationer och översyn av vapen. Enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (16 kap. 2 § RPSFS 2009:13, FAP 551-3) ska vid Polismyndighetens prövning av en ansökan om reparationstillstånd hänsyn tas till sökandens allmänna lämplighet att tillfälligt inneha vapen av det slag som det är fråga om. Ett tillstånd kan begränsas till att avse endast vapen av en viss typ.

Genom dessa regler uppfylls ändringsdirektivets krav på tillståndsplikt för vapenhandlare och den prövning som tillståndet ska grundas på, såvitt gäller verksamheter som bedriver traditionell handel med skjutvapen och/eller ägnar sig åt översyn eller reparation av skjutvapen. Även handel och reparation eller översyn av väsentliga delar till skjutvapen omfattas, genom bestämmelsen i 1 kap. 3 § f) vapenlagen, av regleringen.

När det gäller kravet på registrering föreskrivs i 1 a kap. 7 § 3 vapenlagen att Polismyndigheten med hjälp av automatiserad behandling ska föra ett separat register över personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt vapenlagen att driva handel med skjutvapen, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva handel med skjutvapen, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (vapenhandlarregistret).

Även i denna del är ändringsdirektivets krav på registrering uppfyllt.

Handel med och annan hantering av ammunition

Även verksamheter som tillverkar, bedriver handel eller byteshandel med, ändrar eller omvandlar ammunition är vapenhandlare i ändringsdirektivets mening.

Handel med ammunition kräver inte tillstånd enligt vapenlagen. Ammunition till vapen som avfyrar hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne, dvs. all ammunition som omfattas av vapendirektivet (jfr artikel 1.1.1 och 1.1.3) utgör en explosiv vara enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor och handel med sådan ammunition är tillståndspliktig enligt 16 § den lagen. Tillståndsplikten omfattar även annan hantering av ammunition. Enligt definitionen i 5 § torde samtliga förfaranden med ammunition som utgör vapenhandlarverksamhet enligt ändringsdirektivet också utgöra sådan tillståndspliktig hantering.

Av 18 § andra stycket lagen om brandfarliga och explosiva varor framgår att tillstånd till handel med explosiva varor prövas av den kommun där handeln ska bedrivas. De flesta kommuner är organiserade så att kommunens Räddningstjänst eller ett Räddningstjänstförbund som är gemensamt för flera kommuner har hand om tillståndsärendena. I vissa kommuner ansvarar i stället kommunal nämnd för den uppgiften. Tillstånd till annan hantering av ammunition prövas enligt 18 § första stycket av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Av 14 § förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor framgår att innan en kommun meddelar ett tillstånd till hantering av brandfarliga eller explosiva varor ska den, om inte omständigheterna i ärendet gör det onödigt, samråda med MSB, de andra kommunala eller statliga myndigheter som berörs av ärendet och Polismyndigheten. När ett tillståndsärende i fråga om explosiva varor inleds ska tillståndsmyndigheten underrätta Polismyndigheten.

När det gäller kraven på den som vill bedriva tillståndspliktig verksamhet enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor anges i 9 § att denne ska utse en eller flera föreståndare för verksamheten, som har till uppgift att verka för att verksamheten bedrivs enligt gällande aktsamhetskrav och med iakttagande av de övriga skyldigheter som följer av lagen eller föreskrifter som meddelats i

anslutning till denna. Tillståndsmyndigheten ska godkänna den eller de föreståndare som utses.

Enligt 19 § ska tillståndsmyndigheten pröva om den som söker tillstånd och dess föreståndare har förutsättningar för att hantera brandfarliga och explosiva varor i enlighet med lagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen. Tillståndet ska begränsas till viss tid och innehålla de villkor som behövs för att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av de explosiva varorna samt förebygga obehörigt förfarande med varorna.

Kommunerna ska också, enligt 21 §, ha tillsyn över efterlevnaden av lagen och föreskrifter och beslut som meddelats i anslutning till lagen. I 24 och 25 §§ regleras närmare tillsynsmyndighetens rätt att få upplysningar, handlingar och tillträde till lokaler i samband med tillsynen samt myndighetens möjligheter att meddela förelägganden och förbud.

För tillverkning av ammunition som utgör krigsmateriel gäller härutöver att endast den som har fått tillverkningstillstånd enligt krigsmateriellagen, eller som i den lagen har undantagits från krav på tillstånd, kan få sådant tillstånd enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (15 § förordningen [2010:1075] om brandfarliga och explosiva varor). Förutsättningarna för tillverkningstillstånd enligt krigsmateriellagen behandlas i avsnittet nedan.

Genom den nuvarande regleringen i lagen om brandfarliga och explosiva varor uppfylls ändringsdirektivets krav på tillståndsplikt för handel och annan hantering av ammunition. Den prövning som tillståndet ska grundas på omfattar även föreståndaren för verksamheten, vilket överensstämmer med ändringsdirektivets krav.

Ändringsdirektivet kräver emellertid även att verksamheter som handlar med eller på annat sätt hanterar ammunition ska registreras, vilket inte är ett krav enligt svensk rätt i dag. Det bör därför införas bestämmelser om registrering av sådana verksamheter, motsvarande dem som gäller för aktörer som handlar med vapen.

Tillståndsmyndigheten bör således åläggas att föra register över personer och organisationer som meddelats tillstånd att hantera ammunition. På samma sätt som gäller för verksamheter som handlar med skjutvapen bör det föreskrivas att även fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk

person som har tillstånd att hantera ammunition samt personer som har godkänts att som föreståndare svara för sådan verksamhet bör registreras.

Den föreslagna regleringen innebär att verksamheter som bedriver handel med ammunition ska registreras av den kommun där handeln bedrivs och att verksamheter som ägnar sig åt annan hantering av ammunition ska registreras av MSB. För små kommuner kan uppgiften möjligen bli betungande. Kommunernas möjlighet enligt 26 § att samverka med varandra genom avtal kommer emellertid att gälla även på det här området. I 26 § anges också att kommunerna enligt kommunallagen kan ha en gemensam organisation för uppgifter enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Hur registerföringen närmare ska genomföras får ankomma på varje kommun att besluta om.

Tillverkning av skjutvapen och ammunition

Ändringsdirektivets definition av vapenhandlare omfattar fysiska eller juridiska personer vars näringsverksamhet består i att tillverka skjutvapen eller ammunition. Vapenlagen innehåller, förutom bestämmelserna om märkning, inga regler om tillverkning. Tillverkning av skjutvapen och ammunition som utgör krigsmateriel är i stället tillståndspliktig enligt 3 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel. Krigsmateriel definieras i en bilaga till förordningen (1992:1303) om krigsmateriel. Samtliga skjutvapen som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen förutom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte utgör krigsmateriel.⁸¹ Som krigsmateriel räknas också ammunition och särskilt utformade vapendelar till sådana vapen. Undantag från kravet på tillverkningstillstånd gäller, enligt 3 § krigsmaterielförordningen, för ändring eller ombyggnad av handeldvapen som inte är helautomatiska och tillverkning av enstaka sådana vapen samt för laddning av ammunition för eget bruk för den som enligt vapenlagen är berättigad att inneha jakt- eller sportskyttevapen.

I 1 § andra stycket krigsmateriellagen anges att tillstånd enligt lagen får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvars-

⁸¹ Se prop. 1995/96:52 s. 46.

politiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Tillståndsärenden rörande tillverkning prövas, enligt 1 a §, av Inspektionen för strategiska produkter, ISP. Om ett ärende har principiell betydelse eller annars är av särskild vikt ska inspektionen med eget yttrande lämna över ärendet till regeringen för prövning.

Typiskt sett saknas säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för tillverkning av sport- och jaktvapen. Möjligen kan sådana skäl tänkas föreligga för tillverkning av vapen till polisen eller Försvarsmakten. Fram till juni 2012 förekom emellertid att ISP utfärdade tillstånd för tillverkning av sport- och jaktvapen även om det inte fanns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det. För att undvika att enskilda och företag drabbas av kostnader eller andra olägenheter till följd av myndighetens ändrade praxis har ISP beslutat att beviljade tillstånd ska förlängas när de löper ut samt att den som före den 15 juni 2012 påbörjat viss verksamhet av förberedande slag ska beviljas tillverkningstillstånd enligt tidigare praxis. Även tillstånd till handladdare beviljas enligt tidigare praxis.

Någon industriell tillverkning av skjutvapen sker inte i Sverige i dag. En del mindre företag har tillstånd att tillverka skjutvapen men i praktiken rör det sig mest om verksamhet på utvecklingsstadiet. Industriell tillverkning av ammunition förekommer däremot. Sammantaget finns omkring 170 gällande tillstånd för tillverkning av krigsmateriel.

Vid tillverkning av ammunition som utgör explosiv vara krävs tillstånd även enligt 16 § lagen om brandfarliga och explosiva varor. I dessa fall ska således en prövning göras även enligt den lagen (se avsnittet ovan angående grunderna för prövningen och skyldigheten att utse en föreståndare för verksamheten m.m.). Tillstånd krävs i de fallen av såväl ISP som MSB.

För tillverkning av skjutvapen saknas visserligen närmare regler om grunderna för tillståndsprövningen. Mot bakgrund av det lagstadgade kravet på säkerhets- eller försvarspolitiska skäl är emellertid tillståndsgivningen avsedd att vara ytterst restriktiv och det förekommer i dag ingen industriell tillverkning av vapen. Det torde mot den bakgrunden inte finnas behov av att ytterligare reglera den typen av verksamhet. För tillverkning av ammunition uppfyller under alla omständigheter regeringen i lagen om

brandfarliga och explosiva varor ändringsdirektivets krav avseende tillståndsplikt och prövning.

På samma sätt som föreslagits beträffande verksamheter som hanterar ammunition bör det emellertid, för att uppfylla ändringsdirektivets krav, införas en bestämmelse om att ISP ska föra register över personer och organisationer som enligt krigsmateriellagen meddelats tillstånd att tillverka skjutvapen eller ammunition. Förslaget innebär att verksamheter som tillverkar ammunition i de flesta fall kommer att registreras av såväl ISP som MSB. Att låta sådana verksamheter omfattas av reglerna om registrering enligt båda regelverken framstår dock som påkallat, dels eftersom både ISP och MSB i dessa fall har tillsynsansvar över verksamheterna, dels eftersom tillverkning av vissa typer av ammunition kan omfattas av enbart det ena regelverket.

Närmare om regleringen av skyldigheten att föra register

I avsnitt 4.3 finns en översiktlig genomgång av EU:s dataskyddsreform och förhållandet mellan vapenlagens registerbestämmelser och EU:s uppgiftsskyddsbestämmelser. Den unionsrättsliga regleringen av uppgiftsskyddet måste givetvis beaktas även vid införandet av nya registerbestämmelser i lagen om brandfarliga och explosiva varor respektive krigsmateriellagen.

Registrering av de verksamheter som fått tillstånd att hantera ammunition respektive tillverka ammunition eller skjutvapen får anses ha som främsta ändamål att garantera att tillståndskravet ska kunna upprätthållas på ett effektivt sätt men kan även antas bidra till att förebygga brott och hot mot den allmänna säkerheten. Tidigare utredningar har gjort bedömningen att personuppgiftsbehandling i vapenärenden och vapenregister inte omfattas av det nya dataskyddsdirektivet.⁸² Mot den bakgrunden måste den föreslagna personuppgiftsbehandlingen i ISP:s och MSB:s register, trots det delvis brottsbekämpande syftet, också anses falla under enbart dataskyddsförordningens tillämpningsområde och således inte omfattas av det nya dataskyddsdirektivet.

⁸² Se SOU 2017:29 s. 254, 291 f., 308 och 697 samt Ds 2017:58 s. 134.

Eftersom ISP respektive MSB getts i uppdrag att tillståndspröva och utöva tillsyn över de aktuella verksamheterna, samt enligt förslaget även att registrera dem, får den föreslagna personuppgiftsbehandlingen anses vara nödvändig för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse och därtill utgöra en rättslig förpliktelse. Uppgiften är författningsreglerad och skyldigheten att föra register över aktuella verksamheter följer också direkt av ändringsdirektivet och är således unionsrättsligt grundad. Den föreslagna personuppgiftsbehandlingen är därmed laglig och rättsligt grundad på det sätt som dataskyddsdirektivet kräver (artikel 6.1 och 6.3).⁸³

Det finns inga krav på att personuppgiftsbehandling ska särregleras i nationell rätt. Dataskyddsförordningens bestämmelser är direkt tillämpliga på behandlingen oavsett om det finns nationell rätt som preciserar principerna i förordningen eller inte. Utredningen EU:s dataskyddsreform – anpassningar av författningar om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap har emellertid beträffande flera befintliga registerförfattningar, bl.a. 1 a kap. vapenlagen, föreslagit att det ska införas en upplysande bestämmelse för att klargöra att de aktuella bestämmelserna kompletterar dataskyddsförordningen och att dataskyddslagen är tillämplig på den aktuella personuppgiftsbehandlingen. En sådan bestämmelse bör lämpligen även införas i krigsmateriellagen och lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Uppgifterna om personer och organisationer som meddelats tillstånd att tillverka skjutvapen eller ammunition eller på annat sätt hantera ammunition kan behövas för att utreda brott. Behandling i registren för att utlämna personuppgifter till brottsbekämpande verksamhet är att betrakta som en vidarebehandling som regleras i dataskyddsförordningens artikel 6.4. Utredningen EU:s dataskyddsreform – anpassningar av författningar om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap (Ds 2017:58) har konstaterat att sådan vidarebehandling i och för sig torde vara tillåten med en tillämpning av den bedömningsmodell som föreskrivs i artikel 6.4. Enligt utredningen kan dock nationell

⁸³ Jfr de bedömningar som utredningen EU:s dataskyddsreform – anpassningar av författningar om allmän ordning och säkerhet och samhällets krisberedskap har gjort angående personuppgiftsbehandlingen i vapenärenden och vapenregister och angående personuppgiftsbehandling enligt förordningen (1990:415) om tillstånd till införsel av vissa farliga föremål, Ds 2017:58 s. 135 f. och s. 149.

författningsreglering ersätta den prövning som föreskrivs i artikel 6.4, vilket torde underlätta för tillämparen. Om ändamålet med registren anges i nationell rätt får således, enligt utredningen, uppgifter lämnas ut till andra myndigheter i samma syfte utan någon föregående prövning enligt artikeln. (Av den anledningen har utredningen också föreslagit att det i förordningen om tillstånd till införsel av vissa farliga föremål ska tas in en hänvisning till 1 a kap. 8 § vapenlagen.)⁸⁴ Mot den bakgrunden bör det i krigsmateriellagen och lagen om brandfarliga och explosiva varor också införas en bestämmelse om registrets ändamål som motsvarar 1 a kap. 8 § vapenlagen. I bestämmelserna bör det således anges att de aktuella registren ska ha till ändamål att dels underlätta frågor om tillstånd, dels ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till ammunition respektive skjutvapen och ammunition.

Vapenmäklare

Befintlig reglering

I svensk rätt förekommer inte begreppen vapenmäklare eller vapenmäklarverksamhet. Vapenmäklarverksamhet består enligt ändringsdirektivets definition av att a) förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition eller b) arrangera överföringen av sådana produkter inom en medlemsstat, mellan medlemsstater eller mellan en medlemsstat och ett tredjeland. Sådan verksamhet omfattas inte av vapenlagens bestämmelser om vapenhandel, eftersom dessa endast ansetts gälla traditionell handel, där säljaren fysiskt hanterar vapnen. Vapenmäklarverksamhet i ändringsdirektivets mening omfattas däremot av definitionen av tillhandahållande i krigsmateriellagen och är följaktligen tillståndspliktig enligt den lagen. Samtliga skjutvapen som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen, utom slätborrade skjutvapen för jakt eller

⁸⁴ Se Ds 2017:58 s. 137 f., 140 f. och 150.

sportskytte (hagelgevär), räknas som krigsmateriel.⁸⁵ Även ammunition till sådana vapen omfattas av begreppet.

Enligt 4 § första stycket krigsmateriellagen krävs tillstånd för att här i landet bedriva verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel. Svenska myndigheter, svenska företag samt den som är bosatt eller stadigvarande vistas i Sverige måste också ha tillhandahållandetillstånd för att få bedriva sådan verksamhet utomlands. Frågor om tillhandahållandetillstånd prövas av ISP. Enligt andra stycket görs undantag från tillståndskravet för verksamhet som uteslutande tillhandahåller krigsmateriel till svenska statliga myndigheter eller till sådana företag eller personer som har tillverkningsstillstånd för samma typ av krigsmateriel. Vidare anges att den som har tillverkningsstillstånd inte behöver tillstånd för att tillhandahålla samma typ av krigsmateriel som tillverkningsstillståndet avser samt att tillhandahållandetillstånd inte behövs avseende egen krigsmateriel som finns i Sverige. I propositionen *Skärpt exportkontroll av krigsmateriel* (prop. 2017/18:23) som överlämnats till riksdagen föreslås att samtliga undantag enligt andra stycket tas bort. Lagändringen föreslås träda i kraft den 15 april 2018.

I 4 § sista stycket anges att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet för verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel i fråga om sådan handel med skjutvapen som regleras genom föreskrifterna i vapenlagen eller sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras genom föreskrifter i lagen om brandfarliga och explosiva varor. Möjligheten utnyttjas i krigsmaterieförordningen där det i 4 § föreskrivs att kravet på tillstånd enligt 4 § krigsmateriellagen inte gäller handel med handeldvapen eller delar till sådana vapen samt att tillstånd för sådan handel regleras genom bestämmelser i vapenlagen. För allt annat tillhandahållande av krigsmateriel gäller dock reglerna i krigsmateriellagen eftersom det i 2 kap. 1 § fjärde stycket vapenlagen anges att verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 4 § krigsmateriellagen inte kräver tillstånd enligt vapenlagen.

För utförsel av krigsmateriel från Sverige krävs utöver tillhandahållandetillstånd ett särskilt utförseltillstånd enligt 6 § krigsmateriellagen. Det finns tre olika sorters utförseltillstånd;

⁸⁵ Se prop. 1995/96:52 s. 46.

individuella, globala och generella. Individuella tillstånd avser en utförsel (som dock kan bestå av flera leveranser) till en mottagare. Ett globalt tillstånd ger en leverantör rätt att till en eller flera mottagare eller en eller flera kategorier av mottagare i ett eller flera andra länder föra ut sådan krigsmateriel som specificeras i tillståndet. Ett generellt tillstånd innebär att en leverantör direkt, utan att ansöka om tillstånd, kan föra ut sådan krigsmateriel som specificeras och med de begränsningar som anges i tillståndet.

I de flesta fall prövas även ansökan om utförsel av ISP. I de fall som anges i 11 § krigsmaterieförordningen ska ansökan om utförseltillstånd emellertid prövas av Polismyndigheten. Det gäller överlåtelser som avser skjutvapen eller vapendelar som utgör s.k. övrig krigsmateriel och som ska överlåtas till en person eller vapenhandlare som är verksam i ett land som är medlem i OECD. Därutöver krävs att utförseln inte omfattas av förordning (EU) nr 258/2012⁸⁶. Förordningen reglerar export till länder utanför EU. Den omfattar vapen m.m. för civilt bruk och tillämpas inte på vapen särskilt utformade för militär användning eller på helautomatiska vapen.

Enligt 5 § krigsmateriellagen krävs också tillstånd i varje enskilt fall när krigsmateriel som finns i utlandet tillhandahålls till någon i utlandet.

Vid all tillståndsprövning enligt krigsmateriellagen gäller, enligt 1 § andra stycket, att tillstånd får lämnas endast om det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och det inte strider mot Sveriges utrikespolitik. Vid utförsel av krigsmateriel måste också Sveriges internationella åtaganden följas, framför allt rådets gemensamma ståndpunkt (2008/944/GUSP) av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EU:s gemensamma ståndpunkt) och FN:s vapenhandelsfördrag (Arms Trade Treaty).⁸⁷

⁸⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

⁸⁷ I propositionen *Skärpt exportkontroll av krigsmateriel* (prop. 2017/18:23 s. 28 ff.) föreslås att det i 1 § andra stycket, i förtydligande syfte, ska tilläggas att tillstånd får lämnas endast om det inte strider mot Sveriges internationella förpliktelser.

Behovet av ny reglering

Genom ändringsdirektivet åläggs medlemsstaterna att, på motsvarande sätt som för vapenhandlare, inrätta ett system för reglering av vapenmäklarverksamhet. Systemet ska inbegripa åtminstone krav på registrering av vapenmäklare som är verksamma på medlemsstatens territorium, licensiering eller tillstånd samt en prövning av den berörda vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och relevanta förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen både den juridiska personen och den fysiska person eller de personer som leder företaget.

Att förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av sådana skjutvapen, vapendelar och ammunition som utgör krigsmateriel, liksom att arrangera överföring av sådana produkter mellan olika länder, kräver visserligen tillhandahållandetillstånd enligt krigsmaterielagen. I krigsmaterielagstiftningen finns emellertid inte några närmare regler om grunderna för prövningen på det sätt som ändringsdirektivet kräver och det sker inte heller någon registrering av de verksamheter som beviljas tillhandahållandetillstånd. Kravet enligt 1 § på säkerhets- eller försvarspolitiska skäl innebär dock att tillståndsgivningen är avsedd att vara mycket restriktiv. För vapen som inte utgör krigsmateriel – dvs. slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte (hagelgevär) – och delar till sådana vapen är motsvarande verksamhet i dag helt oreglerad.

För att uppfylla ändringsdirektivets krav avseende vapenmäklarverksamhet bör det i vapenlagen införas krav på tillstånd för sådan verksamhet på motsvarande sätt som i dag gäller för vapenhandel. På samma sätt kan befintliga regler om den prövning som tillståndet att driva handel med skjutvapen ska grundas på, samt reglerna om registrering av sådana verksamheter, utvidgas till att även omfatta vapenmäklarverksamhet. I föregående avsnitt har konstaterats att den befintliga regleringen i dessa avseenden uppfyller ändringsdirektivets krav såvitt gäller vapenhandel. Övervägande skäl talar för att Polismyndigheten blir tillståndsmyndighet också för vapenmäklarverksamhet.

När det gäller vapenhandel är Polismyndigheten i dag tillståndsmyndighet för verksamheter som handlar med vapen medan tillstånd till handel med ammunition prövas av kommunerna och

regleras i lagen om brandfarliga och explosiva varor. Även handel med ammunition prövades emellertid fram till år 2010 av Polismyndigheten. Som skäl för att då flytta över tillståndshanteringen avseende ammunitionshandel till kommunerna anfördes att dessa uppgifter var nära besläktade med andra uppgifter som tog sikte på skydd och säkerhet och som kommunerna redan ansvarade för, samt att en överflyttning skulle medföra att brand- och explosionsrisker blev bedömda på ett likartat sätt av en och samma myndighet (se prop. 2009/10:203 s. 42 f.). Till skillnad från handel med ammunition (och sådan övrig hantering ammunition som regleras i lagen om brandfarliga och explosiva varor) innefattar vapenmäklarverksamhet enligt ändrings

direktivets definition ingen fysisk befattning med ammunition. Det saknas därför skäl att lägga tillståndsprövningen för sådan verksamhet på kommunerna. Därtill framstår det som mest ändamålsenligt att låta all mäklarverksamhet – dvs. verksamheter som avser såväl skjutvapen som ammunition – tillståndsprövas av samma myndighet och även i övrigt omfattas av samma reglering.

Närmare om begreppet vapenmäklare

Vapenlagens regler om mäklarverksamhet bör således gälla den vars näringsverksamhet helt eller delvis består av att förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, sådana vapendelar som jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § f) eller ammunition. Vad gäller definitionen av begreppet näringsverksamhet kan vägledning hämtas från det skatterättsliga området. Där avses med näringsverksamhet förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt (13 kap. 1 § inkomstskattelagen [1999:1229]). Att verksamheten går med vinst är inte en förutsättning för att denna ska anses utgöra näringsverksamhet.

Vidare bör reglerna om mäklarverksamhet, i enlighet med ändringsdirektivets definition, också gälla den vars näringsverksamhet helt eller delvis består av att arrangera överföring av sådan egendom inom landet eller mellan olika länder. Personer eller företag som endast anlitas för att utföra transporter eller överföringar av sådan egendom är däremot inte att betrakta som

vapenmäklare i lagens mening och inte heller den som förmedlar enstaka affärer utan att uppfylla kravet på näringsverksamhet.

Närmare om den föreslagna regleringen

I 2 kap. 1 § vapenlagen anges vilka förfaranden som kräver tillstånd enligt vapenlagen. Punkten b), som avser handel med skjutvapen, bör utökas till att avse även mäklarverksamhet med skjutvapen och ammunition. Vidare bör de allmänna förutsättningar som enligt 10 § gäller för tillstånd att driva handel med skjutvapen och som avser lämplighet, yrkesmässighet och prövning av de fysiska personer som har ett betydande inflytande över en juridisk person, på motsvarande sätt gälla den som vill bedriva vapenmäklarverksamhet. Möjligheten för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om kraven på kunskap för att få driva handel med skjutvapen och vad som i övrigt ska gälla vid sådan handel bör också på motsvarande sätt gälla för vapenmäklarverksamhet (11 kap. 2 § c) liksom vidaredelegeringen till Polismyndigheten av befogenheten att meddela föreskrifter om kunskapskraven (5 kap. 2 § vapenförordningen). Likaså bör kraven enligt 2 kap. 10 a – 10 c §§ vapenlagen på att juridiska personer som driver handel med skjutvapen ska ha en av Polismyndigheten godkänd föreståndare och ersättare gälla även beträffande vapenmäklarverksamhet.

Definitionen av mäklarverksamhet innebär att den som bedriver sådan verksamhet inte fysiskt hanterar några skjutvapen eller någon ammunition. Förekommer en fysisk hantering utgör verksamheten vapenhandlarverksamhet. Eftersom mäklarverksamheten inte innefattar någon fysisk hantering finns inget behov av att begränsa tillstånd att bedriva sådan verksamhet till vissa vapentyper eller ett visst antal vapen, på det sätt som föreskrivs beträffande vapenhandel (2 kap. 10 c §). Inte heller bör de regler som avser vapenhandlares lokaler, förvaring av skjutvapen eller förvärv av skjutvapen gälla för vapenmäklarverksamhet (se t.ex. 5 kap. 4, 5 och 8 §§ vapenförordningen).

Enligt 2 kap. 9 § vapenlagen får skjutvapen eller ammunition överlåtas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet eller ammunitionen. Bestämmelsen omfattar även sådana

vapendelar som jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § f). Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet överlåter sådan egendom till någon som inte har rätt att inneha den kan dömas för brott mot vapenlagen enligt 9 kap. 1 § eller 9 kap. 1 a § respektive 9 kap. 2 § första stycket e. I avsnitt 4.12 och 4.13 föreslås att 2 kap. 9 § och 9 kap. 2 § e) även ska omfatta löstagningsmagasin, ljuddämpare och avfyrningsmekanismer. Bestämmelserna innebär att en säljare vid överlåtelse av vapen eller ammunition har en skyldighet att kontrollera att den som vill köpa egendomen har tillstånd eller rätt att inneha egendomen. Den som yrkesmässigt förmedlar sådan egendom bör på samma sätt vara skyldig att kontrollera att mottagaren har tillstånd eller rätt att inneha den.

Frågan vad som avses med begreppet överlåtelse i det här sammanhanget har behandlats av Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2006 s. 145. En av åtalspunkterna gällde överlåtelse av ett automatvapen till någon som inte haft rätt att inneha det, genom att vapnet av en polisman återlämnades till en informatör med uppdrag att lämna det vidare. Högsta domstolen konstaterade, med hänvisning till förarbetsuttalanden till äldre vapenförfattningar, att ordet överlåter i 9 kap. 1 § vapenlagen inte ska ges en sådan allmän innebörd att det är liktydigt med överlämnar. Enligt Högsta domstolen får det därför i det enskilda fallet bedömas om den som lämnar ett vapen till någon annan kan anses ha företagit en sådan disposition med vapnet att det ter sig naturligt att säga att det är en fråga om att vapnet överlåtits. Högsta domstolens majoritet ansåg att den tilltalade inte kunde anses ha överlåtits vapnet i den mening detta begrepp får ges vid tillämpning av 9 kap. 1 §.

Mot bakgrund av Högsta domstolens uttalanden i NJA 2006 s. 145 torde yrkesmässig förmedling i regel inte anses omfattas av 2 kap. 9 §. Bestämmelsen bör därför ändras så att det klart framgår att egendom som där anges får yrkesmässigt förmedlas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha egendomen. Därför bör 9 kap. 1 § och 9 kap. 2 § första stycket e) på motsvarande sätt ändras så att yrkesmässig förmedling av sådan egendom till någon som inte har rätt att inneha den också kriminaliseras. Sådan förmedling bör också kunna utgöra grovt eller synnerligen grovt vapenbrott enligt 9 kap 1 a §. Yrkesmässig förmedling av löstagningsmagasin, ljuddämpare och avfyrningsmekanismer bör i enlighet

med vad som föreslagits i avsnitt 4.12 och 4.13 också omfattas av regleringen.

Återkallelse av tillstånd att bedriva vapenmäklarverksamhet bör ske på samma grunder som återkallelse av vapenhandlartillstånd (6 kap. 3 § vapenlagen) och att driva vapenmäklarverksamhet utan tillstånd bör straffsanktioneras på samma sätt som otillåten vapenhandel (9 kap. 2 § f)).

Föreskrifterna i vapenförordningen om vad ansökan om tillstånd att driva handel med skjutvapen ska innehålla bör på motsvarande sätt gälla för tillstånd att driva vapenmäklarverksamhet, med undantag för kravet på uppgifter om lagerhållning och lokaler (5 kap. 1 § vapenförordningen). Även bestämmelserna om rörelsens fortsatta drift vid tillståndsinnehavarens dödsfall eller konkurs (5 kap. 11 §) bör omfatta vapenmäklarverksamhet, liksom reglerna om ansökan om godkännande som föreståndare eller ersättare och bevis om sådant tillstånd (5 kap. 12 §).

Förhållandet till krigsmateriellagstiftningen

Samtidigt bör det undantag från kravet på tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen som i dag gäller för handel med handeldvapen eller delar till sådana vapen (4 § krigsmaterielförordningen) utvidgas till att även omfatta mäklarverksamhet med sådan egendom eller ammunition. Det förutsätter emellertid att även bestämmelsen i 4 § krigsmateriellagen som tillåter regeringen att meddela dessa föreskrifter utvidgas till att även omfatta rätt att föreskriva undantag för sådan verksamhet.

Förslaget innebär att många verksamheter som i dag krävt tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen i stället kommer att behöva tillstånd till vapenmäklarverksamhet enligt vapenlagen. I de fall förmedlingsverksamheten innefattar tillhandahållande av krigsmateriel som finns i utlandet till någon i utlandet kommer fortfarande tillhandahållandetillstånd att krävas enligt 5 § krigsmateriellagen, liksom tillstånd för utförsel av krigsmateriel fortsatt kommer att krävas enligt 6 §. Det innebär att den befintliga exportkontrollen av krigsmateriel, vilken i propositionen *Skärpt exportkontroll av krigsmateriel* (se prop. 2017/18:23) föreslås skärpas ytterligare, inte påverkas av de förslag som lämnas här. Vid

all utförelse av krigsmateriel eller tillhandahållande av krigsmateriel som finns i utlandet kommer således även fortsättningsvis krävas att det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl och inte strider mot Sveriges utrikespolitik, liksom att Sveriges internationella åtaganden följs för att tillstånd till utförelse ska lämnas.

Förslaget innebär emellertid att vissa krav som i dag ställs på verksamheter som har tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen inte längre kommer att gälla, exempelvis skyldigheten enligt 11 § att till ISP redovisa marknadsföring utomlands av krigsmateriel, skyldigheten enligt 12 § att i vissa fall underrätta ISP innan anbud lämnas eller avtal ingås samt möjligheten för ISP att enligt 13 och 14 §§ besluta om särskilda villkor.

Registrering

För att uppfylla ändringsdirektivets krav på registrering av verksamma vapenmäklare måste Polismyndighetens skyldighet enligt 1 a kap. 7 § 3 vapenlagen att föra register över verksamheter som beviljats tillstånd att bedriva handel med vapen utökas till att även omfatta verksamheter som beviljats tillstånd att bedriva vapenmäklarverksamhet. I 10 § finns en särskild bestämmelse om bevarande i registren av uppgifter om vissa vapen och vapendelar samt uppgifter om den som meddelats tillstånd att inneha eller driva handel med skjutvapen. Bestämmelsen bör även omfatta uppgifter om den som meddelats tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen. I avsnitt 4.3 föreslås ytterligare ändringar av bestämmelsen.

I avsnitt 4.5 behandlas frågan om vapenhandlares och vapenmäklares skyldighet att föra egna register och rapportera transaktioner till de behöriga myndigheterna.

4.5 Vapenhandlares och vapenmäklares register

Förslag: Reparationsförteckningar som förs enligt 8 kap. 2 § vapenförordningen ska, tillsammans med bilagor överlämnas till Polismyndigheten om verksamheten upphör.

En vapenmäklare ska föra förteckningar över de transaktioner och överföringar avseende skjutvapen som denne förmedlat, förhandlat fram eller arrangerat. Förteckningen med bilagor ska bevaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes. Om rörelsen läggs ner ska förteckningen och bilagorna överlämnas till Polismyndigheten.

Polismyndigheten ska minst en gång årligen låta granska vapenmäklares förteckningar med bilagor. Vapenmäklare ska vara skyldiga att hålla förteckningarna med bilagor tillgängliga för en polisman eller annan anställd vid Polismyndigheten och att lämna honom eller henne begärda upplysningar om genomförda transaktioner och överföringar avseende skjutvapen.

Vapenhandlare och vapenmäklare ska till Polismyndigheten anmäla transaktioner och överföringar avseende skjutvapen. Polismyndigheten ska föra in uppgifterna i sina register. Rapporteringen ska kunna ske elektroniskt. Det ankommer på Polismyndigheten att genom föreskrifter närmare reglera formerna för rapporteringen och vilka uppgifter som anmälan ska innehålla.

4.5.1 Ändringsdirektivet

År 2008 infördes i andra stycket i direktivets artikel 4.4 en skyldighet för vapenhandlare att föra register över skjutvapen som tagits emot eller lämnats ut tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att spåra och identifiera skjutvapnet. Genom ändringsdirektivet utvidgas registreringsskyldigheten till att även omfatta vapenmäklare samt att, utöver skjutvapen, även gälla väsentliga delar. I ett nytt femte stycke, som ersätter andra stycket i direktivets tidigare lydelse, anges således att vapenhandlare och vapenmäklare ska vara skyldiga att, så länge verksamheten bedrivs, föra ett register där varje skjutvapen och varje väsentlig del som

omfattas av direktivet och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra det berörda skjutvapnet eller de berörda väsentliga delarna, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber, serienummer samt leverantörers och förvärvares namn och adress.

I ett nytt sjätte stycke föreskrivs att vapenhandlarna och vapenmäklarna, efter det att deras verksamhet upphört, ska överlämna registret till de nationella myndigheter som är ansvariga för det register som avses i första stycket. Detta motsvarar vad som redan tidigare gällde beträffande vapenhandlarna.

I ett nytt sjunde stycke anges att medlemsstaterna ska säkerställa att vapenhandlare och vapenmäklare som är etablerade på deras territorium rapporterar transaktioner som inbegriper skjutvapen eller väsentliga delar utan onödigt dröjsmål till de behöriga nationella myndigheterna, att vapenhandlare och vapenmäklare kan kommunicera elektroniskt med myndigheterna för sådana rapporteringsändamål och att registren uppdateras omedelbart efter det att myndigheterna mottagit uppgifter om sådana transaktioner. Någon motsvarande skyldighet gällde inte enligt direktivets tidigare lydelse.

4.5.2 Gällande rätt samt överväganden och förslag

Vapenhandlare

Vapenhandlarnas register

Den som driver handel med skjutvapen ska, enligt 5 kap. 5 och 6 §§ vapenförordningen föra en särskild inköpsförteckning över förvärvade skjutvapen och en särskild försäljningsförteckning över sålda skjutvapen. Förteckningarna ska, enligt 10 §, förvaras under tio år från den dag sista anteckningen gjordes och överlämnas till Polismyndigheten om rörelsen läggs ner.

Polismyndigheten har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om inköps- och försäljningsförteckningar (RPSFS 2000:30, FAP 551-4). Av dessa framgår att en inköpsförteckning ska innehålla

överlåtarens namn och person- eller organisationsuppgifter samt uppgifter om vapnets typ, fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer. För det fall tillverkningsnummer saknas ska det i stället anges en identifieringsuppgift som består av Polismyndighetens myndighetskod eller motsvarande och löpnummer. En försäljningsförteckning ska på motsvarande sätt innehålla köparens namn- och person- eller organisationsuppgifter, uppgifter om köparens innehavstillstånd samt datum för utlämnande av vapnet. Om en försäljningsförteckning förs som en separat förteckning ska dessutom de uppgifter om vapnet antecknas som inköpsförteckningen ska innehålla. Enligt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om handel med skjutvapen (13 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) ska handlarens inköps- och försäljningsförteckning föras i antingen ett av Polismyndigheten tillhandahållet automatiskt dataprogram eller en för ändamålet avsedd inköps- och försäljningsbok (3 §).

Polismyndigheten ska, enligt 5 kap. 8 § vapenförordningen, minst en gång årligen låta granska vapenhandlares inköps- och försäljningsförteckningar samt, när anledning finns till det, handlarens lager av skjutvapen.

För den som tar emot skjutvapen för reparation eller översyn gäller, enligt 8 kap. 2 § vapenförordningen, en motsvarande skyldighet att föra anteckningar i en särskild reparationsförteckning över mottagna vapen. Även en sådan förteckning ska bevaras under tio år från den dag den sista anteckningen gjordes. I bestämmelsen föreskrivs att förteckningen ska hållas tillgänglig för en polisman och på begäran ska upplysningar om mottagna vapen lämnas till denne. Det finns däremot inget krav på att den ska lämnas över till Polismyndigheten när verksamheten upphör.

I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om ändring, reparation och skrotning av skjutvapen (16 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges att reparationsförteckningen ska innehålla namn- och personuppgifter om vapenägaren, uppgifter om vapnets typ, fabrikat, modell, kaliber och tillverkningsnummer, vapenlicensnummer samt datum för vapnets inlämnande respektive utlämnande eller motsvarande (1 §). På samma sätt som för inköps- och försäljningsförteckningar gäller att förteckningen över mottagna vapen ska föras antingen i ett av Polismyndigheten tillhandahållet automatiskt dataprogram eller i en för ändamålet avsedd

reparationsbok (3 §). I de allmänna råden anges att Polismyndigheten minst en gång årligen bör låta granska reparationsförteckningen.

Av 1 kap. 1 § vapenförordningen framgår att skyldigheten att föra förteckningar över förvärvade, sålda och mottagna skjutvapen även omfattar sådana vapendelar som enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen likställs med skjutvapen.

Ändringsdirektivets krav avseende vilka uppgifter som vapenhandlarna ska registrera uppfylls i allt väsentligt genom bestämmelserna i vapenförordningen om inköps-, försäljnings- och reparationsförteckningar, tillsammans med Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd på området. Det bör emellertid föreskrivas att även reparationsförteckningar ska lämnas över till Polismyndigheten när verksamheten upphör, vilket är ett uttryckligt krav enligt ändringsdirektivet. En sådan bestämmelse kan lämpligen tas in i 8 kap. 2 § vapenförordningen som behandlar skyldigheten att föra och bevara reparationsförteckningar.

Direktrapportering av transaktioner

Ändringsdirektivet ställer krav på att transaktioner som inbegriper skjutvapen eller väsentliga delar utan onödigt dröjsmål ska rapporteras till de behöriga myndigheterna. I dag sker inte någon sådan direktrapportering från vapenhandlarna. Polismyndigheten registrerar i regel inte heller uppgifter om vapenhandlares transaktioner. Genom reglerna om krav på tillstånd för in- och utförsel samt reglerna om anmälningsskyldighet till Tullverket får Polismyndigheten emellertid i viss utsträckning information om sådana transaktioner.

I tillstånd att bedriva handel med skjutvapen anges vilka typer av skjutvapen och vilket antal av varje typ av skjutvapen som tillståndet avser (2 kap. 10 d § vapenlagen). Tillståndet ger vapenhandlaren rätt att inneha de skjutvapen som anges och denne får också meddelas ett generellt tillstånd att till Sverige föra i sådana vapen som omfattas av handelstillståndet (16 §). När det gäller helautomatiska vapen får vapenhandlaren dock inte inneha andra vapen än sådana som tagits in för en viss köpare och det krävs också tillstånd för införsel i varje särskilt fall.

Vid såväl in- som utförsel av skjutvapen och vapendelar ska anmälan göras till Tullverket.⁸⁸ Tullverket ska i sin tur till Polismyndigheten vidarebefordra uppgifter om bl.a. vapnets identifikationsnummer eller annan uppgift som gör det möjligt att identifiera vapnet, datum för införseln eller utförseln och uppgift om innehavstillståndet, vapenhandlartillståndet, utförseltillståndet eller annat motsvarande tillstånd.⁸⁹

Vid vapenhandlares införsel av skjutvapen sparas de uppgifter som vidarebefordras från Tullverket, den s.k. tulldeklarationen, hos polisens regionala enheter i s.k. vapenhandlarpärmar som sedan medförs vid polisens inspektioner hos vapenhandlarna. Det sker dock ingen registrering av införseln i polisens register eller vapenärendesystem.

Försäljningar till mottagare i andra länder kräver tillstånd för utförsel. Regler om sådana tillstånd finns i vapenförordningen, krigsmateriellagen, krigsmaterieförordningen och förordning (EU) nr 258/2012⁹⁰ om genomförande av artikel 10 i FN:s vapenprotokoll. Regelkomplexen är delvis överlappande.

Bestämmelserna i 6 kap. vapenförordningen gäller utförsel från Sverige till ett land inom EU av sådana skjutvapen som anges i bilagan till vapenförordningen, dvs. alla skjutvapen som omfattas av vapendirektivet. Som huvudregel krävs enligt 1 § tillstånd från Polismyndigheten för sådan utförsel och i ansökan ska anges personuppgifter för avsändaren och mottagaren, uppgifter om det eller de vapen som ska överföras – innefattande uppgifter om vapentyp, modell, kaliber och serienummer – samt uppgifter om transporten med angivande av dag för avsändande och beräknad

⁸⁸Se 15 § krigsmaterieförordningen, 3 § och 4 § andra stycket lagen (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen (inregränslagen), Rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen, Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 1997:35) om anmälan till Tullverket vid utförsel m.m. av krigsmateriel och Tullverkets föreskrifter och allmänna råd (TFS 2003:17) om viss införsel och återutförsel av skjutvapen och ammunition.

⁸⁹Se förordning (2006:527) om uppgiftsskyldighet för Tullverket om införsel eller utförsel av skjutvapen.

⁹⁰Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition.

ankomstdag. När en sådan ansökan inkommer till Polismyndigheten skapas ett ärende om utförsel i vapenändresystemet. Uppgifterna registreras emellertid inte på ett sådant sätt att de vapen som förs ut blir sökbara utifrån serienummer eller på annat sätt.

Enligt 4 § första stycket får vapenhandlare också beviljas generella tillstånd att föra över sådana vapen som omfattas av handelstillståndet till en vapenhandlare i en annan EU-stat. Sådana tillstånd får beviljas för en tid av högst tre år åt gången. Vid överföring av skjutvapen med stöd av ett generellt tillstånd ska vapenhandlaren senast 14 dagar före överföringen lämna upplysningar till Polismyndigheten om bl.a. köpare och överlåtare samt uppgifter som möjliggör identifiering av skjutvapnet. Dessa uppgifter registreras emellertid inte i vapenändresystemet.

För utförsel av skjutvapen som utgör krigsmateriel, dvs. samtliga skjutvapen som omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen förutom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte⁹¹, krävs som huvudregel tillstånd även enligt 6 § lagen om krigsmateriel. För utförsel av krigsmateriel finns tre olika sorters tillstånd: individuella, globala och generella.

I de flesta fall prövas ansökan om utförsel enligt krigsmaterielagen av Inspektionen för strategiska produkter (ISP). I de fall som anges i 11 § krigsmaterieförordningen ska ansökan om utförseltillstånd emellertid prövas av Polismyndigheten. I avsnitt 4.4 har denna reglering beskrivits närmare.

När ISP beslutar om tillstånd att föra ut skjutvapen ur landet vidarebefordrar myndigheten besluten till polisen. Vid privatpersoners utförsel avförs aktuella vapen ur vapeninnehavarregistret. Därutöver görs emellertid ingen registrering av utförseln i registren eller vapenändresystemet.

Utöver nämnda bestämmelser om tillståndskrav och anmälningskyldighet till Tullverket finns bestämmelser som ålägger Polismyndigheten att kontrollera att nödvändiga tillstånd finns från destinationsstaten och eventuella transiteringsstater samt att vidarebefordra uppgifter till behöriga myndigheter i de staterna.

När det gäller transaktioner mellan vapenhandlare inom landet får Polismyndigheten normalt ingen information alls. Dessa

⁹¹ Se prop. 1995/96:52 s. 46.

transaktioner framgår endast av vapenhandlarnas inköps- eller försäljningsförteckningar som kontrolleras vid polisens inspektioner. Överlåtelser från en vapenhandlare till en privatperson inom landet kommer normalt till polisens kännedom genom att förvärvaren ansöker om tillstånd att inneha vapnet i fråga. Uppgifterna förs då in i vapenregistret och vapeninnehavarregistret.

Sammanfattningsvis innebär befintligt regelverk att Polismyndigheten helt saknar kontroll över vapenhandlarnas transaktioner inom landet men att myndigheten vid in- och utförelse av skjutvapen ska erhålla i stort sett alla de uppgifter om aktuella transaktioner som ändringsdirektivet kräver. Eftersom uppgifterna inte förs in i Polismyndigheternas register blir vapnen emellertid inte möjliga att identifiera och spåra på det sätt som ändringsdirektivet kräver. Det innebär att inte heller ändringsdirektivets krav på bevarande av uppgifter och andra myndigheters tillgång till desamma uppfylls beträffande skjutvapen som är föremål för vapenhandlars transaktioner.

För att uppfylla ändringsdirektivets krav bör därför en skyldighet införas för vapenhandlare att till Polismyndigheten anmäla förvärv och försäljningar av skjutvapen. Bestämmelsen bör lämpligen tas in i 5 kap. vapenförordningen som reglerar handel med sjukvapen och innehåller bestämmelserna om vapenhandlars skyldighet att föra inköps- och försäljningsförteckningar. Polismyndigheten ska i sin tur föra in dessa uppgifter i sina register.

Enligt 5 kap. 7 § vapenförordningen får Polismyndigheten meddela närmare föreskrifter om innehållet i en rekvisition, vilka uppgifter som ska föras in i en inköpsförteckning och försäljningsförteckning, hur förteckningarna ska föras och innehållet i en anmälan om förvärv från någon annan än en vapenhandlare. På motsvarande sätt bör Polismyndigheten ges möjlighet att meddela närmare föreskrifter om vapenhandlars anmälan om förvärv och försäljningar. I sådana föreskrifter bör anges att anmälan om förvärv och försäljningar ska innehålla alla uppgifter om överlåtare, förvärvare och aktuella vapen som enligt ändringsdirektivet ska registreras.

Ändringsdirektivet föreskriver att rapporteringen ska ske utan dröjsmål och att vapenhandlarna ska kunna kommunicera elektroniskt med myndigheterna för aktuella rapporteringsända-

mål. Det får ankomma på Polismyndigheten att genom föreskrifter närmare reglera tidsfrister och former för rapporteringen.

Undantag enligt artikel 2.2

I artikel 2.2 anges att direktivet inte ska tillämpas på överlåtelse som regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG⁹². Det innebär möjligen att ändringsdirektivets krav på rapportering av transaktioner inte gäller vid överföring av försvarsrelaterade produkter inom EES. Med försvarsrelaterade produkter avses sådan krigsmateriel och tekniskt bistånd som omfattas av krigsmateriellagen. Även om det inte utgör ett krav enligt ändringsdirektivet bör emellertid också sådana transaktioner omfattas av den föreslagna rapporteringsskyldigheten. Detta i syfte att åstadkomma en konsekvent lagstiftning som garanterar samma spårbarhet för alla exporterade vapen.

Vapenmäklare

Tillståndsplikt för vapenmäklarverksamhet

Som konstaterats i avsnitt 4.4 finns ingen befintlig reglering av verksamheter som inte fysiskt hanterar skjutvapen eller ammunition, utöver reglerna om tillhandahållande i krigsmateriellagstiftningen. För att ändringsdirektivets åligganden ska uppfyllas krävs att vapenmäklarverksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen. Därmed kommer inte längre krävas tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen.

Vapenmäklarnas register och direktrapportering av transaktioner

Skyldigheten för vapenmäklare att föra register avser enligt ändringsdirektivets ordalydelse endast sådana skjutvapen och väsent-

⁹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1).

liga delar som de tagit emot eller lämnat ut. Mäklarverksamhet utgörs enligt ändringsdirektivets definition emellertid av att förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition eller att arrangera överföringen av sådan egendom inom en medlemsstat, från en medlemsstat till en annan medlemsstat, från en medlemsstat till ett tredjeland eller från ett tredjeland till en medlemsstat (artikel 1.1.10). Sådan verksamhet torde normalt inte innefatta någon fysisk hantering av vapen eller vapendelar. Mot bakgrund av syftet med ändringsdirektivets reglering får det emellertid förutsättas att avsikten varit att vapenmäklares förmedlade, förhandlade eller arrangerade transaktioner och överföringar ska registreras i samma utsträckning som vapenhandlares transaktioner. För en sådan tolkning talar också att direktrapportera transaktioner till de behöriga myndigheterna även omfattar vapenmäklare.

För att uppfylla ändringsdirektivets krav bör därför för vapenmäklare införas en skyldighet att föra förteckningar över genomförda transaktioner och överföringar avseende skjutvapen som denne förmedlat, förhandlat fram eller arrangerat.

De krav som gäller för vapenhandlares förteckningar om bevarande och överlämnande till Polismyndigheten vid verksamhetens upphörande bör även gälla för vapenmäklarnas förteckningar (se 5 kap. 10 § vapenförordningen). Även bestämmelserna i 8 och 9 §§ om Polismyndighetens granskning av förda förteckningar och vapenhandlarnas skyldighet att hålla sina förteckningar tillgängliga för polisen bör utökas till att även avse vapenmäklare.

Vidare bör en skyldighet införas för vapenmäklare att till Polismyndigheten rapportera transaktioner och överföringar avseende skjutvapen på samma sätt som föreslagits avseende vapenhandlares transaktioner.

4.6 Underårigas förvärv och innehav av vapen

Bedömning: Den som är under 18 år kan endast i undantagsfall meddelas tillstånd till innehav av skjutvapen. Befintlig reglering utgår från att den underårige, för att beviljas tillstånd, ska ha förutsättningar att förvara sina vapen på föreskrivet sätt. Kravet enligt ändringsdirektivet att en förälder eller vuxen med skjutvapenlicens tar ansvar för lämplig förvaring påkallar därför ingen författningsändring.

4.6.1 Ändringsdirektivet

I artikel 5.1 i direktivet anges under vilka förutsättningar medlemsstaterna får tillåta förvärv och innehav av skjutvapen. Enligt punkt b) krävs, liksom tidigare, att förvärv och innehav får tillåtas endast för personer som har giltiga skäl och som inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller andra. Den som inte har fyllt 18 år får enligt punkt a) som huvudregel inte förvärva och inneha skjutvapen. Undantag gäller dels för annat förvärv än köp, dels för innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att den minderårige har föräldrarnas tillstånd, eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter. Även detta motsvarar vad som gällde enligt direktivets tidigare lydelse. Genom ändringsdirektivet införs i första stycket punkt a), som en ytterligare förutsättning för tillstånd för den som inte har fyllt 18 år, att föräldern, eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, tar ansvar för lämplig förvaring enligt artikel 5a.

4.6.2 Gällande rätt samt överväganden och bedömning

Allmänt om ålderskrav och bestämmelser om förvaring

Enligt vapenförordningen gäller som utgångspunkt att endast den som har fyllt 18 år får meddelas tillstånd för innehav av skjutvapen. Av 2 kap. 3 § framgår att undantag från åldersgränsen kan göras för

innehav av skjutvapen för jakt eller målskjutning. En förutsättning för att tillstånd ska meddelas en underårig är enligt 11 § att förmyndaren (vanligtvis vårdnadshavaren) har samtyckt till innehavet. Dessutom måste sökanden uppfylla de allmänna förutsättningarna för tillstånd enligt 2 kap. 3-9 §§ vapenlagen och 2 kap. vapenförordningen, som gäller oavsett sökandens ålder. Polismyndigheten har utfärdat föreskrifter och allmänna råd angående ålderskravet (3 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Enligt de allmänna råden bör mycket höga krav ställas på personlig lämplighet och mognad för att tillstånd till innehav av skjutvapen ska meddelas någon som inte fyllt 18 år. Att tillstånd till innehav meddelas någon som ännu inte har fyllt 15 år torde aldrig förekomma.

Regler om förvaring och transport av skjutvapen och ammunition finns i 5 kap. vapenlagen. I avsnitt 4.8 har konstaterats att bestämmelserna uppfyller kraven enligt artikel 5a i direktivet. Generellt gäller att överträdelser av bestämmelserna om förvaring kan utgöra skäl för att återkalla vapentillståndet enligt bestämmelserna i 6 kap. vapenlagen. I viss utsträckning är överträdelserna också kriminaliserade i 9 kap. Det gäller dock inte enskildas överträdelser av de allmänna förvaringsbestämmelserna (jfr 9 kap. 2 § c)).

Underårigas förvaring

Ändringsdirektivets krav på att en förälder, eller en vuxen med giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, ska *ta ansvar* för lämplig förvaring enligt artikel 5a när underåriga meddelas innehavstillstånd kan inte anses innebära ett straffrättsligt ansvar. Artikelns lydelse kan inte ges en vidare innebörd än att en förälder eller annan vuxen ser till att den underårige ges förutsättningar att förvara sina vapen på föreskrivet sätt.

De flesta tillstånd att inneha skjutvapen som utfärdas för personer under 18 år avser elever på skyttegymnasium, naturbruksgymnasium eller yrkesutbildningar inom jakt- och viltvård. I de fallen ansvarar den som driver verksamheten för att anläggningen tillhandahåller förvaringsmöjligheter som uppfyller lagstiftningens krav.

För att den som är under 18 år ska kunna få tillstånd till innehav av målskjutningsvapen krävs enligt 2 kap. 3 § första stycket 4 vapenförordningen att intyg över aktivitet, skjutskicklighet och personlig lämplighet lämnas av styrelsen i sammanslutningen. Enligt Polismyndighetens föreskrifter på området (3 kap. 1 § RPSFS 2009:13, FAP 551-3) måste sökanden visa att han eller hon har ett för sin ålder påfallande och varaktigt intresse för målskjutning, stor skjutskicklighet och goda utvecklingsmöjligheter i skyttekarriären om eget tillstånd att inneha skjutvapen meddelas. I undantagsfall förekommer också att personer som inte fyllt 18 år meddelas tillstånd att inneha vapen för att delta i jakt under jaktsäsong. I Polismyndighetens allmänna råd anges att 18-årsgränsen i huvudsak bör gälla för tillstånd till innehav av jaktvapen men att personer under 18 år bör kunna få egna vapentillstånd under särskilda förutsättningar, t.ex. om den unge fyller 18 år i nära anslutning till jaktsäsongens början.

Mot bakgrund av de högt ställda kraven och den restriktiva tillståndsgivningen för den som inte fyllt 18 år får det förutsättas att den unges förutsättningar att förvara vapnet beaktas vid prövningen. I de fall det rör sig om hemmavarande barn krävs det således att föräldrarna tillhandahåller sådana förvaringsutrymmen som uppfyller lagstiftningens krav för att tillstånd ska meddelas. Saknas förutsättningar för att vapnet kommer att förvaras i enlighet med gällande bestämmelser ska således tillstånd inte beviljas.

Under vissa förutsättningar får ett skjutvapen också, enligt 3 kap. 3 § vapenlagen, lånas ut till den som är under 18 år. Om låntagaren inte själv har tillstånd att inneha vapen av samma typ krävs, såvitt här är av intresse, antingen att vapnet ska användas vid övning eller tävling som äger rum under uppsikt av en sådan sammanslutning som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen (punkt a) eller att låntagaren har fyllt 15 år, vapnet ska innehas och användas under långivarens uppsikt och det inte är fråga om ett enhandsvapen eller helautomatiskt vapen (punkt b). Med stöd av den bestämmelsen kan den som har fyllt 15 år exempelvis delta i jakt tillsammans med en vuxen som avlagt jägarexamen och har innehavstillstånd för det utlånade vapnet.

Vid utlåning till en person som är under 18 år får således låntagaren inte använda vapnet utan uppsikt. Det får därmed anses

att en vuxen ansvarar för förvaringen på det sätt som ändringsdirektivet kräver.

Sammanfattningsvis utgår befintlig reglering från att en underårig ges förutsättningar att förvara sina vapen på föreskrivet sätt för att tillstånd till innehav ska beviljas. Kravet enligt ändringsdirektivet att en förälder eller vuxen med skjutvapenlicens tar ansvar för lämplig förvaring är därmed uppfyllt. Ändringsdirektivets bestämmelser i berört hänseende föranleder således inga författningsändringar.

4.7 System för övervakning under tillståndstiden

Bedömning: Sverige uppfyller ändringsdirektivets krav på ett system för övervakning i syfte att säkerställa att villkoren för tillstånd enligt nationell rätt är uppfyllda under tillståndstiden (artikel 5.2). Befintlig reglering innefattar också bedömningar av medicinsk och psykologisk information som väl svarar mot de krav som ändringsdirektivet ställer. Ändringsdirektivets bestämmelser påkallar därför inte några författningsändringar.

4.7.1 Ändringsdirektivet

I artikel 5.2, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse, anges att medlemsstaterna ska ha ett övervakningssystem, där övervakningen kan ske löpande eller på annat sätt, i syfte att säkerställa att de villkor för tillstånd som fastställs i nationell rätt är uppfyllda under den tid som tillståndet gäller och att det görs bedömningar av bl.a. relevant medicinsk och psykologisk information. Det anges att de specifika formerna ska fastställas i enlighet med nationell rätt. Enligt andra stycket i artikel 5.2 ska medlemsstaterna återkalla respektive tillstånd om något av villkoren för tillstånd inte längre är uppfyllt.

4.7.2 Gällande rätt

Av bestämmelser i 2 kap. vapenlagen, 2 kap. vapenförordningen och Polismyndighetens föreskrifter på området (RPSFS 2009:13,

FAP 551-3) framgår vilka villkor som gäller för tillstånd att inneha skjutvapen. I nämnda regelverk anges också villkoren för tillstånd till handel med skjutvapen, tillstånd till reparation eller översyn av skjutvapen, tillstånd till införsel av skjutvapen och tillstånd att låna skjutvapen.

Regler om återkallelse av vapentillstånd finns i 6 kap. vapenlagen. Av 1 § och 3 a § framgår att ett tillstånd att inneha skjutvapen, föra in skjutvapen till Sverige eller låna skjutvapen ska återkallas om tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet. Tillstånd att inneha skjutvapen eller föra in skjutvapen till Sverige ska också återkallas om tillståndshavaren utan godtagbar anledning vägrat Polismyndigheten tillträde för att kontrollera att gällande förvaringsbestämmelser följs. I 3 § anges att tillstånd att driva handel med skjutvapen, liksom tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, ska återkallas om tillståndshavaren inte längre driver yrkesmässig verksamhet, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet. Återkallelse får också ske om tillståndshavaren åsidosatt någon bestämmelse i vapenlagen eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Den personliga lämpligheten är i svensk vapenlagstiftning en grundläggande förutsättning för alla vapentillstånd. Enligt Polismyndighetens allmänna råd om tillstånd att inneha skjutvapen (3 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) bör innehavartillstånd meddelas endast om sökanden har gjort sig känd som pålitlig, omdömesgill och laglydig. Den som har begått ett brott som påverkar lämpligheten att inneha skjutvapen bör enligt de allmänna råden inte meddelas tillstånd att inneha skjutvapen förrän en viss tid förflutit sedan brottet begicks. Tiden bör stå i relation till brottets svårhetsgrad. En sökande som mer generellt eller regelbundet åsidosätter lagar eller förordningar bör inte meddelas tillstånd. Enligt de allmänna råden bör också vissa kontroller göras för att bedöma sökandens skötsamhet i nykterhetshänseende. Om det finns tecken på olämplighet av medicinska skäl kan det enligt de allmänna råden vara nödvändigt att låta sökanden styrka sin lämplighet genom ett läkarintyg. Även för tillstånd till införsel av

skjutvapen, tillstånd till handel med skjutvapen och lånetillstånd uppställs enligt de allmänna råden särskilda lämplighetskrav (se kap. 12, 13 och 15). (I avsnitt 4.4 redogörs närmare för de krav som gäller för att få bedriva vapenhandlarverksamhet.) I de allmänna råden anges också i vilka fall tillstånd att inneha skjutvapen och tillstånd till handel med skjutvapen bör omprövas och återkallas (18 kap. RPSFS 20019:13, FAP 551-3). Enligt de allmänna råden bör omprövning regelmässigt ske om tillståndshavaren döms för viss angiven brottslighet eller om tillståndshavaren missbrukat vapen, åsidosatt bestämmelser om förvaring av skjutvapen, missbrukat alkohol, narkotika eller dopningsmedel eller drabbats av en sådan allvarlig sjukdom att lämpligheten att inneha skjutvapen kan ifrågasättas. För att återkalla ett tillstånd bör det enligt de allmänna råden krävas starkare skäl än för att avslå en ansökan om tillstånd.

I 6 kap. 6 § vapenlagen föreskrivs att en läkare som bedömer att en patient av medicinska skäl är olämplig att inneha skjutvapen omedelbart ska anmäla detta till Polismyndigheten. Anmälan behöver dock inte göras, om det med hänsyn till omständigheterna står klart för läkaren att patienten inte har tillstånd att inneha skjutvapen. Bestämmelsen omfattar läkare inom all hälso- och sjukvård. Av andra stycket framgår att anmälningsskyldigheten också gäller i fråga om en person som genomgår rättspsykiatrisk undersökning eller utredning enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m.

Därutöver sker en löpande kontroll av personer som beviljats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition genom att vapeninnehavarregistret dagligen samkörs med misstanke- och belastningsregistret.

4.7.3 Överväganden och bedömning

Bestämmelserna i vapenlagen föreskriver att meddelade vapentillstånd ska återkallas bl.a. om tillståndshavaren visar sig olämplig att inneha skjutvapen eller om övriga förutsättningar för tillstånd inte längre finns. Reglerna får, tillsammans med Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om tillstånd, omprövning och återkallelse, anses utgöra ett sådant system för övervakning under tillståndstiden som ändringsdirektivet kräver.

Enligt ändringsdirektivet krävs också att det görs bedömningar av bl.a. relevant medicinsk och psykologisk information. Det grundläggande kravet enligt vapenlagen på personlig lämplighet, vilket närmare specificeras i Polismyndighetens allmänna råd, innebär att medicinska och psykologiska bedömningar måste göras, dels vid prövningen av en ansökan om vapentillstånd, dels under tillståndstiden, om något inträffar som ger anledning att ifrågasätta lämpligheten. För att regleringen ska få avsedd effekt krävs emellertid att Polismyndigheten under tillståndstiden får vetskap om sådana händelser av medicinsk eller psykologisk natur som kan påverka lämpligheten. Bestämmelsen om läkares anmälnings-skyldighet i 6 kap. 6 § vapenlagen syftar just till att ge polisen bättre förutsättningar att göra korrekta bedömningar av en persons lämplighet att inneha vapen (se prop. 2005/06:113 s. 36).

En läkare som bedömer att en patient från medicinsk synpunkt är olämplig att inneha skjutvapen har således en skyldighet att anmäla detta till polisen. Läkaren ska i sådana situationer inte utreda om personen kan tänkas ha vapen eller inte. Endast om det i det enskilda fallet står klart för läkaren att patienten inte har vapentillstånd, kan läkaren underlåta att göra en anmälan. Det förutsätter att det är uppenbart för läkaren att patienten inte har vapentillstånd, t.ex. för att det på grund av patientens sjukdomshistoria är uteslutet eller för att läkaren känner patienten väl. (Se prop. 1999/00:27 s. 66.)

När anmälnings-skyldigheten utvidgades från att endast ha avsett patienter inom den psykiatriska tvångsvården till att avse varje patient som av medicinska skäl bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen, angavs i förarbetena som exempel på sådana tillstånd som kan medföra att en person anses olämplig att hantera och förvara vapen vissa former av psykisk ohälsa, missbruk, demens, vissa neurologiska sjukdomar och grava synfel (se prop. 2005/06:113 s. 38). Enligt Socialstyrelsens föreskrifter på området (SOSFS 2008:21) åligger det vårdgivaren att se till att det finns rutiner för hur läkare ska anmäla patienter som av medicinska skäl är olämpliga att inneha skjutvapen.

Nuvarande reglering innebär således att relevant medicinsk och psykologisk information ska komma till Polismyndighetens kännedom och bli föremål för bedömning i alla situationer då en vapeninnehavare söker hälso- eller sjukvård samt då en vapen-

innehavare genomgår rättspsykiatrisk undersökning eller utredning enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål. Vid jämförelser av antalet anmälningar från läkare och antalet diagnoser som i normalfallet borde leda till en anmälan, har emellertid vid flera tillfällen konstaterats att läkare inte i tillräcklig grad fullgör anmälningsplikten enligt lagstiftningen.⁹³ Denna brist påkallar åtgärder för att öka anmälningsfrekvensen och därmed bestämmelsens genomslagskraft, men utgör inte skäl för att utvidga eller på annat sätt ändra anmälningskyldigheten.

Ändringsdirektivet ställer inte krav på obligatoriska läkarundersökningar av vapeninnehavare och det har inte heller framkommit att det av någon annan anledning finns skäl att införa ett sådant krav.

Sammanfattningsvis får nuvarande reglering anses uppfylla ändringsdirektivets krav enligt artikel 5.2 på ett system för övervakning under tillståndstiden. Artikel 5.2 påkallar därför inga författningsändringar.

4.8 Övervakning och förvaring

Bedömning: Sverige uppfyller bestämmelserna i ändringsdirektivet vad gäller övervakning och förvaring av skjutvapen och ammunition (artikel 5a). Bestämmelserna påkallar därför inte några författningsändringar.

4.8.1 Ändringsdirektivet

Enligt artikel 5a, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse, ska medlemsstaterna, för att minimera risken att en obehörig person får tillgång till skjutvapen och ammunition, fastställa regler för lämplig övervakning av skjutvapen och ammunition samt regler för hur dessa ska förvaras på ett lämpligt och säkert sätt. Vidare anges att skjutvapen och ammunition till

⁹³ Se bl.a. Socialstyrelsens rapport från juni 2006 *Socialstyrelsen följer upp tillämpningen av 6 kap. 6 § vapenlagen – Fullgör läkare anmälningsplikten?* och *Redovisning av uppdrag till Rikspolisstyrelsen och Socialstyrelsen om läkares anmälningskyldighet enligt 6 kap. 6 § vapenlagen, Ju2013/2014/L4* från november 2013.

skjutvapen inte får förvaras lättillgängligt tillsammans och att lämplig övervakning ska innebära att den person som lagligt innehar skjutvapnet eller ammunitionen i fråga har kontroll över det/den under dess transport och användning. Kontrollnivån för lämpliga förvaringsarrangemang ska återspegla antalet och kategorierna av de berörda skjutvapnen och ammunitionen i fråga.

4.8.2 Gällande rätt och bedömning

Regler om förvaring och transport av skjutvapen och ammunition finns i 5 kap. vapenlagen. (I avsnitt 4.12 och 4.13 föreslås att löstagbara magasin, ljuddämpare och avfyrningsmekanismer i dessa avseenden ska omfattas av samma reglering som ammunition.) I 1 § i kapitlet finns en grundläggande regel om vårdplikt för den som innehar skjutvapen eller ammunition. Vårdplikten innebär att innehavaren – såväl vapnets eller ammunitionens ägare som den som endas tillfälligt innehar egendomen – är skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den.

Enligt 2 § första stycket ska skjutvapen som inte brukas förvaras i säkerhetsskåp eller något annat lika säkert förvaringsutrymme. Polismyndigheten har meddelat föreskrifter och allmänna råd med närmare anvisningar om vad som avses med säkerhetsskåp och lika säkert förvaringsutrymme (17 kap. 2-6 §§ RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Sådana föreskrifter och allmänna råd finns även avseende vapenhandlares och vissa sammanslutningars förvaring av skjutvapen (RPSFS 2005:4, FAP 556-2) samt museers förvaring av skjutvapen (RPSFS 2006:13, FAP 556-1). Enligt andra stycket undantas effektbegränsade skjutvapen och sådana föremål som enligt 1 kap. 3 § jämställs med skjutvapen från förvaringskravet enligt första stycket. I stället anges att sådana vapen och föremål får förvaras på annat betryggande sätt så att det inte finns risk att någon obehörig kommer åt dem.

Ammunition omfattas inte heller av förvaringskravet enligt 2 § första stycket utan ska, enligt tredje stycket, förvaras under säkert lås eller på något annat betryggande sätt. För ammunition som omfattas av lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

meddelat ytterligare föreskrifter om förvaringen (9 kap. MSBSF 2016:3).

I 5 kap. 3 § första stycket vapenlagen anges att vapeninnehavare får lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring endast om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. Vad som kan utgöra särskilda skäl framgår av förarbetena och Polismyndighetens allmänna råd (se prop. 1999/2000:27 s. 52 och 17 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3, jfr HFD 2016 ref. 77). För att förvara skjutvapen eller ammunition hos annan krävs tillstånd, om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt bestämmelserna i 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas. Enligt förarbetena bör tillståndet alltid förenas med villkor om förvaringen och tiden normalt bestämmas till tre år, vartefter tillståndet kan förnyas (prop. 1999/2000:27 s. 53). I andra stycket anges att den som förvarar vapnet får använda det endast om han eller hon har tillstånd att inneha vapen av samma typ.

Utöver de förvaringsbestämmelser som framgår av lagen får Polismyndigheten i samband med meddelande av innehavstillstånd vid behov förena tillståndet med villkor om förvaring. När det finns särskilda skäl får Polismyndigheten besluta om sådana villkor även efter det att innehavstillstånd har meddelats (se 2 kap. 5 § andra stycket och 5 kap. 5 § vapenlagen). Polismyndigheten har utfärdat allmänna råd om sådana förvaringsvillkor (17 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

I 5 kap. 4 § finns särskilda krav för den som skickar eller transporterar ett skjutvapen eller ammunition. Där anges att både avsändaren av ett vapen eller ammunition och den som transporterar egendomen åt annan ska vidta betryggande åtgärder för att förhindra att någon obehörig kommer åt vapnet eller ammunitionen. Vapnet ska vara oladdat och, om det lämpligen kan ske, isärtaget och nerpackat. Polismyndigheten har meddelat närmare föreskrifter och allmänna råd om vad som ska iakttas vid transporter av skjutvapen och ammunition (17 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Reglerna gäller vid transporter som utförs av självständiga fraktförare. När vapeninnehavaren själv transporterar

sitt vapen, s.k. förflyttning, gäller den allmänna vårdplikten i 5 kap. 1 §.

Skjutvapen får, enligt 5 kap. 6 §, som huvudregel inte medföras på allmän plats, inom skolområde, där grundskole- eller gymnasieundervisning bedrivs eller i fordon på allmän plats. Undantag gäller om vapnet enligt särskilda föreskrifter ingår i utrustning för viss tjänst eller visst uppdrag eller om det annars med hänsyn till vapnets art, syftet med innehavet och övriga omständigheter är att anse som befogat. Polismyndigheten har utfärdat föreskrifter om förvaring av vapen på allmän plats m.m. (17 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

Enligt 5 kap. 7 § är alla som har tillstånd att inneha skjutvapen skyldiga att låta Polismyndigheten få tillträde för att kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs. Generellt gäller att överträdelse av vapenlagens förvaringsbestämmelser kan utgöra skäl för återkallelse av vapentillstånd. I viss utsträckning är överträdelserna också kriminaliserade i 9 kap. vapenlagen.

Sammantaget innebär bestämmelserna i 5 kap. vapenlagen, som kompletteras av Polismyndighetens och MSB:s föreskrifter och allmänna råd, att stora krav ställs på vapeninnehavare och innehavare av ammunition avseende uppsikt och förvaring samt kontroll vid transporter och användning. Reglerna håller en hög skyddsnivå och får anses väl uppfylla kraven enligt artikel 5a i direktivet. Artikeln påkallar således inte några författningsändringar.

4.9 Kontroll av distanshandel

Bedömning: En köparens identitet och behörighet ska alltid kontrolleras vid köp av skjutvapen, tillståndspliktiga vapendelar eller ammunition. Det gäller även vid köp som ingås genom distansavtal. Befintlig reglering uppfyller ändringsdirektivets krav i det avseendet. De skärpta reglerna om kontroll vid distansavtal föranleder därför ingen författningsändring.

4.9.1 Ändringsdirektivet

Genom artikel 5b införs skärpta regler om kontroll vid distansavtal. (Bestämmelser om distanshandel fanns tidigare i artikel 6 andra stycket.) I artikeln anges att medlemsstaterna, i fall då skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition förvärvas och säljs genom distansavtal, ska säkerställa att identitet och, när så krävs, tillstånd för förvärvaren av skjutvapnet, de väsentliga delarna eller ammunitionen kontrolleras före eller allra senast vid leveransen av dessa till personen i fråga genom a) en vapenhandlare eller vapenmäklare som är licensierad eller har tillstånd, eller b) en offentlig myndighet eller en företrädare för den myndigheten.

I artikel 11.1 anges att det förfarande som fastställs i den artikeln, och som avser tillstånd vid överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna, ska tillämpas också på överföring av skjutvapen efter försäljning genom distansavtal. I direktivets tidigare lydelse användes i stället för distansavtal begreppet postorder.

Med distansavtal avses varje köp- eller tjänsteavtal som ingås mellan näringsidkare och konsument med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås (artikel 2 led 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter m.m.).

4.9.2 Gällande rätt

Förvärv och innehav

Samtliga föremål som enligt ändringsdirektivet definieras som skjutvapen omfattas av krav på tillstånd för innehav i Sverige. En ansökan om innehavstillstånd kan avse antingen ett visst bestämt vapen eller ett vapen av viss typ som ännu inte har förvärvats.

Ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen görs skriftligen hos Polismyndigheten. Av 2 kap. 6 § vapenförordningen framgår att ansökan alltid ska innehålla uppgift om sökandens namn, person-

eller organisationsnummer och hemvist eller säte samt om vapnets typ, fabrikat, modell eller kaliber. Avser ansökan ett visst bestämt vapen ska dessutom överlåtarens eller upplåtarens namn, person- eller organisationsnummer och hemvist samt vapnets tillverkningsnummer anges i ansökan. Om vapnet saknar tillverkningsnummer ska annan uppgift som tillåter identifiering uppges. Om ansökan beviljas utfärdar Polismyndigheten ett bevis över tillståndet som innehåller alla de uppgifter som angetts i ansökan samt uppgifter om tidsbegränsning eller villkor som meddelats med stöd av vapenlagen (3 kap. 1 och 2 §§ vapenförordningen). Vid köp från en privatperson ska överlåtarens tillståndsbevis för vapnet bifogas ansökan.

Om ansökan inte avser ett visst, specifikt vapen kan tillstånd utfärdas för ett vapen av närmare angivet slag. Den som förvärvar ett skjutvapen med stöd av ett sådant tillstånd ska senast inom en månad efter förvärvet visa upp tillståndsbeviset hos Polismyndigheten och lämna uppgift om vapnets tillverkningsnummer, eller annan uppgift som möjliggör identifiering om tillverkningsnummer saknas, samt uppgifter om överlåtarens eller upplåtarens namn och hemvist. Tillståndsbeviset kompletteras då med tillverkningsnumret eller annan uppgift som möjliggör identifiering. (3 kap. 6 § vapenförordningen).

Ett innehavstillstånd som avser ett vapen som ska förvärvas gäller under förutsättning att förvärvet görs inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer (2 kap. 7 § vapenlagen). Om den som meddelats tillstånd inte förvärvar något vapen före utgången av tidsfristen upphör tillståndet att gälla. Tillståndsbeviset ska då återlämnas till Polismyndigheten inom en månad (3 kap. 5 § vapenförordningen).

Vad som sägs om skjutvapen gäller i dessa avseenden även sådana tillståndspliktiga vapendelar som, enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen och 1 kap. 1 § vapenförordningen, jämföras med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen och vapenförordningen.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser. I andra fall krävs tillstånd för att få inneha ammunition, s.k. särskilt ammunitionstillstånd. (2 kap. 8 § vapenlagen).

Ansökan om tillstånd att inneha ammunition görs också hos Polismyndigheten. Den ska vara skriftlig och bl.a. innehålla uppgift om sökandens namn, personnummer och hemvist samt om det slag och den mängd av ammunition som sökanden vill ha tillstånd att inneha. (2 kap. 9 § vapenförordningen.) Om ansökan beviljas utfärdar Polismyndigheten bevis om tillstånd att inneha ammunition som innehåller de uppgifter om tillståndsinnehavaren som har angetts i ansökan liksom uppgift om vilket slag och vilken mängd ammunition tillståndet avser samt för vilket ändamål den får innehas (3 kap. 7 § vapenförordningen).

Förvärv från utlandet

Vid köp av vapen eller ammunition från någon i utlandet krävs inget införseltillstånd om innehavstillstånd har meddelats. Det krävs inte heller något införseltillstånd för att föra in sådan ammunition som får innehas utan särskilt tillstånd. (2 kap. 13 § a) vapenlagen).

Den som inte har ett innehavstillstånd som omfattar de vapen eller den ammunition som ska föras in måste däremot, enligt 2 kap. 1 § d) vapenlagen, ansöka om införseltillstånd. Ett införseltillstånd ger, enligt 12 §, rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet. Ett införseltillstånd ska således alltid tidsbegränsas (se 4 kap. 2 § vapenförordningen). Vid längre innehav i landet måste innehavstillstånd sökas. I 12 § anges också att införsel måste ske inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer. Därefter upphör tillståndet att gälla.

För att få tillstånd att föra in skjutvapen till Sverige gäller i princip samma förutsättningar som för att få tillstånd till innehav av sådan egendom. Tillstånd att inneha ammunition får meddelas den som har rätt att inneha ammunitionen i Sverige, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas. (2 kap. 11 § vapenlagen och 4 kap. 1 § vapenförordningen). Av 4 kap. 1 § vapenförordningen framgår också att ansökan om införsel av skjutvapen eller ammunition ska innehålla samma uppgifter som ansökan om innehav.

Den som vill förvärva ett vapen från ett annat EU-land måste först få transaktionen godkänd i det land som vapnet ska överföras ifrån. Det framgår av artikel 11 i ändringsdirektivet. Artikeln omfattar en skyldighet för medlemsstaterna att innan tillstånd till överföring beviljas kontrollera om överföringen kräver godkännande från det mottagande landet och i så fall huruvida sådant godkännande har lämnats. Sverige godtar inte i något fall att införsel sker med stöd av enbart ett tillstånd från det överförande landet. (Se prop. 1995/96:52 s. 43 f.)

Krav på den som överlåter skjutvapen eller ammunition

Enligt 2 kap. 9 § får skjutvapen eller ammunition överlåtas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet eller ammunitionen. Om ammunition överlåts genom ombud ska ombudet ha eget vapentillstånd. Bestämmelsen är straffsanktionerad. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet överlåter ett skjutvapen eller ammunition till någon som inte har rätt att inneha egendomen kan dömas för brott mot vapenlagen enligt 9 kap. 1 § eller 9 kap. 1 a § respektive 9 kap. 2 § första stycket e).

4.9.3 Överväganden och bedömning

Vid alla förvärv av skjutvapen krävs en ansökan om tillstånd till innehav, alternativt en ansökan om tillstånd till införsel som sedan måste kompletteras med en ansökan om innehav om vapnet varaktigt ska innehas i landet. Det innebär att förvärvarens identitet och rätt att inneha vapnet alltid ska kontrolleras och prövas av Polismyndigheten innan vapnet får levereras till köparen. Detsamma gäller vid förvärv av ammunition, om innehavet av ammunitionen kräver särskilt tillstånd. Vid förvärv av sådan ammunition som enligt 2 kap. 8 § första stycket får innehas utan tillstånd sker däremot ingen prövning eller kontroll av Polismyndigheten innan förvärvet.

Vid alla överlåtelser av skjutvapen eller ammunition har också säljaren en skyldighet att kontrollera att den som vill köpa egendomen har tillstånd eller rätt att inneha den. Vid köp av skjutvapen ansöker köparen i de flesta fall om innehavstillstånd

avseende det specifika vapen som denne vill förvärva. Säljaren får då inte lämna ut vapnet förrän ansökan har beviljats. Vid överlåtelse av ammunition måste säljaren kontrollera att köparen antingen har ett särskilt ammunitionstillstånd som omfattar den aktuella ammunitionen eller att denne har rätt eller tillstånd att inneha ett vapen som berättigar till innehav av sådan ammunition. Det ställs i dessa avseenden samma krav på säljaren när köpet ingås genom distansavtal som när det ingås på annat sätt.

Den som överlåter ett skjutvapen eller ammunition till någon som inte är berättigad att inneha egendomen kan dömas för brott mot vapenlagen. En vapenhandlare riskerar i sådana situationer också att få sitt tillstånd att driva handel med skjutvapen återkallat (jfr 6 kap. 3 § första stycket c) alternativt andra stycket vapenlagen). I de fall en enskild överlåter skjutvapen eller ammunition till någon som inte har rätt att inneha egendomen kan det finnas anledning att ifrågasätta dennes lämplighet att inneha skjutvapen. Om den enskilde har andra vapentillstånd kan det därför finnas skäl att återkalla dem med stöd av bestämmelserna i 6 kap.

I avsnitt 4.12 och 4.13 föreslås att också löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare ska omfattas av krav på tillstånd för innehav och att förutsättningarna för att få inneha sådan egendom ska motsvara vad som gäller för ammunition. Vidare föreslås att också sådan egendom ska få överlåtas endast till den som har rätt att inneha den. Förslagen innebär att en säljare vid försäljning av sådan egendom kommer vara skyldig att göra motsvarande kontroll av köparens rätt att inneha egendomen som vid försäljning av ammunition.

I avsnitt 4.4 föreslås också att det beträffande skjutvapen, ammunition, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare ska föreskrivas att sådan egendom får yrkesmässigt förmedlas endast till den som har rätt att inneha egendomen. Vidare föreslås att yrkesmässig förmedling i strid med bestämmelsen ska kriminaliseras.

Sammanfattningsvis innebär regleringen i vapenlagen och vapenförordningen att en köparens identitet och behörighet alltid ska kontrolleras vid köp av skjutvapen, tillståndspliktiga vapendelar eller ammunition. Det gäller även vid köp som ingås genom distansavtal. Genom befintlig reglering uppfylls således ändringsdirektivets krav enligt artikel 5b.

Ändringen i artikel 11.1 innebär möjligen att tillämpningsområdet för artikeln utvidgats något genom att begreppet *postorder* ersatts av *distansavtal*, enligt definitionen i artikel 2 led 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter m.m. Ändringen påkallar inte några författningsändringar.

4.10 Förbud för förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A

Förslag: Tillstånd att för andra ändamål än skjutning inneha skjutvapen som ingår i direktivets kategori A och som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden, ska få meddelas endast om vapnet har deaktiverats. Kravet på deaktivering ska inte tillämpas vid förnyelse av tidsbegränsade tillstånd som har meddelats innan den 13 juni 2017 och som avser innehav av sådana vapen som ingår i direktivets kategori A punkt 6, 7 eller 8.

I 1 kap. 3 § vapenlagen ska militära missiler och startlavetter uttryckligen anges som sådana föremål som vid tillämpning av vapenlagen jämföras med skjutvapen.

Bedömning: För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste det av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt framgå *dels* att enhandsvapen av halvautomatisk typ inte får användas för jakt- eller avlivningsändamål, *dels* att halvautomatiska långa skjutvapen, vars kolv kan avlägsnas utan verktyg på det sätt som anges i kategori A punkt 8 i ändringsdirektivet, inte får användas vid jakt.

Polismyndigheten har att utfärda föreskrifter om aktivitetskrav och skjutskicklighet avseende sådana halvautomatiska skjutvapen i kategori A som inte är enhandsvapen.

I övrigt innebär befintlig reglering att tillstånd till förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition som ingår i kategori A endast får meddelas för sådana ändamål och under de förutsättningar som anges i artiklarna 6.2, 6.3 respektive 6.5. Ändringsdirektivets skärpta krav på förbud för förvärv och innehav av sådan egendom påkallar därför inte några ytterligare författningsändringar.

4.10.1 Ändringsdirektivet

Förbjudna vapen

I direktivets bilaga 1 del II klassificeras skjutvapen i olika kategorier. Till kategori A, som avser förbjudna skjutvapen, hänförs sedan tidigare explosiva militära missiler och startlavetter, helautomatiska skjutvapen, skjutvapen maskerade som andra föremål samt vissa typer av ammunition. Genom ändringsdirektivet läggs fyra punkter till under kategori A enligt följande.

6. Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4a.

7. Följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:

a) Korta skjutvapen med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner sätts in i det.

b) Långa skjutvapen med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner sätts in i det.

8. Halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.

9. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyras lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.

I del IV i bilaga 1 definieras vissa uttryck som används vid klassificeringen i del II. *Korta vapen* definieras som skjutvapen med en pipa som inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm. *Långa vapen* definieras som alla skjutvapen som inte är korta vapen. Vidare anges att med *automatvapen* avses ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som kan avfyra mer än ett skott med ett tryck på avtryckaren. *Halvautomatiska skjutvapen* definieras som skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som bara kan avfyra ett skott med ett tryck på avtryckaren.

I artikel 6.1 förskrivs att medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 2.2 (dvs. det generella undantaget för försvarsmaktens, polisens och de offentliga myndigheternas förvärv eller innehav av vapen och ammunition), ska vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. En sådan skyldighet gällde även enligt direktivets tidigare lydelse men omfattade då inte väsentliga delar. Vidare anges i artikel 6.1 att medlemsstaterna ska säkerställa att skjutvapen, väsentliga delar och ammunition som innehas olagligt i strid med detta förbud beslagtas.

Tillstånd i undantagsfall

I direktivets tidigare lydelse gavs medlemsstaterna en generell möjlighet att i särskilda fall bevilja tillstånd för skjutvapen och ammunition i kategori A, om det inte stred mot allmän ordning och säkerhet. I ändringsdirektivet specificeras i stället för vilka ändamål tillstånd i undantagsfall får beviljas (artikel 6.2 – 6.6).

I artikel 6.2 anges att tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A, i enskilda, och vederbörligen motiverade undantagsfall, får beviljas för skydd av säkerheten för kritisk infrastruktur, kommersiell sjöfart, konvojer av högt värde och känsliga fastigheter och för ändamål som rör det nationella försvaret, utbildnings-, kultur- och forskningsändamål samt historiska ändamål, förutsatt att det inte är i strid med allmän säkerhet eller allmän ordning.

Enligt artikel 6.3 får sådant tillstånd, i enskilda, och vederbörligen motiverade undantagsfall, även beviljas samlare. Det får ske under förutsättning att strikta säkerhetsvillkor är på plats och att samlarna för de nationella behöriga myndigheterna visar att åtgärder har vidtagits för att motverka eventuella risker för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen och att skjutvapnen, de väsentliga delarna eller ammunitionen i fråga förvaras på ett säkert sätt motsvarande de risker som är förbundna med obehörig tillgång till sådana produkter. I andra stycket i artikel 6.3 anges att medlemsstaterna ska säkerställa att samlare som beviljats tillstånd enligt första stycket är identifierbara i det register som avses i artikel 4. Vidare anges att sådana samlare med tillstånd ska vara skyldiga att föra register över samtliga skjutvapen i kategori A som de innehar och att nämnda register ska vara tillgängligt för de nationella behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna åläggs att inrätta ett lämpligt övervakningssystem för sådana samlare med tillstånd, med beaktande av alla relevanta faktorer.

I artikel 6.4 föreskrivs att medlemsstaterna får tillåta vapenhandlare eller vapenmäklare att inom ramen för sin respektive yrkesutövning förvärva, tillverka, deaktivera, reparera, leverera, överföra och inneha skjutvapen, väsentliga delar till skjutvapen och ammunition i kategori A. Det gäller under förutsättning att strikta villkor om säkerhet är uppfyllda.

Enligt artikel 6.5 får medlemsstaterna också tillåta museer att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategorierna A under förutsättning att strikta villkor om säkerhet är uppfyllda.

I artikel 6.6 anges att medlemsstaterna under vissa förutsättningar får tillåta tävlingsskyttar⁹⁴ att förvärva och inneha sådana halvautomatiska skjutvapen som anges i punkt 6 och 7 i kategori A. För att tillstånd ska få beviljas måste de villkor som framgår av punkt a) – c) vara uppfyllda. Enligt punkt a) krävs en tillfredsställande bedömning av de relevanta uppgifterna till följd av tillämpningen av artikel 5.2. (Artikel 5.2 föreskriver att medlemsstaterna ska ha ett system för övervakning under tillståndstiden

⁹⁴ I den engelska versionen av ändringsdirektivet används begreppet *target shooters*, vilket snarare torde motsvara *målskyttar* på svenska.

som bl.a. innefattar bedömningar av relevant medicinsk och psykologisk information.) Enligt punkt b) krävs bevis för att den berörda tävlingsskytten aktivt tränar inför eller deltar i skyttetävlingar som erkänns av en officiellt erkänd skyttesportorganisation i den berörda medlemsstaten eller av ett internationellt etablerat och officiellt erkänt skyttesportförbund. Vidare krävs enligt punkt c) intyg från en officiellt erkänd skyttesportorganisation som styrker att i) tävlingsskytten är medlem i en skytteklubb och regelbundet har bedrivit tävlingsskytte vid denna klubb under minst tolv månader⁹⁵ och ii) skjutvapnet i fråga uppfyller de specifikationer som krävs för utövande av en skyttegren som erkänns av ett internationellt etablerat och officiellt erkänt skyttesportförbund.

I artikel 6.6 andra stycket finns ytterligare ett undantag som gäller för medlemsstater som tillämpar ett militärt system som grundar sig på allmän värnplikt och som under de senaste 50 åren har tillämpat ett system med överföring av militära skjutvapen till personer som lämnar armén efter att ha fullgjort sin militärtjänst. Sådana medlemsstater får tillåta personer som lämnat armén och som ägnar sig åt tävlingsskytte att behålla halvautomatiska vapen som av den relevanta offentliga myndigheten omvandlats till halvautomatiska vapen, förutsatt att myndigheten regelbundet kontrollerar att de personer som använder skjutvapnen inte utgör en risk för den allmänna säkerheten samt att villkoren i första stycket punkt a)-c) uppfylls.

Redan beviljade tillstånd

Genom ändringsdirektivet införs en ny artikel 7.4a. Där anges att medlemsstaterna får besluta att bekräfta, förnya eller förlänga tillstånd för halvautomatiska skjutvapen i kategori A punkterna 6, 7 eller 8 avseende ett skjutvapen som klassificerats i kategori B, och som lagligen förvärvats och registrerats före den 13 juni 2017, i

⁹⁵ Villkoret lyder enligt den engelska versionen av ändringsdirektivet *"the target shooter is a member of a shooting club and has been regularly practising target shooting in it for at least 12 months"*. Korrekt översatt torde villkoret enligt punkt c) således endast innebära ett krav på regelbundet bedrivit målskytte, inte nödvändigtvis tävlingsskytte. Kravet på aktiv träning inför eller deltagande i skyttetävlingar enligt punkt b) motsvarar emellertid vad som anges i den engelska versionen av ändringsdirektivet.

enlighet med de övriga villkor som fastställs i direktivet. Vidare anges att medlemsstaterna dessutom får tillåta att sådana skjutvapen förvärvas av andra personer som beviljats tillstånd av medlemsstaterna i enlighet med ändringsdirektivet.

4.10.2 Tidigare överväganden och nuvarande förhållanden

Vid genomförandet av vapendirektivet i samband med Sveriges inträde i EU konstaterades att de vapen som då ingick i kategori A var underkastade samma typ av tillståndsprövning enligt den svenska vapenlagstiftningen som andra skjutvapen. Vidare anfördes att tillstånd att inneha sådana vapen knappast beviljades för andra ändamål än jakt och tävlingsskytte. Då bortsågs från skjutvapen med samlarvärde eftersom erkända samlares vapeninnehav föll utanför direktivets tillämpningsområde. Det konstaterades att inga av de vapen som då ingick i kategori A var avsedda för jakt och att endast helautomatiska vapen kunde komma i fråga för tävlingsbruk. Mot bakgrund av att det, enligt 2 kap. 6 § vapenlagen, krävs synnerliga skäl för att få tillstånd att inneha helautomatiska vapen gjordes bedömningen att direktivets krav på åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av vapen i kategori A var uppfyllt. För att anpassa reglerna om förvärv och innehav av ammunition till vapendirektivet infördes i bestämmelsen i 2 kap. 8 § första stycket vapenlagen ett krav på att ammunitionen ska vara avsedd för samma ändamål som tillståndet att inneha vapnet avser. (Se prop. 1995/96:52 s. 35 f.)

Genom ändringsdirektivet har ytterligare vapen kommit att omfattas av kravet på förbud enligt artikel 6.1. Bland dem finns halvautomatiska vapen som inte är enhandsvapen och för vilka kravet på synnerliga skäl enligt vapenlagen således inte gäller. Samtidigt har den generella möjligheten att bevilja undantag från förbudet tagits bort. Enligt ändringsdirektivet får tillstånd undantagsvis beviljas endast i de situationer som särskilt anges i artikel 6.2 – 6.6. Direktivets tillämpningsområde har också utökats till att även omfatta samlares och museums innehav av vapen och ammunition.

Sammanfattningsvis innebär ändringarna i direktivet att fler vapen och väsentliga delar till vapen har förbjudits och att

möjligheterna att i undantagsfall bevilja tillstånd för förbjudna vapen, väsentliga delar och ammunition har inskränkts. Det är därmed inte längre möjligt att med hänvisning enbart till kravet på synnerliga skäl i 2 kap. 6 § vapenlagen hävda att vi uppfyller direktivets krav.

4.10.3 Gällande rätt samt överväganden och förslag

Allmänt om tillståndskrav och förutsättningar för tillstånd i svensk rätt

Alla föremål som enligt ändringsdirektivets definition utgör skjutvapen omfattas av krav på tillstånd enligt vapenlagen för förvärv och innehav.

Till direktivets kategori A hänförs enligt punkt 1 explosiva militära missiler och startlavetter. Vid genomförandet av vapendirektivet i dess ursprungliga version konstaterades att förvärv av sådana föremål enligt den svenska vapenlagstiftningen var underkastade samma typ av tillståndsprövning som andra skjutvapen (se prop. 1995/96:52 s. 36). Varken explosiva militära missiler eller startlavetter torde falla under definitionen av skjutvapen i 1 kap. 2 § vapenlagen. Vid tillämpning av vapenlagen jämföras skjutvapen sådana vapen och andra föremål som anges i 1 kap. 3 §. Militära missiler och startlavetter torde inte omfattas av bestämmelsen. För att explosiva militära missiler och startlavetter utan tvekan ska omfattas av vapenlagens reglering bör sådana föremål anges under en särskild punkt i 1 kap. 3 §.

Enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen gäller vapenlagens regler om skjutvapen också slutstycken, ljuddämpare, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor och mantlar till skjutvapen.⁹⁶ Med skjutvapen förstås i vapenförordningen detsamma som i vapenlagen (1 kap. 1 § vapenförordningen). Samtliga vapendelar som i ändringsdirektivet definieras som väsentliga delar omfattas av 1 kap. 3 § f) vapenlagen (jfr artikel 1.1.2). För sådana vapendelar gäller således samma regler avseende tillstånd för förvärv och innehav som för skjutvapen.

⁹⁶ I avsnitt 4.1 föreslås att ljuddämpare inte längre ska omfattas av paragrafen.

Tillstånd att inneha skjutvapen får, enligt 2 kap. 3 § vapenlagen, meddelas enskilda personer. Därutöver får sammanslutningar för jakt- och målskytte beviljas innehavstillstånd för skjutvapen som ska ingå i verksamheten, t.ex. för utlåning till föreningens medlemmar. Vidare får huvudmän för museer meddelas innehavstillstånd för skjutvapen som ska ingå i samlingarna liksom auktoriserade bevakningsföretag. Vidare får tillstånd meddelas för utlåning till väktare som har tillstånd att som lån inneha ett sådant skjutvapen.

Tillstånd att inneha skjutvapen för skjutning kan meddelas för jakt, avlivning av fällfångade djur, målskytte och skydd. Om det föreligger synnerliga skäl får tillstånd meddelas också för s.k. ”udda ändamål”. En sökande som inte har behov av vapnet för skjutning kan meddelas innehavstillstånd om vapnet har samlar-, prydnads- eller affektionsvärde. Utöver dessa ändamål, som framgår av 2 kap. 4 § vapenlagen och 2 kap. 5 a § vapenförordningen, har i praxis tillstånd beviljats för innehav av ett obrukbart vapen som teaterrekvisita (se RÅ 2007 ref. 46).

Som en generell förutsättning för tillstånd att inneha skjutvapen gäller, enligt 2 kap. 5 § första stycket vapenlagen, att det skäligen ska kunna antas att vapnet inte kommer att missbrukas. I samma paragraf anges att tillstånd får meddelas endast för särskilt angivna ändamål och att tillstånd till innehav av vapen för skjutning förutsätter att vapnet är lämpat för det ändamål som tillståndet ska avse. När skjutvapnet är avsett för skjutning ska sökanden också visa att han eller hon kan handha ett sådant vapen som ansökan avser, vilket framgår av 2 kap. 3 och 4 §§ vapenförordningen.

Vidare gäller, enligt 2 kap. 6 § vapenlagen, att tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen får meddelas endast om det finns synnerliga skäl. Dåvarande Regeringsrätten har i rättsfallet RÅ 2004 ref. 32 uttalat att kravet på synnerliga skäl innebär att en mycket restriktiv bedömning ska göras. Denna omfattar samtliga de krav som ställs upp för vapeninnehav, dvs. såväl sökandens kvalifikationer och behov av vapnet som, när det gäller innehav för skjutning, vapnets lämplighet för det angivna ändamålet.

Enligt 2 kap. 6 a § vapenlagen ska tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott

tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får, enligt 8 §, utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser. Även i andra fall får tillstånd att inneha ammunition meddelas enskilda personer, sammanslutningar och huvudmän för museer, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas.

I det följande analyseras i vilken utsträckning befintlig reglering tillåter förvärv och innehav av sådana skjutvapen och sådan ammunition som hänförs till direktivets kategori A samt huruvida den nuvarande regleringen är förenlig med bestämmelserna i artikel 6. Eftersom förutsättningarna för att beviljas tillstånd att inneha skjutvapen i kategori A i hög grad är beroende av vad vapnet ska användas till, behandlas frågorna utifrån de ändamål som tillståndet kan avse.

När det gäller sådana skjutvapen som faller under punkt 9 i kategori A (dvs. skjutvapen som tillhör kategori A men som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till salutvapen eller akustiska vapen), konstateras i avsnitt 4.15 att de vid tillämpning av vapenlagstiftningen betraktas som obrukbara vapen. De kommer därmed att vara underkastade samma reglering som motsvarande brukbara skjutvapen i kategori A. Införandet av punkt 9 påkallar därför inte i sig några författningsändringar.

Innehav av vapen för jakt och avlivning av fällfångade djur

För att få tillstånd att inneha vapen för jakt krävs, enligt 2 kap. 4 § vapenförordningen, som huvudregel att sökanden har avlagt prov som visar att han eller hon har grundläggande kännedom om jakt och viltvård samt kan handha vapnet, s.k. jägarexamen. Den som har avlagt jägarexamen anses ha behov av jaktvapen.

Enligt 30 § jaktlagen (1987:259) får vid jakt endast de vapen som regeringen föreskriver användas. Denna föreskrivningsrätt har av regeringen vidaredelegerats till Naturvårdsverket (se 10 § jaktförordningen [1987:905]), som har utfärdat föreskrifter och allmänna

råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18 som har ändrats genom bl.a. NFS 2010:9).

Av Naturvårdsverkets föreskrifter framgår att helautomatiska vapen inte är tillåtna vid jakt och att endast vissa typer av halvautomatiska vapen får användas. Halvautomatiska hagelgevär får, enligt 5 § NFS 2002:18, användas vid jakt om de är konstruerade för, eller har ändrats så att de kan laddas med högst tre patroner, varav två i magasinet och en i patronläget. Halvautomatiska kulgevär av civil typ får, enligt 11 § NFS 2010:9, användas, om de är ursprungligt konstruerade och tillverkade för jakt samt till konstruktion och utseende avser att efterlikna konventionella, manuellt omladdade kulgevär för jakt – förutom vad gäller omladdningsfunktionen. Beroende på vilken djurart som jagas får sådana kulgevär ha en magasinkapacitet om högst två eller fem patroner, samt en patron i vapnets patronläge. Det innebär att halvautomatiska gevär som har så stor magasinkapacitet att de utgör kategori A-vapen (punkt 7) inte är tillåtna vid jakt. Inte heller helautomatiska vapen som har omvandlats till halvautomatiska (punkt 6) får användas vid jakt.

När det gäller enhandsvapen anges i 12 § NFS 2002:18 att sådana vapen i kaliber .22 (5,6 mm) får användas vid jakt efter vissa djurarter under jord och med ställande hund. I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) finns i 4 kap. allmänna råd om enhandsvapen för jakt m.m. Enligt råden bör tillstånd för flerskottsvapen endast medges för den som bedriver jakt eller viltvård yrkesmässigt eller som styrker något annat mycket kvalificerat behov. I råden anges också att tillstånd för jakt- eller avlivningsändamål inte bör meddelas för enhandsvapen av halvautomatisk typ eller DA-typ (Double Action) även om sökanden innehar ett sådant vapen sedan tidigare för målskjutning. Det innebär att tillstånd aldrig bör meddelas för sådana halvautomatiska enhandsvapen som utgör kategori A-vapen enligt direktivet (punkt 7). De allmänna råden är emellertid, till skillnad från föreskrifter, inte rättsligt bindande utan utgör endast en rekommendation om hur en föreskrift bör tillämpas. För att uppfylla direktivets krav på lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av sådana skjutvapen krävs att en motsvarande bestämmelse införs i Naturvårdsverkets föreskrifter. Föreskriften måste i vart fall omfatta halvautomatiska enhands-

vapen som har så stor magasinkapacitet att de utgör kategori A-vapen.

När det gäller sådana vapen som hänförs till ändringsdirektivets punkt 8 i kategori A framgår av 3 och 9 §§ NFS 2002:18 att hagel- respektive kulgevär av halvautomatisk eller pumprepeterande typ inte får ha vik- eller fällbar kolv eller kolv av teleskopisk typ. Under punkt 8 faller emellertid även halvautomatiska långa skjutvapen vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg. Det krävs att Naturvårdsverkets föreskrifter anpassas så att det av 3 och 9 §§ NFS 2002:18 framgår att inte heller gevär som kan förkortas på angivet sätt får användas vid jakt.

Innehav av vapen för målskjutning

Allmänt om tillstånd till vapen för målskjutning

Såväl enskilda personer som sammanslutningar för målskytte kan beviljas innehav av skjutvapen som är avsedda för målskjutning. För att en sammanslutning ska kunna beviljas innehavstillstånd krävs, enligt 2 kap. 3 § 2 vapenlagen, dels att den uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen, dels att den har auktoriserats enligt 17 § eller är ansluten till en auktoriserad sammanslutning. I sist nämnda fall ska sammanslutningen även ha en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet. När det gäller auktoriserade sammanslutningar har dessa frågor redan prövats inom ramen för auktorisationsförfarandet.

För att en enskild person ska få tillstånd att inneha vapen för målskjutning krävs, utöver de generella förutsättningarna för att få inneha ett vapen avsett för skjutning, att sökanden är aktiv medlem i en sammanslutning som antingen har auktoriserats enligt vapenlagen eller är ansluten till en sådan auktoriserad sammanslutning och som inom ramen för sin verksamhet bedriver skytte med sådant vapen som ansökan avser (det s.k. aktivitetskravet). Undantag från aktivitetskravet gäller för ordinarie hemvärnsmän som kan beviljas tillstånd att inneha halvautomatiska vapen som inte är enhandsvapen. (Se 2 kap. 3 § vapenförordningen.)

Som en grundläggande förutsättning för tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för målskjutning gäller kravet enligt 2 kap. 6 § vapenlagen på synnerliga skäl. I Polismyndighetens allmänna råd om kravet på synnerliga skäl för helautomatiska vapen och enhandsvapen för målskjutning anges att tillståndsgivningen ska vara mycket restriktiv och bör följa strängare normer än vad som gäller i fråga om andra skjutvapen (PMFS 2016:4, FAP 551-3).

Helautomatiska vapen

Handhavandekravet för helautomatiska vapen som inte är enhandsvapen innebär, enligt 2 kap. 3 § vapenförordningen, att sökanden ska ha fyllt 20 år, visat prov på särskild skjutskicklighet och vara aktiv medlem i en sammanslutning för skytte vars verksamhet Försvarsmakten har förklarat vara av betydelse för totalförsvaret. Med detta avses de frivilliga försvarsorganisationerna Svenska Pistolskytteförbundet och Svenska Skyttesportförbundet. Polismyndigheten har utfärdat föreskrifter och allmänna råd om behovet av skjutvapen för målskjutning (5 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Av de allmänna råden framgår bl.a. att sökanden bör ha varit aktiv medlem under minst sex månader innan tillstånd beviljas och under denna tid regelmässigt ha deltagit i organisationens skjutningar. Vidare anges att det därutöver fordras ett mycket stort behov av att inneha ett eget automatvapen, vilket innebär att sökanden bör vara en framstående tävlingskytt. För att anses vara en sådan bör sökanden visa att han eller hon under några år har tillhört den yttersta eliten av skyttar i förbunds- och kretstävlingar med automatvapen. Enligt föreskrifter om kravet på skjutskicklighet måste sökanden även ha uppfyllt kraven för automatvapenskyttemärket i guld under tre år (5 kap. 1 § och bilaga 2 till RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

Halvautomatiska vapen

När det gäller halvautomatiska vapen skiljer sig reglerna för tillståndsgivningen delvis åt för enhandsvapen respektive andra vapen.

För att få tillstånd att inneha *enhandsvapen*, som inte är jaktvapen och inte är effektbegränsat krävs, enligt 2 kap. 3 § vapenförordningen, att sökanden uppfyller det allmänna aktivitetskravet, har visat prov på särskild skjutskicklighet och som huvudregel har fyllt 18 år. Intyg över aktivitet och skjutskicklighet ska lämnas av styrelsen i sammanslutningen. Tillstånd till innehav av enhandsvapen som inte är kolsyre-, luft- eller fjädervapen förutsätter också att sökanden uppfyller kraven för något av de skyttmärken som anges i Polismyndighetens föreskrifter om kraven på skjutskicklighet (5 kap. 1 § och bilaga 2 till RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Därutöver har Polismyndigheten utfärdat nya föreskrifter och allmänna råd avseende bl.a. aktivitetskravet för enhandsvapen (PMFS 2016:4, FAP 551-3). Enligt föreskrifterna ska en sökande som inte sedan tidigare innehar enhandsvapen för målskjutning ha varit medlem i en sådan sammanslutning som anges i 2 kap. 3 § vapenförordningen i minst sex månader och under de senaste sex månaderna ha deltagit i sammanslutningens skjutningar (träning eller tävling) och/eller representerat sammanslutningen i externa tävlingar i närmare angiven omfattning. För den som sedan tidigare innehar enhandsvapen för målskjutning och ansöker om förnyat innehavstillstånd får undantag från aktivitetskravet göras om det finns särskilda skäl, såsom uppehåll på grund av sjukdom, graviditet eller utlandstjänstgöring. Enligt allmänna råd om behovet av enhandsvapen bör bedömningen grunda sig på skyttens aktiva medlemskap och vapenanvändning samt en prognos av behovet under den kommande tidsperioden. Sökandens aktivitetsgrad och tävlingsnivå bör därvid beaktas, dvs. i vilken omfattning sökanden deltar på t.ex. klubb- eller distriktsnivå, nationell eller internationell nivå. Det finns också närmare råd om vilken vikt som vid bedömningen ska läggas vid sökandens motivering av framtida behov, historisk användning m.m.

För *halvautomatiska vapen som inte är enhandsvapen* och inte är effektbegränsade gäller, enligt 2 kap. 3 § vapenförordningen, att sökanden ska vara ordinarie hemvärnsman eller uppfylla det allmänna aktivitetskravet. I bestämmelsen anges också att styrelsen i sammanslutningen ska lämna intyg över aktivitet, skjutskicklighet och personlig lämplighet för den som inte har fyllt 18 år. Det finns inte några närmare föreskrifter eller allmänna råd om kravet på

skjutskicklighet. Vad som krävs för att sökanden ska anses uppfylla kravet på aktivt medlemskap är inte författningsreglerat utan behandlas endast i Polismyndighetens allmänna råd (5 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). I råden anges att sökanden bör ha varit aktiv medlem under minst sex månader innan tillstånd beviljas och att han eller hon under denna tid regelmässigt bör ha deltagit i organisationens skjutningar.

Målskytte med kategori A-vapen

Vapen som ingår i kategori A används i dag vid målskytte inom Svenska Skyttesportförbundet och Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet.

Målskytte med helautomatiska vapen förekommer endast inom Svenska Skyttesportförbundet. Inom förbundet bedrivs skytte med militära vapen av äldre modell (k-pistar). Därutöver arrangerar förbundet i Försvarmaktens regi skyttetävlingar där Försvarmaktens vapen av modell AK4 används. Skytte med halvautomatiska gevär som har så stor magasinkapacitet att de faller under punkt 7 i kategori A används i flera skyttegrenar inom Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet. Inom förbundet tillåts också skytte med sådana halvautomatiska vapen som anges i punkterna 6 och 8 i kategori A. Därutöver förekommer på klubbnivå inom Svenska Skytteportförbundet pistolskytte med halvautomatiska vapen som har så stora magasin att de faller under punkt 7 i kategori A.

Enligt artikel 6.6 tillåts medlemsstaterna att i undantagsfall bevilja tävlingsskyttar⁹⁷ innehav av sådana halvautomatiska vapen som anges i punkt 6 och 7 i kategori A, dvs. helautomatiska vapen som omvandlats till halvautomatiska vapen samt halvautomatiska vapen med särskilt stor magasinkapacitet. Det förutsätter emellertid att villkoren enligt punkt a) – c) i artikel 6.6 är uppfyllda. Befintlig reglering uppfyller endast delvis dessa villkor. Framför allt motsvarar aktivitetskraven enligt gällande föreskrifter och allmänna

⁹⁷ I den engelska versionen av ändringsdirektivet används begreppet *target shooters*, vilket snarare torde motsvara begreppet *målskyttar* än *tävlingsskyttar*. Undantaget enligt artikel 6.6 kan därmed inte anses förutsätta att målskytten deltar i skyttetävlingar utöver vad som följer av villkoret under punkten b) i artikeln.

råd inte ändringsdirektivets krav. Det finns inte heller någon möjlighet att med stöd av artikel 6.6 tillåta det målskytte som i dag bedrivs med helautomatiska vapen.

Enligt artikel 6.2 finns emellertid också möjlighet att i undantagsfall bevilja tillstånd för innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A för ändamål som rör det nationella försvaret.

Svenska Pistolskytteförbundet och Svenska Skyttesportförbundet utgör sådana frivilliga försvarsorganisationer som anges i en bilaga till Förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet. De frivilliga försvarsorganisationerna utgör en del av det civila försvaret som, tillsammans med det militära försvaret, bildar det som brukar benämnas Sveriges totalförsvaret.

När det gäller helautomatiska vapen krävs att en enskild, för att kunna meddelas innehavstillstånd, ska tillhöra en sådan skytteorganisation vars verksamhet är av betydelse för totalförsvaret (2 kap. 3 § första stycket 3 vapenförordningen). Bestämmelsen har införts just för att begränsa de civila innehaven till fall där innehavet är motiverat av försvarsskäl (se prop. 1999/2000:27 s. 39 f.).

I den proposition som ligger till grund för Riksdagens försvarsbeslut för tiden 2016 – 2020 anføres att den försämrade säkerhetspolitiska situationen i Europa innebär förändrade krav på den svenska försvarsförmågan. Det slås fast att planeringen för det civila försvaret bör återupptas och att de frivilliga försvarsorganisationernas möjlighet att bidra till totalförsvaret och därmed även samhällets krisberedskap bör långsiktigt säkerställas. (Se prop. 2014/15:109 s. 104 och 114 f.)

Det har från såväl skytteförbund som Försvarsmakten framhållits att de civila skytteorganisationerna bidrar till Försvarsmaktens verksamhet, dels genom utbildningsinsatser, dels genom den allmänna övnings- och tävlingsverksamheten. Det har upplysts att Svenska Pistolskytteförbundet och Svenska Skyttesportförbundet har i uppdrag att utbilda skytteinstruktörer för Försvarsmaktens behov liksom att tillhandahålla grundutbildning på olika områden. Även Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet bidrar enligt uppgift med vissa utbildningsinsatser.

Försvarsmakten har också framhållit att allt frivilligt klubb- och tävlingskytte på sikt bidrar till svensk totalförsvarfsförmåga

eftersom det dels ger Försvarmakten möjlighet att rekrytera personer som redan har kunskap och erfarenhet av skytte och vapenhantering, dels ger anställda inom Försvarmakten möjlighet att på fritiden kunna träna, tävla och utveckla sin skjutskicklighet. Av den anledningen är det enligt Försvarmakten också viktigt att de civila skytteorganisationerna tillåts att bedriva skytte med vapen som liknar dem som brukas inom försvaret. Den skytteverksamhet som i dag bedrivs med sådana vapen som ingår i kategori A är därför, enligt Försvarmaktens uppfattning, av stor betydelse för Försvarmaktens verksamhet och Sveriges totalförvar.

Mot bakgrund av Försvarmaktens inställning bör det kunna hävdas att det skytte som i dag bedrivs inom skytteorganisationerna med sådana vapen som ingår i direktivets kategori A har en sådan betydelse för det nationella försvaret att det finns möjlighet att även fortsättningsvis tillåta det med stöd av artikel 6.2. När det gäller skyttet inom de frivilliga försvarsorganisationerna ger även Riksdagens försvarsbeslut för åren 2016 – 2020 stöd för en sådan slutsats.

Även vid en tillämpning av artikel 6.2 förutsätter emellertid ändringsdirektivet att tillståndsgivningen är restriktiv. Möjligheten för medlemsstaterna att bevilja tillstånd till innehav av kategori A-vapen enligt artikel 6.2 är begränsad till enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall och förutsätter att det inte strider mot allmän säkerhet eller allmän ordning.

När det gäller tillstånd till helautomatiska vapen och enhandsvapen krävs enligt 2 kap. 6 § vapenlagen att det föreligger synnerliga skäl. Sådana halvautomatiska vapen i kategori A som inte är enhandsvapen omfattas däremot inte av kravet på synnerliga skäl. För sådana vapen finns inte heller några rättsligt bindande föreskrifter om kravet på sökandens föregående aktivitet och det ställs inte några särskilda krav på sökandens skjutskicklighet. Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om befintlig reglering lever upp till ändringsdirektivets krav på att tillstånd ska få meddelas endast i enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall. För att kraven i ändringsdirektivet uppfylls krävs att Polismyndigheten utfärdar rättsligt bindande föreskrifter angående kravet på aktivitet och skjutskicklighet för den typen av vapen, motsvarande de som nyligen har utfärdats avseende enhandsvapen (PMFS 2016:4, FAP 551-3).

I enlighet med vad som anförts ovan får i övrigt de tillstånd till innehav för målskjutning av sådana skjutvapen som ingår i kategori A som kan meddelas enligt befintlig reglering anses utgöra tillåtna undantag från ändringsdirektivets förbud. Ändringsdirektivet påkallar således inte några författningsändringar i det hänseendet.

Innehav av vapen för skyddsändamål

Av 2 kap. 5 a § vapenförordningen framgår att tillstånd till innehav av skjutvapen för skjutning kan meddelas också för skyddsändamål. I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd på området (6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges att tillstånd att inneha pistol, revolver eller dylikt vapen för skyddsändamål bör meddelas endast när ett oundgängligt behov föreligger. En enskild person kan enligt råden undantagsvis beviljas sådant tillstånd, om denne för sin personliga säkerhet har ett särskilt stort behov av vapen. Endast i klara undantagsfall torde ett sådant, legitimt behov anses föreligga.

Det finns inte någon reglering som uttryckligen förbjuder innehav av vapen som ingår i kategori A för skyddsändamål. När det gäller enskilda personer innebär emellertid den ytterst restriktiva bedömningen av behovet, i kombination med det allmänna kravet att vapnet ska vara lämpat för sitt ändamål, att tillstånd till sådana innehav i princip inte kan komma i fråga. Ändringsdirektivet föranleder därför inga författningsändringar i det avseendet.

Auktoriserade bevakningsföretag får, enligt 2 kap. 3 § d) vapenlagen, meddelas tillstånd att inneha skjutvapen för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha sådant vapen. I 3 kap. 7 § anges att utlåning endast får ske för bevakningsuppdrag som kräver beväpning med skjutvapen. I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) finns i 6 kap. allmänna råd om bevakningsföretags innehav för skyddsändamål. Enligt dessa får tillstånd meddelas endast för sådant bevakningsarbete som särskilt anges i en bilaga till Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd till lagen (1974:191) och förordningen (1989:149) om bevakningsföretag (RPSFS 2012:18, FAP 579-2, bilaga 12, avsnitt 2, a) –

c)). Det rör sig om bevakning av främmande stats eller internationell organisations officiella representation i Sverige eller annan till denna knuten organisation samt bevakning av objekt som sker på uppdrag av Polismyndigheten. Därutöver omfattas bevakning av annat objekt, om det finns ett generellt eller konkret hot om brottsligt angrepp mot bevakningsobjektet och Polismyndigheten har beslutat att bevakning får ske. Vidare anges att tillståndet bör omfatta endast sådana skjutvapen som avses i avsnitt 4 i samma bilaga, dvs. enhandsvapen som inte är helautomatiska med en kaliber på högst 9 millimeter.

Förutom väktare kan utländsk personal med motsvarande eller liknande arbetsuppgifter ha ett legitimt behov av att inneha skjutvapen för skyddsändamål. I 2 kap. 3 § andra stycket vapenförordningen anges att Polismyndigheten i sådana fall ska samråda med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

Möjligheterna för bevakningsföretag att medges tillstånd till innehav av skjutvapen för utlåning, och väktares motsvarande möjlighet att få låna skjutvapen, är således begränsade till vissa typer av bevakningsuppdrag och bör normalt endast omfatta enhandsvapen som inte är helautomatiska. I den mån tillstånd någon gång beviljas för sådana vapen som ingår i kategori A, torde tillstånden hänföra sig till sådana skyddsändamål som anges i direktivets artikel 6.2, dvs. skydd av säkerheten för kritisk infrastruktur, kommersiell sjöfart, konvojer av högt värde och känsliga fastigheter. I sådana fall kan det förutsättas att ändringsdirektivets krav att tillståndet inte strider mot allmän säkerhet eller allmän ordning är uppfyllt. Någon författningsändring är därmed inte påkallad heller i det avseendet.

Innehav av vapen för s.k. udda ändamål

I 2 kap. 5 a § vapenförordningen anges att tillstånd till innehav av skjutvapen för skjutning för annat ändamål än jakt, målskjutning, skydd eller avlivning av fällfångade djur får beviljas, om det finns synnerliga skäl. Tillstånd för sådana s.k. udda ändamål bör enligt förarbetena endast beviljas undantagsvis, när ändamålet framstår som klart legitimt och det saknas godtagbara alternativ till att använda skjutvapen. Som exempel anges räddningstjänstens bruk av

vapen för punktering av gasbehållare. (Se prop. 1999/2000:27 s. 42 f.) Av Polismyndighetens allmänna råd framgår att innehavstillstånd för udda ändamål också bör kunna meddelas för att exempelvis testa eller utveckla produkter som t.ex. skottsäkra västar, avliva tamboskap, immobilisera (bedöva) djur, lånas ut för förevisning och skytte i samband med utbildning för jägarexamen, eller lånas ut av förälder till barn under 18 år i samband med jakt under uppsikt. I råden anges också att auktoriserade bevakningsföretag som bedriver utbildning för väktare i handhavande av skjutvapen bör kunna beviljas tillstånd att inneha skjutvapen för utbildningsändamål som ett s.k. udda ändamål. (2 och 6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3.)

Genom praxis har även införts en möjlighet att beträffande skjutvapen som inte ska användas för skjutning få tillstånd för andra ändamål än de som framgår av lagtexten. I rättsfallet RÅ 2007 ref. 46 har tillstånd meddelats för att som rekvisita i en teaterföreställning inneha ett skjutvapen som gjorts varaktigt obrukbart.

Sammanfattningsvis finns en mycket begränsad möjlighet att få tillstånd till att inneha skjutvapen för andra ändamål än de som anges i vapenlagen och vapenförordningen. Enligt direktivets artikel 6.2 får tillstånd att inneha vapen i kategori A i undantagsfall beviljas för bl.a. utbildnings-, kultur- och forskningsändamål. Flera av de exempel som anges som s.k. udda ändamål i de allmänna råden kan anses utgöra sådana ändamål. Detsamma gäller den genom praxis införda möjligheten att beviljas tillstånd att inneha skjutvapen som teaterrekvisita. I övrigt torde vapenlagens allmänna regler för tillståndsprövningen utesluta att det för s.k. udda ändamål beviljas innehavstillstånd för sådana vapen som ingår i kategori A. Några författningsändringar är därmed inte påkallade på det området.

Enskilda personers innehav av vapen för samling

Enligt 2 kap. 4 § vapenlagen får en enskild person meddelas tillstånd att inneha skjutvapen som huvudsakligen har samlarvärde, även för andra ändamål än skjutning. I ett sådant fall får vapnet inte utan särskilt tillstånd användas för skjutning. Tillståndet kan förenas med villkor att vapnet ska göras varaktigt obrukbart (2 kap.

5 §). Om vapnet inte gjorts varaktigt obrukbart måste sökanden ha fyllt 18 år för att erhålla innehavstillstånd (2 kap. 3 § fjärde stycket vapenförordningen). Liksom vid innehav för andra ändamål gäller att innehav av helautomatiska vapen eller enhandsvapen förutsätter att det föreligger synnerliga skäl (2 kap. 6 § vapenlagen).

Polismyndigheten har utfärdat relativt detaljerade allmänna råd avseende vapen för samlingsändamål (6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Av dessa framgår bl.a. att det normalt inte tillåts att någon bygger upp en samling som till stor del består av moderna vapen, att särskilda krav bör ställas på en vapensamlares personliga kvalifikationer och att det bör stå klart att denne har ett seriöst samlarintresse. Vidare anges att det bör krävas att sökanden lämnar uppgifter om hur vapnen förvaras eller kommer att förvaras och att samlingsområdet är klart avgränsat. Helautomatiska skjutvapen bör enligt de allmänna råden i regel inte tillåtas ingå i en privat vapensamling. I råden anges också att Polismyndigheten som regel bör besluta om särskilda villkor för förvaringen enligt 5 kap. 5 § vapenlagen. Dessa villkor bör bl.a. avse det yttre skyddet för de lokaler där det förvaras särskilt intressanta vapen. Som exempel nämns villkor om att dörrar eller fönster ska vara säkerhetsklassade eller att lås eller larmanordning av speciellt slag ska installeras.

Även om tillståndsgivningen således ska vara ytterst restriktiv när det gäller helautomatiska vapen förekommer det att privatpersoner beviljas tillstånd att samla på sådana. Även privata samlingar av övriga typer av vapen som ingår i direktivets kategori A förekommer.

Enligt direktivets tidigare lydelse undantogs från dess tillämpningsområde samlares förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen. Genom ändringsdirektivet har undantaget tagits bort och en definition av samlare har införts i artikel 1.1.8. Med samlare avses enligt den artikeln varje fysisk eller juridisk person som samlar in och bevarar skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition för historiska, kulturella, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings- eller kultur- arvsrelaterade ändamål, och som erkänts som sådan av den berörda medlemsstaten.

Samlare har således genom ändringsdirektivet kommit att omfattas av direktivets krav. Samtidigt har det, genom artikel 6.3, införts en specifik möjlighet för medlemsstaterna att bevilja

samlare tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. Det gäller under förutsättning att strikta säkerhetsvillkor är på plats och att samlarna för de nationella behöriga myndigheterna visar att åtgärder vidtagits för att motverka eventuella risker för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen och att skjutvapnen, de väsentliga delarna eller ammunitionen i fråga förvaras på ett säkert sätt motsvarande de risker som är förbundna med obehörig tillgång till sådan egendom. Dessa krav får anses vara väl uppfyllda genom regleringen i vapenlagen som kompletteras av de allmänna råden på området.

Personer som innehar vapen för samlingsändamål registreras i polisens vapeninnehavarregister och är således identifierbara på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 andra stycket. I andra stycket anges också att samlare med tillstånd ska vara skyldiga att föra register över samtliga skjutvapen i kategori A som de innehar, och att nämnda register ska vara tillgängligt för de nationella behöriga myndigheterna. Det finns inte enligt vapenlagen eller vapenförordningen någon skyldighet för samlare att föra register över sina vapeninnehav. En samlare måste emellertid ansöka om tillstånd för varje skjutvapen som denne vill inneha, varvid samtliga innehav förs in i Polismyndighetens register. Polismyndigheten får därigenom anses ha sådan kontroll över samlares innehav av skjutvapen i kategori A som ändringsdirektivets bestämmelse syftar till att åstadkomma.

Sammanfattningsvis får ändringsdirektivets krav för att undantagsvis få bevilja samlare tillstånd att inneha vapen i kategori A anses uppfyllda genom befintlig reglering.

Museers innehav av vapen för samling

Enligt 2 kap. 3 § 3 vapenlagen får tillstånd att inneha skjutvapen meddelas huvudmän för museer, för vapen som ska ingå i samlingarna, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, ett landsting eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn.

Polismyndigheten har utfärdat allmänna råd om vapen hos museer (6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). I råden anges att

huvudmannens lämplighet från laglydnadssynpunkt bör beaktas vid tillståndsprövningen och att länsantikvarien i det län där museet är beläget bör yttra sig innan tillstånd meddelas. Därutöver har Polismyndigheten gett ut föreskrifter och allmänna råd om museers förvaring av skjutvapen (RPSFS 2006:13, FAP 556-1). Där finns detaljerade bestämmelser om hur vapen ska förvaras. Kraven varierar bl.a. beroende på vapnens farlighet och om de exponeras eller inte. Enligt föreskrifterna krävs även ett fysiskt skalskydd i form av en avgränsning, såsom en byggnad eller ett rum, som är försedd med mekaniskt inbrottsskydd. Skalskyddet ska kompletteras med antingen kontinuerlig personell bevakning genom väktare eller teknisk bevakning genom larm.

Enligt direktivets tidigare lydelse undantogs museums vapen-innehav från direktivets tillämpningsområde. Genom ändringsdirektivet har dock även museum kommit att omfattas av direktivet och en definition av museum har tagits in i artikel 1.1.7. Med museum avses enligt den artikeln en permanent institution som verkar i samhällets tjänst och för dess utveckling, är öppen för allmänheten och förvärvar, bevarar, bedriver forskning om och ställer ut skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition för historiska, kulturella, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings-, kulturarvs- eller fritidsrelaterade ändamål, och som erkänts som sådan av den berörda medlemsstaten.

Medlemsstaterna får, enligt artikel 6.5 i direktivet, tillåta museer att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A under förutsättning att strikta villkor om säkerhet är uppfyllda. Befintlig reglering, som kompletteras av Polismyndighetens allmänna råd, uppfyller väl direktivets krav på strikta säkerhetsvillkor. De museer vars huvudmän som enligt vapenlagens bestämmelser kan meddelas tillstånd att inneha skjutvapen torde i samtliga fall omfattas av direktivets definition av museum. Det fordras således inga författningsändringar i dessa avseenden.

Enskildas innehav av skjutvapen med prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde

En enskild person får, enligt 2 kap. 4 § vapenlagen, även meddelas tillstånd att, för andra ändamål än skjutning, inneha skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde

för sökanden. Vapnet får då inte utan särskilt tillstånd användas för skjutning. I Polismyndighetens allmänna råd på området (6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges att ett vapen kan anses ha huvudsakligen prydnadsvärde om det har ett särpräglat utseende, en ovanlig konstruktion eller förekommer i litet antal. Vidare anges att det vid bedömningen av ett skjutvapens affektionsvärde är sökandens relation till överlåtaren eller vapnet som bör beaktas.

Enligt 2 kap. 5 a § vapenlagen får tillstånd att inneha skjutvapen, som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för andra ändamål än skjutning, meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Undantagsvis kan tillstånd emellertid meddelas även utan att vapnet görs obrukbart, om det finns särskilda skäl att vapnet ska få behållas i brukbart skick. Om vapnet inte har gjorts varaktigt obrukbart måste sökanden ha fyllt 18 år för att kunna få innehavstillstånd (2 kap. 3 § fjärde stycket vapenförordningen). Liksom vid innehav för andra ändamål gäller att innehav av helautomatiska vapen eller enhandsvapen förutsätter att det föreligger synnerliga skäl (2 kap. 6 § vapenlagen). Det finns emellertid ingen reglering som utesluter att tillstånd meddelas för sådana vapen som ingår i kategori A.

Direktivet ger ingen uttrycklig möjlighet att medge undantag från förbudet i artikel 6.1 för vapen som innehas av prydnads- eller affektionsvärde. De föreskrivna undantagen i artiklarna 6.2 – 6.6 ger inte heller utrymme för att motivera att sådana tillstånd beviljas. Att tillåta innehav av sådana vapen som ingår i direktivets kategori A på den grunden att vapnet har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden torde därmed stå i strid med artikel 6.1.

Som ovan nämnts gäller att vapen som innehas av prydnads- eller affektionsvärde som huvudregel ska göras obrukbara. Även obrukbara vapen i kategori A omfattas emellertid av förbudet enligt direktivet. Om ett vapen som ingår i kategori A deaktiveras i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 10b ändrar vapnet däremot karaktär till ett kategori C-vapen (se punkten 6 under kategori C i bilaga I del II).

För att uppfylla direktivets krav måste således föreskrivas att tillstånd att för andra ändamål än skjutning inneha skjutvapen som ingår i kategori A och som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden, får meddelas endast om

vapnet har deaktiverats. En sådan bestämmelse kan lämpligen läggas till i 2 kap. 5 a § vapenlagen. Deaktivering av vapen behandlas närmare i avsnitt 4.15.

Innehav av ammunition

Den ammunition som ingår i kategori A är dels ammunition med kroppsskyddspenetrerande projektiler, explosions- eller brandprojektiler och projektiler för sådan ammunition (punkt 4), dels pistol- och revolverammunition med utvidgande projektiler och projektiler för sådan ammunition, med undantag för de fall då ammunitionen ska användas till sådana vapen som är avsedda för jakt eller målskjutning och innehas av personer med rätt att bruka dem (punkt 5). Sådan ammunition ingick även enligt direktivets tidigare lydelse i kategori A.

Vid genomförandet av direktivet i dess ursprungliga lydelse konstaterades att den ammunition som anges i punkt 4 knappast har något civilt användningsområde, medan den ammunition som anges i punkt 5 knappast har några andra användningsområden än de som godtas enligt direktivet, nämligen jakt och tävlingsskytte. Enligt 2 kap. 8 § första stycket vapenlagen får den som har tillstånd att inneha ett visst vapen för skjutning utan tillstånd även inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser. Kravet att ammunitionen ska vara avsedd för samma ändamål som vapnet infördes i bestämmelsen just för att uppfylla direktivets krav på förbud enligt artikel 6. (Se prop. 1995/96:52 s. 35 f.) Befintlig reglering säkerställer således att endast den som har rätt att inneha skjutvapen för jakt eller målskjutning utan särskilt tillstånd får inneha sådan ammunition som anges i punkt 5, vilket godtas enligt direktivet, samt att innehav av sådan ammunition som anges i punkt 4 aldrig får innehas utan särskilt tillstånd.

Enligt 2 kap. 8 § andra stycket vapenlagen kan tillstånd att inneha ammunition i andra fall, s.k. särskilt ammunitionstillstånd, meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas. I 2 kap. 8 § vapenförordningen föreskrivs

att den som samlar skjutvapen får ges tillstånd att inneha ammunition till sådana vapen som denne har tillstånd för samt att huvudmän för museer och den som samlar ammunition får ges tillstånd att inneha ammunition även till andra vapen. Vidare anges att tillstånd att inneha ammunition i andra fall förutsätter att det finns särskilda skäl. Enligt förarbetena är det normalt endast för samlarändamål det kan komma i fråga att få tillstånd att inneha ammunition utan att ha något vapen att använda ammunitionen till (se prop. 1990/91:130 s. 36).

Enligt ändringsdirektivet tillåts innehav av ammunition i kategori A för samling (artikel 6.3) och museers innehav (artikel 6.5), under samma förutsättningar som gäller för skjutvapen som ingår i kategori A. Skyldigheten för samlare att föra register gäller emellertid inte avseende ammunition.

Polismyndigheten har inte meddelat några särskilda föreskrifter eller allmänna råd om förvaring av ammunition som innehas av museer eller av enskilda för samlingsändamål, motsvarande de som gäller för vapen. Den reglering som gäller förvaring av ammunition i allmänhet och som närmare redogjorts för i avsnitt 4.8 får dock anses uppfylla de krav som direktivet ställer i det avseendet. Även kravet på att samlare ska vara identifierbara i myndigheternas register uppfylls beträffande samlare av ammunition eftersom personer och organisationer som meddelas tillstånd att inneha ammunition registreras i vapeninnehavarregistret (1 a kap. 7 § 1 vapenlagen). Tillstånd att inneha ammunition för andra ändamål än samling (t.ex. till vapen som innehas för prydnad eller affektion eller för s.k. udda ändamål) kräver att det föreligger särskilda skäl, vilket innebär att det endast ytterst sällan torde komma i fråga att sådant tillstånd meddelas för den typ av ammunition som ingår i kategori A.

Sammanfattningsvis får befintlig reglering anses uppfylla direktivets krav på åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av ammunition som ingår i kategori A.

Tillstånd som meddelats före den 13 juni 2017

Enligt artikel 7.4a får medlemsstaterna besluta att bekräfta, förnya eller förlänga tillstånd för halvautomatiska skjutvapen i kategori A

punkt 6, 7 eller 8 avseende ett skjutvapen som klassificerats i kategori B, och som lagligen förvärvats och registrerats före den 13 juni 2017, i enlighet med de övriga villkor som fastställs i vapendirektivet. Det anges också att medlemsstaterna får tillåta att sådana skjutvapen förvärvas av andra personer som beviljats tillstånd av medlemsstaterna i enlighet med vapendirektivet, i dess ändrade lydelse genom ändringsdirektivet.

Det har i det föregående föreslagits att innehavstillstånd för andra ändamål än skjutning avseende sådana vapen som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde för sökanden, ska få meddelas endast om vapnet har deaktiverats. Kravet på deaktivering bör endast gälla för sådana tillstånd som meddelas efter ikraftträdandet av bestämmelsen. När det gäller tidsbegränsade tillstånd som dessförinnan har meddelats för sådana ändamål torde bestämmelsen i artikel 7.4a innebära att tillstånd som avser sådana halvautomatiska skjutvapen som anges i punkt 6, 7 eller 8 i kategori A och som har meddelats före den 13 juni 2017 även efter ikraftträdandet får förnyas utan krav på deaktivering. En sådan möjlighet till förlängning utan krav på deaktivering bör införas. Genom övergångsbestämmelser bör således föreskrivas att den föreslagna bestämmelsen om att tillstånd att inneha vissa vapen för prydnadsändamål eller affektionsvärde förutsätter att vapnet har deaktiverats, inte ska tillämpas vid förnyelse av sådana tidsbegränsade tillstånd som meddelats före den 13 juni 2017 och som avser innehav av de angivna typerna av vapen. (Se också avsnitt 5.2.3.)

4.11 Omprövning av tillstånd

Förslag: För att uppfylla ändringsdirektivets krav ska tillstånd att inneha skjutvapen eller sådana delar till skjutvapen som anges i 1 kap. 3 § f) vapenlagen tidsbegränsas till att gälla i högst fem år, om tillståndet avser vapen som ingår i kategori A eller delar till sådana vapen. Tillstånd för en enskild att inneha även andra enhandsvapen för flerskott än sådana som ingår i kategori A ska också fortsättningsvis tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Tillstånd ska inte tidsbegränsas om särskilda skäl talar emot det. Tillstånd som avser deaktiverade vapen ska inte tidsbegränsas.

Bedömning: Kravet på omprövning enligt artikel 7.4 andra stycket avser endast sådana generella, fleråriga tillstånd för innehav och förvärv som regleras i artikel 7.4. Eftersom Sverige har valt att inte införa en ordning med generella tillstånd påkallar bestämmelsen inga författningsändringar.

4.11.1 Ändringsdirektivet

Genom artikel 6 åläggs medlemsstaterna att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. I artikeln anges också för vilka ändamål och under vilka förutsättningar tillstånd i undantagsfall får beviljas. De bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.10.

I artikel 6.7, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse, anges att tillstånd som beviljas enligt artikel 6 regelbundet ska omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år.

Ytterligare en bestämmelse om omprövning av tillstånd har genom ändringsdirektivet införts i ett nytt andra stycke i artikel 7.4. Första stycket i artikel 7.4, som infördes i direktivet 2008, ger medlemsstaterna möjlighet att utfärda generella, fleråriga tillstånd för innehav och förvärv av tillståndspliktiga skjutvapen som tillhör

kategori B. I andra stycket i artikeln anges att tillstånden för innehav av skjutvapen regelbundet ska omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år. Vidare anges att ett tillstånd kan förnyas eller förlängas om de villkor som låg till grund för att det beviljades fortfarande är uppfyllda.

4.11.2 Gällande rätt

Enligt 2 kap. 6 a § vapenlagen ska tillstånd för en enskild att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Det gäller dock inte om särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. Med särskilda skäl avses enligt förarbetena undantagssituationer då det står klart att innehavarens behov av vapnet är av permanent karaktär (se prop. 1999/2000:27 s. 95). Med enhandsvapen för flerskott avses enhandsvapen som kan avfira mer än ett skott utan omladdning.

Av 2 kap. 6 a § andra stycket framgår att tidsbegränsade tillstånd fortsätter att gälla även efter giltighetstidens utgång under den tid då prövning av förnyat tillstånd pågår. Det gäller under förutsättning att ansökan om förnyat tillstånd ges in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut.

Bestämmelserna gäller endast i fråga om tillstånd som har meddelats efter lagens ikraftträdande den 1 juli 2000 (punkt 2 i övergångsbestämmelserna till SFS 2000:147).

Av 2 kap. 5 § andra stycket vapenlagen framgår att ett tillstånd att inneha skjutvapen också får tidsbegränsas om det med hänsyn till särskilda omständigheter kan förutses att vapnet inte kommer att behövas varaktigt. Tidsbegränsning enligt den bestämmelsen bör, enligt Polismyndighetens allmänna råd om tidsbegränsade tillstånd (7 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) komma i fråga när det gäller uppenbara tillfällighetsinnehav och vid tillstånd för s.k. udda ändamål.

För att minska de praktiska olägenheterna för den som innehar flera vapen med tidsbegränsade tillstånd föreskrivs i 2 kap. 6 a § vapenförordningen att frågan om förnyelse av tillstånden ska prövas i ett sammanhang om sökanden begär det.

Utöver den omprövning som sker vid ansökan, om förnyade tillstånd ska omprövning under tillståndstiden ske om det fram-

kommer något som kan föranleda en återkallelse av tillståndet (jfr 6 kap. 1 § vapenlagen och Polismyndighetens allmänna råd i 18 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). I 6 kap. 6 § vapenlagen finns en bestämmelse om anmälningsskyldighet för läkare som syftar till att upptäcka de fall där en vapeninnehavare av medicinska skäl inte längre uppfyller lämplighetskraven. Därutöver sker en löpande kontroll av personer som beviljats tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition genom att vapeninnehavarregistret dagligen samkörs med misstanke- och belastningsregistret. (Regler om omprövning och återkallelse av tillstånd behandlas närmare i avsnitt 4.7)

4.11.3 Överväganden och förslag

Artikel 6.7

Skjutvapen

Den obligatoriska bestämmelsen om tidsbegränsning i 2 kap. 6 a § vapenlagen gäller endast tillstånd till helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott. I Polismyndighetens allmänna råd anges att bestämmelsen också gäller för tillståndspliktiga delar till sådana vapen (se 7 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3). Det kan dock ifrågasättas om råden i det avseendet har lagligt stöd. Bestämmelsens tillämpningsområde är uttryckligen bestämt till helautomatiska vapen eller enhandsvapen för flerskott, inte delar till sådana vapen. Bestämmelsen bör inte tolkas extensivt, särskilt mot bakgrund av att innehav efter det att tillståndstiden upphört är straffsanktionerat. (Se Landgren och Åberg, vapenlagen [1 februari 2015, Zeteo] kommentaren till 2 kap. 6 a §.) Vidare gäller den obligatoriska regeln om tidsbegränsning endast enskilda personers innehav och omfattar således inte innehavstillstånd som meddelas sammanslutningar för jakt- eller målskytte, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag. Den omprövning som säkerställs genom vapenlagens regler om tidsbegränsade tillstånd är således inte tillräcklig för att uppfylla ändringsdirektivets krav.

I 2 kap. 4 § vapenlagen anges som en grundläggande förutsättning för att en enskild ska få meddelas tillstånd att inneha

skjutvapen att denne behöver vapnet för ett godtagbart ändamål. Vid införandet av den obligatoriska bestämmelsen om tidsbegränsning av tillstånd i 2 kap. 6 a § vapenlagen framhölls också i förarbetena att en hel del skjutvapen sannolikt innehåses utan att det föreligger ett sådant behov som tillståndet förutsätter. Som ett inte ovanligt exempel på skjutvapen som inte aktivt används för avsett ändamål angavs målskyttevapen som innehåses av personer som slutat att träna och tävla med sina vapen och således inte längre har behov av dessa för skjutning. (Se prop. 1999/2000:27 s. 34.)

Den löpande kontroll som sker under tillståndstiden genom avstämning mot misstanke- och belastningsregistret avser tillståndshavarens lämplighet och omfattar inte någon prövning av om dennes behov av vapnet kvarstår. Kontrollen kan därför inte anses utgöra en sådan regelbunden omprövning av tillståndet som ändringsdirektivet kräver.

För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste således en bestämmelse införas som föreskriver en generell tidsbegränsning av alla innehavstillstånd som avser sådana skjutvapen och väsentliga delar som ingår i direktivets kategori A. Det bör emellertid även beträffande sådana tillstånd finnas möjlighet att göra undantag från kravet på tidsbegränsning om det föreligger särskilda skäl, med vilket främst avses undantagssituationer då det står klart att innehavarens behov av vapnet är av permanent karaktär (jfr prop. 1999/2000:27 s. 95). I sådana situationer får en löpande omprövning under tillståndstiden som tar sikte på innehavarens lämplighet anses tillräcklig.

Genom att låta bestämmelsen omfatta även tillstånd till sådana vapendelar som enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen jämställs med skjutvapen uppfylls ändringsdirektivets krav på att även tillstånd till väsentliga delar i kategori A ska tidsbegränsas.

Sådana halvautomatiska vapen med centralantändning som anges i punkt 7 i kategori A utgör enligt ändringsdirektivets definition ett kategori A-vapen endast under förutsättning att en laddningsanordning med angiven kapacitet (mer än 10 patroner för korta skjutvapen och mer än 20 patroner för långa skjutvapen) utgör en del av skjutvapnet eller att en löstagbar laddningsanordning med motsvarande kapacitet sätts in i det (se punkt 7 under kategori A i bilaga 1 del II). Tillstånd att inneha den typen av vapen bör således endast tidsbegränsas om tillståndet avser ett

sådant vapen med ett fast magasin med den angivna kapaciteten eller om tillståndet medger att vapnet används tillsammans med ett löstagbart magasin av den angivna kapaciteten. I avsnitt 4.12 föreslås att det av alla utfärdade vapentillstånd som avser vapen med löstagbara magasin ska framgå hur stora magasin som får användas tillsammans med vapnet.

Om ett vapen som ingår i kategori A deaktiveras i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 10b ändrar vapnet karaktär till ett kategori C-vapen (se punkt 6 under kategori C i bilaga I del II). Tillstånd att inneha deaktiverade vapen omfattas således inte av ändringsdirektivets krav på tidsbegränsning. Sådana tillstånd bör därför undantas från den föreslagna bestämmelsen om tidsbegränsning.

Utöver den generella tidsbegränsningen av tillstånd som avser skjutvapen och tillståndspliktiga vapendelar i kategori A bör även fortsättningsvis enskilda personers innehav av sådana enhandsvapen för flerskott som inte ingår i kategori A begränsas till att gälla i högst fem år, om inte särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. Undantaget avseende deaktiverade vapen bör dock gälla även för sådana tillstånd.

Den nya bestämmelsen om tidsbegränsning av tillstånd som avser skjutvapen som ingår i kategori A bör gälla endast för sådana tillstånd som meddelas efter ikraftträdandet. Detta bör regleras i övergångsbestämmelserna.

Ammunition

Ändringsdirektivets krav på regelbunden omprövning avser alla tillstånd som beviljas enligt artikel 6 och omfattar således också tillstånd att inneha sådan ammunition som ingår i kategori A.

Det finns i dag inga bestämmelser i vapenlagstiftningen om tidsbegränsning av tillstånd att inneha ammunition. Enligt 2 kap. 8 § första stycket vapenlagen får den som har tillstånd eller rätt att inneha ett skjutvapen för skjutning utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapen avser. I avsnitt 4.10 har emellertid konstaterats att tillstånd att inneha skjutvapen inte kan berättiga till innehav av sådan ammunition som

ingår i kategori A. (Ammunition enligt punkt 4 i kategori A saknar legalt användningsområde och ammunition enligt punkt 5 ingår inte i kategori A om den ska användas till vapen som är avsedda för jakt- eller målskytte, vilket är det enda legala användningsområdet för sådan ammunition.) Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får, enligt 2 kap. 8 § andra stycket vapenlagen, meddelas om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas. Eftersom det inte krävs att innehavaren ska ha ett behov av ammunitionen får den löpande kontrollen genom avstämning mot misstanke- och belastningsregistret anses tillräcklig för att uppfylla ändringsdirektivets krav på regelbunden omprövning såvitt gäller enskilda ammunitionsinnehavare. För museer som meddelas tillstånd att för samlingsändamål inneha sådan ammunition som ingår i kategori A sker visserligen ingen regelbunden avstämning mot andra register. Det bör dock kunna förutsättas att förhållanden som inträffar under tillståndstiden och som innebär att ett museum inte längre lever upp till kraven för att få inneha ammunition kommer till polisens kännedom på annat sätt. Det är därmed inte påkallat att införa några bestämmelser om tidsbegränsning av ammunitionstillstånd.

Fleråriga licenser

Enligt artikel 7.4, som infördes i direktivet 2008, får medlemsstaterna överväga att till personer som uppfyller kraven för ett skjutvapenintyg utfärda en flerårig licens för förvärv och innehav av alla skjutvapen som omfattas av tillstånd. Vid genomförandet av 2008 års ändringsdirektiv tolkades detta som en möjlighet för medlemsstaterna att till personer som uppfyller kraven för något skjutvapen utfärda en generell licens som innebär att tillståndshavaren får förvärva och inneha alla tillståndspliktiga skjutvapen, oavsett ändamål med innehavet. Det konstaterades att en sådan ordning skulle innebära en påtaglig försämring av skyddsnivån i vapenlagen och att det därför saknades skäl att ytterligare överväga att införa en sådan ordning. (Se Ds 2009:22 s. 113 och prop. 2010/11:72 s. 54.)

I andra stycket i artikel 7.4, som införs genom ändringsdirektivet, anges att tillstånden för innehav av skjutvapen

regelbundet ska omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år. Vidare anges att ett tillstånd kan förnyas eller förlängas, om de villkor som låg till grund för att det beviljades fortfarande är uppfyllda. Bestämmelsen är till sin ordalydelse inte begränsad till sådana innehav av skjutvapen som regleras i första stycket i artikel 7.4. Placeringen av bestämmelsen talar emellertid med styrka för att det endast är sådana tillstånd som avses. Kravet på omprövning enligt artikel 7.4 andra stycket får således anses omfatta endast sådana generella, fleråriga tillstånd för innehav och förvärv som Sverige inte har infört. Bestämmelsen påkallar därför inga författningsändringar.

4.12 Reglering av vapenmagasin

Förslag: Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha löstagbara magasin till vapnet.

I övriga fall får särskilt tillstånd att inneha löstagbara magasin meddelas under samma förutsättningar som enligt nuvarande lagstiftning gäller för ammunitionstillstånd.

I tillämpliga delar bör vapenlagens och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende ammunition också gälla för löstagbara magasin.

Av utfärdade bevis om vapentillstånd ska framgå vilken typ av löstagbara magasin som får användas till vapnet.

Bedömning: Löstagbara vapenmagasin till sådana vapen som utgör krigsmateriel omfattas av tillståndsplikt enligt krigsmateriellagen med avseende på tillverkning, utförsel och tillhandahållande. Det saknas därför behov av att i vapenlagen införa särskilda regler om handel med eller utförsel av vapenmagasin.

Vapenmagasin bör inte omfattas av reglerna om märkning i 2 a kap. vapenlagen.

Genom den föreslagna regleringen och bestämmelserna i 6 kap. vapenlagen om återkallelse av vapentillstånd får kraven enligt ändringsdirektivets artikel 10.1 andra stycket och artikel 5.3 anses uppfyllda.

4.12.1 Ändringsdirektivet

I artikel 10.1 anges i ett nytt andra stycke att förvärv av laddningsanordningar för halvautomatiska skjutvapen med centralantändning, vilka kan innehålla mer än 20 patroner eller mer än 10 patroner vad gäller långa skjutvapen, ska tillåtas endast för personer som beviljas tillstånd enligt artikel 6 eller ett tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4 a. Bestämmelsen saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse.

Vidare anges i en ny artikel 5.3 att medlemsstaterna ska säkerställa att tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen i kategori B ska återkallas om det framkommer att den person som beviljades det tillståndet innehar en laddningsanordning som är möjlig att montera på halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen och

a) som kan innehålla mer än 20 patroner, eller

b) i fall av långa skjutvapen kan innehålla mer än 10 patroner, såvida inte personen har beviljats tillstånd enligt artikel 6 eller tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4 a.

4.12.2 Gällande rätt och tidigare lagförslag

Vapenlagen och vapenförordningen innehåller inte några regler om vapenmagasin. När det gäller jaktvapen finns dock i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18 och 2010:9) bestämmelser om vilken magasininkapacitet som får användas vid jakt efter olika djurarter (se avsnitt 4.10).

I lagen om krigsmateriel finns regler om tillverkning, tillhandahållande och utförsel av krigsmateriel. Vad som avses med krigsmateriel definieras i en bilaga till förordningen om krigsmateriel. Där framgår att samtliga skjutvapen som omfattas av krav på tillstånd enligt vapenlagen, förutom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte, utgör krigsmateriel.⁹⁸ Även löstagbara magasin till sådana skjutvapen är att anse som krigsmateriel (se ML1 d) och ML2 d) under punkten A a) i bilagan till förordningen). Tillverkning, tillhandahållande och utförsel av lösa magasin omfattas

⁹⁸ Se prop. 1995/96:52 s. 46.

således normalt av tillståndskrav enligt 3-6 och 7-10 §§ lagen om krigsmateriel. (I avsnitt 4.4 redogörs mer ingående för tillståndskraven enligt krigsmateriellagstiftningen.) Smugglingslagens straffbestämmelser är också tillämpliga beträffande olovlig utförelse av sådana vapenmagasin (se 24 § krigsmateriellagen).

Frågan huruvida vapenmagasin bör regleras ytterligare i svensk rätt har behandlats i ett tidigare lagstiftningsärende. Utredningen om skärpningar i vapenlagstiftningen (SOU 2013:7) föreslog att magasin skulle jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § vapenlagen och därmed omfattas av tillståndsplikt. Samtidigt föreslogs att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd skulle få inneha magasin till det vapnet. Förslaget fick omfattande remisskritik. Det anfördes bl.a. från flera remissinstanser att magasin inte är ett i vapenlagstiftningen definierat begrepp och normalt består av ett flertal relativt enkla komponenter som inte rimligen kan beläggas med tillståndsplikt var för sig. Särskilt stor osäkerhet ansågs begreppet vålla beträffande fasta magasin, som också omfattades av förslaget. Utredningens förslag har inte lett till lagstiftning.

Regler om återkallelse av vapentillstånd finns i 6 kap. vapenlagen. I 1 § anges att ett tillstånd att inneha skjutvapen ska återkallas om tillståndshavaren visat sig vara olämplig att inneha skjutvapen, om denne utan godtagbar anledning vägrat Polismyndigheten tillträde för att kontrollera att förvaringsbestämmelserna följs, om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns eller det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet. Av Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd framgår vilka lämplighetskrav som bör ställas på den som ansöker om vapentillstånd och i vilka situationer det kan bli fråga om att återkalla ett tillstånd. (Se 3 och 18 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3.)

4.12.3 Överväganden och förslag

Förvärv och innehav av löstagbara magasin

Utgångspunkter för regleringen

Från Polismyndigheten har framförts att det finns ett behov av en reglering som gör det möjligt att ingripa mot oberättigade innehav av lösa magasin hos personer som saknar vapenlicens. Samtidigt har från skytteförbund och jägarförbund framhållits att det finns ett praktiskt behov av att kunna förvärva och inneha flera magasin till de vapen som används för målskytte och jakt. Förbunden har också upprepat de invändningar bl.a. beträffande definitionen av magasin som framfördes mot Utredningen om skärpningar av vapenlagstiftningens förslag.

För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste en reglering av magasin som har så hög kapacitet att de träffas av artikel 10.1 andra stycket och artikel 5.3 införas i svensk lagstiftning. Av ordalydelsen i bestämmelserna kan slutsatsen inte dras att de endast avser löstagbara magasin med den angivna kapaciteten. Ett fast magasin utgör en integrerad del av vapnet och kan inte bytas till ett större utan att vapnet ändrar karaktär på ett sådant sätt att det inte längre omfattas av det aktuella vapentillståndet. Halvautomatiska vapen med centralantändning, som har en fast laddningsanordning som är så stor att den träffas av nämnda artiklar, utgör enligt ändringsdirektivet ett kategori A-vapen som omfattas av artikel 6 och 7.4 a (se avsnitt 4.10). För förvärv och innehav av sådana vapen gäller således samma villkor som för förvärv av stora magasin enligt artikel 10.1 andra stycket.

En reglering av stora, fasta magasin kan emellertid ändå fylla ett syfte – nämligen att förhindra anskaffning av sådana magasin som kan sammanfogas med andra vapendelar till ett komplett vapen med hög magasin kapacitet. Ett magasin kan dock inte anses utgöra en nödvändig del för ett vapens funktion, en s.k. vital vapendel, vilket talar emot att av enbart den anledningen införa en reglering av fasta magasin. Till detta kommer att ett fast magasin som är integrerat i vapnet beroende på konstruktionen kan innefatta andra delar av vapnet som i sig är oreglerade. De invändningar som

framförts beträffande gränsdragningsproblem och svårigheter att definiera vad som utgör ett magasin gör sig därför i högre grad gällande beträffande fasta magasin än löstagbara.

Även löstagbara magasin kan bestå av olika komponenter beroende på den aktuella konstruktionen. Det gäller emellertid beträffande många tillståndspliktiga vapentyper och vapendelar. När det gäller de invändningar som framförts angående svårigheter att avgränsa vad som utgör ett magasin respektive oreglerade delar till ett sådant, kan konstateras att ett komplett, funktionsdugligt magasin naturligtvis bör omfattas av den reglering som föreslås, liksom en komplett samling av erforderliga delar som enkelt kan monteras samman till ett magasin. I övrigt bör eventuella gränsdragningsproblem kunna lösas genom rättstillämpningen. (Jfr NJA 1987 s. 643 där överlåtelse av enskilda delar till ett armborst jämte monteringsanvisning ansågs ha gällt ett komplett armborst.)

Sammanfattningsvis bör löstagbara magasin som är så stora att de träffas av artikel 10.1 andra stycket och artikel 5.3 i ändringsdirektivet regleras i svensk lagstiftning. Mot bakgrund av att skjutvapen med fasta magasin med motsvarande kapacitet kommer att omfattas av samma krav för tillstånd (se avsnitt 4.10), får en reglering som enbart avser löstagbara magasin anses tillräcklig för att uppfylla syftet med ändringsdirektivets krav.

Den närmare utformningen av regleringen

Ett vapenmagasin kan inte anses utgöra en vapendel som är nödvändig för ett vapens funktion, en s.k. vital vapendel. De vapendelar som i dag, enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen, jämställs med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen har, med undantag för ljuddämpare, det gemensamt att de utgör vitala delar. (I avsnitt 4.13 föreslås bl.a. av den anledningen att ljuddämpare inte längre ska omfattas av bestämmelsen.) Detta talar med styrka emot att införa en självständig licensplikt för vapenmagasin på det sätt som föreslogs av Utredningen om skärpningar av vapenlagstiftningens.

Till detta kommer att ett generellt tillståndskrav för löstagbara magasin skulle kunna få stora negativa konsekvenser för jägare och sportskyttar. Det skulle dessutom innebära en stor ökad arbets-

belastning för Polismyndigheten att tillståndspröva varje enskilt magasininnehav.

Även utan att jämställa vapenmagasin med skjutvapen kan emellertid oberättigade förvärv och innehav av magasin förhindras genom att knyta rätten att tillståndsfritt inneha ett löstagbart magasin till rätten att inneha skjutvapen. En sådan princip gäller i dag för innehav av ammunition. Enligt 2 kap. 8 § vapenlagen får den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapen avser. Tillstånd att i andra fall inneha ammunition får meddelas enskilda personer samt sådana samman slutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas.

Genom att införa motsvarande bestämmelse för löstagbara vapenmagasin uppfylls ändringsdirektivets krav enligt artikel 10.1 andra stycket. Magasin som träffas av artikeln – dvs. magasin för halvautomatiska skjutvapen med centralantändning, vilka kan innehålla mer än 20 patroner, eller mer än 10 patroner vad gäller långa skjutvapen – får då utan särskilt tillstånd förvärvas endast av personer som har tillstånd eller rätt att för skjutning inneha ett skjutvapen med så stort magasin (dvs. ett vapen som faller under punkt 7 i ändringsdirektivets kategori A). I enlighet med vad som redogjorts för i avsnitt 4.10 kommer tillstånd att inneha den typen av vapen förutsätta att villkoren för något av de tillåtna undantagen från förbudet i artikel 6 är uppfyllda. Även förvärv av magasin med stöd av redan beviljade vapentillstånd, som föreslås vara fortsatt giltiga, får anses tillåtna enligt ändringsdirektivet genom hänvisningen i artikel 10.1 andra stycket till artikel 7.4 a.

Ändringsdirektivet kräver endast att förvärv av vissa magasin med hög kapacitet regleras. Eftersom direktivet anger det minsta krav som medlemsstaternas lagstiftning ska uppfylla, men tillåter dessa att hålla en högre skyddsnivå, finns emellertid inget hinder mot att i svensk rätt införa en reglering som omfattar alla typer av lösa magasin. För en sådan generell reglering talar det faktum att behovet av att förhindra oberättigade magasinförvärv och magasininnehav inte är begränsat till endast en viss typ av magasin samt att en generell reglering är enklare att tillämpa. Till detta kommer att

det finns magasin som kan användas till patroner av olika kaliber och som har olika kapacitet beroende på vilken kaliber som används. Med en generell reglering undviks eventuella tveksamheter angående klassificeringen av sådana magasin.

I praktiken inkräktar den föreslagna ordningen inte heller på några berättigade intressen hos de personer som har vapentillstånd. På samma sätt som gäller beträffande ammunition bör det inte finnas någon begränsning i antalet magasin som får innehåsa utan särskilt tillstånd. Den som har tillstånd för ett vapen avsett att skjuta med behåller således sin oinskränkta rätt att förvärva lösa magasin till vapnet.

Förslaget innebär emellertid att den som köper eller på annat sätt förvärvar magasin måste visa upp ett bevis om vapentillstånd för överlåtaren och att det av utfärdade vapenbevis måste framgå vilken typ av magasin som vapnet får användas tillsammans med.

Särskilda magasinstillstånd

Den som saknar tillstånd för ett vapen med ett visst magasin kan ansöka om ett särskilt tillstånd för att få förvärva ett sådant löst magasin. Detsamma gäller den som har ett tillstånd att inneha ett vapen för annat ändamål än skjutning, såsom prydnads-, affektions- eller samlarändamål. Tillstånd att inneha vapenmagasin bör, på samma sätt som särskilda ammunitionstillstånd, få meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att magasinet inte kommer att missbrukas (jfr 2 kap. 8 § vapenlagen). Det bör normalt sett endast komma i fråga att bevilja sådana särskilda tillstånd för samlarändamål. Vad som föreskrivs i vapenförordningen om förutsättningarna för innehavstillstånd, vad ansökan om tillstånd ska innehålla samt kravet på förmyndares respektive förvaltares samtycke till förvärv av den som är underårig eller har förvaltare (se 2 kap. 8, 9 och 11 §§ vapenförordningen) bör på motsvarande sätt gälla för innehav av löstagbara vapenmagasin. Hur sådana tillstånd närmare ska utformas bör regleras genom Polismyndighetens tillämpningsföreskrifter och allmänna råd, på samma sätt som i dag gäller för ammunitionstillstånd (se 10 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3).

Innehav av magasin som förvärvats före den nya ordningens ikraftträdande

Det har från bl.a. skytte- och jägarförbunden invänts att en reglering av magasin inte bör gälla retroaktivt, detta särskilt mot bakgrund av att skyttar och jägare ofta innehar en stor mängd magasin – även sådana som inte passar till vapen de för tillfället innehar för skjutning.

För att undvika de problem som kan uppstå med att utreda när ett magasin har förvärvats bör den ordningen väljas att den som vid de nya reglernas ikraftträdande innehar ett lösttagbart magasin utan att ha licens för ett skjutvapen som berättigar till innehavet av magasinet har att inom viss tid ansöka om tillstånd till innehav av magasinet. (Se också avsnitt 5.2.1.)

Återkallelse av vapentillstånd

Artikel 5.3 i ändringsdirektivet ställer krav på att innehav av magasin som kan innehålla mer än 20 patroner eller, i fall av långa skjutvapen, kan innehålla mer än 10 patroner, och som kan monteras på halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen⁹⁹, ska leda till att innehavarens tillstånd att inneha ett vapen i kategori B återkallas, såvida inte innehavaren har beviljats tillstånd enligt artikel 6 eller artikel 7.4 a.

Innehav av vapenmagasin utan att ha rätt till det bör straff-sanktioneras på samma sätt som gäller för otillåtet innehav av ammunition. På motsvarande sätt bör också föreskrivas att i ringa fall ska inte dömas till ansvar. (Se 9 kap. 2 § första stycket d) och andra stycket vapenlagen.) Otillåtna innehav av magasin kommer därmed att utgöra ett brott mot vapenlagstiftningen, vilket regelmässigt bör innebära att innehavaren anses olämplig att inneha skjutvapen. Vid sådant förhållande ska innehavarens vapentillstånd återkallas enligt 6 kap. 1 § första stycket a) vapenlagen. Det gäller

⁹⁹ I ändringsdirektivets engelska version anges *a loading device apt to be fitted to centre-fire semi-automatic firearms or repeating firearms /.../* Möjligen indikerar den omvända ordföljden att hänvisningen till repeterande skjutvapen rätteligen varit avsedd att, på motsvarande sätt som för halvautomatiska vapen, begränsas till sådana vapen med centralantändning.

såväl vapentillstånd som avser vapen i kategori B som andra kategorier.

Särskilt tillstånd till innehav av lösa magasin borde i princip endast komma att meddelas för samlarändamål, vilket är ett tillåtet undantag enligt artikel 6.3.

Rätten att till ett halvautomatiskt vapen med centralantändning inneha ett så stort magasin som anges i artikel 5.3 kommer att förutsätta att innehavaren uppfyller något av villkoren för att få inneha ett kategori A-vapen enligt artikel 6 eller 7.4 a. I alla övriga fall kommer innehavet av ett sådant magasin utan särskilt tillstånd att vara otillåtet och regelmässigt medföra att innehavarens vapentillstånd återkallas.

Även vapenmagasin med hög kapacitet som passar till manuellt repeterande vapen omfattas enligt ordalydelsen av artikel 5.3. Det förefaller emellertid orimligt att kräva att den som innehar ett manuellt repeterande vapen tillsammans med ett stort löstagbart magasin som endast passar till sådana vapen ska uppfylla kraven för att få inneha ett kategori A-vapen. Det framstår också som omotiverat utifrån ändringsdirektivets syfte, eftersom ett manuellt repeterat vapen aldrig kan utgöra ett kategori A-vapen (jfr kategori A, bilaga 1 del II).

I de få fall där ett stort vapenmagasin kan passa till såväl ett manuellt repeterat vapen som ett halvautomatiskt vapen med kantantändning kommer den som endast har tillstånd att inneha ett manuellt repeterat vapen med stort magasin att göra sig skyldig till vapenbrott enligt vapenlagen om denne monterar det stora magasinet på ett halvautomatiskt vapen med kantantändning, vilket regelmässigt bör föranleda återkallelse av vapentillståndet.

Genom den föreslagna regleringen får syftet med ändringsdirektivets bestämmelse anses uppfyllt.

Övriga bestämmelser

För rätten att inneha löstagbara vapenmagasin bör således gälla samma regler som för rätten att inneha ammunition och att förutsättningarna för att beviljas särskilt tillstånd till innehav ska vara desamma för ammunition och magasin. Många av vapenlagens

och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende ammunition bör i konsekvens härmed också gälla för vapenmagasin.

Personer och organisationer som meddelats särskilt tillstånd att inneha löstagbara magasin bör således registreras i Polismyndighetens register på samma sätt som gäller för personer och organisationer som meddelats tillstånd att inneha ammunition (jfr 1 a kap. 7 § vapenlagen). Vidare bör Polismyndighetens skyldighet att utfärda bevis över tillstånd att inneha skjutvapen eller ammunition och föreskrifterna om bevisets innehåll (3 kap. 1 och 7 §§ vapenförordningen) gälla även för tillstånd till innehav av vapenmagasin.

Det bör vidare införas ett straffsanktionerat förbud mot att överlåta magasin till någon som inte är berättigad att förvärva dem (jfr 2 kap. 9 § och 9 kap. 2 § första stycket e) vapenlagen.) och magasin som varit föremål för otillåtet innehav eller otillåten överlåtelse bör kunna förverkas (jfr 9 kap. 5 §). Om magasin överläts genom ombud ska ombudet ha eget vapentillstånd (jfr 2 kap. 9 §).

I 3 kap. finns bestämmelser om utlåning av skjutvapen. Den som har tillstånd att låna skjutvapen får, under den tid som han eller hon innehar ett vapen som lån, utan särskilt tillstånd även inneha ammunition till vapnet (10 §). Ett lånetillstånd bör på samma sätt ge låntagaren rätt att utan särskilt tillstånd inneha löstagbara magasin till vapnet.

Enligt 5 kap. 3 § har vapeninnehavare möjlighet att i vissa fall lämna över skjutvapen eller ammunition till annan för förvaring. För att få förvara skjutvapen eller ammunition hos annan krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos annan döms, enligt 9 kap. 2 § första stycket b), till böter eller fängelse högst sex månader. Bestämmelserna bör på motsvarande sätt gälla beträffande löstagbara magasin.

Även den som tar emot och förvarar ett skjutvapen åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd för förvaringen finns gör sig, enligt 2 § första stycket i), skyldig till brott. Straffskalan är böter eller fängelse högst sex månader. För att ingripanden mot oberättigade innehav av ammunition och löstagbara magasin inte ska kunna hindras av att innehavaren påstår sig förvara egendomen åt

annan framstår det som angeläget att på motsvarande sätt straffsanktionera även otillåten förvaring av sådan egendom.

Det bör även föreskrivas att ett tillstånd att inneha ett magasin ska återkallas av Polismyndigheten om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, om tillståndshavaren missbrukat sitt magasin eller det annars finns någon skäligen anledning att återkalla tillståndet (jfr 6 kap. 2 § vapenlagen). Vid omhändertagande av vapen med tillhörande tillståndsbevis och ammunition, vid risk för missbruk av vapnet eller när det är sannolikt att vapentillståndet kommer att återkallas, bör även tillhörande lösttagbara magasin omhändertas (jfr 6 kap. 4 §.). Det bör också föreskrivas att inlösen av magasin ska ske under samma förutsättningar som inlösen av skjutvapen och ammunition (jfr 7 kap. 1 § vapenlagen och 10 kap. 1 och 2 §§ vapenförordningen).

Om någon frivilligt lämnar in skjutvapen eller ammunition till Polismyndigheten får åtal för olovligt innehav av egendomen väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt (se 9 kap. 7 § vapenlagen). Motsvarande bör gälla för vapenmagasin.

Beträffande förvaring av magasin bör ställas samma krav som gäller för förvaring av ammunition (jfr 5 kap. 1-4 §§ vapenlagen samt 9 kap. och 17 kap. vapenförordningen). På samma sätt som gäller för ammunition bör sammanslutningars, museers och auktoriserade bevakningsföretags brott mot förvaringsbestämmelserna straffsanktioneras (jfr 9 kap. 2 § c)).

I 9 kap. 1 § vapenförordningen har Polismyndigheten bemyndigats att meddela särskilda föreskrifter om vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av tillståndspliktiga skjutvapen och sammanslutningars förvaring av ammunition. Bemyndigandet bör utvidgas till att omfatta vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av såväl skjutvapen som ammunition och lösttagbara magasin.

För magasin som ingår i dödsbon och konkursbon bör samma regler gälla som för ammunition (jfr 8 kap. 1-3 §§ vapenlagen och 11 kap. 1 § vapenförordningen).

Införsel av magasin bör i likhet med ammunition omfattas av tillståndsplikt enligt vapenlagen (jfr 2 kap. 1 § d) vapenlagen). För tillstånd till införsel bör samma förutsättningar gälla som för införsel av ammunition (jfr 2 kap. 11-15 §§ vapenlagen och 4 kap. 1 och 2 §§ samt 3 § andra stycket vapenförordningen). Den som har

rätt att driva handel med skjutvapen får, enligt 2 kap. 16 § vapenlagen, meddelas tillstånd att till Sverige föra in sådana skjutvapen som omfattas av handelstillståndet. För att inte i onödan försvåra vapenhandlarnas verksamhet bör generella införseltillstånd även kunna meddelas beträffande löstagbara magasin till sådana vapen som handelstillståndet omfattar.

De föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av 11 kap. 1 § f) vapenlagen om undantag från krav på tillstånd avseende skjutvapen och ammunition för bl.a. företrädare för annan stats myndighet som tillfälligt tjänstgör i Sverige och företrädare för polisen i våra nordiska grannländer som i tjänsten reser genom Sverige (4 kap. 4 och 5 §§ vapenförordningen) bör på motsvarande sätt gälla för magasin. Vapenförordningens regler om den avgift som får tas ut för prövning av ansökan om tillstånd att inneha ammunition respektive tillstånd till införsel av skjutvapen eller ammunition bör också gälla magasin (16 kap. 1 § vapenlagen).

I 6 kap. vapenförordningen finns regler om tillståndsplikt för utförsel från Sverige till ett annat EU-land av sådana skjutvapen som anges i bilagan till vapenförordningen (dvs. de skjutvapen som omfattas av bilagan till vapendirektivet i dess tidigare lydelse) och vissa delar till sådana skjutvapen. Även för utförsel av ammunition från Sverige till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) krävs särskilt tillstånd. Dessa bestämmelser har införts i vapenförordningen för att uppfylla kraven enligt vapendirektivet och explosivvarudirektivet¹⁰⁰ (se prop. 1995/96:52 s. 45 ff.). Direktiven innehåller inte några regler om utförsel av löstagbara vapenmagasin. Inte heller av något annat skäl finns det anledning att införa krav på tillstånd vid överföring till en stat inom EU eller EES avseende löstagbara vapenmagasin.

I ändringsdirektivet finns inte heller i övrigt några regler om utförsel av magasin. Inte heller tillverkning eller tillhandahållande av magasin regleras i direktivet. (Reglerna om vapenhandlare och vapenmäklare avser endast personer eller organisationer som hanterar skjutvapen, väsentliga delar och ammunition.) Krigsmateriel-

¹⁰⁰ Rådsdirektivet 93/15/EEG av den 5 april 1993 om harmonisering av bestämmelserna om utsläppande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk, som omarbetats till direktiv 2014/28/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden och övervakning av explosiva varor för civilt bruk.

lagstiftningen innehåller krav på tillstånd avseende utförelse, tillverkning och handel med löstagbara magasin till sådana vapen som utgör krigsmateriel. Den regleringen får anses tillräcklig. Det saknas således behov av att i vapenlagen eller vapenförordningen införa regler om utförelse, tillverkning och handel med löstagbara magasin.

Genom de föreslagna ändringarna i vapenlagen kommer smugglingslagens bestämmelser att gälla inte bara vid olovlig utförelse av sådana magasin som omfattas av krigsmateriellagstiftningen, utan även vid olovlig införelse av magasin.

När reglerna om märkning infördes i 2 a kap. vapenlagen anfördes att märkningen borde placeras på alla delar av ett vapen som är nödvändiga för dess funktion, s.k. vitala delar, som också är tillståndspliktiga var för sig (se Ds 2009:22 s. 60 och prop. 2010/11:72 s. 22). Ett vapenmagasin är inte en vital del och bör i konsekvens härmed inte omfattas av reglerna om märkning.

De föreslagna ändringarna i vapenlagen och vapenförordningen medför att även Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (PRSEFS 2009:13, FAP 551-3) måste revideras så att de i aktuella avseenden även omfattar löstagbara vapenmagasin.

4.13 Reglering av andra vapendelar

Förslag: Ljuddämpare ska inte längre jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § vapenlagen.

Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha avfyrningsmekanismer och ljuddämpare som passar till vapnet.

I övriga fall får särskilt tillstånd att inneha avfyrningsmekanismer och ljuddämpare meddelas under samma förutsättningar som enligt nuvarande lagstiftning gäller för ammunitionstillstånd.

De flesta av vapenlagens och vapenförordningens övriga bestämmelser avseende ammunition bör på motsvarande sätt gälla för avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Bedömning: Avfyrningsmekanismer till vapen som utgör krigsmateriel, liksom ljuddämpare till de flesta sådana vapen, omfattas av krav på tillstånd enligt krigsmateriellagen vad gäller tillverkning, utförsel och tillhandahållande. Det saknas därför anledning att också i vapenlagen reglera handel med eller utförsel av avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Avfyrningsmekanismer och ljuddämpare bör inte omfattas av reglerna om märkning i 2 a kap. vapenlagen.

I vapenlagen finns regler om skjutvapen och ammunition samt vissa föremål och vapendelar som jämföras med skjutvapen. I föregående kapitel föreslås att även löstagbara vapenmagasin – i syfte att uppfylla ändringsdirektivets krav – ska bli föremål för reglering enligt vapenlagen och vapenförordningen. Det föreslås emellertid inte att vapenmagasin ska jämföras med skjutvapen på samma sätt som gäller för övriga vapendelar som i dag regleras särskilt i vapenlagstiftningen. I stället föreslås att vapenmagasin ska regleras på samma sätt som ammunition.

Frågan har uppkommit om det finns anledning att reglera någon annan vapendel på motsvarande sätt, utan att det utgör ett krav enligt ändringsdirektivet.

4.13.1 Avfyrningsmekanismer

Gällande rätt m.m.

Avfyrningsmekanismer är oreglerade i vapenlagen och vapenförordningen. Krigsmateriellagstiftningen omfattar däremot särskilt utformade komponenter till vapen som utgör krigsmateriel (se ML1 och ML2 under punkten A a) i bilagan till krigsmaterielförordningen). Avfyrningsmekanismer till alla vapen utom slätborrade jakt- och sportvapen torde därmed omfattas av tillståndsplikt enligt krigsmateriellagen för tillverkning, tillhandahållande och utförelse. Det innebär att avfyrningsmekanismer i dag är reglerade på samma sätt som löstagbara magasin.

Överväganden och bedömning

I ingressen till ändringsdirektivet påtalas att vissa halvautomatiska vapen lätt kan omvandlas till helautomatiska skjutvapen och att dessa därmed utgör ett hot mot säkerheten (se punkt 23).

Skillnaden mellan halvautomatiska och helautomatiska vapen ligger i avfyrningsmekanismens funktion. Hos såväl halv- som helautomatiska vapen sker omladdningen automatiskt med användande av kraften från det föregående skottet. Avfyrningen skiljer sig däremot åt. Hos halvautomatiska vapen kräver varje avfyrning en manuell åtgärd av skytten. Hos helautomatiska vapen sker avfyrning däremot automatiskt så länge avtryckaren hålls intryckt efter det att skytten manuellt har utlöst det första skottet.

Det vanligaste sättet att konvertera ett halvautomatiskt vapen till ett helautomatiskt är att ändra avfyrningsmekanismen. Därutöver krävs oftast någon form av konvertering av vapnets slutstycke. Konvertering genom att ändra avfyrningsmekanismen är möjlig att utföra på i princip alla halvautomatiska vapen men är betydligt enklare hos vapen vars grundkonstruktion bygger på militära, helautomatiska vapen.

Det kan antas att syftet med att i ändringsdirektivet uttryckligen ange att såväl den övre som nedre lådan utgör en väsentlig del enligt artikel 1.1.2 (se avsnitt 4.1) har varit att bringa den del som regelmässigt innehåller avfyrningsmekanismen under kontroll. Hos

militära vapen med delade lådor är avfyrningsmekanismen nämligen ofta en integrerad del av den nedre lådan (t.ex. hos AK5 och vapen av Kalasjnikovtyp). Det förekommer emellertid även att avfyrningsmekanismen hos militära vapen är en separat, icke fast anbringad del, i den nedre delen av lådan. Vidare är avfyrningsmekanismen på civila gevär vanligen en separat enhet som monteras på vapnets låda, s.k. ”trycken”. Det gäller för såväl halvautomatiska som manuellt omladdade gevär.

Det har från Polismyndigheten framförts att det finns ett behov av att utvidga vapenlagens tillståndskrav till att även omfatta avfyrningsmekanismer som inte är fast anbringade i vapnets låda, bl.a. för att kunna ingripa när sådana komponenter påträffas hos personer som saknar vapenlicens.

Samtidigt har från de skytte- och jägarförbund som utredningen samrått med framhållits att avfyrningsmekanismer lätt kan bli utslitna eller hänga upp sig och att det finns ett praktiskt behov av att till ett vapen kunna inneha flera avfyrningsmekanismer att byta mellan.

Liksom beträffande lösa vapenmagasin framstår det således som angeläget att bringa lösa avtryckarmekanismer under kontroll, utan att samtidigt inkräkta på berättigade intressen hos personer som legalt innehar vapen för skjutning. Detta kan åstadkommas genom att införa samma reglering för avfyrningsmekanismer som den som i föregående kapitel har föreslagits för löstagbara magasin.

En sådan ordning ligger också i linje med vapenlagens dubbla syfte – nämligen att ha kontroll över det legitima innehavet och användningen av skjutvapen samtidigt som lagen ska förhindra att vapen används i brottslig verksamhet.

På samma sätt som gäller för löstagbara magasin och andra vapendelar kan avfyrningsmekanismer vara konstruerade på olika sätt och bestå av en varierande sammansättning komponenter. Eventuella definitions- och gränsdragningsproblem bör även beträffande avfyrningsmekanismer kunna lösas genom tillämpningsföreskrifter och praxis.

Även avfyrningsmekanismer bör således omfattas av den reglering som i avsnitt 4.12 föreslagits för löstagbara vapenmagasin. För att särskilt tillstånd att inneha avfyrningsmekanismer ska få meddelas bör alltså, på samma sätt som för löstagbara magasin, gälla att det skäligen kan antas att de inte kommer att missbrukas. Av

samma anledning som redogjorts för beträffande löstagbara magasin bör inga särskilda regler om tillståndskrav för tillverkning, utförsel eller handel införas i vapenlagen beträffande avfyrningsmekanismer. Sådana komponenter bör inte heller omfattas av märkningskrav.

4.13.2 Ljuddämpare

Gällande rätt m.m.

Ljuddämpare är en anordning som i regel monteras på vapnets pipmyrning för att reducera ljudet som uppkommer när vapnet avfyras. Ljuddämpare jämställs enligt 1 kap. 3 § f) vapenlagen med skjutvapen och det krävs således tillstånd för att inneha ljuddämpare, liksom att driva handel med ljuddämpare och att föra in sådana komponenter till Sverige. Ljuddämpare torde emellertid inte omfattas av reglerna i 6 kap. vapenförordningen om utförsel till en annan stat inom Europeiska unionen.¹⁰¹ Ljuddämpare till slätborrade vapen med en kaliber som understiger 20 mm och andra vapen med en kaliber om högst 12,7 mm utgör också sådan krigsmateriel som omfattas av krigsmateriellagstiftningens tillståndskrav för tillverkning, tillhandahållande och utförsel (se ML1 d) under punkten A a) i bilagan till krigsmateriellförordningen).

Ljuddämpare upptogs bland de vapendelar som jämställs med skjutvapen i 1973 års vapenlag. Syftet var bl.a. att motverka olaga jakt med ljuddämparförsedda vapen (se prop. 1973:166 s. 30 och

¹⁰¹ I 6 kap. 1 § vapenförordningen anges att tillstånd krävs för att föra över skjutvapen som omfattas av bilagan till förordningen från Sverige till en annan stat inom Europeiska unionen. Normalt jämställs ljuddämpare med skjutvapen vid tillämpning av vapenförordningen (1 kap. 1 §). I bilagan till förordningen (som motsvarar bilagan till vapendirektivet i dess tidigare lydelse) finns en förteckning över skjutvapen och ammunition indelade i olika kategorier (A-D). Efter förteckningen anges under rubriken "Vapendelar" att slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen som separata delar tillhör samma kategori som det skjutvapen de är tänkta att vara monterade på. Det talar för att begreppet "skjutvapen" i bilagan har en snävare innebörd än annars i vapenförordningen och således endast avser själva vapnet. För detta talar också att bestämmelsen i 6 kap. 1 § vapenförordningen har införts i syfte att uppfylla vapendirektivets krav (prop. 1995/96:52 s. 46 f.), vilka inte omfattar ljuddämpare.

95.) I förarbetena uttalas att tillståndsgivningen bör vara synnerligen restriktiv (a. prop. s. 96).

Enligt 2 kap. 5 § 6 vapenförordningen ska behov av ljuddämpare för jaktvapen anses föreligga endast om ändamålet är skydd för människors hälsa eller miljön, i den utsträckning Polismyndigheten föreskriver det. För ljuddämpare för målskjutningsvapen anges dessutom att det ska vara särskilt påkallat.

I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd (6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3) anges att tillstånd för innehav av ljuddämpare till kulgevär som är avsedda för ammunition i klasserna 1 och 2 (jfr 14 § NFS 2002:18) och som innehas för jaktändamål får meddelas till skydd för hälsa och miljö t.ex. för att förebygga hörselskador. Om tillstånd har meddelats för sådana vapen får ljuddämparen även användas vid målskjutning. För innehav av ljuddämpare till andra gevär som innehas för jaktändamål gäller att tillstånd får meddelas till skydd för hälsa och miljö endast om det är särskilt påkallat. Vidare framgår att tillstånd inte bör meddelas för att förebygga hörselskador beträffande sådana gevär, men att det däremot kan meddelas för att en befintlig hörselskada inte ska förvärras. Tillstånd till innehav av ljuddämpare för kulgevär som är avsedda för ammunition i klass 4 bör dock enligt de allmänna råden endast meddelas undantagsvis för t.ex. jakt inom planlagt område på uppdrag av en kommun.

Anledningen till den förhållandevis generösa tillståndsgivningen för jaktvapen i klasserna 1 och 2 är att det för sådana vapen inte är möjligt att med hjälp av en ljuddämpare reducera ljudet nämnvärt under ljudstyrkan för ett vapen i klass 3 som inte är försett med ljuddämpare. (Se Ds 2004:32 s. 164 f. och prop. 2005/06:113 s. 51.)

När det gäller ljuddämpare för målskjutningsvapen anges i de allmänna råden att det i normalfallet får anses möjligt att skydda sin hörsel vid målskjutning på annat sätt än genom att använda ljuddämpare på sitt vapen. Vidare anges att det för tillstånd bör krävas att innehavet är särskilt påkallat i det enskilda fallet och att läkarintyg från specialist beträffande hörselskador infordras. Det anges också att tillstånd för att förebygga hörselskador inte bör meddelas och att tillståndsgivningen bör vara synnerligen restriktiv.

Överväganden och bedömning

Jägarnas Riksförbund och Svenska jägarförbundet har i skrivelser till regeringen i maj 2015 (dnr Ju2015/04145/L4) respektive mars 2016 (dnr Ju2016/02691/L4) hemställt att kravet på tillstånd för ljuddämpare till jaktvapen ska tas bort.

De övriga vapendelar som vid tillämpning av vapenlagen och vapenförordningen jämföras med skjutvapen – slutstycken, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor och mantlar – har det gemensamt att de är nödvändiga för vapnets funktion, s.k. vitala delar. Ljuddämpare är inte en sådan vital vapendel. Det talar emot att jämföra ljuddämpare med skjutvapen på det sätt som görs i dag. Till skillnad från de övriga vapendelar som jämföras med skjutvapen utgör ljuddämpare inte heller en väsentlig del enligt ändringsdirektivet.

Ljuddämpare utgör emellertid en vapendel som kan vara åtråvärd i kriminella kretsar och som kan användas i illegala syften. Det framstår därför som angeläget att även i fortsättningen kunna förhindra obehöriga förvärv och innehav av ljuddämpare. Vid legal användning bidrar å andra sidan ljuddämpare vid såväl jakt som målskytte till att minska risken för hörselskador och minska vapnets rekyl.

Genom att låta ljuddämpare omfattas av samma reglering som föreslagits för vapenmagasin och avfyrningsmekanismer kan åstadkommas att endast den som har en vapenlicens för ett vapen som ljuddämparen passar till tillståndsfritt kan förvärva och inneha ljuddämpare. I övriga fall kommer innehav av ljuddämpare att kräva särskilt tillstånd.¹⁰²

För att särskilt tillstånd att inneha ljuddämpare ska få meddelas bör samma kriterium gälla som föreslås avseende löstagbara vapenmagasin och avfyrningsmekanismer – nämligen att det skäligen kan antas att ljuddämparen inte kommer att missbrukas. Vad som ska förutsättas för att särskilt tillstånd ska utfärdas för innehav av ljuddämpare får regleras närmare i tillämpningsföreskrifter. Det torde emellertid normalt sett endast komma i fråga att meddela sådana särskilda tillstånd för samlingsändamål.

¹⁰² En liknande ordning finns i Finland. Där får den som har tillstånd att inneha ett vapen utan särskilt tillstånd förvärva, inneha och överlåta ljuddämpare. I Norge är ljuddämpare en i vapenlagstiftningen oreglerad vapendel.

Regleringen i krigsmateriellagstiftningen omfattar visserligen endast ljuddämpare till sådana vapen som anges i kategorin ML1. Majoriteten av alla skjutvapen som utgör krigsmateriel torde dock ingå i den kategorin. Krav på tillstånd för tillverkning, tillhandahållande och utförelse enligt krigsmateriellagstiftningen får därför anses utgöra en väl avvägd reglering.

Sammanfattningsvis föreslås således att ljuddämpare inte längre ska omfattas av bestämmelsen i 1 kap. 3 § f) vapenlagen och i stället omfattas av samma reglering som i avsnitt 4.12 och 4.13.1 föreslås avseende löstagbara vapenmagasin och avfyringsmekanismer.

4.14 Misstänkta transaktioner med ammunition

Bedömning: Vapenhandlare har vid försäljning av ammunition en straffsanktionerad skyldighet att kontrollera att köparen har tillstånd eller rätt att inneha ammunitionen. I avsnitt 4.4 föreslås att vapenmäklare ska ha motsvarande skyldighet vid yrkesmässig förmedling av ammunition. Artikel 10.2 påkallar ingen ytterligare författningsändring.

4.14.1 Ändringsdirektivet

I artikel 10.2, som är ny, anges att vapenhandlare och vapenmäklare får vägra att genomföra varje transaktion för förvärv av komplett ammunition och delar av ammunition som de med fog anser vara misstänkt på grund av sin karaktär eller omfattning, och att de ska rapportera varje försök till sådan transaktion till de behöriga myndigheterna.

I ingressen till ändringsdirektivet anges att en transaktion kan anses vara misstänkt om den exempelvis inbegriper mängder som är ovanliga för den planerade privata användningen, om köparen inte verkar känna till ammunitionens användning eller om köparen insisterar på att få betala kontant och samtidigt är ovillig att visa upp identitetsbevis (punkt 19).

4.14.2 Gällande rätt och bedömning

Enligt 2 kap. 8 § vapenlagen får den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd inneha ammunition till vapnet, om ammunitionen är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapen avser. I andra fall krävs tillstånd för att få inneha ammunition. Sådant tillstånd får meddelas enskilda personer samt sådana samman slutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att ammunitionen inte kommer att missbrukas.

Enligt 9 § får skjutvapen eller ammunition överlåtas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet eller ammunitionen. I bestämmelsen anges också att om ammunition överläts genom ombud ska ombudet ha eget vapentillstånd. Vid försäljning av ammunition måste säljaren således kontrollera att köparen antingen har ett särskilt ammunitionstillstånd som omfattar den aktuella ammunitionen eller att denne har rätt eller tillstånd att inneha ett vapen som berättigar till innehav av sådan ammunition. (Regleringen behandlas även i avsnitt 4.9.)

Bestämmelsen är straffsanktionerad. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet överlåter ammunition till någon som inte har rätt att inneha den kan dömas för brott mot vapenlagen enligt 9 kap. 2 § första stycket e). En vapenhandlare riskerar i sådana situationer också att få sitt tillstånd att driva handel med skjutvapen återkallat (jfr 6 kap. 3 § första stycket c) alternativt andra stycket vapenlagen).

I avsnitt 4.4 föreslås att 2 kap. 9 § och 9 kap. 2 § första stycket e) ska gälla på motsvarande sätt vid yrkesmässig förmedling av sådan egendom som omfattas av bestämmelserna. Det innebär att också en vapenmäklare vid förmedling av ammunition får en straffsanktionerad skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har rätt att inneha ammunitionen.

Sammantaget innebär befintlig och föreslagen reglering i dessa avseenden att såväl vapenhandlare som vapenmäklare är skyldiga att vägra att genomföra sådana transaktioner avseende ammunition som de med fog anser vara otillåtna. Vad som sägs i artikel 10.2 påkallar ingen ytterligare författningsändring.

4.15 Larm- och signalvapen m.m.

Bedömning: Skjutvapen som har omvandlats till start- eller signalvapen (larm- eller signalvapen enligt ändringsdirektivets terminologi) eller salutvapen/akustiska vapen betraktas som obrukbara vapen som är underkastade samma reglering som brukbara vapen. Även vapen som ursprungligen har tillverkats som start- eller signalvapen jämföras, med vissa undantag, med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagens bestämmelser. I dessa delar uppfyller befintlig reglering kraven i ändringsdirektivet.

4.15.1 Ändringsdirektivet

I artikel 1.1.4 och 1.1.5 har genom ändringsdirektivet två nya definitioner införts. *Larm- och signalvapen* definieras i artikel 1.1.4 som anordningar med patroner som är konstruerade endast för att avfira lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk signalammuniton och som inte kan omvandlas till att avfira ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne. *Salutvapen och akustiska vapen* definieras i artikel 1.1.5 som skjutvapen som har omvandlats särskilt så att de endast kan avfira lösa skott för användning vid t.ex. teaterföreställningar, fotografering, film- och TV-inspelningar, återskapande av historiska händelser, parader, idrottsevenemang och utbildning.

Vapen som är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk undantas från direktivets tillämpningsområde, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte (se bilaga 1 del III första stycket a). Genom ändringsdirektivet har emellertid i bilaga 1 del II under kategorierna A, B och C lagts till nya punkter av vilka det framgår att som skjutvapen i respektive kategori ska räknas varje skjutvapen i den kategorin som har omvandlats till att avfira lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller akustiskt vapen (se punkten 9 under kategori A, punkten 8 under kategori B och punkten 5 under kategori C). Skjutvapen som har omvandlats till larm- och signalvapen är således inte undantagna från direktivets

tillämpningsområde utan ska klassificeras som sådana vapen som de ursprungligen har utgjort.

För larm- och signalvapen finns ytterligare bestämmelser i en ny artikel 10a, som saknar motsvarighet i direktivets tidigare lydelse. Genom artikeln införs en skyldighet för medlemsstaterna att vidta åtgärder för att säkerställa att larm- och signalvapen inte kan omvandlas till skjutvapen (artikel 10a.1) samt en bestämmelse om att sådana vapen som kan omvandlas till skjutvapen ska medlemsstaterna klassificera som skjutvapen (artikel 10a.2).

Enligt artikel 10a.3 ska kommissionen anta genomförandeakter om fastställande av tekniska specifikationer för larm- och signalvapen som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller efter detta datum, för att säkerställa att de inte går att omvandla till att avfira ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne. En första sådan genomförandeakt ska antas senast den 14 september 2018. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2, vilket innebär att artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas. I sist nämnda artikel finns regler om omröstning och yttrande från den kommitté som ska företräda kommissionen samt om krav som ska uppfyllas för att kommissionen ska kunna anta de aktuella akterna.

4.15.2 Gällande rätt och bedömning

Obrukbara skjutvapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen är enligt 1 kap. 3 § b) vapenlagen underkastade samma reglering som skjutvapen. Begreppet obrukbara skjutvapen avser både obrukbara skjutvapen som kan omvandlas till brukbart skick och varaktigt obrukbara skjutvapen (jfr prop. 1961:21 s. 21 f.). Bestämmelsen omfattar således sådana vapen som i ändringsdirektivet definieras som salutvapen och akustiska vapen.

Enligt 1 kap. 3 § c) gäller vapenlagens bestämmelser om skjutvapen även för start- och signalvapen som laddas med patroner. Start- och signalvapen motsvarar vad som i ändringsdirektivet benämns larm- och signalvapen.

Vapen som är konstruerade som larm- och signalvapen enligt ändringsdirektivets definition klassificeras således som skjutvapen

och omfattas av vapenlagens krav på tillstånd, oavsett om de kan omvandlas till brukbara skjutvapen eller inte. De är således också underkastade samma kontroll som brukbara skjutvapen. Kraven enligt direktivets artikel 10a är därmed uppfyllda.

Genom ändringsdirektivet föreskrivs vidare att salutvapen och akustiska vapen samt larm- och signalvapen som ursprungligen har utgjort verkliga skjutvapen ska klassificeras som skjutvapen i de kategorier de ursprungligen har tillhört (se punkt 9 under kategori A, punkt 8 under kategori B och punkt 5 under kategori C i bilagan). Det innebär bl.a. att ett omvandlat kategori A-vapen fortfarande ska omfattas av de stränga krav för tillstånd som gäller enligt artikel 6.

När det gäller start- och signalvapen är prövningen i tillstånds-ärenden avsevärt mindre restriktiv än för övriga skjutvapen (se 2 kap. 6 § vapenlagen, 2 kap. 3 § fjärde stycket vapenförordningen, Polismyndighetens allmänna råd i 6 kap. RPSFS 2009:13, FAP 551-3 samt prop. 1986/87:154 s. 15 f.). Vidare görs enligt 2 kap. 2 § andra stycket vapenförordningen undantag för Sveriges Riksidrottsförbund och därtill anslutna förbund och föreningar, som inte behöver ha tillstånd för innehav av start- eller signalvapen. Detsamma gäller Svenska Brukshundsklubben och Svenska Kennelklubben samt till dessa klubbar anslutna klubbar. Med start- och signalvapen torde i dessa sammanhang emellertid avses endast sådana vapen som ursprungligen är tillverkade som start- eller signalvapen. Ett riktigt skjutvapen som har omvandlats till ett start- eller signalvapen torde i stället bedömas som ett obrukbart vapen enligt 1 kap. 3 § b) vapenlagen. För obrukbara vapen finns inte någon motsvarande särreglering när det gäller förutsättningarna att beviljas tillstånd. Även de krav som följer av tilläggen i respektive vapenkategori i direktivets bilaga får därmed anses uppfyllda genom befintlig reglering.

4.16 Deaktivering

Förslag: I bilagan till vapenförordningen tas undantaget avseende varaktigt obrukbara vapen bort. Sådana vapen kommer därmed att omfattas av de bestämmelser i vapenförordningen som hänvisar till bilagan.

Bedömning: Kraven enligt ändringsdirektivets artikel 10b påkallar inte någon författningsändring. För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste emellertid Polismyndigheten inrätta en organisation för att utföra de uppgifter vid deaktivering som föreskrivs i 2 kap. 15 § vapenförordningen.

4.16.1 Ändringsdirektivet

Vapen som har gjorts definitivt obrukbara har tidigare undantagits från vapendirektivets tillämpningsområde (se bilaga 1 del III första stycket a i direktivets tidigare lydelse). I ingressen till ändringsdirektivet anförts att det finns en stor risk för att de skjutvapen som inte deaktiverats på rätt sätt reaktiveras och att sådana skjutvapen därför, i syfte att höja säkerhetsnivån i hela unionen, bör omfattas av direktivet (se punkt 21). I artikel 1.1.6 har därför en ny definition av deaktiverade skjutvapen införts. Där anges att med deaktiverade vapen avses skjutvapen som har gjorts permanent obrukbara genom åtgärder som medför att det berörda skjutvapnets samtliga väsentliga delar¹⁰³ gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle möjliggöra någon form av reaktivering av skjutvapnet.

Genom ändringsdirektivet hänförs skjutvapen som tillhör kategorierna A och B och som har deaktiverats i enlighet med kommis-

¹⁰³ Genom ändringsdirektivet har definitionen av väsentlig del utvidgats till att omfatta pipan, stommen, lådan, inklusive både övre och nedre i tillämpliga fall, manteln, cylindern (trumman) samt slutstycket, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade (se artikel 1.1.2).

sionens genomförandeförordning till kategori C, dvs. anmälningspliktiga vapen. (Se bilaga 1 del II punkten 6 under kategori C.)

I en ny artikel 10b anges att medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera åtgärderna för deaktivering av skjutvapen för att säkerställa att ändringarna av ett skjutvapen gör alla dess väsentliga delar definitivt funktionsodugliga och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle tillåta någon form av reaktivering av skjutvapnet. Vidare anges att medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg och annan handling av vilka det framgår att skjutvapnet deaktiverats, och att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte. I direktivets tidigare lydelse fanns bestämmelser om kontroll av obrukbara vapen (bilaga 1 del III andra stycket i 2008 års ändringsdirektiv). Bestämmelserna har skärpts genom att artikel 10b föreskriver att kontrollen ska omfatta skjutvapnets alla väsentliga delar samt att det ska krävas både att ett intyg eller annan handling utfärdas och att vapnet märks. Tidigare gavs medlemsstaterna möjlighet att välja mellan att kräva att intyg utfärdades eller att vapnet märktes.

I protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, som införlivats genom rådets beslut 2014/164/EU¹⁰⁴ anges generella principer för deaktivering av skjutvapen. Kommissionen har också den 15 december 2015 antagit en genomförandeförordning om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga¹⁰⁵ (i det följande ”kommissionens genomförandeförordning”). I en bilaga till denna har tekniska specifikationer för deaktivering av skjutvapen fastställts, vilka började tillämpas den 8 april 2016. Enligt ändringsdirektivets artikel 10b.2 ges kommissionen i uppdrag att anta nya genomförandeakter om fastställande av standarder och teknik för deaktivering. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2,

¹⁰⁴ Rådets beslut av den 11 februari 2014 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (2014/164/EU).

¹⁰⁵ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

vilket innebär att artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas. I artikeln finns regler om omröstning och yttrande från den kommitté som ska företräda kommissionen samt om krav som ska uppfyllas för att kommissionen ska kunna anta de aktuella akterna.

4.16.2 Gällande rätt samt överväganden och förslag

Obrukbara skjutvapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen är enligt 1 kap. 3 § b) vapenlagen underkastade samma reglering som skjutvapen. Begreppet obrukbara skjutvapen omfattar både obrukbara skjutvapen som kan omvandlas till brukbart skick och varaktigt obrukbara skjutvapen (jfr prop. 1961:21 s. 21 f.). Även obrukbara vapen omfattas således av vapenlagens krav på tillstånd.

Vid tillämpning av vissa bestämmelser i vapenförordningen används emellertid direktivets kategoriindelning och definition av skjutvapen (se prop. 1995/96:52 s. 29 f.). I dessa bestämmelser, exempelvis 3 kap. 9 § som gäller europeiskt skjutvapenpass och 6 kap. 1 § som avser överföring av vapen, hänvisas till skjutvapen som avses i bilagan till vapenförordningen. Bilagan har utformats i enlighet med definitionen i direktivets tidigare lydelse och enligt den undantas föremål som stämmer överens med beskrivningen i de angivna kategorierna men som har gjorts varaktigt obrukbara genom åtgärder som medför att skjutvapnets slutstycke, patronläge och pipa har gjorts definitivt oanvändbara och möjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst användning av skjutvapnet.

I enlighet med ändringarna i direktivet bör undantaget i bilagan avseende varaktigt obrukbara vapen tas bort, så att även sådana vapen kommer att omfattas av aktuella bestämmelser i vapenförordningen. (I avsnitt 4.18 konstateras att ändringsdirektivet påkallar fler ändringar i bilagan.)

I Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om varaktigt obrukbara vapen (16 kap. RPSFS 20109:13, FAP 551-3) anges vad som krävs för att ett vapen ska anses vara varaktigt obrukbart, dvs. vilka åtgärder som bör vidtas för att säkerställa att skott inte kan avlossas och att vapnet inte ska kunna återställas i brukbart skick. Åtgärderna uppfyller inte kraven för deaktivering enligt kommis-

sionens genomförandeförordning. Polismyndigheten har också upplyst att det i dag inte finns någon organisation för att utföra deaktiveringar enligt de tekniker och standarder som anges i kommissionens genomförandeförordning.

I 2 kap. 15 § vapenförordningen finns emellertid en bestämmelse som trädde i kraft den 15 juni 2016. Där föreskrivs att Polismyndigheten ska ansvara för utförandet av de uppgifter som en kontrollorganisation har enligt kommissionens genomförandeförordning och de uppgifter som en medlemsstat har enligt artiklarna 3.6 och 4 samma förordning. Vidare anges att Polismyndigheten får meddela föreskrifter om vilka offentliga eller privata organisationer eller individer som får utföra deaktivering av skjutvapen enligt kommissionens genomförandeförordning. Några sådana föreskrifter har emellertid inte utfärdats.

Med kontrollorganisation avses i kommissionens genomförandeförordning en behörig myndighet som utsetts av medlemsstaten att kontrollera att deaktiveringen av ett skjutvapen har utförts i enlighet med de tekniska specifikationer som fastställs i bilagan till förordningen. Kontrollorganisationen ska enligt förordningen också utfärda intyg om sådan deaktivering som utförts i enlighet med specifikationerna (artikel 3). Vidare föreskrivs att kontrollorganisationen ska märka deaktiverade skjutvapen med en enhetlig unik märkning som ska anbringas på alla komponenter som modifierats vid deaktiveringen av skjutvapnet (artikel 5). Artikel 3.6 avser medlemsstaternas skyldighet att bevara dokumentation över de intyg som utfärdas för deaktiverade skjutvapen och artikel 4 avser kontrollorganisationens skyldighet att bistå andra medlemsstater med deaktivering respektive att kontrollera deaktivering av ett skjutvapen.

Genom bestämmelsen i 2 kap. 15 § vapenförordningen har Polismyndigheten således ålagts ansvar att kontrollera och utfärda intyg över utförda deaktiveringar samt märka deaktiverade skjutvapen i enlighet med vad som föreskrivs i kommissionens genomförandeförordning. Regleringen uppfyller i sig kraven enligt ändringsdirektivets artikel 10 b och någon författningsändring är därmed inte påkallad.

För att ändringsdirektivets krav ska uppfyllas i praktiken måste dock Polismyndigheten inrätta en organisation som kan utföra de uppgifter som myndigheten redan har ålagts att utföra. Polis-

myndigheten måste också utfärda närmare föreskrifter om vilka offentliga eller privata organisationer eller individer som ska få utföra deaktivering enligt kommissionens genomförandeförordning.

4.17 Transitering

Bedömning: Befintlig reglering om tillstånd vid införsel av skjutvapen är förenlig med ändringsdirektivets krav. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

4.17.1 Ändringsdirektivet

I artikel 11 regleras alla typer av förflyttning och överföring av skjutvapen mellan medlemsstaterna. Förflyttningar enligt den artikeln kräver normalt att den överförande staten utfärdar ett särskilt tillstånd för varje enskilt fall (artikel 11.2). Vapenhandlare får dock meddelas generella tillstånd. Det åligger den överförande staten att innan tillstånd beviljas kontrollera om det aktuella skjutvapnet får överföras utan föregående godkännande från den mottagande staten och, om så inte är fallet, huruvida sådant godkännande har lämnats (se prop. 1995/96:52 s. 44). Enligt artikel 11.4 ska varje medlemsstat tillhandahålla de övriga medlemsstaterna en förteckning över vilka skjutvapen som inte utan medlemsstatens föregående samtycke får överföras till dess territorium.

För skjutvapen som medförs vid resa genom två eller flera medlemsstater (transitering) kan, i stället för tillstånd enligt artikel 11, den ordning som föreskrivs i artikel 12 tillämpas. Enligt artikel 12 gäller som huvudregel att innehav av skjutvapen under transitering är tillåtet endast om den berörda personen har fått tillstånd av var och en av de berörda medlemsstaterna. Sådana tillstånd kan beviljas för en eller flera resor och för en maximal tid om ett år, med möjlighet till förlängning. Beslut om sådant tillstånd ska föras in i det europeiska skjutvapenpasset, som ska medföras under resan och på begäran visas upp för medlemsstaternas myndigheter.

I artikel 12.2 föreskrivs undantag från kravet på tillstånd från samtliga berörda medlemsstater. Artikeln har delvis ändrats genom ändringsdirektivet. Utan det föregående tillstånd som avses i artikel 11.2 får jägare och återskapare av historiska händelser inneha ett eller flera skjutvapen i kategori C under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sin verksamhet, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass där skjutvapnet eller skjutvapnen är införda. En ytterligare förutsättning är att personen kan styrka skälet för resan, särskilt genom uppvisande av en inbjudan eller något annat bevis på sin verksamhet i den medlemsstat som är destinationsland. Det angivna undantaget för jägare och återskapare av historiska händelser gäller på motsvarande sätt för tävlingsskyttar som innehar skjutvapen i kategorierna B eller C och skjutvapen i kategori A för vilka tillstånd har beviljats undantagsvis enligt artikel 6.6 eller för vilka tillståndet har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

Enligt artikel 12.2 tredje stycket ska undantaget inte tillämpas på resor till en medlemsstat som förbjuder eller kräver tillstånd för förvärv och innehav av vapnet i fråga. Det ska i så fall uttryckligen anmärkas i det europeiska skjutvapenpasset. Genom ändringsdirektivet har i tredje stycket tillagts att medlemsstaterna även får vägra att tillämpa undantaget beträffande skjutvapen i kategori A för vilka tillstånd beviljats enligt artikel 6.6 eller för vilka tillstånd bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

4.17.2 Gällande rätt och bedömning

Av 2 kap. 1 § d) vapenlagen följer att tillstånd krävs för att föra in skjutvapen och ammunition i Sverige. Från kravet på tillstånd föreskrivs undantag i 13 §. En enskild person får, enligt punkt a) i sist nämnda paragraf, föra in de skjutvapen och den ammunition som han eller hon har rätt att inneha i Sverige för personligt bruk. Detsamma gäller sammanslutningar, huvudmän för museer och bevakningsföretag som meddelats tillstånd att inneha skjutvapen. Vidare får, enligt punkt b), enskilda personer som har permanent tillstånd från en behörig myndighet i Danmark, Finland eller Norge att där inneha jakt- eller tävlingsskjutvapen medföra dessa vapen med tillhörande ammunition vid vistelse i Sverige för tillfällig

användning vid jakt eller tävling här samt vid resa genom Sverige till Danmark, Finland eller Norge i anslutning till tillfällig användning vid jakt eller tävling i något av de länderna.

För att få tillstånd att föra in skjutvapen och ammunition till Sverige gäller i princip samma förutsättningar som för att få tillstånd till innehav av sådan egendom (2 kap. 11 § vapenlagen och 4 kap. 1 § vapenförordningen). Ett införseltillstånd ger rätt att under den begränsade tid och för det ändamål som anges i tillståndet i Sverige inneha de skjutvapen och den ammunition som förts hit med stöd av tillståndet. Tillståndet gäller under förutsättning att vapnen och ammunitionen förs in inom sex månader från dagen för tillståndet eller den längre tid som Polismyndigheten bestämmer (2 kap. 12 § vapenlagen.) I 4 kap. 3 § vapenförordningen anges att tillstånd till införsel av skjutvapen som medförs vid resa av en person bosatt i ett land inom Europeiska unionen får beviljas för en eller flera resor under högst ett år och ska anses omfatta rätt att inneha vapnet i Sverige under denna tid. Ett beslut om sådant tillstånd ska skrivas in i tillståndshavarens europeiska skjutvapenpass. Ett sådant tillstånd ska även anses omfatta rätt till införsel av ammunition som är avsedd för vapnet och som innehavaren kan antas behöva under vistelsen i Sverige.

Det har från skytteförbund och jägarförbund framhållits att Sveriges inställning att inte acceptera den förenklade ordning som föreskrivs i artikel 12.2 i direktivet innebär stora praktiska problem när personer från andra EU-länder än Danmark och Finland liksom från Norge reser till Sverige för att delta i jakt eller bedriva tävlingsskytte. Förbunden har också hävdade att Sveriges inställning att inte acceptera att skjutvapen förs in till landet utan föregående tillståndsprövning skulle strida mot direktivets bestämmelser.

Den förenklade ordning för införsel av vapen som föreskrivs i artikel 12.2 är inte obligatorisk för länder som kräver tillstånd för förvärv och innehav av vapnet i fråga. Samtliga föremål som enligt ändringsdirektivet definieras som skjutvapen omfattas av krav på tillstånd för innehav i Sverige, vilket innebär att Sverige inte har någon skyldighet att godta att skjutvapen förs in i landet utan föregående tillståndsprövning.

Vid genomförande av vapendirektivet i dess ursprungliga lydelse konstaterades att Sverige som medlemsstat bör medverka till att

underlätta den fria rörligheten inom EU men att det intresset måste vägas mot säkerhetsaspekten. Som skäl för att inte godta att skjutvapen förs in i landet utan föregående tillståndsprövning anfördes bl.a. att vapendirektivets minimikrav beträffande kontroll över skjutvapen och ammunition inom respektive medlemsstat väsentligt understiger den svenska vapenlagstiftningens kontrollnivå och att det finns medlemsstater där kontrollen av vissa typer av vapen, exempelvis hagelgevär, är i det närmaste obefintlig. Det hänvisades också till att undantaget från införseltillstånd avseende Danmark, Finland och Norge, som infördes år 1955, motiverades av att kraven för att få tillstånd till innehav i de länderna var jämförbara med de som gällde i Sverige (prop. 1955:37 s. 62). Mot den bakgrunden fann regeringen att övervägande skäl talade mot att införa en förenklad ordning enligt artikel 12.2. (Se prop. 1995/96:52 s. 44 ff.)

Frågan har därefter vid upprepade tillfällen behandlats i riksdagen, varvid säkerhetsaspekten åter lyfts fram. (Se t.ex. riksdagens beslut den 14 april 2016 att avslå motionsyrkanden om att ta bort kravet på införseltillstånd [protokoll 2015/16:92 s. 77 och Justitieutskottets betänkande 2015/16:JuU20 s. 67] samt justitieminister Morgan Johanssons svar på interpellation om vapenpasset den 27 oktober 2017 [protokoll 2017/18:25 s. 8-12].)

Sammanfattningsvis kan konstateras att Sveriges ställning att inte godta att skjutvapen förs in i landet utan föregående tillståndsprövning är förenligt med direktivets bestämmelser. Kravet på införseltillstånd motiveras av säkerhetsskäl och det saknas underlag att i det här sammanhanget föreslå någon ändring i det avseendet. Ändringarna i artikel 12.2 påkallar således inte några författningsändringar.

4.18 Informationsutbyte

Bedömning: När en ansökan om tillstånd att inneha sådana vapen som anges i kategori A och B i bilagan till vapenförordningen avslås – av säkerhetsskäl eller med avseende på sökandens pålitlighet – ska Polismyndigheten på elektronisk väg vidarebefordra uppgifterna till behöriga myndigheter i EU:s övriga medlemsstater. Informationsutbytet ska ske i enlighet med vad som närmare kommer att framgå av bestämmelserna i kommissionens delegerade akter. Bestämmelser om Polismyndighetens skyldighet att vidarebefordra uppgifter enligt ovan bör införas i vapenförordningen när de delegerade akterna har antagits. I övrigt påkallar kraven på informationsutbyte enligt artikel 13.4 inga författningsändringar.

4.18.1 Ändringsdirektivet

Artikel 13 reglerar medlemsstaternas utbyte av upplysningar. Sedan tidigare gäller en skyldighet för medlemsstaterna att vid överföringar av skjutvapen till andra medlemsstater lämna upplysningar om överföringen till den medlemsstat som är destinationsland samt i förekommande fall till de medlemsstater som är transiteringsländer (artikel 13.1 och 13.2). Genom 2008 års ändringsdirektiv ålades medlemsstaterna att regelbundet utbyta upplysningar i syfte att effektivt tillämpa direktivet. Samtidigt föreskrevs att kommissionen för detta ändamål skulle inrätta en kontaktgrupp för utbyte av upplysningar (artikel 13.3).

I artikel 13.4, som är ny, anges att medlemsstaternas behöriga myndigheter på elektronisk väg ska utbyta information om tillstånd som beviljats för överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat samt information om avslag på ansökningar om tillstånd som föreskrivs i artiklarna 6 och 7 av säkerhetsskäl eller med avseende på den berörda personens pålitlighet.

Vidare anges i en ny artikel 13.5 att kommissionen ska ombesörja ett system för utbyte av sådan information som anges i artikeln. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med

artikel 13a för att komplettera direktivet genom att fastställa de närmare bestämmelserna för det systematiska utbytet av information på elektronisk väg. De första delegerade akterna ska antas senast den 14 september 2018.

I artikel 13a finns nya bestämmelser om villkor och begränsningar av kommissionens befogenhet att anta delegerade akter. Där anges bl.a. att kommissionen, innan den antar en delegerad akt, på närmare angivet sätt ska samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat.

4.18.2 Gällande rätt och bedömning

Ett tämligen omfattande internationellt samarbete förekommer sedan tidigare på vapenområdet. Mellan EU:s medlemsstater sker ett informationsutbyte i enlighet med vad som föreskrivs genom direktivet i dess tidigare lydelse. Hos Polismyndigheten finns en kontaktpunkt för internationellt polissamarbete som ansvarar för att underrättelser och information förs över i enlighet med direktivets föreskrifter.

Vid överföring av skjutvapen som omfattas av bilagan till vapenförordningen från Sverige till en annan stat inom EU ska Polismyndigheten, enligt 6 kap. 2 § tredje stycket vapenförordningen, senast vid överföringen vidarebefordra uppgifterna i beslutet till en behörig myndighet i den stat dit vapnet ska föras och i förekommande fall transiteringsstaterna. Bilagan till vapenförordningen omfattar alla vapen som omfattas av direktivet i dess tidigare lydelse. (I avsnitt 4.19 föreslås att bilagan ska anpassas till ändringarna i vapendirektivets bilaga och således även fortsättningsvis omfatta samma vapen som direktivet.)

För att uppfylla ändringsdirektivets krav måste ytterligare information överföras. Medlemsstaterna åläggs nämligen genom artikel 13.4 att även utbyta information om avslag på ansökningar om tillstånd att inneha eller förvärva vapen i kategori A och B, om avslaget görs av säkerhetsskäl eller med avseende på sökandens pålitlighet.

Stöd för att lämna ut även sådana uppgifter i enlighet med ändringsdirektivets krav finns bl.a. i 1 a kap. 13 § vapenlagen.

Enligt ändringsdirektivet ska utbytet av information ske på elektronisk väg. Närmare bestämmelser för informationsutbytet kommer, enligt artikel 13.5, att fastställas genom kommissionens delegerade akter. Inom kommissionen, som biträds av en kommitté, pågår arbetet med att fastställa formerna för utbytet och vilka uppgifter som ska omfattas. Bland annat övervägs möjligheterna att utvidga det befintliga informationsutbytes-systemet, IMI (Internal Market Information System), till att även omfatta informationsutbyte på vapenområdet. Systemet regleras av den s.k. IMI-förordningen (1024/2012)¹⁰⁶ som bl.a. innehåller bestämmelser om sekretess för behandlade personuppgifter.

För att genomföra ändringsdirektivets krav bör en bestämmelse införas i vapenförordningen som anger att Polismyndigheten ska vidarebefordra uppgifter till behöriga myndigheter i övriga medlemsstater också om avslag på ansökan om tillstånd att inneha sådana vapen som anges i kategori A och B i bilagan till vapenförordningen, i de fall avslaget sker av säkerhetsskäl eller med avseende på sökandens pålitlighet. Eftersom omfattningen av och formerna för informationsutbytet närmare kommer att framgå av kommissionens akter bör bestämmelsen införas först när akterna har antagits, och då utformas i enlighet med dem. I övrigt påkallar kraven på informationsutbyte enligt artikel 13.4 inga författningsändringar.

4.19 Definition och klassificering av skjutvapen (bilaga 1 till vapendirektivet)

Förslag: Bilagan till vapenförordningen ska ändras så att den överensstämmer med bilaga 1 till vapendirektivet i dess ändrade lydelse.

Bedömning: Ändringarna i bilagan till direktivet påkallar inga andra författningsändringar än de som föreslagits i avsnitt 4.10.

¹⁰⁶ Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (IMI-förordningen).

4.19.1 Ändringsdirektivet

Klassificering av skjutvapen

I direktivets bilaga 1 del II har definitionen av skjutvapen (som införts i artikel 1.1.1) ersatts av en ny inledning i viken det anges att vid tillämpning av direktivet klassificeras skjutvapen i de kategorier som följer.

Under *Kategori A – Förbjudna vapen* har följande fyra nya punkter införts.

6. Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4a.

7. Följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:

a) Korta skjutvapen med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner sätts in i det.

b) Långa skjutvapen med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller ii) en löstagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner sätts in i det.

8. Halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.

9. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyras lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.

Även uppräknningen av skjutvapen under *Kategori B – Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd* och *Kategori C – Skjutvapen och vapen som ska anmälas* har delvis ändrats.

I såväl kategori B som kategori C har bestämmelser införts (punkt 8 respektive punkt 5) som motsvarar punkt 9 i kategori A. Som skjutvapen i respektive kategori ska således räknas varje skjutvapen i den kategorin som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition (dvs. omvandlats till ett start- eller signalvapen), eller till ett salutvapen eller akustiskt vapen.

I kategori C har vidare en ny punkt 6 införts i vilken det anges att som skjutvapen i kategori C räknas skjutvapen i kategorierna A, B eller C som har deaktiverats i enlighet med genomförandeförordning (EU) 2015/2403. För deaktiverade vapen, som tidigare inte omfattades av direktivet, införs således anmälningsplikt.

Slutligen har *Kategori D – Andra skjutvapen* tagits bort. De vapen som tidigare ingick i kategori D, dvs. enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp, har i stället överförts till kategori C (punkt 7). Det gäller emellertid endast sådana vapen som släpps ut på marknaden den 14 september 2018 eller senare.

I konsekvens med att kategori D har utgått har de särskilda bestämmelser för vapen i kategori D och hänvisningar till kategori D som fanns i andra artiklar tagits bort (se artikel 4.5, 4a, 8.3 och 12.2.).

Undantag från definitionen av skjutvapen

I bilaga 1 del III undantas från definitionen av skjutvapen vissa föremål som stämmer överens med definitionen.

Enligt direktivets tidigare lydelse undantogs vapen som gjorts definitivt obrukbara. Detta undantag har tagits bort.

Vidare har det undantag som tidigare gällde för antika vapen eller reproduktioner av sådana vapen inskränkts till att endast avse antika vapen.

Obrukbara vapen och reproduktioner av antika vapen har således, till skillnad från vad som tidigare gällde, kommit att omfattas av direktivet.

4.19.2 Gällande rätt och förslag

Vid tillämpning av vissa bestämmelser i vapenförordningen används direktivets kategoriindelning och definition av skjutvapen (se prop. 1995/96:52 s. 29 f.). I dessa bestämmelser, exempelvis 3 kap. 9 § som gäller europeiskt skjutvapenpass och 6 kap. 1 § som avser överföring av vapen, hänvisas till skjutvapen som avses i bilagan till vapenförordningen. Bilagan till vapenförordningen har utformats i enlighet med den tidigare lydelsen av direktivets bilaga. Bilagan bör ändras så att den överensstämmer med bilagan i dess lydelse genom ändringsdirektivet.

Medlemsstaterna åläggs enligt artikel 6, som delvis ändrats genom ändringsdirektivet, att vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. Tilläggen i kategori A innebär att fler typer av vapen kommit att omfattas av artikel 6. Frågor om förbud och tillstånd för förvärv och innehav av egendom i direktivets kategori A har behandlats i avsnitt 4.10.

Samtliga skjutvapen som omfattas av direktivet kräver tillstånd enligt vapenlagen. Ändringarna i kategori C, som avser vapen som kräver anmälan påkallar därför inga författningsändringar. Detsamma gäller den omständigheten att de vapen som tidigare tillhörde kategori D, och som således inte ens krävde anmälan, nu har överförts till kategori C.

Tilläggen i kategori A och B för varje skjutvapen i de kategorierna som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition (dvs. till ett start- eller signalvapen), eller till ett salutvapen eller akustiskt vapen, har behandlats i avsnitt 4.15

Enligt 1 kap. 3 § b) vapenlagen är obrukbara skjutvapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen underkastade samma reglering som skjutvapen. Att obrukbara vapen inte längre undantas från definitionen av skjutvapen i ändringsdirektivets bilaga 1 del III påkallar därför inga författningsändringar (se avsnitt 4.16). För reproduktioner av antika vapen finns ingen särreglering i vapenlagstiftningen. Även sådana vapen betraktas som skjutvapen. Att reproduktioner av antika vapen inte längre undantas från definitionen av skjutvapen i bilaga 1 del III föranleder därför inte heller några författningsändringar.

5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: Författningsändringarna ska träda i kraft den 14 september 2018.

Den som vid lagens ikraftträdande innehar löstagbara magasin eller avfyrningsmekanismer utan att ha licens för ett skjutvapen som berättigar till innehav av sådant magasin eller sådan avfyrningsmekanism får inneha egendomen till utgången av december 2018 eller, om ansökan om tillstånd har gjorts före nämnda tidpunkt, till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt.

Bestämmelserna i 2 kap. 5 a § andra stycket om krav på deaktivering av vissa vapen som innehas för andra ändamål än skjutning och som har huvudsakligen prydnads- eller affektionsvärde ska tillämpas endast i fråga om tillstånd som meddelas efter ikraftträdandet den 14 september 2018. Bestämmelsen ska inte tillämpas vid förnyelse av tidsbegränsade tillstånd som har meddelats före den 13 juni 2017 och som avser innehav av sådana skjutvapen som anges i 2 kap. 6 a § första stycket 4-7.

Bestämmelserna i 2 kap. 6 a § om tidsbegränsning av tillstånd ska tillämpas endast i fråga om tillstånd som har meddelats efter ikraftträdandet den 14 september 2018.

Bestämmelsen i 2 a kap. 5 § första stycket om märkning när vapen eller vapendelar överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska gälla endast i fråga om vapen eller vapendelar som har tillverkats eller förts in till unionen den 14 september 2018 eller senare.

5.1 Ikraftträdande

Enligt artikel 2.1 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 14 september 2018 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. De bestämmelser som är nödvändiga för att följa artikel 4.3 och 4.4. i direktivet i dess ändrade lydelse ska dock, enligt artikel 2.2, sättas i kraft senast den 14 december 2019.

De bestämmelser som genomför artikel 4.3 och 4.4 är de som har behandlats i avsnitten 4.3-4.5 och som avser reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet, myndigheternas register samt vapenhandranas- och vapenmäklarnas register. De förslag som innebär att det för vapenmäklarverksamhet införs krav på tillstånd enligt vapenlagen, samtidigt som kravet på tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen tas bort, innebär förändringar för Polismyndigheten och Inspektionen för strategiska produkter (ISP) som kräver viss tid för anpassning. Även förslaget som innebär att vapenhandlare och vapenmäklare elektroniskt ska direktrapportera sina transaktioner till Polismyndigheten (5 kap. 6 b § vapenförordningen) kräver viss tid för anpassning, liksom förslagen till de bestämmelser i krigsmateriellagen och lagen om brandfarliga och explosiva varor som ålägger ISP respektive kommunerna eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) en ny skyldighet att föra register över vissa verksamheter. Förändringarna för myndigheterna torde dock inte vara mer omfattande än att även dessa författningsändringar bör kunna träda i kraft den 14 september 2018.

Samtliga författningsförslag bör således träda i kraft den 14 september 2018.

5.2 5.2 Övergångsbestämmelser

5.2.1 Reglering av vapenmagasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare

De föreslagna författningsändringarna innebär att den som har rätt eller tillstånd att inneha ett visst vapen för skjutning får inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till

vapnet. I övriga fall krävs särskilt tillstånd att inneha sådan egendom.

Löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer har inte tidigare omfattats av krav på tillstånd för innehav. Förutsättningar för innehav av löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer efter den 14 september 2018 har behandlats i avsnitt 4.12. Den som utan tillstånd innehar sådan egendom vid lagens ikraftträdande och inte heller har tillstånd till innehav av skjutvapen som berättigar tillståndshavaren att också inneha löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer bör få viss tid på sig att ansöka om tillstånd att inneha egendomen och få ansökan slutligt prövad. Den som vid lagens ikraftträdande innehar löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer för vilka tillstånd krävs bör få inneha egendomen till utgången av december 2018 eller, om ansökan om tillstånd gjorts före nämnda tidpunkt, till dess ansökan om tillstånd prövats slutligt. En övergångsbestämmelse om detta bör införas.

Ljuddämpare omfattas redan enligt nuvarande lagstiftning av krav på tillstånd för innehav (jfr 1 kap. 3 § f vapenlagen). Redan utfärdade tillstånd ska, enligt grundläggande förvaltningsrättsliga principer, vara fortsatt giltiga även efter det att de nu föreslagna författningsändringarna har trätt i kraft. Någon särskild övergångsbestämmelse torde därmed inte behövas avseende ljuddämpare.

5.2.2 Tidsbegränsade tillstånd för innehav

Enligt förslaget till ändring av 2 kap. 6 a § vapenlagen ska tillstånd att inneha skjutvapen som anges i paragrafen tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Detsamma gäller tillstånd att inneha vapendelar som anges i 1 kap. 3 § f) till sådana vapen. Som anförts i avsnitt 4.11 bör den nya bestämmelsen om tidsbegränsning endast gälla i fråga om tillstånd som meddelats efter ikraftträdandet. Detta bör framgå av en särskild övergångsbestämmelse.

5.2.3 Krav på deaktivering av vissa vapen med affektonsvärde eller särskilt prydnavärde

Förslaget till ändring av 2 kap. 5 a § andra stycket vapenlagen innebär att tillstånd att inneha skjutvapen som anges i 6 a § och

som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde, för andra ändamål än skjutning, får meddelas endast om vapnet deaktiveras. Bestämmelsen bör endast gälla i fråga om tillstånd som meddelas efter ikraftträdandet. En särskild övergångsbestämmelse bör införas som klargör detta.

I enlighet med vad som anförts i avsnitt 4.10 bör genom en särskild övergångsbestämmelse också föreskrivas att bestämmelsen inte ska tillämpas vid förnyelse av sådana tidsbegränsade tillstånd som har meddelats före den 13 juni 2017 och som avser innehav av de angivna typerna av vapen (jfr direktivets artikel 7.4 a).

5.2.4 Märkning

Märkningskraven enligt direktivets artikel 4.1 gäller endast skjutvapen som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller senare.

Eftersom författningsändringarna angående märkning föreslås träda i kraft den 14 september 2018 behövs inte några särskilda övergångsbestämmelser avseende bestämmelserna om märkning vid införsel. När det gäller förslaget att utvidga märkningskravet vid överföring av vapen från staten till permanentcivilt bruk (2 a kap. 5 § första stycket vapenlagen) bör däremot i en särskild övergångsbestämmelse föreskrivas att bestämmelsen gäller endast när vapen eller vapendelar som har tillverkats eller förts in till unionen den 14 september 2018 eller senare överläts från staten till annan för permanent civilt bruk. Det bör också anges att vid sådan överlåtelse av vapen eller vapendelar som har tillverkats eller förts in till unionen före den tidpunkten gäller i stället 2 a kap. 5 § i dess äldre lydelse.

6 Förslagens konsekvenser

Bedömning: Förslagen innebär begränsade kostnadsökningar för Polismyndigheten, övriga berörda myndigheter och kommunerna. Ökningarna bedöms rymmas inom befintliga anslag. Förslagen kan även medföra marginella kostnadsökningar för vapenhandlare. Därutöver kan personer som bedriver jakt eller målskytte påverkas av förslagen, liksom personer som samlar på vapen eller vissa vapendelar eller som innehar vapen med prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde. Detsamma gäller museum och sammanslutningar för jakt eller målskytte. Förslagen får också konsekvenser för personer eller organisationer som bedriver mäklarverksamhet med vapen eller ammunition.

6.1 Konsekvenser för myndigheter och kommuner

6.1.1 Polisen och rättsväsendet

Flera av förslagen medför att Polismyndigheten får utökade arbetsuppgifter.

Den föreslagna regleringen av löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer kommer att medföra en viss ökning av antalet tillståndsärenden hos Polismyndigheten. Ökningen torde dock vara mycket begränsad eftersom förslaget innebär att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning även fortsättningsvis får inneha löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer till vapnet utan särskilt tillstånd.

Förslaget att avskaffa det allmänna kravet på tillstånd för att få inneha ljuddämpare och i stället låta sådana komponenter omfattas

av samma reglering som föreslås gälla för magasin och avfyrningsmekanismer bedöms å andra sidan medföra en inte obetydlig minskning av antalet tillståndsärenden hos Polismyndigheten.

Förslaget att tillstånd att inneha skjutvapen ska tidsbegränsas i större omfattning än enligt nuvarande bestämmelser kan förväntas medföra viss ökad arbetsbelastning för Polismyndigheten. Förslaget kommer dock att få genomslag först när giltighetstiden för tillstånd som tidsbegränsas enligt de nya bestämmelserna går ut. Eftersom en löpande kontroll av innehavarens lämplighet sker under tillståndstiden torde den förnyade prövningen av tidsbegränsade tillstånd i princip vara begränsad till att avse frågan om innehavaren fortfarande har behov av det aktuella vapnet. Prövningen torde således vara av relativt enkel beskaffenhet.

Även de förslag som innebär att det införs krav på tillstånd enligt vapenlagen för att få bedriva vapenmäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition medför utökade arbetsuppgifter för Polismyndigheten. Genom den föreslagna ordningen åläggs Polismyndigheten att pröva ansökningar om att få bedriva vapenmäklarverksamhet, registrera de verksamheter som beviljas tillstånd samt löpande utöva tillsyn över de verksamheterna. För närvarande finns emellertid mycket få aktörer som bedriver vapenmäklarverksamhet i Sverige och den föreslagna lagändringen bedöms inte heller resultera i något större antal ansökningar om att få bedriva sådan verksamhet.

Förslaget som avser vapenhandlares och vapenmäklares skyldighet att till Polismyndigheten anmäla genomförda transaktioner och överföringar kommer sannolikt att medföra vissa initiala kostnader för Polismyndigheten som främst avser investeringar för att ta fram ett system för elektronisk kommunikation, ändrade registerrutiner och anpassning av det befintliga ärendehanteringssystemet. Förslaget kan också fordra vissa utbildnings- och informationsinsatser. Samtidigt innebär förslaget att Polismyndigheten får en större insyn i vapenhandlares och vapenmäklares verksamheter och att de vapen som är föremål för transaktioner lättare kan spåras. Förslaget torde därför få positiva effekter för Polismyndighetens brottsbekämpande verksamhet.

Vidare har på flera områden konstaterats att Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd måste revideras. Det finns ett

påtagligt behov av att se över och omarbета befintliga föreskrifter och allmänna råd, även på områden som inte påverkas av utredningens förslag. I sin helhet är det en relativt omfattande arbetsuppgift för Polismyndigheten. De ändringar som direkt föranleds av här lämnade förslag torde dock endast medföra marginella kostnader.

Slutligen kan förslaget att kriminalisera otillåtna innehav av löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer samt att låta dessa komponenter omfattas av reglerna om förverkande inledningsvis antas medföra en viss ökning av antalet anmälda brott och antalet fall av förverkande. Förslaget kan därmed leda till en marginell ökad arbetsbelastning för såväl Polismyndigheten som övriga rättsväsendet. Förslaget syftar emellertid till att vara brottsförebyggande och bidrar därför sannolikt på sikt till ett minskat antal brott och en lägre belastning för rättsväsendet. Detsamma gäller förslaget att kriminalisera yrkesmässig förmedling av skjutvapen, ammunition och vapendelar till någon som inte har rätt att inneha egendomen.

Förslagen bedöms i övrigt inte medföra några nämnvärda kostnadsökningar för Polismyndigheten och rättsväsendet i övrigt.

Sammantaget görs bedömningen att de kostnader som förslagen kan ge upphov till torde kunna finansieras inom ramen för befintliga anslag.

6.1.2 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Förslaget att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska föra register över verksamheter som beviljas tillstånd till sådan hantering av ammunition som myndigheten prövar kommer sannolikt att medföra vissa initiala kostnader för myndigheten. Kostnaderna bedöms främst avse investeringar i datasystem för registerföringen, ändrade arbetsrutiner samt informations- och utbildningsåtgärder. Redan enligt befintlig reglering har MSB emellertid tillsynsansvar för dessa verksamheter. Det förutsätter att myndigheten har överblick över vilka aktörer som beviljas tillstånd och att någon form av interna register förs. Det nya kravet på registrering torde därmed inte kräva större anpassning inom

myndigheten än att kostnaderna kan hanteras inom ramen för befintliga anslag.

6.1.3 Inspektionen för strategiska produkter

Vad som anförts om konsekvenserna för MSB av den föreslagna regleringen om registerföring gör sig på motsvarande sätt gällande för Inspektionen för strategiska produkter (ISP), som föreslås få en skyldighet att föra register över verksamheter som beviljas tillstånd till tillverkning av krigsmateriel. Även ISP:s kostnader bedöms kunna finansieras inom befintliga anslagsramar.

Förslaget att mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition ska undantas från kravet på tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen och i stället kräva tillstånd enligt vapenlagen innebär att sådana tillståndsärenden flyttas från ISP till Polismyndigheten. För ISP torde den föreslagna regleringen i någon mån kunna medföra en minskad arbetsbelastning och därmed minskade kostnader.

6.1.4 Försvarsmakten

Försvarsmakten berörs av de föreslag som innebär att kravet på märkning av vapen utvidgas dels vid införsel av vapen eller vapendelar från en stat utanför Europeiska unionen, dels vid överföring av vapen från staten till permanent civilt bruk. Som konstaterats i avsnitt 4.2 kommer emellertid de vapen som omfattas av märkningskravet vid överföring till civilt bruk till stor del redan vara försedda med den märkning som krävs. Eftersom staten även enligt befintlig reglering har en skyldighet att förse vapen som överförs till civilt bruk med en viss märkning finns redan i dag rutiner inom Försvarsmakten för att märka vapen och vapendelar. Förslaget torde därför endast medföra en marginell kostnadsökning för Försvarsmakten vilken ryms inom befintliga anslag.

6.1.5 Konsekvenser för kommunerna

Förslaget att verksamheter som handlar med ammunition ska registreras av den kommun som prövar ansökan om tillstånd att bedriva verksamheten kommer sannolikt medföra vissa initiala kostnader för kommunerna, motsvarande dem som kan antas drabba MSB och ISP. För små kommuner kan belastningen naturligtvis bli mer kännbar än för större kommuner. Som anförts i avsnitt 4.4 har kommunerna emellertid möjlighet att samverka med varandra genom avtal eller att inrätta en gemensam organisation för att utföra uppgiften.

Författningsförslagen innebär inte att den kommunala självstyrelsen påverkas.

6.2 Konsekvenser för företag, organisationer och enskilda

6.2.1 Vapenhandlare

Den föreslagna regleringen av löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer innebär att vapenhandlarna får en straffsanktionerad skyldighet att kontrollera att den som sådan egendom överläts till har rätt att inneha egendomen, dvs. att denne har ett särskilt tillstånd att inneha egendomen eller en vapenlicens som berättigar till innehavet. Sådana komponenter har tidigare kunnat överlåtas fritt och förslaget kan antas medföra vissa administrativa kostnader, särskilt vid distanshandel. Redan i dag har emellertid vapenhandlarna en skyldighet att vid försäljning av ammunition göra motsvarande kontroll.

Förslaget om att utöka kravet på märkning vid införsel av vapen eller vapendelar från en stat utanför Europeiska unionen innebär att importörer får en skyldighet att märka vapen och vapendelar med fler uppgifter än tidigare. Redan i dag krävs emellertid märkning vid sådan import. Förslaget innebär därför endast att importörerna måste anpassa nuvarande märkningsrutiner till det utvidgade kravet, vilket inte torde få några nämnvärda ekonomiska konsekvenser.

Förslaget att vapenhandlare elektroniskt ska direktrapportera sina transaktioner till Polismyndigheten torde inte innebära någon nämnvärd ökad administration eftersom vapenhandlarna redan enligt befintlig reglering är skyldiga att föra förteckningar över sina transaktioner.

Ökade administrativa kostnader kan i allmänhet antas drabba små företag hårdare än stora företag. Bortsett från detta innebär förslagen inte någon särskild konkurrensnackdel för små företag jämfört med större. Eftersom den föreslagna regleringen (bortsett från den som avser avfyrningsmekanismer) inte går utöver minimikraven i direktivet innebär den inte heller någon konkurrensnackdel för svenska företag i förhållande till företag i andra EU-länder.

6.2.2 Vapenmäklare

För personer eller organisationer som bedriver mäklarverksamhet med vapen eller ammunition innebär förslaget att det kommer att krävas tillstånd enligt vapenlagen för att få driva verksamheten vidare och att de förutsättningar som närmare anges i avsnitt 4.4 måste vara uppfyllda. Det gäller såväl för sådan verksamhet som i dag omfattas av krigsmateriellagstiftningen och sådan verksamhet som i dag är helt oreglerad. Redan i dag torde dock vapenmäklare av Polismyndigheten behandlas på samma sätt som vapenhandlare när fråga är om tillstånd till verksamheten.

6.2.3 Föreningar för jakt eller målskytte, museum och enskilda

Den föreslagna regleringen av löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer får i praktiken inga konsekvenser för den som innehar sådana komponenter och samtidigt har licens för ett vapen som dessa får användas till. Målskyttar eller jägare som innehar löstagbara magasin eller avfyrningsmekanismer som inte är avsedda för de vapen som de för närvarande innehar kommer däremot behöva ansöka om tillstånd för att fortsatt få inneha egendomen. Störst konsekvenser får förslaget emellertid för museum eller enskilda som innehar löstagbara magasin eller avfyrningsme-

nismer för samlingsändamål eftersom dessa regelmässigt kommer att behöva ansöka om tillstånd för att fortsatt få inneha egendomen.

Förslaget om utökade krav på tidsbegränsning av innehavstillstånd påverkar främst målskyttar som är aktiva inom Svenska Dynamiska Sportskytteförbundet eftersom det inom förbundet bedrivs skytte med halvautomatiska vapen med stor magasinkapacitet som omfattas av förslaget. Detsamma gäller förslaget att det genom föreskrifter ska ställas skärpta krav på sökandens föregående aktivitet och skjutskicklighet beträffande halvautomatiska vapen med stor magasinkapacitet.

Förslaget om tidsbegränsade licenser får även konsekvenser för enskilda som samlar på det slag av vapen som omfattas av förslaget, liksom för museum som innehar sådana vapen.

De föreslagna författningsändringarna avseende ljuddämpare innebär att jägare och målskyttar tillståndsfritt kommer att få inneha ljuddämpare till de vapen som används för skjutning. Att ljuddämpare tillåts i betydligt större utsträckning än tidigare kan möjligen också ha hälsofrämjande effekter och förebygga hörselskador hos jägare och målskyttar.

Slutligen bedöms förslaget om krav på deaktivering av vissa typer av vapen som innehas som prydnad eller har affektionsvärde vara relativt ingripande för den som berörs. Förslaget torde dock beröra få personer.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i lagen om krigsmateriel

4 § Verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel, uppfinningar rörande krigsmateriel och metoder för framställning av sådan materiel samt verksamhet som avser tillhandahållande av tekniskt bistånd till någon i utlandet får inte bedrivas här i landet utan tillstånd.

Svenska myndigheter, svenska företag samt den som är bosatt eller stadigvarande vistas här får inte heller utom landet bedriva sådan verksamhet utan tillstånd.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte för sådana statliga myndigheter som inte är affärsverk.

Tillstånd enligt första eller andra stycket behövs inte för verksamhet som avser tillhandahållande av krigsmateriel till svenska statliga myndigheter eller sådana tillverkare som har tillstånd att tillverka krigsmateriel av det slag tillhandahållandet gäller. Inte heller behöver innehavare av tillverkningstillstånd ha tillstånd enligt första eller andra stycket, om verksamheten avser tillhandahållande av krigsmateriel som tillhör tillståndshavaren och som finns inom landet, eller tillhandahållande av uppfinning, metod för framställning av krigsmateriel eller tekniskt bistånd till svenska statliga myndigheter eller sådana tillverkare som har tillstånd att tillverka krigsmateriel av det slag tillhandahållandet eller det tekniska biståndet gäller.

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från tillståndskravet enligt första och andra styckena i fråga om sådan handel med skjutvapen *eller vapenmäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* som regleras genom föreskrifterna i vapenlagen (1996:67) eller sådan hantering av ammunition eller annan explosiv vara som regleras genom föreskrifterna i lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Ändringen i femte stycket innebär att regeringens bemyndigande att föreskriva om undantag från kravet på tillhandahållandetillstånd enligt första stycket utvidgas.

Ändringen föranleds av att det i vapenlagen införs krav på tillstånd för att få bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition (se 2 kap. 1 § b) vapenlagen). Sådan verksamhet bör därför, på motsvarande sätt som handel med skjutvapen som regleras genom föreskrifter i vapenlagen, undantas från kravet på tillhandahållandetillstånd enligt krigsmateriellagen (jfr 4 kap. 4 § vapenförordningen). Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Tillsyn, registrering samt uppgifts- och underrättelseskylldighet

18 a § Inspektionen för strategiska produkter ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt 3 § och fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har meddelats tillstånd enligt 3 §.

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 4.4.

Enligt 3 § lagen om krigsmateriel krävs tillstånd för att få tillverka krigsmateriel. Samtliga skjutvapen som omfattas av krav på tillstånd enligt vapenlagen, utom slätborrade skjutvapen för jakt eller sportskytte, utgör krigsmateriel. Tillståndsärenden rörande tillverkning prövas, enligt 1 a §, av Inspektionen för strategiska produkter (ISP). I den föreslagna paragrafen åläggs ISP att föra register över personer och organisationer som har meddelats tillstånd att tillverka krigsmateriel. Registret ska även omfatta fysiska personer som har ett betydande inflytande över en juridisk person som har meddelats sådant tillstånd.

18 b § Registret ska ha till ändamål att

- 1. underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt denna lag, och*
- 2. ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till krigsmateriel.*

Paragrafen är ny och anger ändamålen med det register som ISP ska föra enligt 18 a §. Registret ska dels underlätta handläggningen av

frågor om tillstånd enligt lagen, dels ge information som behövs i den brottsbekämpande verksamheten. För dessa ändamål får uppgifter också vidarebehandlas. I övrigt får uppgifter, enligt finalitetsprincipen, lämnas ut till andra myndigheter, om det inte är oförenligt med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in (se prop. 2013/14:110 s. 497). Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

18 c § För behandling av personuppgifter enligt 18 a § finns bestämmelser om behandling av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och i lagen (2018:00) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Paragrafen är ny. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I paragrafen upplyses om att dataskyddsförordningen är direkt tillämplig vid personuppgiftsbehandling i ISP:s register. Behandlingen regleras således av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, som kompletteras av dataskyddslagen.

7.2 Förslaget till lag om ändring i vapenlagen

1 kap. Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller skjutvapen, löstagbara magasin, avfyringsmekanismer, ljuddämpare och ammunition samt vissa föremål som i lagen jämföras med skjutvapen.

Genom tillägget i paragrafen upplyses om att det i vapenlagen finns bestämmelser även om löstagbara magasin, avfyringsmekanismer och ljuddämpare.

3 § Vad som sägs om skjutvapen gäller också

- a) anordningar som till verkan och ändamål är jämförliga med skjutvapen,
- b) obrukbara vapen som i brukbart skick skulle räknas som skjutvapen,
- c) start- och signalvapen som laddas med patroner,

- d) armborst,
- e) tårgasanordningar och andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar,
- f) slutstycken, eldrör, pipor, stommar, lådor, trummor och mantlar till skjutvapen, eller armborststommar med avfyrningsanordningar,
- g) anordningar som kan bäras i handen och är avsedda att med elektrisk ström bedöva människor eller tillfoga dem smärta,
- h) anordningar som gör att skjutvapen kan användas med annan ammunition än de är avsedda för, och
- i) *explosiva militära missiler och startlavetter*

Ändringen i *punkt f)*, innebär att ljuddämpare inte längre utgör en sådan vapendel som likställs med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen. För ljuddämpare införs i stället en särskild reglering, som innebär att den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd får inneha ljuddämpare till vapnet. I övriga fall får tillstånd att inneha ljuddämpare meddelas under samma förutsättningar som gäller för ammunitionstillstånd (jfr 2 kap. 8 §). Även i övrigt motsvarar regleringen av ljuddämpare i stor utsträckning vad som gäller för ammunition. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I paragrafen har en ny *punkt i)* införts som klargör att militära missiler och startlavetter utgör sådana föremål som vid tillämpning av vapenlagen jämsställs med skjutvapen. Ändringen behandlas i avsnitt 4.10.

8 § I fråga om skjutvapen som innehas av staten gäller endast 1 a kap. 6–11 §§ och 2 a kap. 5 §. Lagen gäller inte ammunition som innehas av staten.

I fråga om skjutvapen och ammunition som tillverkas för staten gäller endast 2 a kap. 1–4 och 6 §§. *I fråga om skjutvapen som för statens räkning förs in till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen gäller endast 2 a kap. 7 §.*

I paragrafen anges vilka bestämmelser i vapenlagen som är tillämpliga på statens skjutvapen och ammunition. Ändringen i andra stycket innebär att reglerna om märkning vid införsel av vapen och sådana vapendelar som anges i 2 a kap. 2 § andra stycket ska gälla även i fråga om skjutvapen som förs in för statens räkning (se 2 a kap. 7 §). Ändringen behandlas i avsnitt 4.2.1.

1 a kap. Behandling av personuppgifter i vapenregister och vapenärenden

7 § Polismyndigheten ska med hjälp av automatiserad behandling föra separata register över

1. personer och organisationer som enligt denna lag har meddelats tillstånd att inneha skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare eller* ammunition eller tillstånd att låna skjutvapen samt personer som tillhör hemvärnets personal och som av Försvarsmakten har tilldelats skjutvapen för förvaring i bostaden (vapeninnehavarregistret),

2. de skjutvapen för vilka tillstånd till innehav har meddelats enligt denna lag samt skjutvapen som upphittats eller anmäls stulna eller försvunna (vapenregistret),

3. personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*, fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har tillstånd att driva *sådan handel eller mäklarverksamhet*, personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet samt personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt denna lag att ta emot skjutvapen för översyn eller reparation (*vapenhandlar- och vapenmäklarregistret*), och

4. sammanslutningar som har auktoriserats enligt denna lag (registret över auktoriserade sammanslutningar för jakt- eller målskytte).

Av vapeninnehavarregistret får det inte framgå vilka vapen som Försvarsmakten har tilldelat någon som tillhör hemvärnets personal. Registret får inte användas för att göra automatiserade sammanställningar över personer som tillhör hemvärnets personal.

Bestämmelsen reglerar Polismyndighetens skyldighet att föra vapenregister.

Ändringarna i *punkten 1* innebär att Polismyndigheten ska föra register över personer och organisationer som meddelas tillstånd att inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare. Ändringen föranleds av att ljuddämpare inte längre likställs med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen och att det i 2 kap. 1 § a) införs krav på tillstånd för innehav av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare. Övervägandena finns i avsnitt 4.12 och 4.13.

Ändringarna i *punkten 3* innebär att Polismyndigheten ska registrera personer och organisationer som meddelas tillstånd att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition. Registret ska även omfatta fysiska personer som har ett betydande inflytande över en juridisk person som har meddelats sådant tillstånd samt personer som har godkänts att som föreståndare eller ersättare svara för sådan verksamhet. Ändringen behandlas i avsnitt 4.4.

10 § Utan hinder av vad som sägs i 9 § ska uppgifter om *sådana* skjutvapen och vapendelar som avses i 2 a kap. bevaras i vapenregister i 30 år efter det att skjutvapnet eller vapendelen skrotats. Detsamma gäller uppgifter om namn, adress och organisations- eller personnummer avseende den som har meddelats tillstånd att inneha *sådana* skjutvapen eller vapendelar eller tillstånd att driva handel eller mäklarverksamhet med *sådana* skjutvapen eller vapendelar.

Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som har överförts till en mottagare i utlandet får avföras ur registret 30 år efter utförelsen, om vapnet eller vapendelen inte därefter har återinförts. Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som finns i utlandet och som har tillhandahållits någon i utlandet får avföras ur registret 30 år efter registreringen.

Paragrafen reglerar, tillsammans med 9 §, tiden för bevarande av uppgifter i vapenregistren. Enligt huvudregeln i 9 § får uppgifter i registren inte bevaras längre än vad som behövs för något av de ändamål som anges i 8 §. Enligt 10 § ska emellertid vissa uppgifter i registren alltid bevaras en viss minsta angiven tid. Även sådana uppgifter kan dock behöva bevaras längre enligt huvudregeln i 9 §.

Paragrafen omfattar uppgifter om sådana vapen och vapendelar som omfattas av kravet på märkning enligt 2 a kap. vapenlagen (dvs. skjutvapen som är avsedda att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne samt slutstycken, trummor, eldrör, pipor, stommar, lådor och mantlar till sådana vapen).

Ändringarna i *första stycket* innebär att paragrafens tillämpningsområde begränsas såvitt gäller uppgifter om den som har meddelats tillstånd att inneha eller driva handel med skjutvapen eller vapendelar till att omfatta vapen och vapendelar som framgår av ovanstående stycke. Sådana uppgifter omfattas således av regleringen endast om innehavet eller handeln avser vapen eller

vapendelar som omfattas av kravet på märkning enligt 2 a kap. För uppgifter om den som meddelats tillstånd att inneha eller driva handel med andra slags skjutvapen eller vapendelar gäller endast den allmänna bestämmelsen om bevarande i 9 §. Ändringarna i första stycket innebär också att tillämpningsområdet för paragrafen utökas till att även omfatta uppgifter om den som meddelats tillstånd att driva mäklarverksamhet med sådana skjutvapen eller vapendelar som omfattas av kravet på märkning enligt 2 a kap.

Vidare innebär ändringarna i första stycket att tiden som uppgifterna ska bevaras i registren utökas till 30 år efter det att skjutvapnet eller vapendelen skrotats.

I andra stycket, som är nytt, regleras bevarande av uppgifter om vapen eller vapendelar som varaktigt finns i utlandet. Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som har överförts till en mottagare i utlandet får avföras ur registret 30 år efter utförelsen, om vapnet eller vapendelen inte därefter har återinförts. Uppgifter om sådana vapen eller vapendelar som finns i utlandet och som har tillhandahållits någon i utlandet får avföras ur registret 30 år efter registreringen.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.3.

2 kap. Tillstånd och auktorisation

1 § Tillstånd krävs för att

a. inneha skjutvapen eller *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer eller ljuddämpare till skjutvapen eller ammunition*,

b. driva handel med skjutvapen eller *mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*,

c. yrkesmässigt ta emot skjutvapen för reparation eller översyn, eller

d. föra in skjutvapen eller *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer eller ljuddämpare till skjutvapen eller ammunition* till Sverige.

Tillstånd krävs inte för den som har fyllt arton år om vapnet har en begränsad effekt i förhållande till andra jämförliga skjutvapen (effektbegränsade vapen) och vapnet är

1. ett kolsyre-, luft- eller fjädervapen eller ett vapen med ett annat liknande utskjutningsmedel och är avsett för målskjutning, eller

2. ett harpunvapen.

Tillstånd krävs inte heller om innehavaren har lånat vapnet enligt bestämmelserna i 3 kap. 1 a eller 7 §.

Tillstånd krävs inte heller för verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Ändringarna i *första stycket punkterna a) och d)* innebär att det införs krav på tillstånd för att få inneha respektive till Sverige föra in löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer. Även ljuddämpare, som enligt ändringen i 1 kap. 3 § f) inte längre likställs med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen, underkastas motsvarande reglering.

Löstagbara magasin och avfyrningsmekanismer kan bestå av olika komponenter beroende på den aktuella konstruktionen. Kompletta, funktionsdugliga magasin och avfyrningsmekanismer omfattas av bestämmelsen, liksom en komplett samling av erforderliga delar som enkelt kan monteras samman till ett magasin respektive en avfyrningsmekanism.

Regleringen av löstagbara magasin behandlas i avsnitt 4.12. Regleringen av avfyrningsmekanismer och ljuddämpare behandlas i avsnitt 4.13.

Genom ändringen i *punkt b)* införs krav på tillstånd för att få bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition. Med mäklarverksamhet avses näringsverksamhet som helt eller delvis består av att förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, sådana föremål som jämföras med skjutvapen enligt 1 kap. 3 § eller ammunition. Även näringsverksamhet som helt eller delvis består av att arrangera överföring av sådan egendom inom landet eller mellan olika länder utgör mäklarverksamhet.

Vad gäller definitionen av begreppet näringsverksamhet kan vägledning hämtas från det skatterättsliga området. Där avses med näringsverksamhet förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt (13 kap. 1 § inkomstskattelagen [1999:1229]). Att verksamheten går med vinst är inte en förutsättning för att denna ska anses utgöra näringsverksamhet.

Personer eller företag som endast anlitas för att utföra transporter eller överföringar av skjutvapen eller ammunition är inte att betrakta som vapenmäklare i lagens mening och inte heller den som förmedlar enstaka affärer utan att uppfylla kravet på näringsverksamhet.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.4.

5 a § Tillstånd att inneha skjutvapen, som huvudsakligen har prydnads- eller särskilt affektionsvärde, för andra ändamål än skjutning, får meddelas endast om vapnet görs varaktigt obrukbart. Trots detta får tillstånd meddelas om det finns särskilda skäl för att vapnet *ska* få behållas i brukbart skick.

För sådana skjutvapen som anges i 6 a § första stycket får tillstånd enligt första stycket meddelas endast om vapnet deaktiveras enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

I paragrafen har ett nytt *andra stycke* införts som innebär att tillstånd att inneha vissa typer av skjutvapen som huvudsakligen har prydnadsvärde eller särskilt affektionsvärde får meddelas endast om vapnet deaktiveras. I 2 kap. 15 § vapenförordningen anges att deaktiveringar ska utföras av Polismyndigheten. Paragrafen gäller för sådana skjutvapensom omfattas av ett generellt krav på tidsbegränsning av tillstånd för innehav (jfr 2 kap. 6 a §). Övervägandena finns i avsnitt 4.10.

6 a § Tillstånd att inneha *skjutvapen och därtill hörande delar som kräver tillstånd* ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år om tillståndet *avser*

1. *explosiva militära missiler och startlavetter,*
2. *helautomatiska skjutvapen,*
3. *skjutvapen som är maskerade som andra föremål,*
4. *helautomatiska skjutvapen som har omvandlats till halvautomatiska skjutvapen*
5. *halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vars pipa inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm, med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om vapnet har ett fast magasin med kapacitet för mer än 20 patroner eller får användas med ett löstagbart magasin med kapacitet för mer än 20 patroner,*
6. *halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vars pipa överstiger 30 cm och vars totala längd överstiger 60 cm, med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om vapnet har ett fast magasin med kapacitet för mer än 10 patroner eller får användas med ett löstagbart magasin med kapacitet för mer än 10 patroner, eller*
7. *halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minska till*

mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.

Tillstånd för en enskild att inneha andra enhandsvapen för flerskott än sådana som anges i första stycket och därtill hörande delar som kräver tillstånd ska tidsbegränsas på motsvarande sätt.

Tillstånd ska inte tidsbegränsas på sätt som sägs i första eller andra stycket, om särskilda skäl talar emot en sådan begränsning. Tillstånd ska inte heller tidsbegränsas om tillståndet avser skjutvapen som har deaktiverats enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer, om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga.

Har en ansökan om förnyat tillstånd getts in senast fyra veckor innan giltighetstiden för det gällande tillståndet går ut, ska detta gälla till dess att beslut i fråga om det nya tillståndet har vunnit laga kraft.

Paragrafen reglerar tidsbegränsning av tillstånd till innehav av vissa skjutvapen och föremål som likställs med skjutvapen.

Genom ändringarna i *första stycket* införs ett krav på att tillstånd att inneha explosiva militära missiler och startlavetter (punkt 1) samt sådana skjutvapen som anges under punkterna 2-6 som huvudregel ska tidsbegränsas till att gälla i högst fem år. Kravet på tidsbegränsning omfattar också tillstånd att inneha tillståndspliktiga delar till angivna vapen. Bestämmelsen gäller tillstånd som avser såväl enskildas innehav som innehav av sammanslutningar för jakt- eller målskytte, huvudmän för museer och auktoriserade bevakningsföretag. Bestämmelsen avsåg tidigare endast enskildas innehav av helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott.

Liksom tidigare ska, enligt *andra stycket*, också enskildas innehav av andra enhandsvapen för flerskott samt därtill hörande delar som kräver tillstånd begränsas till att gälla i högst fem år.

I *tredje stycket* anges att innehavstillstånd inte ska tidsbegränsas enligt första eller andra stycket om särskilda skäl talar emot det. Detta motsvarar vad som gällde vid tidsbegränsning enligt paragrafens tidigare lydelse. Med särskilda skäl avses undantags-situationer då det står klart att innehavarens behov av vapnet är av permanent karaktär (jfr prop. 1999/2000:27 s. 95). I tredje stycket införs också en ny bestämmelse som innebär att tillstånd inte heller

ska tidsbegränsas om tillståndet avser skjutvapen som har deaktiverats. I 2 kap. 15 § vapenförordningen anges att deaktiveringar ska utföras av Polismyndigheten.

Övervägandena finns i avsnitt 4.11.

8 § Den som har tillstånd eller rätt att inneha ett visst vapen för skjutning får utan särskilt tillstånd inneha ammunition, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare* till vapnet, om *egendomen* är avsedd för samma ändamål som tillståndet eller rätten till innehav av vapnet avser.

Tillstånd att i andra fall inneha ammunition, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare* får meddelas enskilda personer samt sådana sammanslutningar och huvudmän för museer som får meddelas tillstånd att inneha skjutvapen, om det skäligen kan antas att *egendomen* inte kommer att missbrukas.

Ändringen i *första stycket* innebär att rätten till innehav av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare knyts till rätten att inneha skjutvapen på motsvarande sätt som gäller för rätten att inneha ammunition. Den som har rätt eller tillstånd att inneha ett visst vapen för skjutning får således utan särskilt tillstånd inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till vapnet, förutsatt att *egendomen* är avsedd för samma ändamål som vapnet.

Genom tillägget i *andra stycket* föreskrivs att tillstånd att i andra fall inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare får meddelas, om det skäligen kan antas att *egendomen* inte kommer att missbrukas. Bestämmelsen tar sikte på dels fall då sökanden saknar vapentillstånd, dels då ett vapentillstånd inte innefattar rätt att skjuta med vapnet.

Bestämmelsen är straffsanktionerad i 9 kap. 2 § första stycket d).

Övervägandena finns i avsnitt 4.12 (löstagbara magasin) respektive 4.13 (avfyrningsmekanismer och ljuddämpare).

9 § Skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition får överlåtas *eller yrkesmässigt förmedlas* endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha *egendomen*. Om ammunition, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer eller ljuddämpare* överläts genom ombud *ska* ombudet ha eget vapentillstånd.

Ändringarna i *första meningen* innebär dels att den egendom som omfattas av bestämmelsen utökas med löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare, dels att bestämmelsen görs tillämplig även vid yrkesmässig förmedling av sådan egendom som anges i paragrafen.

Bestämmelsen innebär att den som till annan överlåter sådan egendom som omfattas av krav på tillstånd för innehav måste förvissa sig om att mottagaren har rätt att inneha egendomen. Kravet gäller på motsvarande sätt för den som yrkesmässigt förmedlar sådan egendom till annan. Med yrkesmässig förmedling avses sådan förmedling som äger rum inom ramen för näringsverksamhet (se kommentaren till 1 kap. 3 § b)).

Bestämmelsen är straffsanktionerad. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet överlåter eller yrkesmässigt förmedlar sådan egendom som anges i paragrafen till någon som inte har rätt att inneha den kan dömas för brott mot vapenlagen enligt 9 kap. 1 § eller 9 kap. 1 a § respektive 9 kap. 2 § första stycket e).

Om löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer eller ljuddämpare förvärvas genom ombud ska ombudet, enligt tillägget i *andra meningen*, ha eget vapentillstånd på samma sätt som sedan tidigare gäller vid förvärv av ammunition genom ombud.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13 respektive 4.4.

Tillstånd till handel med skjutvapen och mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition

10 § Tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* får endast meddelas den som med hänsyn till kunskap, laglydnad och övriga omständigheter är lämplig att driva sådan verksamhet. Tillstånd får meddelas endast för handel *eller mäklarverksamhet* som ska bedrivas yrkesmässigt.

I fråga om en juridisk person ska prövningen enligt första stycket, utom när det gäller kravet på kunskap, dessutom avse de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen.

Om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över en juridisk person, ska tillståndshavaren snarast möjligt anmäla förändringen till Polismyndigheten.

Att bedriva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition kräver tillstånd enligt vapenlagen (2 kap. 1 § b)). Ändringen i *första stycket* i paragrafen innebär att de allmänna förutsättningarna för att få tillstånd att driva handel med skjutvapen på motsvarande sätt gäller för att få tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition.

Kraven som ställs på den som vill driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition avseende lämplighet, erforderliga kunskaper och laglydnad bör motsvara de krav som ställs på en vapenhandlare (jfr prop. 2011/12:109 s. 28 och 37). Detsamma gäller kravet på att verksamheten ska bedrivas yrkesmässigt (jfr prop. 1990/91:130 s. 39 och 60).

Såväl fysiska som juridiska personer kan meddelas tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition. Vad gäller juridiska personer gäller enligt andra stycket att prövningen enligt första stycket, med undantag av kravet på kunskap, även ska omfatta de fysiska personer som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. Exempel på personer som kan ha betydande inflytande över en juridisk person är verkställande direktör, styrelseledamot, bolagsman eller aktieägare med betydande aktieinnehav (jfr prop. 2011/12:109 s. 37).

Enligt tredje stycket ska tillståndshavaren till Polismyndigheten anmäla om det sker en förändring av vem som har ett betydande inflytande över den juridiska personen. En sådan anmälan ska göras snarast möjligt. Det innebär att anmälan ska göras så snart det är möjligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Normalt ska anmälan komma in till Polismyndigheten senast samma dag som förändringen träder i kraft (jfr prop. 2011/12:109 s. 37).

Ändringen behandlas i avsitt 4.4.

10 a § En juridisk person med tillstånd att driva handel med skjutvapen eller *mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* ska ha en föreståndare som ansvarar för verksamheten.

Föreståndaren ska ha godkänts av Polismyndigheten.

10 b § Om den som har tillstånd att driva handel med *skjutvapen eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition*, eller i fråga om en juridisk person, föreståndaren för sådan verksamhet är förhindrad att

ansvara för verksamheten ska han eller hon sätta en ersättare i sitt ställe.

Ersättaren ska ha godkänts av Polismyndigheten.

Ändringarna i paragraferna innebär att de krav angående föreståndare för verksamheten och ersättare för denne som gäller för vapenhandlare på motsvarande sätt ska gälla för den som meddelats tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition.

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Tillstånd att föra in skjutvapen, ammunition, m.m. till Sverige

11 – 15 §§

Tillstånd krävs för att föra in löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till Sverige (jfr 2 kap. 1 § d)). I 11 15 §§ regleras förutsättningarna för att få tillstånd att föra in skjutvapen eller ammunition, införseltillståndets räckvidd, undantag från kravet på införseltillstånd, förvaring på tullager m.m. samt återutförsel av skjutvapen eller ammunition som inte får föras in. Genom tilläggen i paragraferna kommer de bestämmelser som i dessa avseenden gäller för ammunition på motsvarande sätt att gälla för löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13.

2 a kap. Märkning

5 § När *vapen eller vapendelar* som anges i 2 och 3 §§ överläts från staten till annan för permanent civilt bruk ska den myndighet som överläter *föremålet* se till att det är märkt på det sätt som anges i 2 § respektive 4 §. *Vapen som anges i 2 eller 3 § ska också ha* en unik märkning varav framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet.

Första stycket gäller inte vapen som staten har löst in enligt 7 kap.

I paragrafen regleras märkning av vapen som överläts från staten till permanent civilt bruk. Ändringen i *första stycket* innebär att vapen och vapendelar som anges i 2 a kap. 2 § (dvs. skjutvapen som är avsedda att skjuta ut hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp

av ett antändbart drivämne samt slutstycken, trummor, eldrör, pipor, stommar, lådor och mantlar till sådana vapen) vid sådan överlåtelse ska märkas med de uppgifter som anges i 2 § första stycket. Märkningen ska således omfatta samma uppgifter som märkningen vid tillverkning och införsel. Vid överlåtelse av skjutvapen ska märkningen placeras på varje sådan vapendel som anges i 2 § andra stycket. Märkningskravet gäller, genom hänvisningen till 4 §, även när sådana vapendelar överläts separat. Därutöver ska skjutvapen som förs över från staten till permanent civilt bruk, liksom tidigare, förses med en märkning av vilken det framgår att överlåtelsen har skett från en svensk myndighet. Märkningskravet gäller, genom hänvisningen till 3 §, även vid överlåtelse av ett obrukbart vapen, om vapnet i brukbart skick skulle omfattas av märkningskravet.

Av punkt 5 i övergångsbestämmelserna framgår att bestämmelsen i dess ändrade lydelse gäller endast avseende vapen och vapendelar som tillverkats i eller importerats till unionen efter ikraftträdandet den 14 september 2018 eller senare. Vapen som har tillverkats eller importerats till unionen innan dess behöver således vid överlåtelse till permanent civilt bruk endast ha en unik märkning av vilken det framgår att vapnet har överlåtits från en svensk myndighet.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.2.2.

7 § Den som för in vapen eller vapendelar som anges i 2 och 3 §§ till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen ska senast inom en månad efter införseln se till att föremålet *är märkt på det sätt som anges i 2 § respektive 4 §*. Märkningen ska också visa att föremålet har förts in till Sverige och året för införseln.

Första stycket gäller inte den som tillfälligt, under högst tre månader från dagen för införseln, för in vapen eller vapendelar till Sverige för

1. användning vid jakt eller tävlingsskytte,
2. reparation, översyn, service eller värdering,
3. utställning eller mäsas,
4. resa genom landet, eller
5. användning av företrädare för en annan stats myndighet vid tillfällig tjänstgöring i landet.

I paragrafen regleras frågor om märkning av skjutvapen och vapendelar vid införsel till Sverige från en stat utanför Europeiska unionen. Ändringen i *första stycket* innebär att märkningskravet vid sådan införsel motsvarar det som gäller vid tillverkning. Den som för in ett sådant vapen som anges i 2 § första stycket, eller en sådan vapendel som anges i 2 § andra stycket, ska således senast inom en månad efter införseln se till att vapnet eller vapendelen har en unik märkning av det slag som föreskrivs i 2 § första stycket. Genom hänvisningen till 3 § följer att märkningskravet gäller även vid överlåtelse av ett obrukbart vapen, om vapnet i brukbart skick skulle omfattas av märkningskravet. Vid införsel av skjutvapen ska märkningen placeras på varje sådan vapendel som anges i 2 § andra stycket.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.2.1.

3 kap. Utlåning av skjutvapen

10 §

I paragrafen anges att den som har tillstånd att låna ett skjutvapen utan särskilt tillstånd även får inneha ammunition till vapnet. Genom ett tillägg i paragrafen utökas rätten till att även avse löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till vapnet.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13.

5 kap. Förvaring och transport av skjutvapen, ammunition, *m.m.*

1 §

Paragrafen innehåller en grundläggande regel om vårdplikt för den som innehar skjutvapen eller ammunition. Genom ett tillägg i paragrafen utökas tillämpningsområdet till att avse även den som innehar löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13

2 §

Paragrafen innehåller regler om förvaring av skjutvapen och ammunition som inte brukas. Genom ett tillägg i andra stycket

utökas förvaringskraven för ammunition till att även gälla löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13

3 § En innehavare får lämna över sitt skjutvapen, *sitt löstagbara magasin, sin avfyrningsmekanism, sin ljuddämpare* eller sin ammunition till någon annan för förvaring om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs tillstånd om inte utlåning i motsvarande fall är tillåten enligt 3 kap. Vid tillståndsprövningen ska Polismyndigheten särskilt beakta möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

Den som förvarar vapnet får använda det endast om han eller hon har tillstånd att inneha vapen av samma typ.

I paragrafen regleras under vilka förutsättningar en innehavare får lämna över sitt skjutvapen eller sin ammunition till någon annan för förvaring. Genom ett tillägg i paragrafen utvidgas regleringen till att även omfatta löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Att bryta mot bestämmelsen om överlämnande av sådan egendom till förvaring hos någon annan kriminaliseras genom 9 kap. 2 § första stycket b). Enligt 9 kap. 2 § första stycket i) gör sig även den som tar emot sådan egendom utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns skyldig till brott.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13

4 §

Tillägget i paragrafen innebär att de krav som ställs på den som skickar eller transporterar ammunition utökas till att även omfatta den som skickar eller transporterar löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13

6 kap. Återkallelse, omhändertagande av vapen, ammunition, m.m. och anmälningskyldighet

2 § Ett tillstånd att inneha *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns,
- b) tillståndshavaren har missbrukat *den egendom som tillståndet avser*, eller
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Ändringarna i paragrafen innebär att tillstånd att inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare ska återkallas under samma förutsättningar som tillstånd att inneha ammunition ska återkallas.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13.

3 § Ett tillstånd att driva handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* ska återkallas av Polismyndigheten om

- a) tillståndshavaren inte längre driver *verksamheten yrkesmässigt*,
- b) förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, eller
- c) det annars finns någon skälig anledning att återkalla tillståndet.

Tillståndet får också återkallas om tillståndshavaren har åsidosatt en bestämmelse i denna lag eller en föreskrift eller ett villkor som meddelats med stöd av lagen.

Första och andra styckena gäller på motsvarande sätt i fråga om tillstånd att ta emot skjutvapen för reparation eller översyn.

I paragrafen regleras i *första stycket* i vilka fall ett tillstånd att driva handel med skjutvapen ska återkallas. Genom tillägget i paragrafen föreskrivs att tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition ska återkallas under samma förutsättningar som gäller för handel med skjutvapen. Även bestämmelsen i *andra stycket*, som avser återkallelse som inte är obligatorisk, gäller genom ändringen också för tillstånd att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition.

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

Omhändertagande av vapen, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare, ammunition och tillståndsbevis

4 §

I paragrafen föreskrivs i vilka situationer ett vapen med tillhörande ammunition och tillståndsbevis ska tas om hand. Genom ett tillägg i paragrafen föreskrivs att även till vapnet hörande löstagbara maga-

sin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare ska tas om hand under samma förutsättningar som gäller för ammunition.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13.

7 kap. Inlösen av vapen, ammunition, m.m.

1-4 §§

I 7 kap. finns bestämmelser om inlösen av vapen och ammunition. I kapitlet anges i vilka fall inlösen som huvudregel ska ske och när undantag från kravet på inlösen ska göras. I kapitlet finns också bestämmelser om förfarandet vid inlösen. Genom tillägg i 1 4 §§ görs reglerna tillämpliga även på löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13.

8 kap. Vapen, ammunition, m.m. i dödsbo och konkursbo

1-3 §§

I 8 kap. finns bestämmelser om vapen och ammunition i dödsbo och konkursbo. Genom tillägg i 1 och 2 §§ görs reglerna tillämpliga även på löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare. Genom tillägg i 3 § upplyses om att det i 7 kap. finns bestämmelser om inlösen av sådana vapendelar.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.12 respektive 4.13.

9 kap.

1 § Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter, *yrkesmässigt förmedlar*, eller lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst tre år.

Om gärningen har begåtts av oaktsamhet eller om brottet är ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Paragrafen innehåller, tillsammans med 1 a §, bestämmelserna om straff för vapenbrott. Genom ändringen i *första stycket* har ytterligare ett förfarande kriminaliserats; att yrkesmässigt förmedla ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha det. Av 2 kap.

9 § vapenlagen framgår att skjutvapen får yrkesmässigt förmedlas endast till den som har tillstånd eller rätt att inneha vapnet. Att bryta mot den bestämmelsen utgör således vapenbrott.

Såväl 2 kap. 9 § som 9 kap. 1 § omfattar även sådana vapen och andra föremål som enligt 1 kap. 3 § jämställs med skjutvapen vid tillämpning av vapenlagen.

I subjektivt hänseende krävs att gärningen begås uppsåtligen eller av oaktsamhet. Vid bedömningen av om gärningen har begåtts av oaktsamhet bör krävas en viss undersökningsplikt av den som yrkesmässigt förmedlar ett vapen till annan, motsvarande den som gäller för den som överlåter ett vapen till annan. Ledning kan därvid hämtas från den praxis som utbildats i fråga om olovlig körning enligt 3 § tredje stycket lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, dvs. straffbarheten för den som av oaktsamhet tillåter någon annan att föra ett körkortspliktigt fordon utan att denne är berättigad därtill (jfr prop. 1973:166 s. 148).

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

1 a § Om brott som avses i 1 § första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst två och högst fem år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om

1. vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samlats eller i ett fordon på en sådan plats,
2. vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
3. innehavet, överlåtelsen, den yrkesmässiga förmedlingen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller
4. gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Om brott som avses i 1 § första stycket är synnerligen grovt, döms för synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst fyra och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är synnerligen grovt ska det särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen, *den yrkesmässiga förmedlingen* eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen.

I paragrafen anges när ett vapenbrott ska anses som grovt eller synnerligen grovt. Ändringen innebär att även yrkesmässig förmedling av vapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet kan utgöra grovt eller synnerligen grovt vapenbrott. Vid bedömningen av om ett sådant brott är grovt eller synnerligen grovt ska de omständigheter som anges i paragrafen särskilt beaktas.

2 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) missbrukar rätten att inneha ett skjutvapen genom att använda det för något annat ändamål än det som han eller hon är berättigad till,

b) bryter mot bestämmelserna om överlämnande till förvaring hos någon annan i 5 kap. 3 § första stycket eller om transport i 5 kap. 4 § eller mot villkor i fråga om förvaring av vapen som meddelats med stöd av denna lag,

c) bryter mot bestämmelserna om förvaring i 5 kap. 1–3 §§ i fråga om skjutvapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition som innehas av sammanslutningar, huvudmän för museer eller auktoriserade bevakningsföretag eller i fråga om skjutvapen som innehas av vapenhandlare,

d) innehar *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition utan att ha rätt till det,

e) överlåter *eller yrkesmässigt förmedlar löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition till någon som inte har rätt att inneha *egendomen*,

f) driver handel med skjutvapen *eller mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition* utan tillstånd,

g) medför skjutvapen i strid med bestämmelserna i 5 kap. 6 §,

h) bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 11 kap. 1 § d genom att olovligen överföra vapen eller ammunition till ett annat land, eller

i) förvarar ett skjutvapen, *ett löstagbart magasin, en avfyrningsmekanism, en ljuddämpare eller ammunition* åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd till förvaringen finns eller bryter mot bestämmelserna om användning vid förvaring i 5 kap. 3 § andra stycket.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar för otillåtet innehav av *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition eller överträdelse av bestämmelserna i 5 kap. 6 §.

Till ansvar för otillåten förvaring av skjutvapen åt någon annan döms det inte om gärningen är belagd med straff enligt 1 eller 1 a §.

Paragrafen innehåller bestämmelser om andra brott mot vapenlagen än vapenbrott och brott mot bestämmelserna om märkning.

De allmänna förvaringsbestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ är straffsanktionerade i *första stycket punkt c)*. Eftersom kraven enligt förvaringsbestämmelserna utvidgats till att även gälla löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare görs motsvarande

tilllägg i punkt c) i förevarande paragraf. Straffstadgandet gäller inte enskilda personer, utan avser endast angivna juridiska personer.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13.

Genom ett tilllägg i *första ledet i punkt d)* straffbeläggs innehav av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare utan att ha rätt till det. Av 2 kap. 1 § a) och 8 § framgår att den som har rätt eller tillstånd att inneha ett visst vapen för skjutning utan särskilt tillstånd får inneha löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till vapnet, förutsatt att egendomen är avsedd för samma ändamål som vapnet. I andra fall krävs särskilt tillstånd för att få inneha sådan egendom.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13.

Paragrafen har också ändrats genom att *andra ledet i punkt d)* har tagits bort. I andra ledet straffbelades att inte följa ett beslut att lämna över ammunition för inlösen, dvs. ett beslut enligt 7 kap. 3 §. Bestämmelsen var en kvarleva från 1973 års vapenlag som blivit obsolet. Den som inte följer ett beslut att lämna över ammunition för inlösen torde inneha ammunitionen utan att ha rätt till det, vilket i sig är kriminaliserat. (Jfr Landgren och Åberg, Vapenlagen [1 februari 2015 Zeteo], kommentaren till 9 kap. 2 §.) Eftersom bestämmelsen inte fyller någon funktion har den fått utgå.

Enligt *punkt e)* är det straffbelagt att överlåta ammunition till någon som inte har rätt att inneha den. Genom ett tilllägg straffbeläggs också överlåtelse av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till någon som inte har rätt att inneha egendomen. Dessutom straffbeläggs att yrkesmässigt förmedla ammunition, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare till någon som inte har rätt att inneha egendomen. (Jfr tilläggen i påbudet i 2 kap. 9 § första meningen.) Beträffande bedömningen i subjektivt hänseende, se kommentaren till 9 kap. 1 §.

Ändringarna behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13 respektive 4.4.

Enligt tilllägg i 2 kap. 1 § b) krävs tillstånd för att driva mäklarverksamhet med skjutvapen eller ammunition. Genom ett tilllägg i *punkten f)* straffsanktioneras bestämmelsen.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.4.

Enligt *första ledet i punkt i)* är det straffbelagt att ta emot ett skjutvapen för förvaring åt någon annan utan att föreskrivet tillstånd för förvaringen finns. Genom tilllägg straffbeläggs även att

i motsvarande situation ta emot ammunition, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare. (Jfr 5 kap. 3 § första stycket.) Av tredje stycket i paragrafen framgår att bestämmelsen är subsidiär till bestämmelserna om vapenbrott i form av olaga innehav i 1 och 1 a §§.

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13.

Tillägget i *andra stycket* innebär att ringa fall av otillåtet innehav av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare undantas från det straffbara området på samma sätt som ringa fall av otillåtet innehav av ammunition.

4 § Bestämmelser om straff för olovlig införsel av vapen, *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare* eller ammunition och för försök till sådant brott finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Genom tillägget i paragrafen upplyses om att det även beträffande olovlig införsel av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare finns straffbestämmelser i lagen om straff för smuggling. Bestämmelserna gäller för den som bryter mot ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel eller utförsel eller som för in eller ut en vara med stöd av tillstånd som har föranletts av oriktig uppgift eller underlåtenhet att lämna föreskriven uppgift (3 § lagen om straff för smuggling).

5 § Ett vapen som har varit föremål för brott som avses i 1 §, 1 a §, 1 b § eller 2 § första stycket a ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition som har varit föremål för brott som avses i 2 § första stycket d, e eller i. I stället för *egendomen* kan dess värde förklaras förverkat. Om ett vapen förklaras förverkat får även *löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer, ljuddämpare och* ammunition som hör till vapnet förklaras *förverkade*.

Det som föreskrivs i första stycket om ett vapen ska också gälla en vapendel.

Utbyte av brott enligt denna lag ska förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Paragrafen reglerar förverkande av vapen, vapendelar och ammunition som har varit föremål för vissa brott enligt vapenlagen.

Ändringarna i *första stycket* innebär att även löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare som har varit föremål för brott ska kunna förverkas under samma förutsättningar som gäller för ammunition. Ammunition, löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare ska således kunna förverkas, om de varit föremål för otillåtet innehav (2 § första stycket d)) eller otillåten överlåtelse eller otillåten yrkesmässig förmedling (2 § första stycket e)). Genom tillägg i paragrafen framgår att förverkande av sådan egendom också kan ske om någon har tagit emot den för förvaring åt annan utan att föreskrivet tillstånd för förvaringen finns (2 kap. första stycket i)).

Ändringen behandlas i avsnitt 4.12 och 4.13.

7 §

I paragrafen finns en särskild åtalsregel som anger att den som frivilligt lämnar in i paragrafen angiven egendom får åtalas för olovligt innehav av egendomen endast om det är motiverat från allmän synpunkt. Genom tillägg i paragrafen omfattas utöver skjutvapen och ammunition även löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare av regleringen.

11 kap. Bemyndiganden

1 §

I paragrafens *första stycke punkt f)* bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter om att vapenlagen inte ska gälla för skjutvapen och ammunition som en företrädare för en annan stats myndighet medför vid tillfällig tjänstgöring i Sverige eller transit genom Sverige. (Sådana föreskrifter har utfärdats i 4 kap. 4 och 5 §§ vapenförordningen.) Genom tillägg i bestämmelsen utökas bemyndigandet till att även omfatta motsvarande föreskrifter avseende löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

2 §

I *punkt e)* i paragrafen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter

om krav på vapenhandlares, museers och sammanslutningars förvaring av vapen som inte är effektbegränsade och ammunition. (Regeringen har i 9 kap. 1 § vapenförordningen vidaredelegerat rätten att meddela sådana föreskrifter till Polismyndigheten, som använt detta bemyndigande i sina föreskrifter och allmänna råd om vapenhandlares och vissa sammanslutningars förvaring av skjutvapen m.m. [RPSFS 2005:4, FAP 556-2] och museers förvaring av skjutvapen [RPSFS 2006:13, FAP 556-1].) Genom tillägg i bestämmelsen utökas bemyndigandet till att även omfatta föreskrifter om krav på förvaring av löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

3 §

Enligt paragrafen får regeringen besluta att vapenlagen inte ska gälla skjutvapen och ammunition som innehas av en främmande stats militära styrka som befinner sig i Sverige inom ramen för internationellt militärt samarbete eller internationell krishantering. Genom tillägg i paragrafen utökas bemyndigandet till att även avse löstagbara magasin, avfyrningsmekanismer och ljuddämpare.

7.3 Förslaget till lag om ändring i lagen om brandfarliga och explosiva varor

21 a § Den myndighet som prövar frågor om tillstånd enligt 16 § att hantera ammunition som utgör en explosiv vara ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över personer och organisationer som har meddelats sådant tillstånd. Registret ska innehålla uppgift om fysiska personer som har ett betydande inflytande över en sådan juridisk person som har meddelats tillstånd samt personer som har godkänts som föreståndare för verksamheten.

Paragrafen är ny och behandlas i avsnitt 4.4.

Enligt 16 § krävs tillstånd för att hantera explosiva varor. Med hantering avses enligt 5 § tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, återvinning, destruktion, saluförande, underhåll, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden. Av 18 § andra stycket framgår att

tillstånd till handel med explosiva varor prövas av den kommun där handeln ska bedrivas. Tillstånd till annan hantering av ammunition prövas enligt 18 § första stycket av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Genom 21 a § åläggs tillståndsmyndigheten att föra register över personer och organisationer som har meddelats tillstånd enligt 16 § att hantera ammunition som utgör explosiv vara (dvs. ammunition till vapen som avfyrar hagel, kulor eller andra projektiler med hjälp av ett antändbart drivämne). Bestämmelsen innebär att verksamheter som bedriver handel med ammunition ska registreras av den kommun där handeln bedrivs och att verksamheter som ägnar sig åt annan hantering av ammunition ska registreras av MSB. Registret ska även omfatta fysiska personer som har ett betydande inflytande över en juridisk person som har meddelats sådant tillstånd.

21 b § Registret ska ha till ändamål att

- 1. underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt denna lag, och*
- 2. ge information om sådana uppgifter som behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att utreda eller beivra brott med anknytning till ammunition som utgör explosiv vara.*

Paragrafen är ny och anger ändamålen med det register som kommunen respektive MSB ska föra enligt 21 a §. Registret ska dels underlätta handläggningen av frågor om tillstånd enligt lagen, dels ge information som behövs i den brottsbekämpande verksamheten. För dessa ändamål får uppgifter också vidarebehandlas. I övrigt får uppgifter, enligt finalitetsprincipen, lämnas ut till andra myndigheter, om det inte är oförenligt med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in (se prop. 2013/14:110 s. 497).

Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

21 c § För behandling av personuppgifter enligt 21 a § finns bestämmelser om behandling av personuppgifter i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och i lagen (2018:00) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.

Paragrafen är ny. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

I paragrafen upplyses om att dataskyddsförordningen är direkt tillämplig vid personuppgiftsbehandling i det register som kommunen respektive MSB ska föra. Behandlingen regleras således av bestämmelserna i dataskyddsförordningen, som kompletteras av dataskyddslagen.

Vapendirektivet

391L0477

13.9.91

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA OFFICIELLA TIDNING

Nr L 256/51

RÅDETS DIREKTIV

av den 18 juni 1991

om kontroll av förvärv och innehav av vapen

(91/477/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

i samarbete med Europaparlamentet⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾,

och med beaktande av följande:

Enligt artikel 8a i fördraget skall den inre marknaden upprättas senast den 31 december 1992. Den inre marknaden omfattar ett område utan inre gränser med fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital, i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

Europeiska rådet fastställde uttryckligen som mål vid mötet den 25 och 26 juni 1984 i Fontainebleau att avskaffa alla polis- och tullformalityter vid gemenskapens inre gränser.

Ett fullständigt avskaffande av kontroll och formalityter vid gemenskapens inre gränser förutsätter att vissa grundläggande villkor uppfylls. Kommissionen konstaterade i sin vitbok "Fullbordandet av den inre marknaden" att avskaffandet av personkontrollen och säkerhetskontrollen av transporterade föremål bland annat förutsätter en tillnärmning av vapenlagstiftningen.

Avskaffandet av kontrollen av vapeninnehav vid gemenskapens inre gränser kräver att effektiva regler införs som gör det möjligt att inom medlemsstaterna kontrollera förvärv och innehav samt överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat. Systematiska kontroller vid gemenskapens inre gränser bör därför avskaffas.

Det ömsesidiga förtroende inom området för skydd av personers säkerhet, som dessa regler kommer att skapa mellan medlemsstaterna, blir större om reglerna har stöd av en delvis harmoniserad lagstiftning. Det kunde därför vara

lämpligt att bestämma kategorier av skjutvapen som privatpersoner inte alls får förvärva eller inneha eller som de får inneha endast med särskilt tillstånd eller efter anmälan.

Det bör i princip vara förbjudet att inneha vapen vid passage från en medlemsstat till en annan; ett undantag härifrån kan bara godtas om ett förfarande antas som gör det möjligt för medlemsstaterna att hålla sig underrättade om när ett skjutvapen förs in på deras territorium.

Smidigare regler bör dock antas för jakt och tävlingsskytte för att inte inskränka den fria rörligheten för personer mer än nödvändigt.

Direktivet berör inte medlemsstaternas rätt att vidta åtgärder för att förhindra illegal handel med vapen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL 1

Räckvidd

Artikel 1

1. Med *vapen* och *skjutvapen* menas i detta direktiv föremål som definieras i bilaga 1. Skjutvapen klassificeras och definieras i avsnitt II i bilaga 1.
2. Med *vapenhandlare* menas i detta direktiv varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis utgörs av tillverkning, handel, byteshandel, uthyrning, reparation eller ombyggnad av skjutvapen.
3. Vid tillämpningen av detta direktiv skall en person betraktas som bosatt i det land som anges i adressen i någon handling som utvisar personens hemvist, såsom pass eller identitetskort som visas upp för myndigheterna i ett medlemsland eller för en vapenhandlare vid kontroll av innehav eller vid förvärv.
4. *Europeiska skjutvapenpasset* är en handling som på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter för en person som legalt förvärvar och använder ett skjutvapen. Passet skall ha en giltighetstid av högst fem år. Giltighetstiden får förlängas. Om endast skjutvapen ur kategori D är införda i passet skall den högsta giltighetstiden vara tio år. Passet skall

⁽¹⁾ EGT nr C 235, 1.9.1987, s. 8 och
EGT nr C 299, 28.11.1989, s. 6.

⁽²⁾ EGT nr C 231, 17.9.1990, s. 69 och
EGT nr C 158, 17.6.1991, s. 89.

⁽³⁾ EGT nr C 35, 8.2.1988, s. 5.

innehålla de upplysningar som finns i bilaga 2. Europeiska skjutvapenpasset är en personlig handling där det eller de skjutvapen förs in som passets innehavare äger och använder. Den som använder skjutvapnet skall alltid medföra passet. Förändringar i skjutvapeninnehavet eller i skjutvapnets egenskaper skall anges i passet, liksom förlust eller stöld av skjutvapnet.

Artikel 2

1. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av nationella bestämmelser om rätten att bära vapen och om jakt och tävlingsskytte.

2. Detta direktiv skall inte tillämpas på förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen av de väpnade styrkorna, polisen, offentliga myndigheter eller av samlare och institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen och som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma. Det gäller inte heller för kommersiell överlåtelse av krigsvapen och ammunition till sådana vapen.

Artikel 3

Medlemsstaterna får i sin lagstiftning anta strängare bestämmelser än vad som föreskrivs i detta direktiv, med förbehåll för de rättigheter som ges personer bosatta i medlemsstaterna genom artikel 12.2.

KAPITEL 2

Harmonisering av lagstiftningen om skjutvapen

Artikel 4

Åtminstone när det gäller kategorierna A och B skall varje medlemsstat göra utövandet av verksamhet som vapenhandlare beroende av ett tillstånd som minst skall grundas på en kontroll av vapenhandlarens personliga och yrkesmässiga hederlighet. Om det rör sig om en juridisk person skall kontrollen avse företagsledaren. När det gäller kategorierna C och D skall varje medlemsstat, som inte gör utövandet av verksamheten som vapenhandlare beroende av ett tillstånd, kräva en anmälan av verksamheten.

Varje vapenhandlare skall föra ett register över de skjutvapen i kategorierna A, B och C som han tar emot eller lämnar ut, med uppgifter som möjliggör identifiering av vapnet, särskilt typ, märke, modell, kaliber och tillverkningsnummer samt namn och adress på leverantörer och förvärvare. Medlemsstaterna skall regelbundet kontrollera att vapenhandlarna respekterar denna skyldighet. Vapenhandlaren skall bevara registret i fem år, även efter det att verksamheten har upphört.

Artikel 5

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall medlemsstaterna bara tillåta förvärv och innehav av skjutvapen tillhörande kategori B för personer som har giltiga skäl och som

- a) fyllt 18 år utom i fall av jakt eller tävlingsskytte,
- b) inte kan antas utgöra en fara för sig själv eller för allmän ordning och säkerhet.

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall medlemsstaterna bara tillåta personer som uppfyller kraven i första stycket a att inneha skjutvapen i kategorierna C och D.

Medlemsstaterna får återkalla tillståndet att inneha skjutvapen om något av villkoren i första stycket b inte längre är uppfyllt.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium.

Artikel 6

Medlemsländerna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen och ammunition tillhörande kategori A. I särskilda fall får de behöriga myndigheterna bevilja tillstånd för sådana skjutvapen och sådan ammunition om det inte strider mot allmän ordning och säkerhet.

Artikel 7

1. Ett skjutvapen i kategori B får inte förvärfvas inom en medlemsstats territorium utan den medlemsstatens tillstånd.

Ett sådant tillstånd får inte ges till en person som är bosatt i en annan medlemsstat utan den senare statens föregående samtycke.

2. Ett skjutvapen i kategori B får inte innehas inom en medlemsstats territorium utan den medlemsstatens tillstånd. Om innehavaren av vapnet är bosatt i en annan medlemsstat skall denna informeras.

3. Tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen i kategori B får ges i ett gemensamt förvaltningsbeslut.

Artikel 8

1. Innehav av ett skjutvapen i kategori C är bara tillåtet om innehavaren har lämnat uppgift om detta till myndigheterna i den medlemsstat där vapnet innehas.

Medlemsstaterna skall föreskriva att alla skjutvapen i kategori C som för närvarande innehåses inom deras territorier men som inte tidigare anmälts, skall anmälas senast ett år efter ikraftträdandet av den nationella lagstiftning som antas för att genomföra detta direktiv.

2. Varje säljare, vapenhandlare och privatperson skall informera myndigheterna i den medlemsstat där transaktionen äger rum om överlåtelse eller utlämnande av ett skjutvapen i kategori C med angivande av de uppgifter som krävs för att vapnet och förvärvaren skall kunna identifieras. Om den som förvärvat ett sådant skjutvapen är bosatt i en annan medlemsstat skall denna informeras om förvärvet av såväl medlemsstaten där transaktionen ägde rum som av förvärvaren.

3. Om en medlemsstat förbjuder eller kräver tillstånd för förvärv och innehav av ett skjutvapen i kategori B, C eller D inom sitt territorium, skall den underrätta de andra medlemsstaterna om detta; dessa stater skall enligt artikel 12.2 föra in en uttrycklig anmärkning om detta förhållande i varje europeiskt skjutvapenpass som de utfärdar för ett sådant skjutvapen.

Artikel 9

1. Överlämnande av ett skjutvapen i kategori A, B och C till en person som inte är bosatt i den aktuella medlemsstaten skall tillåtas under förutsättning att bestämmelserna i artikel 6-8 iakttas, om

- förvärvaren fått tillstånd enligt artikel 11 att själv utföra överföringen till det land där han är bosatt,
- förvärvaren lämnar in en skriftlig anmälan där han intygar och motiverar sin avsikt att inneha skjutvapnet i den medlemsstat där förvärvet skett, förutsatt att han uppfyller medlemsstatens rättsliga villkor för innehavet.

2. Medlemsstaterna får tillåta tillfälliga överlämnanden av skjutvapen enligt närmare föreskrifter som de själva bestämmer.

Artikel 10

Bestämmelserna för förvärv och innehav av ammunition skall vara samma som de som gäller för innehav av de skjutvapen som ammunitionen är avsedd för.

KAPITEL 3

Formaliteter för förflyttning av vapen inom gemenskapen

Artikel 11

1. Skjutvapen får utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12 föras över från en medlemsstat till en annan endast i enlighet med bestämmelserna i följande stycken. Dessa bestämmelser skall också gälla för överföring av skjutvapen efter försäljning via postorder.

2. Om ett skjutvapen skall föras över till en annan medlemsstat, skall den berörda personen först lämna följande uppgifter till den medlemsstat där skjutvapnet finns:

- Namn och adress på den som säljer eller överläter skjutvapnet och på den som köper eller förvärvat det eller i förekommande fall ägaren.
- Den adress som skjutvapnet skall transporteras till.
- Antalet skjutvapen som skall transporteras.
- Uppgifter som möjliggör identifiering av skjutvapnet samt en angivelse om att vapnet har kontrollerats i enlighet med konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollmärkning av handeldvapen.
- Överföringssättet.
- Dag för avsändandet och beräknad ankomstdag.

Upplysningarna i de sista två strecksatserna behöver inte lämnas om överföringen sker mellan två vapenhandlare.

Medlemsstaten skall undersöka under vilka omständigheter överföringen skall ske, särskilt med tanke på säkerheten.

Om medlemsstaten tillåter en sådan överföring skall den utfärda ett tillstånd med alla de uppgifter som nämns i första stycket. Ett sådant tillstånd skall följa skjutvapnet till dess destinationsort; det skall visas upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

3. Utom i fråga om krigsvapen, som enligt artikel 2.2 är undantagna från tillämpningsområdet för detta direktiv, får varje medlemsstat ge vapenhandlare rätt att utan föregående tillstånd enligt punkt 2 föra över vapen från sitt territorium till en vapenhandlare som är bosatt i en annan medlemsstat. För detta ändamål skall den utfärda ett tillstånd som gäller högst tre år och som när som helst kan dras in tillfälligt eller upphävas genom ett motiverat beslut. En handling som hänvisar till detta tillstånd skall följa skjutvapnet till destinationsorten; detta dokument skall visas upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

Senast vid tidpunkten för överföringen skall vapenhandlaren lämna alla uppgifter som nämns i punkt 2 första stycket till myndigheterna i den medlemsstat från vilken överföringen skall äga rum.

4. Varje medlemsstat skall tillhandahålla de övriga medlemsstaterna en förteckning över vilka skjutvapen som inte utan medlemsstatens föregående samtycke får överföras till dess territorium.

Förteckningarna skall förmedlas till vapenhandlare som enligt förfarandet i punkt 3 medgivits rätt att föra över skjutvapen utan föregående tillstånd.

Artikel 12

1. Tillämpas inte förfarandet i artikel 11, skall innehav av skjutvapen under en resa genom två eller fler medlemsstater vara tillåtet endast om den berörda personen har fått tillstånd av var och en av dessa medlemsstater.

Medlemsstaterna får ge sådana tillstånd för en eller flera resor och för en maximitid om ett år, med möjlighet till förlängning. Sådana tillstånd skall föras in i det europeiska skjutvapenpass som den resande måste visa upp på begäran av medlemsstaternas myndigheter.

2. Utan hinder av punkt 1 får jägare i fråga om vapen i kategori C och D, samt tävlingskyttar i fråga om vapen i kategori B, C och D, utan föregående tillstånd inneha ett eller flera skjutvapen under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sina aktiviteter, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass där vapnet eller vapnen är införda och förutsatt att de kan styrka skälet för resan, lämpligen genom uppvisande av en inbjudan.

Detta undantag skall dock inte gälla för resor till en medlemsstat som förbjuder förvärv och innehav av skjutvapnet i fråga eller som kräver ett tillstånd enligt artikel 8.3; detta förhållande skall i så fall uttryckligen anmärkas i Europeiska skjutvapenpasset.

I samband med den i artikel 17 omnämnda rapporten skall kommissionen i samråd med medlemsstaterna överväga effekterna av tillämpningen av andra stycket, särskilt beträffande dess inverkan på allmän ordning och säkerhet.

3. Genom avtal om ömsesidigt erkännande av nationella dokument får två eller flera medlemsstater införa ett smidigare system för resor med skjutvapen inom sina territorier än som föreskrivs i denna artikel.

Artikel 13

1. Varje medlemsstat skall lämna alla relevanta upplysningar den har tillgång till angående slutgiltiga överföringar av skjutvapen till den medlemsstat till vars territorium överföringen har skett.

2. De upplysningar som medlemsstaterna får genom förfarandena enligt artikel 11 om överföring av skjutvapen och enligt artikel 7.2 och artikel 8.2 om utlandsbosattas förvärv och innehav av skjutvapen, skall senast vid tidpunkten för den aktuella överföringen meddelas den medlemsstat som är destinationsland och, i förekommande fall, de medlemsstater som är transiteringsländer.

3. Medlemsstaterna skall senast den 1 januari 1993 upprätta nätverk för utbyte av upplysningar i syfte att tillämpa denna artikel. De skall informera de andra medlemsstaterna och kommissionen om de nationella myndigheter som ansvarar för att lämna och ta emot upplysningar och för att tillämpa de formaliteter som avses i artikel 11.4.

Artikel 14

Medlemsstaterna skall anta alla bestämmelser som behövs för att förbjuda införsel till deras territorier av

- skjutvapen utom i de fall som anges i artiklarna 11 och 12 och förutsatt att de där föreskrivna villkoren uppfylls,
- andra vapen än skjutvapen, förutsatt att den ifrågasvarande medlemsstatens nationella föreskrifter tillåter det.

KAPITEL 4

Slutbestämmelser

Artikel 15

1. Medlemsstaterna skall skärpa kontrollen av vapeninnehav vid gemenskapens yttre gränser. De skall särskilt övervaka att resande från tredje land som avser att resa vidare till en annan medlemsstat iakttar bestämmelserna i artikel 12.

2. Detta direktiv skall inte utesluta kontroller som utförs av medlemsstaterna eller transportföretaget i samband med ombordstigning i ett transportmedel.

3. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om hur kontrollerna i punkt 1 och 2 utförs. Kommissionen skall sammanställa dessa upplysningar och göra dem tillgängliga för alla medlemsstater.

4. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om sina nationella bestämmelser, däribland om ändringar som berör förvärv och innehav av vapen, om den nationella lagstiftningen är strängare än minimikraven. Kommissionen skall vidarebefordra sådana upplysningar till de andra medlemsstaterna.

Artikel 16

Medlemsstaterna skall fastställa sanktioner som skall tillämpas vid överträdelse av de bestämmelser som antas enligt detta direktiv. Sanktionerna bör vara tillräckligt stränga för att främja efterlevnad av bestämmelserna.

Artikel 17

Inom en tid av fem år från dagen för genomförandet av detta direktiv i den nationella lagstiftningen skall kommissionen till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om den situation som tillämpningen av direktivet har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder.

Artikel 18

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv i så god tid att de åtgärder som föreskrivs i direktivet kan börja

tillämpas senast den 1 januari 1993. De skall genast underrätta kommissionen och de andra medlemsstaterna om de vidtagna åtgärderna.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 19

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 18 juni 1991.

På rådets vägnar

G. WOHLFART

Ordförande

BILAGA 1

- I. I detta direktiv avses med *vapen*:
- alla skjutvapen som definieras i avsnitt II i denna bilaga,
 - andra vapen än skjutvapen såsom dessa definieras i den nationella lagstiftningen.
- II. I detta direktiv avses med *skjutvapen*:
- A. Alla föremål som faller inom någon av följande kategorier, med undantag av föremål som motsvarar definitionen men som utesluts av någon av anledningarna i avsnitt III.

Kategori A – Förbjudna skjutvapen

1. Explosiva militära missiler och startlavetter.
2. Automatiska skjutvapen.
3. Skjutvapen maskerade som andra föremål.
4. Ammunition med kroppsskyddspenetrerande projektiler, explosions- eller brandprojektiler och projektiler för sådan ammunition.
5. Pistol- och revolverammunition med utvidgande projektiler och projektiler för sådan ammunition, med undantag för de fall då de skall användas till sådana vapen avsedda för jakt eller målskjutning som innehas av personer med rätt att bruka dem.

Kategori B – Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd

1. Halvautomatiska eller repeterande korta vapen.
2. Korta vapen med enkelskott med centralantändning.
3. Korta vapen med enkelskott med kantantändning, vars totala längd är mindre än 28 cm.
4. Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.
5. Halvautomatiska långa skjutvapen, vars magasin och patronläge tillsammans inte kan innehålla mer än tre skott och där laddningsmekanismen kan tas bort eller det inte är uteslutet att vapnet med hjälp av vanliga verktyg kan omändras på sådant sätt att magasin och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre skott.
6. Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm i längd.
7. Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism.

Kategori C – Skjutvapen som skall anmälas

1. Repeterande långa skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori B punkt 6.
2. Långa skjutvapen med räfflade lopp för enkelskott.
3. Halvautomatiska långa skjutvapen som inte omfattas av kategori B punkt 4-7.
4. Korta vapen för enkelskott med kantantändning vars totala längd inte är mindre än 28 cm.

Kategori D – Andra skjutvapen

Enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp.

- B. Varje vital del av sådana skjutvapen:

Slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen tillhör som separata delar samma kategori som det skjutvapen de är eller är tänkta att vara monterade på.

III. Definitionen av skjutvapen skall i denna bilaga inte omfatta föremål som stämmer med definitionen men som

- a) har gjorts varaktigt obrukbara genom tillämpning av ett tekniskt förfarande som ett officiellt organ har garanterat eller erkänt,
- b) är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte.
- c) betraktas som antika vapen eller reproduktioner av sådana, om dessa inte har inkluderats i de föregående kategorierna och är föremål för nationell lagstiftning.

I avvaktan på samordning inom gemenskapen får medlemsstaterna tillämpa sin nationella lagstiftning på skjutvapnen i detta avsnitt.

IV. I denna bilaga avses med

- a) *korta vapen*: ett skjutvapen med en pipa som inte överstiger 30 cm eller vars totala längd inte överstiger 60 cm.
 - b) *långa vapen*: alla skjutvapen som inte är korta vapen.
 - c) *automatvapen*: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som kan avfyra mer än ett skott med ett tryck på avtryckaren.
 - d) *halvautomatiskt skjutvapen*: ett skjutvapen som laddar om automatiskt varje gång ett skott avfyras och som bara kan avfyra ett skott med ett tryck på avtryckaren.
 - e) *repeterande skjutvapen*: ett skjutvapen som efter att ett skott har avfyrats är avsett att laddas om från ett magasin eller cylinder med hjälp av ett manuellt tillvägagångssätt.
 - f) *skjutvapen för enkelskott*: ett skjutvapen utan magasin som laddas för varje skott genom att man manuellt sätter in ett skott i patronläget eller i ett laddningsutrymme där pipan bryts.
 - g) *ammunition med kroppsskyddspenetrerande kulor*: ammunition för militärt bruk där kulan är försedd med mantel och har en massiv hård kärna.
 - h) *ammunition med explosiva projektiler*: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en laddning som exploderar när den stöter emot något.
 - i) *ammunition med brandprojektiler*: ammunition för militärt bruk där projektilen innehåller en kemisk blandning som börjar brinna vid kontakt med luften eller vid anslaget.
-

*BILAGA 2***EUROPEISKA SKJUTVAPENPASSET**

Passet skall innehålla följande avsnitt:

- a) Innehavarens identitet.
- b) Identifikation av vapnet eller skjutvapnet med angivande av kategori enligt detta direktiv.
- c) Passet giltighetstid.
- d) Ett avsnitt att användas av den medlemsstat som utfärdar passet (tillståndens art, referenser etc.).
- e) Ett avsnitt för ifyllnad av andra medlemsstater (tillstånd till inresa i landet etc.).
- f) Anmärkningarna:

“Rätten att resa till en annan medlemsstat med ett eller flera i passet uppräknade skjutvapen i kategori B, C eller D förutsätter ett eller flera föregående tillstånd från det besökta medlemslandet. Detta eller dessa tillstånd får noteras i passet.

Ett sådant föregående tillstånd som avses ovan är i princip inte nödvändigt för att resa med ett skjutvapen i kategori C eller D i syfte att delta i jakt eller med ett skjutvapen i kategori B, C eller D för att delta i tävlingsskytte, förutsatt att resenären har ett skjutvapenpass och kan styrka skälet för resan.”

Om en medlemsstat har informerat de andra medlemsstaterna i enlighet med artikel 8.3 om att innehav av vissa skjutvapen i kategori B, C eller D är förbjudet eller kräver tillstånd skall en av följande anmärkningar läggas till:

“Inresa i ... (berörda stater) med skjutvapen ... (identifikation) är förbjuden.”

“Inresa i ... (berörda stater) med skjutvapen ... (identifikation) kräver tillstånd.”

2008 års ändringsdirektiv

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2008/51/EG

av den 21 maj 2008

om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 95.1,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Direktiv 91/477/EEG ⁽³⁾ utgör en stödåtgärd för den inre
marknaden. Genom denna stödåtgärd skapas det en ba-
lans mellan å ena sidan åtagandet att säkerställa en viss
frihet för handel med vissa skjutvapen inom gemenska-
pen och å andra sidan kravet att denna frihet begränsas
av vissa garantier som gäller säkerheten och som är an-
passade till denna typ av produkter.

(2) I enlighet med rådets beslut 2001/748/EG av den 16 ok-
tober 2001 om undertecknande på Europeiska gemen-
skapens vägnar av protokollet mot olaglig tillverkning av
och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammu-
nition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot
gränsöverskridande organiserad brottslighet ⁽⁴⁾ underteck-
nade kommissionen på gemenskapens vägnar nämnda
protokoll (nedan kallat *protokollet*) den 16 januari 2002.

(3) Gemenskapens anslutning till protokollet gör det nöd-
vändigt att ändra vissa bestämmelser i direktiv
91/477/EEG. Det är nämligen viktigt att säkerställa att
de internationella åtaganden som har betydelse för det
direktivet fullgörs på ett enhetligt, effektivt och snabbt
sätt. Dessutom är det nödvändigt att i samband med
denna översyn införa förbättringar av det direktivet ge-
nom att ta itu med vissa problem, särskilt de som påta-
lades i kommissionens rapport till Europaparlamentet
och rådet av den 15 december 2000 om genomförandet
av direktiv 91/477/EEG.

(4) Polisunderrättelser tyder på att användningen av om-
byggda vapen i gemenskapen har ökat. Det är därför
mycket viktigt att se till att sådana ombyggbara vapen
omfattas av definitionen av skjutvapen i direktiv
91/477/EEG.

(5) Skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition som
importeras från tredjeländer omfattas av gemenskapslag-
stiftningen och således även av kraven i direktiv
91/477/EEG.

(6) Det är därför lämpligt att definiera begreppen olaglig
tillverkning och olaglig handel med skjutvapen, delar
till skjutvapen och ammunition liksom begreppet spår-
ning i direktiv 91/477/EEG.

(7) Dessutom ska vapnen enligt protokollet märkas vid till-
verkningen och då de överförs från statliga depåer till
permanent civilt bruk, medan direktiv 91/477/EEG en-
dast indirekt hänvisar till skyldigheten att märka vapen.
För att underlätta spårning av vapen är det nödvändigt
att använda alfanumeriska koder och att i märkningen
även ange vapnets tillverkningsår (om detta inte framgår
av serienumret). Konventionen av den 1 juli 1969 om
ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeld-
vapen bör i största möjliga utsträckning användas som
referensram för märkningssystemet i hela gemenskapen.

⁽¹⁾ EUT C 318, 23.12.2006, s. 83.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 29 november 2007 (ännu ej
offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 17 april 2008.

⁽³⁾ EGT L 256, 13.9.1991, s. 51. Rättat i EGT L 54, 5.3.1993, s. 22.

⁽⁴⁾ EGT L 280, 24.10.2001, s. 5.

- (8) Enligt protokollet ska vidare den period under vilken registren förs över vapeninformation utökas till minst tio år, men det är, med tanke på hur farliga och långlivade vapen är, nödvändigt att förlänga denna period till minst 20 år så att det blir möjligt att genomföra en ordentlig spårning av skjutvapen. Det är också nödvändigt att medlemsstaterna upprättar antingen ett centraliserat eller ett decentraliserat datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register som innehåller nödvändiga uppgifter om varje skjutvapen. Polismyndigheters, rättsliga myndigheters och andra behöriga myndigheters tillgång till uppgifterna i detta datoriserade register måste regleras i enlighet med artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
- (9) Dessutom bör den mäklarverksamhet som avses i artikel 15 i protokollet definieras i direktiv 91/477/EEG.
- (10) Enligt artiklarna 5 och 6 i protokollet krävs i vissa allvarliga fall straffrättsliga påföljder och konfiskering av vapnen.
- (11) I fråga om att göra skjutvapen obrukbara finns det i led a i del III i bilaga I till direktiv 91/477/EEG endast en hänvisning till nationell lagstiftning. Protokollet innehåller tydligare allmänna principer för att göra vapen obrukbara. Bilaga I till direktiv 91/477/EEG bör således anpassas.
- (12) Eftersom vapenhandlarnas verksamhet kännetecknas av särskilda förhållanden är det nödvändigt att medlemsstaterna utövar en strikt kontroll av denna verksamhet, särskilt genom att kontrollera vapenhandlarnas yrkesmässiga integritet och förmåga.
- (13) Privatpersoners förvärv av skjutvapen genom tekniker för distanskommunikation, till exempel via Internet, bör då detta är tillåtet omfattas av bestämmelserna i direktiv 91/477/EEG, och det bör finnas ett allmänt förbud mot att personer som enligt lagkraftvunnen dom har fällts för vissa allvarliga brottsliga handlingar förvärvar skjutvapen.
- (14) Europeiska skjutvapenpasset fungerar överlag bra och bör betraktas som den huvudsakliga handling som jägare och tävlingsskyttar behöver för att inneha ett skjutvapen under en resa till en annan medlemsstat. Medlemsstaterna bör inte kräva att en avgift betalas för att Europeiska skjutvapenpasset ska kunna godtas.
- (15) För att göra det lättare att spåra skjutvapen och effektivt bekämpa olaglig handel med och tillverkning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition är det nödvändigt att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna.
- (16) Behandlingen av uppgifter måste ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾, äventyrar inte skyddet för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter enligt gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning och påverkar framför allt inte skyldigheterna och rättigheterna enligt direktiv 95/46/EG.
- (17) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra direktiv 91/477/EEG bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽²⁾.
- (18) Flera medlemsstater har förenklats sin klassificering av skjutvapen genom att inte längre tillämpa fyra kategorier utan endast följande två: förbjudna skjutvapen och skjutvapen för vilka det krävs tillstånd. Medlemsstaterna bör följa denna förenklade klassificering, även om de medlemsstater som delar in skjutvapen i fler kategorier får behålla sina nuvarande klassificeringssystem i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- (19) Tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen bör så vitt det är möjligt ges efter ett enda förvaltningsförfarande.
- (20) Genom artikel 2.2 i direktiv 91/477/EEG utesluts från det direktivets tillämpningsområde bland annat förvärv och innehav av vapen och ammunition i enlighet med den nationella lagstiftningen av samlare och institutioner som anlägger kulturella och historiska aspekter på vapen och som erkänts som sådana av den medlemsstat inom vars territorium de är verksamma.
- (21) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁽³⁾ bör medlemsstaterna för egen del och i gemenskapens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt ofentliggöra dessa tabeller.

(1) EGT L 281, 23.11.1995, s. 31. Direktivet ändrat genom förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

(2) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23. Beslutet ändrat genom beslut 2006/512/EG (EUT L 200, 22.7.2006, s. 11).

(3) EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

(22) Direktiv 91/477/EEG bör således ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv 91/477/EEG

Direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

"1. I detta direktiv avses med *skjutvapen* varje bärbart vapen med pipa som avfyra, är avsett att avfyra eller kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, om det inte utesluts av någon av anledningarna i del III i bilaga I. Skjutvapen klassificeras i del II i bilaga I.

Vid tillämpningen av detta direktiv ska ett föremål anses kunna omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne om

— det liknar ett skjutvapen, och

— det på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper kan omvandlas på detta sätt."

b) Följande punkter ska läggas till:

"1a. I detta direktiv avses med *delar till skjutvapen* varje komponent eller ersättningskomponent som har utformats särskilt för ett skjutvapen och som är nödvändig för dess funktion, inbegripet en pipa, stomme eller låda, glidskena eller cylinder och ett slutstycke samt varje anordning som formgivits eller anpassats för att dämpa det ljud som uppkommer då ett skjutvapen avfyras.

1b. I detta direktiv avses med *väsentlig del* slutstycket, patronläget och pipan till ett skjutvapen, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade.

1c. I detta direktiv avses med *ammunition* alla patroner eller deras komponenter, inklusive patronhylsor, tändladdningar, drivladdningar, kulor och projektiler

som används i skjutvapen, förutsatt att dessa komponenter själva omfattas av krav på tillstånd i den berörda medlemsstaten.

1d. I detta direktiv avses med *spårning* en systematisk utredning av hur skjutvapen och i förekommande fall delar till skjutvapen och ammunition går från tillverkare till köpare, i syfte att hjälpa medlemsstaternas behöriga myndigheter att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och olaglig handel.

1e. I detta direktiv avses med *vapenmäklare* varje fysisk eller juridisk person, med undantag av vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att förvärva, sälja eller arrangera överföring av skjutvapen."

c) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. I detta direktiv avses med *vapenhandlare* varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består i att tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera eller omvandla skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition."

d) Följande punkter ska läggas till:

"2a. I detta direktiv avses med *olaglig tillverkning* eller sammansättning av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition

i) med hjälp av väsentliga delar till skjutvapen som varit föremål för olaglig handel,

ii) utan tillstånd som utfärdats i enlighet med artikel 4 av en behörig myndighet i den medlemsstat där tillverkningen eller sammansättningen har skett, eller

iii) utan märkning av de monterade vapnen då de tillverkas i enlighet med artikel 4.1.

2b. I detta direktiv avses med *olaglig handel* förvärv, försäljning, leverans, transport och överföring av skjutvapen, delar till skjutvapen eller ammunition från en medlemsstat eller via denna medlemsstat till en annan medlemsstat, om en av de berörda medlemsstaterna inte tillåter det i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv eller om de monterade skjutvapnen inte är märkta i enlighet med artikel 4.1."

e) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Ett europeiskt skjutvapenpass ska på begäran utfärdas av en medlemsstats myndigheter till en person som legalt förvärvat och använder ett skjutvapen. Passet ska ha en giltighetstid på högst fem år, som kan förlängas, och det ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga II. Det ska vara en personlig handling där det eller de skjutvapen förs in som passets innehavare äger och använder i enlighet med passet. Då skjutvapnet används ska passet alltid medföras av den berörda personen och eventuella förändringar i skjutvapeninnehavet eller i skjutvapnets egenskaper ska anges i passet, liksom förlust eller stöld av skjutvapnet.”

2. Artikel 4 ska ersättas med följande:

”Artikel 4

1. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen eller delar till skjutvapen som släpps ut på marknaden antingen har märkts och registrerats i enlighet med detta direktiv eller gjorts obrukbara.

2. För att kunna identifiera och spåra alla monterade skjutvapen ska medlemsstaterna i samband med tillverkningen av varje skjutvapen antingen

a) kräva att vapnen ges en unik märkning som inbegriper tillverkarens namn, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret (om detta inte framgår av serienumret); detta ska inte påverka möjligheten att anbringa tillverkarens varumärke; för dessa ändamål får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen, eller

b) bibehålla en annan form av unik och lätthanterlig märkning som består av en numerisk eller alfanumerisk kod, varigenom alla medlemsstaterna lätt kan identifiera tillverkningslandet.

Märkningen ska vara anbringad på en väsentlig del av skjutvapnet som om den förstörs skulle göra skjutvapnet obrukbart.

Medlemsstaterna ska se till att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks med tillverkarens namn, varupartiets identifikationsnummer, kalibern och ammunitionstypen. För dessa ändamål får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen.

När ett skjutvapen överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk ska medlemsstaterna dessutom se till att de förses med en lämplig unik märkning, varigenom en stat lätt kan identifiera det land från vilket överföringen har skett.

3. Vapenhandlaren ska ha medlemsstatens tillstånd för att få bedriva sin verksamhet inom dess territorium, och detta ska grundas på åtminstone en prövning av tillverkarens personliga och yrkesmässiga integritet och förmåga. Ifråga om juridiska personer gäller prövningen den person som leder företaget.

4. Medlemsstaterna ska senast den 31 december 2014 föra antingen ett centraliserat eller ett decentraliserat datoriserat register som garanterar behöriga myndigheter tillgång till de register där varje skjutvapen som omfattas av detta direktiv registreras. Detta register ska omfatta och i minst 20 år bevara uppgifter om skjutvapnets typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens eller ägarens namn och adress.

Varje vapenhandlare ska vara skyldig att under hela sin yrkesverksamma tid föra ett register där alla skjutvapen som omfattas av detta direktiv och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra skjutvapnet, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvarens namn och adress. Efter det att verksamheten har upphört ska vapenhandlaren överlämna registret till den nationella myndighet som är ansvarig för det register som avses i första stycket.

5. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen vid varje givet tillfälle kan kopplas till sina respektive ägare. När det gäller skjutvapen i kategori D ska medlemsstaterna dock från och med den 28 juli 2010 införa lämpliga åtgärder för spårning, inbegripet genom att från och med den 31 december 2014 införa åtgärder som gör det möjligt att vid varje givet tillfälle koppla skjutvapen som släppts ut på marknaden efter den 28 juli 2010 till sina respektive ägare.”

3. Följande artiklar ska läggas till:

”Artikel 4a

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3, ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har beviljats en licens eller, när det gäller skjutvapen i kategorierna C eller D, för personer som har erhållit ett särskilt tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen i enlighet med nationell lag.

Artikel 4b

Medlemsstaterna ska överväga att inrätta ett system för reglering av vapenmäklarverksamhet. Ett sådant system skulle kunna inbegripa en eller flera åtgärder såsom

- a) krav på registrering av vapenmäklare som är verksamma på medlemsstaternas territorium,
- b) krav på licens eller tillstånd för vapenmäklarverksamhet.”

4. Artikel 5 ska ersättas med följande:

”Artikel 5

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3, ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har giltiga skäl och som

- a) fyllt 18 år; undantag ska dock göras för förvärv (förutom köp) och innehav av skjutvapen avsedda för jakt eller tävlingsskytte, förutsatt att personer under 18 år i detta fall har föräldrarnas tillstånd eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter,
- b) inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller för allmän ordning och säkerhet; om en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska detta anses tala för att sådan fara föreligger.

Medlemsstaterna får återkalla tillståndet att inneha ett skjutvapen, om något av de villkor som låg till grund för att tillståndet beviljades inte längre uppfylls.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha vapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma vapen inom sitt eget territorium.”

5. I artikel 6 ska följande stycke läggas till:

”Medlemsstaterna ska, förutom när det gäller vapenhandlare, se till att förvärv av skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition med hjälp av tekniker för distanskommunikation, som definieras i artikel 2 i Europaparlamentets

och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal (*), kontrolleras noggrant i de fall då denna typ av förvärv är tillåten.

(*) EGT L 144, 4.6.1997, s. 19. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2005/29/EG (EUT L 149, 11.6.2005, s. 22).”

6. I artikel 7 ska följande punkter läggas till:

”4. Medlemsstaterna får överväga att till personer som uppfyller kraven för ett skjutvapenintyg utfärda en flerårig licens för förvärv och innehav av alla skjutvapen som omfattas av tillstånd, utan att det påverkar

- a) skyldigheten att underrätta de behöriga myndigheterna om överföringarna,
- b) den fortlöpande kontrollen av att dessa personer efterlever villkoren, och
- c) de tak för innehav som fastställs i nationell lagstiftning.

5. Medlemsstaterna ska anta bestämmelser för att se till att de personer som enligt nationell lagstiftning innehar giltiga tillstånd för skjutvapen i kategori B den 28 juli 2008 inte behöver ansöka om licens eller tillstånd för skjutvapen som de innehar i kategorierna C eller D på grund av ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/51/EG av den 21 maj 2008 (*). Vid varje senare överföring av vapen i kategorierna C eller D krävs dock att mottagaren införskaffar eller innehar licens för eller har särskilt tillstånd att inneha skjutvapnen i enlighet med nationell lagstiftning.

(*) EUT L 179, 8.7.2008, s. 5.”

7. I artikel 11.3 ska andra stycket ersättas med följande:

”Före datumet för överföringen ska vapenhandlaren lämna alla de uppgifter som anges i punkt 2 första stycket till myndigheterna i den medlemsstat från vilken överföringen ska äga rum. Dessa myndigheter ska genomföra inspektioner, i tillämpliga fall på plats, för att kontrollera överensstämmelsen mellan de uppgifter som lämnats av vapenhandlaren och de faktiska kännetecknen för överföringen. Uppgifterna ska lämnas av vapenhandlaren inom en period som ger tillräckligt med tid.”

8. I artikel 12.2 ska första stycket ersättas med följande:

”Utan hinder av punkt 1 får jägare i fråga om vapen i kategori C och D, samt tävlingskyttar i fråga om vapen i kategori B, C och D, utan föregående tillstånd inneha ett eller flera skjutvapen under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sin verksamhet, förutsatt att de har ett europeiskt skjutvapenpass, där skjutvapnet eller skjutvapnen är införda, och förutsatt att de kan styrka skälet för resan, särskilt genom uppvisande av en inbjudan eller något annat bevis på sin jaktverksamhet eller tävlings-skytteverksamhet i den medlemsstat som är destinationsland.

Medlemsstaterna får inte kräva att en avgift betalas för att Europeiska skjutvapenpasset ska kunna godtas.”

9. Artikel 13.3 ska ersättas med:

”3. I syfte att effektivt tillämpa detta direktiv ska medlemsstaterna regelbundet utbyta upplysningar. För detta ändamål ska kommissionen senast den 28 juli 2009 inrätta en kontaktgrupp för utbyte av upplysningar avseende tillämpningen av denna artikel. Medlemsstaterna ska underätta varandra och kommissionen om vilka nationella myndigheter som är ansvariga för att överföra och ta emot information och för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 11.4.”

10. Följande artikel ska läggas till:

”Artikel 13a

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5 och 7 i rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter 8 (*) tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

(*) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23. Beslutet ändrat genom beslut 2006/512/EG (EUT L 200, 22.7.2006, s. 11).”

11. Artikel 16 ska ersättas med följande:

”Artikel 16

Medlemsstaterna ska fastställa ett sanktionssystem för överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att dessa sanktioner tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.”

12. Artikel 17 ska ersättas med följande:

”Artikel 17

Senast den 28 juli 2015 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om den situation som tillämpningen av detta direktiv har resulterat i, vid behov åtföljd av förslag till åtgärder.

Senast den 28 juli 2012 ska kommissionen göra undersökningar och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de möjliga fördelarna och nackdelarna med en minskning till två av antalet kategorier av skjutvapen (förbjudna eller tillåtna), i syfte att skapa en bättre fungerande inre marknad för produkterna i fråga genom en möjlig förenkling.

Senast den 28 juli 2010 ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet i vilken den ska presentera slutsatserna av en undersökning om utsläppande på marknaden av replikvapen, i syfte att fastställa huruvida det är möjligt och önskvärt att inbegripa sådana produkter inom ramen för tillämpningsområdet för detta direktiv.”

13. Bilaga I ska ändras på följande sätt:

a) I del I ska första strecksatsen ersättas med följande:

”— alla skjutvapen som definieras i artikel 1 i direktivet,”

b) Del III ska ändras på följande sätt:

i) Led a ska ersättas med följande:

”a) har gjorts definitivt obrukbara genom åtgärder som medför att skjutvapnets väsentliga delar gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra för någon som helst återanvändning av skjutvapnet.”

ii) Följande stycke ska läggas till efter det första stycket:

”Medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera de åtgärder som avses i a för att göra skjutvapen obrukbara, för att på detta sätt säkerställa att de ingrepp som görs i ett skjutvapen medför att det aldrig kan användas på nytt. Medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg eller en annan handling av vilken det framgår att skjutvapnet är obrukbart eller att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte. Kommissionen ska, i enlighet med det förfarande som avses i artikel 13a.2 i direktivet, utfärda gemensamma riktlinjer om standarder och teknik för deaktivering för att se till att de skjutvapen som gjorts obrukbara aldrig kan användas på nytt.”

Artikel 2
Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 28 juli 2010. De ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvis-

ning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 21 maj 2008.

På Europaparlamentets vägnar
H.-G. PÖTTERING
Ordförande

På rådets vägnar
J. LENARČIČ
Ordförande

2017 års ändringsdirektiv

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2017/853

av den 17 maj 2017

om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) Rådets direktiv 91/477/EEG ⁽³⁾ utgör en kompletterande åtgärd för den inre marknaden. Genom den skapades det en balans mellan, å ena sidan, åtagandet att säkerställa en viss frihet för handel med vissa skjutvapen och deras väsentliga delar inom unionen och, å andra sidan, kravet att den friheten begränsas av vissa garantier som gäller säkerheten och som är anpassade till dessa produkter.
- (2) Vissa aspekter av direktiv 91/477/EEG behöver förbättras ytterligare på ett proportionellt sätt för att motverka att skjutvapen missbrukas för brottslig verksamhet, samt med tanke på terroristattacker nyligen. I detta sammanhang efterfrågade kommissionen, i sitt meddelande av den 28 april 2015 om den europeiska säkerhetsagendan, en översyn av det direktivet och en gemensam strategi för deaktivering av skjutvapen för att förhindra att dessa reaktiveras och används av brottslingar.
- (3) Så snart skjutvapen lagligen förvärvats och innehas i enlighet med direktiv 91/477/EEG, bör nationella bestämmelser om rätten att bära vapen och om jakt eller tävlingsskytte tillämpas.
- (4) Vid tillämpning av direktiv 91/477/EEG bör definitionen av vapenmäklare omfatta varje fysisk eller juridisk person, inbegripet partnerskap och termen *tillhandahållande* anses inbegripa uthyrning och leasing. Eftersom vapenmäklare tillhandahåller tjänster som liknar de som tillhandahålls av vapenhandlare bör de också omfattas av direktiv 91/477/EEG när det gäller de skyldigheter för vapenhandlare som är av relevans för vapenmäklares verksamhet, i den mån de kan fullgöra dessa skyldigheter och i den mån skyldigheterna i fråga inte fullgörs av en vapenhandlare vad beträffar samma underliggande transaktion.
- (5) Vapenhandlares verksamhet inbegriper inte bara tillverkning utan även ändring eller omvandling av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition, t.ex. förkortande av ett komplett skjutvapen som leder till att deras kategori eller underkategori ändras. Rent privat, icke-kommersiell verksamhet, t.ex. manuell laddning och omladdning av ammunition från ammunitionsdelar för eget bruk eller ändringar av skjutvapen eller väsentliga delar som ägs av den berörda personen, såsom ändringar av stocken eller siktet eller underhåll för att åtgärda slitage på väsentliga delar, bör inte anses utgöra verksamhet som endast vapenhandlare får utföra.

⁽¹⁾ EUT C 264, 20.7.2016, s. 77.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 14 mars 2017 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 25 april 2017.

⁽³⁾ Rådets direktiv 91/477/EEG av den 18 juni 1991 om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EGT L 256, 13.9.1991, s. 51).

- (6) För att öka spårbarheten för alla skjutvapen och väsentliga delar och för att främja den fria rörligheten för dessa, bör alla skjutvapen eller deras väsentliga delar förses med en tydlig, beständig och unik märkning samt registreras i medlemsstaternas register.
- (7) Registrens poster bör innehålla alla uppgifter som gör det möjligt att knyta ett skjutvapen till dess innehavare, och bör inbegripa namnet på tillverkaren eller varumärkesnamnet, landet eller platsen för tillverkningen, skjutvapnets typ, märke, modell, kaliber och serienummer eller eventuella unika märkningar som anbringats på skjutvapnets stomme eller låda. Andra väsentliga delar än stommen och lådan bör i registren anges inom ramen för posten för det skjutvapen på vilket de ska monteras.
- (8) För att förhindra att märkningar lätt avlägsnas och för att klargöra vilka väsentliga delar som ska märkas bör gemensamma unionsregler för märkning införas. Dessa regler bör tillämpas endast på skjutvapen eller väsentliga delar som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller senare, när dessa släpps ut på marknaden, medan skjutvapen och delar som tillverkas i eller importeras till unionen före det datumet fortsatt bör omfattas av de märknings- och registreringskrav enligt direktiv 91/477/EEG som är tillämpliga fram till det datumet.
- (9) Mot bakgrund av hur farliga skjutvapen och väsentliga delar är och med tanke på deras livslängd krävs det, för att säkerställa att de behöriga myndigheterna kan spåra skjutvapen och väsentliga delar inom ramen för administrativa och straffrättsliga förfaranden och med beaktande av nationell processrätt, att registrens poster bevaras under en period av 30 år efter det att skjutvapnen eller de väsentliga delarna i fråga skrotats. Tillgång till dessa registerposter och alla tillhörande personuppgifter bör för beviljande eller återkallande av tillstånd eller tullförfarande, inbegripet ett eventuellt påförande av administrativa sanktioner, begränsas till behöriga myndigheter och tillåtas endast upp till 10 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats, och upp till 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats när sådan tillgång är nödvändig i brottsbekämpningssyfte.
- (10) Ett effektivt informationsutbyte mellan vapenhandlare och vapenmäklare å ena sidan och nationella behöriga myndigheter å andra sidan är viktigt för att registret ska fungera på ändamålsenligt sätt. Vapenhandlare och vapenmäklare bör därför utan onödigt dröjsmål förse de nationella behöriga myndigheterna med information. För att underlätta detta bör de nationella behöriga myndigheterna gentemot vapenhandlare och vapenmäklare tillgängliggöra möjligheter till elektronisk kommunikation, vilka kan inbegripa inlämnande av informationen antingen genom e-post eller direkt genom en databas eller ett register av något annat slag.
- (11) När det gäller medlemsstaternas skyldighet att ha ett övervakningssystem för att säkerställa att villkoren för tillstånd för skjutvapen är uppfyllda under hela deras varaktighet, bör medlemsstaterna besluta huruvida bedömningen ska inbegripa läkarundersökningar och psykologiska undersökningar på förhand.
- (12) Utan att det påverkar nationell rätt om yrkesansvar bör bedömningen av relevant medicinsk eller psykologisk information inte förutsätta att den medicinska personal eller andra personer som tillhandahåller sådana uppgifter har något ansvar om skjutvapen som innehas i enlighet med direktiv 91/477/EEG missbrukas.
- (13) Skjutvapen och ammunition bör förvaras på ett säkert sätt när de inte hålls under omedelbar uppsikt. Om de förvaras på annat sätt än i säkerhetsskåp bör skjutvapen och ammunition förvaras åtskilt från varandra. När skjutvapnet och ammunitionen ska överlämnas till en transportör bör denne vara ansvarig för lämplig övervakning och förvaring. Kriterier för lämplig förvaring och säker transport bör definieras i nationell rätt, med beaktande av antalet berörda vapen och ammunition samt deras kategori.
- (14) Direktiv 91/477/EEG bör inte påverka de regler i medlemsstaterna som tillåter lagliga transaktioner gällande skjutvapen, väsentliga delar och ammunition via postorder, internet eller *distansavtal* enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU ⁽¹⁾, exempelvis genom internetbaserade auktionskataloger eller radannonser, telefon eller e-post. Det är emellertid mycket viktigt att identiteten på parterna i sådana transaktioner och parternas lagliga rätt att delta i sådana transaktioner är möjliga att kontrollera och faktiskt blir föremål för en sådan kontroll. När det gäller köpare är det därför lämpligt att säkerställa att deras identitet och

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

i tillämpliga fall deras tillstånd för förvärv av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition kontrolleras av en vapenhandlare eller vapenmäklare som är licensierad eller har tillstånd eller av en offentlig myndighet eller dess företrädare, senast vid leveransen.

- (15) För de farligaste skjutvapnen bör det införas strängare regler i direktiv 91/477/EEG som säkerställer att det inte är tillåtet att förvärva, inneha eller bedriva handel med dessa skjutvapen, med vissa begränsade, vederbörligen motiverade undantag. Om dessa regler inte följs bör medlemsstaterna vidta samtliga lämpliga åtgärder, som skulle kunna innebära beslagtagande av skjutvapnen i fråga.
- (16) Medlemsstaterna bör dock ha möjlighet att tillåta förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A när så krävs för utbildningsändamål, kulturella ändamål, inbegripet film och teater, forskningsändamål eller historiska ändamål. Personer som beviljas tillstånd skulle kunna vara bl.a. vapensmeder, kontrollanstalter, tillverkare, certifierade experter, kriminaltekniker och i vissa fall de som är involverade i film- och tv-inspelningar. Medlemsstaterna bör också ha möjlighet att tillåta enskilda att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A för det nationella försvaret, t.ex. inom ramen för frivillig militär utbildning som föreskrivs i nationell rätt.
- (17) Medlemsstaterna bör kunna välja att bevilja erkända museer och samlare tillstånd för förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A när så krävs för historiska, kulturella, vetenskapliga, tekniska, utbildningsrelaterade eller kulturarvsrelaterade ändamål, under förutsättning att sådana museer och samlare, innan ett sådant tillstånd beviljas, visar att de vidtagit de åtgärder som krävs för att motverka eventuella risker för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen, också genom lämplig förvaring. Vid beviljande av varje sådant tillstånd bör den specifika situationen beaktas och tas med i beräkningen, t.ex. samlingens karaktär och ändamålen med den, och medlemsstaterna bör säkerställa att det finns ett system för övervakning av samlare och samlingar.
- (18) Vapenhandlare och vapenmäklare bör inte hindras att hantera skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A i fall där förvärv och innehav av sådana skjutvapen, väsentliga delar och ammunition undantagsvis är tillåtna, när hantering av dessa är nödvändig för deaktivering eller omvandling eller närhelst annars så är tillåtet enligt direktiv 91/477/EEG, enligt ändring genom det här direktivet. Inte heller bör vapenhandlare och vapenmäklare hindras från att hantera sådana skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i fall som inte omfattas av direktiv 91/477/EEG, enligt ändring genom det här direktivet, t.ex. skjutvapen, väsentliga delar och ammunition som ska exporteras utanför unionen eller vapen som ska förvärfas av försvarsmakten, polisen eller offentliga myndigheter.
- (19) Vapenhandlare och vapenmäklare bör få vägra att genomföra varje transaktion för förvärv av komplett ammunition eller skarpa tändrör för ammunition som de anser vara misstänkt. En transaktion kan anses vara misstänkt om den exempelvis inbegriper mängder som är ovanliga för den planerade privata användningen, om köparen inte verkar känna till ammunitionens användning eller om köparen insisterar på att betala i kontanter och samtidigt är ovillig att visa upp identitetsbevis. Vapenhandlare och vapenmäklare bör också kunna rapportera sådana misstänkta transaktioner till de behöriga myndigheterna.
- (20) Risken är hög för att akustiska vapen och andra typer av vapen som använder lösa skott omvandlas till verkliga skjutvapen. Det är därför mycket viktigt att ta itu med problemet med sådana omvandlade vapen som används för att begå brottslig verksamhet, i synnerhet genom att låta dem omfattas av direktiv 91/477/EEG. I syfte att undvika risken för att larm- och signalvapen tillverkas på ett sådant sätt som gör dem möjliga att omvandlas till att avfira ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, bör kommissionen anta tekniska specifikationer för att säkerställa att de inte går att omvandla på ett sådant sätt.
- (21) Med hänsyn till att det finns stor risk för att skjutvapen som inte deaktiverats på rätt sätt reaktiveras och i syfte att höja säkerhetsnivån i hela unionen bör sådana skjutvapen omfattas av direktiv 91/477/EEG. En definition av deaktiverade skjutvapen bör anges som återspeglar de generella principer för deaktivering av skjutvapen som anges i protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, fogat till rådets beslut 2014/164/EU ⁽¹⁾, varigenom protokollet införlivas i unionens rättsliga ramar.

⁽¹⁾ Rådets beslut 2014/164/EU av den 11 februari 2014 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, delar av och komponenter till dessa samt ammunition, vilket kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (EUT L 89, 25.3.2014, s. 7).

- (22) Skjutvapen som är utformade för militärt bruk, t.ex. AK47 och M16, och som genom sin utformning erbjuder ett val mellan olika avfyringssätt, och manuellt kan ställas in på antingen helautomateld eller halvautomateld, bör klassificeras i kategori A skjutvapen, och därför förbjudas för civilt bruk. Om de omvandlas till halvautomatiska skjutvapen bör de klassificeras i kategori A punkt 6.
- (23) Vissa halvautomatiska skjutvapen kan lätt omvandlas till automatiska skjutvapen och utgör därmed ett hot mot säkerheten. Men även utan en sådan omvandling skulle vissa halvautomatiska skjutvapen kunna vara mycket farliga om de kan rymma många patroner samtidigt. Därför bör halvautomatiska skjutvapen med en fast laddningsanordning som gör det möjligt att avfira många patroner samt halvautomatiska skjutvapen i kombination med en löstagbar laddningsanordning med hög kapacitet förbjudas för civilt bruk. Möjligheten att montera på en laddningsanordning med en kapacitet som överstiger 10 patroner för långa skjutvapen och 20 patroner för korta skjutvapen avgör inte i sig klassificeringen av skjutvapnet i en viss kategori.
- (24) Utan att det påverkar förlängning av tillstånd i enlighet med direktiv 91/477/EEG bör halvautomatiska skjutvapen med kantantändning, inbegripet skjutvapen av kaliber .22 eller mindre, inte klassificeras i kategori A, såvida de inte omvandlats från automatiska skjutvapen.
- (25) Bestämmelserna i direktiv 91/477/EEG gällande Europeiska skjutvapenpasset, som den huvudsakliga handling som krävs för de olika verksamheter som bedrivs av tävlingskyttar och andra personer som beviljats tillstånd i enlighet med det direktivet, bör förbättras genom att det i de relevanta bestämmelserna införs en hänvisning till skjutvapen i kategori A, utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att välja att tillämpa strängare regler.
- (26) Föremål som fysiskt ser ut som skjutvapen (*replikvapen*), men är tillverkade så att de inte kan omvandlas till att avfira ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, bör inte omfattas av direktiv 91/477/EEG.
- (27) Om medlemsstaterna har nationell rätt som reglerar antika vapen omfattas dessa vapen inte av direktiv 91/477/EEG. Reproduktioner av antika vapen är dock inte av samma historiska värde eller intresse och kan tillverkas med hjälp av moderna tekniker som kan öka livslängden och precisionen. Därför bör reproduktioner ingå i tillämpningsområdet för direktiv 91/477/EEG. Direktiv 91/477/EEG är inte tillämpligt på andra produkter, såsom airsoftvapen, som inte motsvarar definitionen av ett skjutvapen och därför inte regleras genom det direktivet.
- (28) För att förbättra informationsutbytet mellan medlemsstaterna vore det värdefullt om kommissionen gjorde en bedömning av vad som krävs för ett system som kan stödja utbytet av de uppgifter som finns i medlemsstaternas datoriserade register, inbegripet möjligheten att låta varje medlemsstat få tillgång till ett sådant system. Det systemet kan använda en modul från informationssystemet för den inre marknaden (IMI) – inrättat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 ⁽¹⁾ som är särskilt anpassad för skjutvapen. Sådant informationsutbyte mellan medlemsstater bör ske i överensstämmelse med de uppgiftsskyddsregler som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ⁽²⁾. När den behöriga myndigheten behöver ha tillgång till uppgifter ur kriminalregistret för en person som ansöker om tillstånd att förvärva eller inneha ett skjutvapen bör myndigheten i fråga kunna erhålla dessa uppgifter enligt rådets rambeslut 2009/315/RIF ⁽³⁾. Kommissionens bedömning skulle vid behov kunna åtföljas av ett förslag till lagstiftning som beaktar befintliga system för informationsutbyte.
- (29) I syfte att säkerställa ett lämpligt informationsutbyte på elektronisk väg mellan medlemsstaterna rörande beviljade tillstånd för överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat och om avslag på ansökningar om tillstånd

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1024/2012 av den 25 oktober 2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden och om upphävande av kommissionens beslut 2008/49/EG (*IMI-förordningen*) (EUT L 316, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskydds-förordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽³⁾ Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

att förvärva eller inneha ett skjutvapen bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på att fastställa bestämmelser som gör det möjligt för medlemsstaterna att skapa ett sådant system för utbyte av information. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016 ⁽¹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet i synnerhet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

- (30) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽²⁾.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (32) Förordning (EU) 2016/679 bör gälla för behandling av personuppgifter inom ramen för direktiv 91/477/EEG. Om personuppgifter som samlats in enligt direktiv 91/477/EEG behandlas i syfte att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, bör de myndigheter som behandlar dessa uppgifter följa bestämmelser som antagits enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 ⁽³⁾.
- (33) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (34) Direktiv 91/477/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.
- (35) När det gäller Island och Norge utgör detta direktiv och direktiv 91/477/EEG, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽⁴⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av de områden som avses i artikel 1 i rådets beslut 1999/437/EG ⁽⁵⁾.
- (36) När det gäller Schweiz utgör detta direktiv och direktiv 91/477/EEG, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽⁶⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av de områden som avses i artikel 1 i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2008/146/EG ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

⁽⁴⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽⁵⁾ Rådets beslut 1999/437/EG av den 17 maj 1999 om vissa tillämpningsföreskrifter för det avtal som har ingåtts mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa båda staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EGT L 176, 10.7.1999, s. 31).

⁽⁶⁾ EUT L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁷⁾ Rådets beslut 2008/146/EG av den 28 januari 2008 om ingående på Europeiska gemenskapens vägnar av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 53, 27.2.2008, s. 1).

- (37) När det gäller Liechtenstein utgör detta direktiv och direktiv 91/477/EEG, i enlighet med protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽¹⁾, en utveckling av de bestämmelser i Schengenregelverket som omfattas av de områden som avses i artikel 1 i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 3 i rådets beslut 2011/350/EU ⁽²⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 91/477/EEG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 1 ska ersättas med följande:

”Artikel 1

1. I detta direktiv avses med

1. *skjutvapen*: varje bärbart vapen med pipa som avfyrar, är avsett att avfyra eller kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne, om det inte utesluts från den definitionen av någon av anledningarna i del III i bilaga I. Skjutvapen klassificeras i del II i bilaga I.

Ett föremål ska anses kunna omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne om

- a) det liknar ett skjutvapen, och
 - b) det på grund av sin konstruktion eller sina materialegenskaper kan omvandlas på detta sätt,
2. *väsentlig del*: pipan, stommen, lådan, inklusive både övre och nedre i tillämpliga fall, manteln, cylindern samt slutstycket, vilka, som separata delar, tillhör samma kategori som det skjutvapen på vilket de är eller är tänkta att vara monterade,
 3. *ammunition*: alla patroner eller deras komponenter, inklusive patronhylsor, tändhattar, drivladdningar, kulor eller projektiler som används i skjutvapen, förutsatt att dessa komponenter själva omfattas av krav på tillstånd i den berörda medlemsstaten,
 4. *larm- och signalvapen*: anordningar med patroner som är konstruerade endast för att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk signalammunition och som inte kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne,
 5. *salutvapen och akustiska vapen*: skjutvapen som har omvandlats särskilt så att de endast kan avfyra lösa skott för användning vid t.ex. teaterföreställningar, fotografering, film- och tv-inspelningar, återskapande av historiska händelser, parader, idrottsevenemang och utbildning,
 6. *deaktiverade skjutvapen*: skjutvapen som har gjorts permanent obrukbara genom åtgärder som medför att det berörda skjutvapnets samtliga väsentliga delar gjorts definitivt oanvändbara och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle möjliggöra någon form av reaktivering av skjutvapnet,
 7. *museum*: en permanent institution som verkar i samhällets tjänst och för dess utveckling, är öppen för allmänheten och förvärvar, bevarar, bedriver forskning om och ställer ut skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition för historiska, kulturella, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings-, kulturarvs- eller fritidsrelaterade ändamål, och som erkänts som sådan av den berörda medlemsstaten,

⁽¹⁾ EUTL 160, 18.6.2011, s. 21.

⁽²⁾ Rådets beslut 2011/350/EU av den 7 mars 2011 om ingående på Europeiska unionens vägnar av protokollet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om Furstendömet Liechtensteins anslutning till avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, om avskaffande av kontroller vid de inre gränserna och om personers rörlighet (EUTL 160, 18.6.2011, s. 19).

8. *samlare*: varje fysisk eller juridisk person som samlar in och bevarar skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition för historiska, kulturella, vetenskapliga, tekniska eller utbildnings- eller kulturarvsrelaterade ändamål, och som erkänts som sådan av den berörda medlemsstaten,
9. *vapenhandlare*: varje fysisk eller juridisk person vars näringsverksamhet helt eller delvis består av något av följande:
 - a) tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, hyra ut, reparera, ändra eller omvandla skjutvapen eller väsentliga delar,
 - b) tillverka, bedriva handel eller byteshandel med, ändra eller omvandla ammunition,
10. *vapenmäklare*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag av vapenhandlare, vars näringsverksamhet helt eller delvis består av något av följande:
 - a) förhandla om eller arrangera transaktioner för inköp, försäljning eller leverans av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition,
 - b) arrangera överföringen av skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition inom en medlemsstat, från en medlemsstat till en annan medlemsstat, från en medlemsstat till ett tredjeland eller från ett tredjeland till en medlemsstat,
11. *olaglig tillverkning*: olaglig tillverkning eller sammansättning av skjutvapen, väsentliga delar till dessa och ammunition
 - a) med hjälp av väsentliga delar till skjutvapen som varit föremål för olaglig handel,
 - b) utan tillstånd som utfärdats i enlighet med artikel 4 av en behörig myndighet i den medlemsstat där tillverkningen eller sammansättningen har skett, eller
 - c) utan märkning av vapnen då de tillverkas i enlighet med artikel 4,
12. *olaglig handel*: förvärv, försäljning, leverans, transport och överföring av skjutvapen, väsentliga delar till dessa eller ammunition från en medlemsstat eller genom denna medlemsstat till en annan medlemsstat, om någon av de berörda medlemsstaterna inte tillåter det i enlighet med detta direktiv eller om skjutvapnen, de väsentliga delarna eller ammunitionen inte har märkts i enlighet med artikel 4,
13. *spårning*: en systematisk utredning av hur skjutvapen och i förekommande fall väsentliga delar till dessa och ammunition går från tillverkare till köpare, i syfte att hjälpa medlemsstaternas behöriga myndigheter att upptäcka, utreda och analysera olaglig tillverkning och olaglig handel.

2. Vid tillämpning av detta direktiv ska en person betraktas som bosatt i det land som anges i adressen i någon officiell handling som utvisar personens hemvist, såsom pass eller nationellt identitetskort som visas upp för behöriga myndigheterna i en medlemsstat eller för en vapenhandlare eller en vapenmäklare vid kontroll vid förvärv eller av innehav. Om en persons adress inte framgår av hans eller hennes pass eller nationella identitetskort ska bosättningslandet avgöras på grundval av andra officiella bevis för bosättning som godtas i den berörda medlemsstaten.

3. Ett *europiskt skjutvapenpass* ska på begäran utfärdas av en medlemsstats behöriga myndigheter till en person som legalt förvärvat och använder ett skjutvapen. Passet ska ha en giltighetstid på högst fem år, som kan förlängas, och det ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga II. Det ska vara en personlig handling där det eller de skjutvapen förs in som passets innehavare äger och använder i enlighet med passet. Då skjutvapnet används ska passet alltid medföras av den berörda personen och eventuella förändringar i skjutvapeninnehavet eller i skjutvapnets egenskaper ska anges i passet, liksom förlust eller stöld av skjutvapnet.”

2. Artikel 2 ska ersättas med följande:

”Artikel 2

1. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av nationella bestämmelser om rätten att bära vapen och om jakt eller tävlingsskytte, om de vapen som används lagligen förvärvats och innehas i enlighet med detta direktiv.

2. Detta direktiv ska inte tillämpas på förvärv eller innehav av vapen och ammunition i enlighet med nationell rätt av försvarsmakten, polisen eller de offentliga myndigheterna. Det ska inte heller tillämpas på överlåtelse som regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG (*).

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1).”

3. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) punkterna 1, 2 och 3 ska ersättas med följande:

”1. När det gäller skjutvapen som tillverkats i eller importerats till unionen den 14 september 2018 eller senare ska medlemsstaterna säkerställa att alla skjutvapen eller väsentliga delar som släpps ut på marknaden har

a) försetts med en tydlig, permanent och unik märkning utan dröjsmål efter tillverkning och senast innan de släpps ut på marknaden, eller utan dröjsmål efter import till unionen, och

b) registrerats i enlighet med detta direktiv utan dröjsmål efter tillverkning och senast innan de släpps ut på marknaden, eller utan dröjsmål efter import till unionen.

2. Den unika märkning som avses i punkt 1 a ska inbegripa tillverkarens namn eller varumärkesnamnet, landet eller platsen för tillverkningen, serienumret och tillverkningsåret, om detta inte redan framgår av serienumret, samt om möjligt modellen. Detta ska inte påverka möjligheten att anbringa tillverkarens varumärke. Om en väsentlig del är för liten för att kunna märkas i enlighet med denna artikel ska den märkas med åtminstone ett serienummer eller en alfanumerisk eller digital kod.

Märkningskraven för skjutvapen och väsentliga delar som är av särskilt stort historiskt värde ska fastställas i enlighet med nationell rätt.

Medlemsstaterna ska säkerställa att varje enskild förpackning med komplett ammunition märks på ett sådant sätt att tillverkarens namn, varupartiets identifikationsnummer, kalibern och ammunitionstypen anges.

Vid tillämpning av punkt 1 och den här punkten får medlemsstaterna välja att tillämpa bestämmelserna i konventionen av den 1 juli 1969 om ömsesidigt erkännande av kontrollstämplar på handeldvapen.

När ett skjutvapen eller dess väsentliga delar överförs från en statlig depå till permanent civilt bruk ska medlemsstaterna dessutom säkerställa att det eller de förses med den unika märkning som föreskrivs i punkt 1 och som tillåter identifiering av den enhet från vilken överföringen har skett.

2a. Kommissionen ska anta genomförandeakter med tekniska specifikationer för märkningen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2.

3. Medlemsstaterna ska inrätta ett system för reglering av vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet. Sådana system ska inbegripa åtminstone

a) registrering av vapenhandlare och vapenmäklare som är verksamma på den medlemsstatens territorium,

b) licens eller tillstånd för vapenhandlar- och vapenmäklarverksamhet på den medlemsstatens territorium, och

c) en prövning av den berörda vapenhandlarens eller vapenmäklarens personliga och yrkesmässiga integritet och relevanta förmåga. I fråga om juridiska personer gäller prövningen både den juridiska personen och den fysiska person eller de personer som leder företaget.”

b) Punkt 4 ska ändras på följande sätt:

i) I första stycket ska andra meningen ersättas med följande:

”Det registret ska omfatta alla de uppgifter med anknytning till skjutvapen som krävs för att spåra och identifiera skjutvapnen i fråga, däribland

- a) typ, märke, modell, kaliber och serienummer för varje skjutvapen samt den märkning som anbringats på dess stomme eller låda som en unik märkning i enlighet med punkt 1, varigenom varje skjutvapens unika identitet ska fastställas,
- b) det serienummer eller den unika märkning som anbringats på de väsentliga delarna, om det eller den skiljer sig från märkningen på skjutvapnets stomme eller låda,
- c) namn och adress avseende leverantörerna av och förvärvarna av eller ägarna till skjutvapnet, tillsammans med relevant eller relevanta datum, och
- d) angivelser om omvandlingar eller ändringar av skjutvapnet som leder till att dess kategori eller underkategori ändras, inklusive certifierad deaktivering eller skrotning, med relevant eller relevanta datum.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna behåller uppgifterna för skjutvapen och väsentliga delar i registret, inklusive tillhörande personuppgifter, under en period av 30 år efter det att skjutvapnen eller de väsentliga delarna i fråga skrotats.

Registeruppgifterna för skjutvapen och de väsentliga delar som avses i första stycket i denna punkt och tillhörande personuppgifter ska kunna tas del av

- a) för myndigheter med behörighet att bevilja eller återkalla de tillstånd som avses i artikel 6 eller 7 eller för myndigheter med behörighet för tullförfaranden för en period om 10 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats, och
- b) för myndigheter med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder för en period om 30 år efter det att skjutvapnet eller de väsentliga delarna i fråga skrotats.

Medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifterna raderas från registret vid utgången av de perioder som anges i andra och tredje stycket. Detta påverkar inte fall där specifika personuppgifter har överförts till en myndighet med behörighet att förebygga, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder och används i det specifika sammanhanget, eller till andra myndigheter som är behöriga för jämförbara ändamål som föreskrivs i nationell rätt. I dessa fall ska de behöriga myndigheternas behandling av sådana uppgifter regleras av den berörda medlemsstatens nationella rätt, till fullo i överensstämmelse med unionsrätten, i synnerhet dess uppgiftsskyddsbestämmelser.”

ii) Andra stycket ska ersättas med följande:

”Vapenhandlare och vapenmäklare ska vara skyldiga att, så länge verksamheten bedrivs, föra ett register där varje skjutvapen och varje väsentlig del som omfattas av detta direktiv och som de tagit emot eller lämnat ut registreras, tillsammans med uppgifter som gör det möjligt att identifiera och spåra det berörda skjutvapnet eller de berörda väsentliga delarna, särskilt uppgifter om typ, märke, modell, kaliber och serienummer samt leverantörens och förvärvares namn och adress.

Efter det att deras verksamhet har upphört ska vapenhandlarna och vapenmäklarna överlämna det registret till de nationella myndigheter som är ansvariga för det register som avses i första stycket.

Medlemsstater ska säkerställa att vapenhandlare och vapenmäklare som är etablerade på dess territorium rapporterar transaktioner som inbegriper skjutvapen eller väsentliga delar utan onödigt dröjsmål till de behöriga nationella myndigheterna, att vapenhandlare och vapenmäklare kan kommunicera elektroniskt med de myndigheterna för sådana rapporteringsändamål och att registret uppdateras omedelbart efter det att de mottagit uppgifter om sådana transaktioner.”

c) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. Medlemsstaterna ska se till att alla skjutvapen vid varje givet tillfälle kan kopplas till sina respektive ägare.”

4. Artikel 4a ska ersättas med följande:

”Artikel 4a

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har beviljats en licens eller, när det gäller skjutvapen i kategori C, för personer som har erhållit ett särskilt tillstånd för förvärv och innehav av sådana skjutvapen i enlighet med nationell rätt.”

5. Artikel 4b ska utgå.

6. Artiklarna 5 och 6 ska ersättas med följande:

”Artikel 5

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 ska medlemsstaterna tillåta förvärv och innehav av skjutvapen bara för personer som har giltiga skäl och som

a) fyllt 18 år; undantag ska dock göras för dels annat förvärv än köp, dels för innehav av skjutvapen avsedda för jakt och tävlingsskytte, förutsatt att personer under 18 år i detta fall har föräldrarnas tillstånd eller får vägledning från en förälder eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens eller befinner sig på ett licensierat eller på annat sätt godkänt träningscenter och att föräldern, eller en vuxen med en giltig skjutvapenlicens eller jaktlicens, tar ansvar för lämplig förvaring enligt artikel 5a, och

b) inte kan antas utgöra en fara för sig själva eller andra eller för allmän ordning och säkerhet. Det faktum att en person har befunnits skyldig till ett uppsåtligt våldsbrott, ska anses tala för att sådan fara föreligger.

2. Medlemsstaterna ska ha ett övervakningssystem, där övervakningen kan ske fortlöpande eller på annat sätt, i syfte att säkerställa att de villkor för tillstånd som fastställs i nationell rätt är uppfyllda under den tid som tillståndet gäller och att det görs bedömningar av bl.a. relevant medicinsk och psykologisk information. De specifika formerna ska fastställas i enlighet med nationell rätt.

Om något av dessa villkor för tillstånd inte längre är uppfyllt ska medlemsstaterna återkalla respektive tillstånd.

Medlemsstaterna får inte förbjuda personer bosatta inom deras territorier att inneha skjutvapen som förvärvats i en annan medlemsstat, om de inte förbjuder förvärv av samma typ av skjutvapen inom sitt eget territorium.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha ett skjutvapen i kategori B ska återkallas om det framkommer att den person som beviljades det tillståndet innehar en laddningsanordning som är möjlig att montera på halvautomatiska skjutvapen med centralantändning eller repeterande skjutvapen och

a) som kan innehålla mer än 20 patroner, eller

b) i fall av långa skjutvapen kan innehålla mer än 10 patroner,

såvida inte personen har beviljats tillstånd enligt artikel 6 eller tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

Artikel 5a

För att minimera risken att en obehörig person får tag i skjutvapen och ammunition ska medlemsstaterna fastställa regler för lämplig övervakning av skjutvapen och ammunition samt regler för hur dessa ska förvaras på ett lämpligt och säkert sätt. Skjutvapen och ammunition till skjutvapen får inte förvaras lättillgängligt tillsammans. Lämplig övervakning ska innebära att den person som lagligt innehar skjutvapnet eller ammunitionen i fråga har kontroll över det/den under dess transport och användning. Kontrollnivån för lämpliga förvaringsarrangemang ska återspegla antal och kategori av de berörda skjutvapnen och ammunitionen i fråga.

Artikel 5b

Medlemsstaterna ska, i fall då skjutvapen, väsentliga delar eller ammunition i kategorierna A, B eller C förvärvas och säljs genom *distansavtal* enligt definitionen i artikel 2 led 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU (*), säkerställa att identitet och, när så krävs, tillstånd för förvärvaren av skjutvapnet, de väsentliga delarna eller ammunitionen kontrolleras före eller allra senast vid leveransen av dessa till personen i fråga genom

- a) en vapenhandlare eller vapenmäklare som är licensierad eller har tillstånd, eller
- b) en offentlig myndighet eller en företrädare för den myndigheten.

(*) Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64).

Artikel 6

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 2.2 ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att förbjuda förvärv och innehav av skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A. De ska säkerställa att skjutvapen, väsentliga delar och ammunition som innehas olagligt i strid med detta förbud beslagtas.

2. För skydd av säkerheten för kritisk infrastruktur, kommersiell sjöfart, konvojer av högt värde och känsliga fastigheter och för ändamål som rör det nationella försvaret, utbildnings-, kultur- och forskningsändamål samt historiska ändamål, får de nationella behöriga myndigheterna, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, i enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall bevilja tillstånd för skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A om detta inte är i strid mot allmän säkerhet eller allmän ordning.

3. Medlemsstaterna får i särskilda enskilda och vederbörligen motiverade undantagsfall besluta att bevilja samlare tillstånd att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A, under förutsättning att strikta säkerhetsvillkor är på plats och att samlarna för de nationella behöriga myndigheterna visar att åtgärder vidtagits för att motverka eventuella risker för den allmänna säkerheten eller den allmänna ordningen och att skjutvapnen, de väsentliga delarna eller ammunitionen i fråga förvaras på ett säkert sätt motsvarande de risker som är förbundna med obehörig tillgång till sådana produkter.

Medlemsstaterna ska säkerställa att samlare som beviljats tillstånd enligt första stycket i denna punkt är identifierbara i det register som avses i artikel 4. Sådana samlare med tillstånd ska vara skyldiga att föra register över samtliga skjutvapen i kategori A som de innehar, och nämnda register ska vara tillgängligt för de nationella behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna ska inrätta ett lämpligt övervakningssystem för sådana samlare med tillstånd, med beaktande av alla relevanta faktorer.

4. Medlemsstaterna får tillåta vapenhandlare eller vapenmäklare att inom ramen för sin respektive yrkesutövning – och under förutsättning att strikta villkor om säkerhet är uppfyllda – förvärva, tillverka, deaktivera, reparera, leverera, överföra och inneha skjutvapen, väsentliga delar till skjutvapen och ammunition i kategori A.

5. Medlemsstaterna får tillåta museer att förvärva och inneha skjutvapen, väsentliga delar och ammunition i kategori A under förutsättning att strikta villkor om säkerhet är uppfyllda.

6. Medlemsstaterna får tillåta tävlingsskyttar att förvärva och inneha halvautomatiska skjutvapen i kategori A punkterna 6 eller 7 under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

- a) En tillfredsställande bedömning av de relevanta uppgifterna till följd av tillämpningen av artikel 5.2.
- b) Tillhandahållande av bevis för att den berörda tävlingsskytten aktivt tränar inför eller deltar i skyttetävlingar som erkänns av en officiellt erkänd skyttesportorganisation i den berörda medlemsstaten eller av ett internationellt etablerat och officiellt erkänt skyttesportförbund.

- c) Tillhandahållande av ett intyg från en officiellt erkänd skyttesportorganisation som styrker att
- i) tävlingsskytten är medlem i en skytteklubb och regelbundet har bedrivit tävlingsskytte vid denna klubb under minst tolv månader, och
 - ii) skjutvapnet i fråga uppfyller de specifikationer som krävs för utövande av en skyttegren som erkänns av ett internationellt etablerat och officiellt erkänt skyttesportförbund.

När det gäller skjutvapen i kategori A punkt 6 får medlemsstater som tillämpar ett militärt system som grundar sig på allmän värnplikt och som under de senaste 50 åren har tillämpat ett system med överföring av militära skjutvapen till personer som lämnar armén efter att ha fullgjort sin militärtjänst, bevilja dessa personer tillstånd, i deras egenskap av tävlingsskyttar, att behålla ett skjutvapen som använts under den obligatoriska militärtjänstgöringen. Den relevanta offentliga myndigheten ska omvandla dessa skjutvapen till halvautomatiska skjutvapen, och ska regelbundet kontrollera att de personer som använder skjutvapnen inte utgör en risk för den allmänna säkerheten. Bestämmelserna som fastställs i första stycket leden a, b och c ska tillämpas.

7. Tillstånd som beviljas enligt denna artikel ska regelbundet omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år.”

7. Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 4 ska följande stycke läggas till:

”Tillstånden för innehav av skjutvapen ska regelbundet omprövas, med intervaller som inte överstiger fem år. Ett tillstånd kan förnyas eller förlängas om de villkor som låg till grund för att det beviljades fortfarande är uppfyllda.”

b) Följande punkt ska införas:

”4a. Medlemsstaterna får besluta att bekräfta, förnya eller förlänga tillstånd för halvautomatiska skjutvapen i kategori A punkterna 6, 7 eller 8 avseende ett skjutvapen som klassificerats i kategori B, och som lagligen förvärvats och registrerats före den 13 juni 2017, i enlighet med de övriga villkor som fastställs i detta direktiv. Dessutom får medlemsstaterna tillåta att sådana skjutvapen förvärvas av andra personer som beviljats tillstånd av medlemsstaterna i enlighet med detta direktiv, i dess ändrade lydelse genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 (*).

(*) Europaparlamentet och rådets direktiv (EU) 2017/853 av den 17 maj 2017 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen (EUT L 137, 24.5.2017, s. 22).”

8. I artikel 8 ska punkt 3 ersättas med följande:

”3. Om en medlemsstat förbjuder eller kräver tillstånd för förvärv och innehav av ett skjutvapen i kategori B eller C inom sitt territorium, ska den underrätta de andra medlemsstaterna om detta; dessa stater ska enligt artikel 12.2 föra in en uttrycklig anmärkning om detta förhållande i varje europeiskt skjutvapenpass som de utfärdar för ett sådant skjutvapen.”

9. Artikel 10 ska ersättas med följande:

”Artikel 10

1. Bestämmelserna för förvärv och innehav av ammunition ska vara desamma som de som gäller för innehav av de skjutvapen som ammunitionen är avsedd för.

Förvärv av laddningsanordningar för halvautomatiska skjutvapen med centralantändning vilka kan innehålla mer än 20 patroner eller mer än 10 patroner vad gäller långa skjutvapen ska tillåtas endast för personer som beviljas tillstånd enligt artikel 6 eller ett tillstånd som har bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a.

2. Vapenhandlare och vapenmäklare får vägra att genomföra varje transaktion för förvärv av komplett ammunition eller delar av ammunition som de med fog anser vara misstänkt på grund av sin karaktär eller omfattning, och ska rapportera varje försök till sådan transaktion till de behöriga myndigheterna.”

10. Följande artiklar ska införas:

”Artikel 10a

1. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att anordningar med patroner som är konstruerade endast för att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk signalammunition inte kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne.
2. Medlemsstaterna ska som skjutvapen klassificera anordningar med patroner som är konstruerade endast för att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk signalammunition och som kan omvandlas till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne.
3. Kommissionen ska anta genomförandeakter om fastställande av tekniska specifikationer för larm- och signalvapen som tillverkas i eller importeras till unionen den 14 september 2018 eller efter detta datum, för att säkerställa att de inte går att omvandla till att avfyra ett skott, en kula eller en projektil med hjälp av ett antändbart drivämne. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2. Kommissionen ska anta en första sådan genomförandeakt senast den 14 september 2018.

Artikel 10b

1. Medlemsstaterna ska låta en behörig myndighet kontrollera åtgärderna för deaktivering av skjutvapen för att säkerställa att ändringarna av ett skjutvapen gör alla dess väsentliga delar definitivt funktionsodugliga och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle tillåta någon form av reaktivering av skjutvapnet. Medlemsstaterna ska föreskriva att det i samband med denna kontroll utfärdas ett intyg och en annan handling av vilka det framgår att skjutvapnet deaktiverats, och att vapnet förses med en väl synlig märkning i detta syfte.
2. Kommissionen ska anta genomförandeakter om fastställande av standarder och teknik för deaktivering som säkerställer att alla väsentliga delar av ett skjutvapen görs definitivt funktionsodugliga och omöjliga att avlägsna, ersätta eller ändra på ett sätt som skulle tillåta någon form av reaktivering av skjutvapnet. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2.
3. De genomförandeakter som avses i punkt 2 ska inte vara tillämpliga på skjutvapen som deaktiverats före den dag då de genomförandeakterna börjar tillämpas, såvida inte dessa skjutvapen överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden efter den dagen.
4. Medlemsstaterna får inom två månader efter den 13 juni 2017 underrätta kommissionen om sina nationella deaktiveringsstandarder och tekniker som tillämpades före den 8 april 2016 och motivera på vilka sätt säkerhetsnivån som säkerställs av dessa nationella standarder och tekniker är likvärdig med den som säkerställs av de tekniska specifikationer för deaktivering av skjutvapen som fastställs i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 (*), som började tillämpas den 8 april 2016.
5. När medlemsstaterna underrättar kommissionen i enlighet med punkt 4 i denna artikel ska kommissionen, senast 12 månader efter underrättelsen, anta genomförandeakter som fastställer huruvida nämnda nationella deaktiveringsstandarder och tekniker som det underrättats om säkerställde att skjutvapen deaktiverades med en säkerhetsnivå likvärdig med den som säkerställs av de tekniska specifikationer för deaktivering av skjutvapen som fastställs i bilaga I till genomförandeförordning (EU) 2015/2403, som började tillämpas den 8 april 2016. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 13b.2.
6. Innan dessa genomförandeakter som avses i punkt 5 börjar tillämpas ska varje skjutvapen som deaktiverats i enlighet med nationella deaktiveringsstandarder och tekniker tillämpade före den 8 april 2016 när det överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden stämma överens med de tekniska specifikationer för deaktivering av skjutvapen som fastställs i bilaga I till genomförandeförordning (EU) 2015/2403.
7. Skjutvapen som deaktiverats före den 8 april 2016 i enlighet med nationella deaktiveringsstandarder och tekniker och som bedömts säkerställa en säkerhetsnivå likvärdig med de tekniska specifikationer för deaktivering av

skjutvapen som fastställs i bilaga I till genomförandeförordning (EU) 2015/2403, som började tillämpas den 8 april 2016, ska anses vara deaktiverade skjutvapen, inbegripet när de överförs till en annan medlemsstat eller släpps ut på marknaden efter den dag då de genomförandeakter som avses i punkt 5 började tillämpas.

(*) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2403 av den 15 december 2015 om fastställande av gemensamma riktlinjer om standarder och metoder för deaktivering i syfte att se till att deaktiverade skjutvapen görs irreversibelt funktionsodugliga (EUT L 333, 19.12.2015, s. 62)."

11. I titeln på kapitel 3 ska ordet "gemenskapen" ersättas med ordet "unionen".

12. I artikel 11 ska punkt 1 ersättas med följande:

"1. Skjutvapen får, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 12, överföras från en medlemsstat till en annan endast i enlighet med det förfarande som fastställs i den här artikeln. Det förfarandet ska också tillämpas på överföring av skjutvapen efter försäljning genom *distansavtal* enligt definitionen i artikel 2 led 7 i direktiv 2011/83/EU."

13. Artikel 12 punkt 2 ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ersättas med följande:

"Utan hinder av punkt 1 får jägare och återskapare av historiska händelser i fråga om skjutvapen i kategori C, samt tävlingsskyttar i fråga om skjutvapen i kategorierna B eller C och skjutvapen i kategori A för vilka tillstånd beviljats, undantagsvis enligt artikel 6.6 eller för vilka tillståndet bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a, utan det föregående tillstånd som avses i artikel 11.2 inneha ett eller flera skjutvapen under en resa genom två eller flera medlemsstater i syfte att utöva sin verksamhet, förutsatt att

a) de har ett europeiskt skjutvapenpass, där skjutvapnet eller skjutvapnen är införda, och

b) de kan styrka skälen för resan, särskilt genom uppvisande av en inbjudan eller något annat bevis på sin jaktverksamhet, tävlingsskytteverksamhet eller verksamhet rörande återskapande av historiska händelser i den medlemsstat som är destinationsland."

b) Tredje stycket ska ersättas med följande:

"Detta undantag ska dock inte tillämpas på resor till en medlemsstat som enligt artikel 8.3 antingen förbjuder förvärv och innehav av skjutvapnet i fråga eller som kräver ett tillstånd för vapnet. I detta fall ska i så fall detta uttryckligen anmärkas i Europeiska skjutvapenpasset. Medlemsstaterna får även vägra att tillämpa detta undantag i fall av skjutvapen i kategori A för vilka ett tillstånd beviljats enligt artikel 6.6 eller för vilka tillståndet bekräftats, förnyats eller förlängts enligt artikel 7.4a."

14. I artikel 13 ska följande punkter läggas till:

"4. Medlemsstaternas behöriga myndigheter ska på elektronisk väg utbyta information om tillstånd som beviljats för överföring av skjutvapen till en annan medlemsstat samt information om avslag på ansökningar om tillstånd som föreskrivs i artiklarna 6 och 7 av säkerhetsskäl eller med avseende på den berörda personens pålitlighet.

5. Kommissionen ska ombesörja ett system för utbyte av information såsom anges i denna artikel.

Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 13a för att komplettera detta direktiv genom att fastställa de närmare bestämmelserna för det systematiska utbytet av information på elektronisk väg. Kommissionen ska anta de första sådana delegerade akter senast den 14 september 2018."

15. Artikel 13a ska ersättas med följande:

"Artikel 13a

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 13.5 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 13 juni 2017.
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 13.5 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 13.5 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.”

16. Följande artikel ska införas:

”Artikel 13b

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 (*).
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).”

17. I artikel 15 punkt 1 ska ordet ”gemenskapens” ersättas med ordet ”unionens”.

18. Artikel 17 ska ersättas med följande:

”Artikel 17

Senast den 14 september 2020 och vart femte år därefter ska kommissionen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv, inklusive en kontroll av dess bestämmelsers ändamålsenlighet, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag till åtgärder, särskilt i fråga om kategorierna av skjutvapen i bilaga I och de frågor som rör genomförandet av systemet för Europeiska skjutvapenpasset, märkningen och ny teknik, t.ex. konsekvenserna av friformsframställning med 3D-skrivare, användning av QR-kod och användning av radiofrekvensidentifiering (RFID).”

19. Bilaga I ska ändras på följande sätt:

1. Del II ska ändras på följande sätt:

a) Inledningen ska ersättas med följande:

”Vid tillämpning av detta direktiv klassificeras skjutvapen i följande kategorier:”

b) Led A ska ändras på följande sätt:

i) Inledningen ska utgå.

ii) I kategori A ska följande punkter läggas till:

”6. Automatiska skjutvapen som omvandlats till halvautomatiska skjutvapen, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7.4a.

7. Följande halvautomatiska skjutvapen med centralantändning:
 - a) Korta skjutvapen med vilka mer än 21 patroner kan avfyras utan omladdning, om
 - i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller
 - ii) en lösttagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 20 patroner sätts in i det.
 - b) Långa skjutvapen med vilka mer än 11 patroner kan avfyras utan omladdning, om
 - i) en laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner utgör en del av det skjutvapnet, eller
 - ii) en lösttagbar laddningsanordning med kapacitet för mer än 10 patroner sätts in i det.
8. Halvautomatiska långa skjutvapen (dvs. skjutvapen som ursprungligen är avsedda att avfyras från axeln) vars längd kan minskas till mindre än 60 cm utan att funktionaliteten går förlorad genom en vikbar kolv eller en kolv av teleskopisk typ eller genom en kolv som kan avlägsnas utan användning av verktyg.
9. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyras lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.”

iii) Kategori B ska ersättas med följande:

”Kategori B – Skjutvapen för vilka det krävs tillstånd

1. Repeterande korta skjutvapen.
2. Korta skjutvapen med enkelskott med centralantändning.
3. Korta vapen med enkelskott med kantantändning, vars totala längd är mindre än 28 cm.
4. Halvautomatiska långa skjutvapen vars laddningsanordning och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre patroner då det rör sig om skjutvapen med kantantändning och mer än tre men mindre än tolv patroner då det rör sig om skjutvapen med centralantändning.
5. Halvautomatiska korta skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori A punkt 7 a.
6. Halvautomatiska långa skjutvapen som står upptagna i kategori A punkt 7 b vars laddningsanordning och patronläge tillsammans inte kan innehålla mer än tre patroner och där laddningsanordningen kan tas bort eller det inte är uteslutet att vapnet med hjälp av vanliga verktyg kan omändras på sådant sätt att laddningsanordning och patronläge tillsammans kan innehålla mer än tre patroner.
7. Repeterande och halvautomatiska långa skjutvapen med slätborrade lopp som inte överstiger 60 cm i längd.
8. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyras lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.
9. Halvautomatiska skjutvapen för civilt bruk som liknar vapen med automatisk mekanism andra än de som står upptagna i kategori A punkterna 6, 7 eller 8.”

iv) Kategori C ska ersättas med följande:

”Kategori C – Skjutvapen och vapen som ska anmälas

1. Repeterande långa skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori B punkt 7.
2. Långa skjutvapen med räfflade lopp för enkelskott.
3. Halvautomatiska långa skjutvapen andra än de som står upptagna i kategori A eller B.
4. Korta vapen för enkelskott med kantantändning vars totala längd inte är mindre än 28 cm.

5. Varje skjutvapen i denna kategori som har omvandlats till att avfyra lösa skott, retande ämnen, andra verksamma ämnen eller pyroteknisk ammunition, eller till ett salutvapen eller ett akustiskt vapen.
6. Skjutvapen i kategorierna A eller B eller denna kategori som har deaktiverats i enlighet med genomförandeförordning (EU) 2015/2403.
7. Enkelskotts långa skjutvapen med slätborrade lopp som släpps ut på marknaden den 14 september 2018 eller senare.”

v) Kategori D ska utgå.

c) Led B ska utgå.

2. Del III ska ersättas med följande:

”III. Definitionen av *skjutvapen* ska i denna bilaga inte omfatta föremål som stämmer med definitionen men som

- a) är gjorda för larm, signalering, livräddning, djurslakt eller harpunfiske eller för industriellt eller tekniskt bruk, förutsatt att de bara kan användas i ett sådant syfte,
- b) betraktas som antika vapen, om dessa inte har inkluderats i kategorier som fastställs i del II och är föremål för nationell rätt.

I avvaktan på samordning inom unionen får medlemsstaterna tillämpa sin nationella rätt på skjutvapnen i denna del.”

20. I bilaga II ska led f ersättas med följande:

”f) Anmärkningarna:

’Rätten att resa till en annan medlemsstat med ett eller flera i passet uppräknade skjutvapen i kategorierna A, B eller C förutsätter ett eller flera föregående tillstånd från den besökta medlemsstaten. Sådana tillstånd får noteras i passet.

Ett sådant föregående tillstånd som avses ovan är i princip inte nödvändigt för att resa med ett skjutvapen i kategori C i syfte att delta i jakt eller återskapa historiska händelser eller med ett skjutvapen i kategorierna A, B eller C för att delta i tävlingsskytte, förutsatt att resenären har ett skjutvapenpass och kan styrka skälet för resan.’

Om en medlemsstat har informerat de andra medlemsstaterna i enlighet med artikel 8.3 om att innehav av vissa skjutvapen i kategori B eller C är förbjudet eller kräver tillstånd ska en av följande anmärkningar läggas till:

’Inresa i ... (berörda stater) med skjutvapen ... (identifikation) är förbjuden.’

’Inresa i ... (berörda stater) med skjutvapen ... (identifikation) kräver tillstånd.”

Artikel 2

1. Medlemsstaterna ska senast den 14 september 2018 sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

2. Med avvikelse från punkt 1 i den här artikeln, ska medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 4.3 och 4.4 i direktiv 91/477/EEG i dess ändrade lydelse senast den 14 december 2019. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

3. När en medlemsstat antar bestämmelserna enligt punkterna 1 och 2 ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

4. Trots vad som sägs i punkt 1 får medlemsstaterna när det gäller skjutvapen som förvärvats före den 14 september 2018 upphäva kravet att lämna uppgift om innehav av sådana skjutvapen i punkterna 5, 6 eller 7 till och med den 14 mars 2021.

5. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 17 maj 2017.

På Europaparlamentets vägnar

A. TAJANI

Ordförande

På rådets vägnar

C. ABELA

Ordförande

Departementsserien 2018

Kronologisk förteckning

1. Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Ju.

Departementsserien 2018

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Genomförande av 2017 års ändrings-
direktiv till EU:s vapendirektiv. [1]